şehir
politikaları uygulama
ve araştırma merkezi

2023

şehir araştırma notları 6

iller arası rekabet endeksi 2021 - 2022

İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İLLER ARASI REKABET ENDEKSİ

2021 – 2022

Akademik Danışmanlar

Prof. Dr. Murat ŞEKER

Doç. Dr. Arif SALDANLI

Doç. Dr. Hakan BEKTAŞ

Araştırma Asistanları

Meltem ERGÜN GÜRCAN Gülçin ÇELİKBIÇAK

Merve YOSUNKAYA Şirin NAS

Mehmet Boran GÖKSEL Abdullah YALÇIN

Merve Aycan İLASLAN Dina Sibel BOLAT

Arş. Gör. Rabia KAPICIOĞLU Merve KÖRÜKÇÜOĞLU

Şehir Araştırma Notları – 6

2023

ISSN: 2667-6311

İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Kalenderhane Mah. 16 Mart Şehitleri Cad. Bozdoğan Kemeri Sırası No:16 Kat: 2

Vezneciler Fatih-İSTANBUL

+90 212 440 18 18

sehir.istanbul.edu.tr

sehir@istanbul.edu.tr

/iusehir

Kaynak gösterimi: Şeker, M., Saldanlı, A., Bektaş, H., vd. (2023). İller Arası Rekabet Endeksi: 2021 – 2022. *İÜ Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Şehir Araştırma Notları, 6.*

https://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=illerarasirekabetendeksi20212022.pdf

İçindekiler

Birinci Bölüm

İller Arası Rekabet Endeksi Ana Endeks

1. İller Arası Rekabet Endeksi (Ana Endeks) 13

İkinci Bölüm

İller Arası Rekabet Endeksi (Alt Endeksler)

2. İller Arası Rekabet Endeksi (Alt Endeksler) 18
2.1. Demografi Endeksi 18
2.2. Altyapı Endeksi 22
2.3. Ulaşım Endeksi 26
2.4. Sağlık Endeksi 30
2.5. Eğitim Endeksi 34
2.6. Sosyal Yaşam Endeksi 38
2.7. Makro Ekonomi Endeksi 42
2.8. Dış Ticaret Endeksi 46
2.9. Finansal Piyasalar Endeksi 50
2.10. Turizm Endeksi 54
2.11. Tarım Endeksi 58
2.12. İnovasyon Endeksi 62
2.13. Girişimcilik Endeksi 66
2.14. Yükseköğretim Endeksi 70
2.15. Teknolojik Altyapı Endeksi 74

Üçüncü Bölüm

İl Analizleri

3. İl Analizleri 78
3.1. İstanbul 79
3.2. Ankara 81
3.3. İzmir 83
3.4. Antalya 85
3.5. Bursa 87

3.6. Kocaeli 89
3.7. Eskişehir 91
3.8. Konya 93
3.9. Muğla 95
3.10. Adana 97
3.11. Tekirdağ 99
3.12. Aydın 101
3.13. Mersin 103
3.14. Balıkesir 105
3.15. Kayseri 107
3.16. Çanakkale 109
3.17. Sakarya 111
3.18. Denizli 113
3.19. Samsun 115
3.20. Trabzon 117
3.21. Isparta 119
3.22. Edirne 121
3.23. Gaziantep 123
3.24. Kırklareli 125
3.25. Yalova 127
3.26. Manisa 129
3.27. Hatay 131
3.28. Rize 133
3.29. Malatya 135
3.30. Sivas 137
3.31. Elazığ 139
3.32. Bolu 141
3.33. Erzurum 143
3.34. Zonguldak 145
3.35. Kırıkkale 147
3.36. Kütahya 149
3.37. Karabük 151
3.38. Amasya 153

3.39. Uşak 155
3.40. Afyonkarahisar 157
3.41. Bilecik 159
3.42. Karaman 161
3.43. Düzce 163
3.44. Ordu 165
3.45. Kırşehir 167
3.46. Erzincan 169
3.47. Burdur 171
3.48. Nevşehir 173
3.49. Giresun 175
3.50. Artvin 177
3.51. Kilis 179
3.52. Niğde 181
3.53. Kastamonu 183
3.54. Adıyaman 185
3.55. Tokat 187
3.56. Aksaray 189
3.57. Kahramanmaraş 191
3.58. Çorum 193
3.59. Bartın 195
3.60. Tunceli 197
3.61. Sinop 199
3.62. Çankırı 201
3.63. Diyarbakır 203
3.64. Bayburt 205
3.65. Osmaniye 207
3.66. Yozgat 209
3.67. Van 211
3.68. Gümüşhane 213
3.69. Kars 215
3.70. Bingöl 217
3.71. Şanlıurfa 219

3.72. Ardahan 221
3.73. Batman 223
3.74. Siirt 225
3.75. Mardin 227
3.76. Bitlis 229
3.77. Iğdır 231
3.78. Ağrı 233
3.79. Şırnak 235
3.80. Muş 237
3.81. Hakkari 239
Ek 1: Metodoloji 241
Ek 2: Yıllara Göre İller Arası Rekabet Endeksi (2009 - 2022) 243
Ek 3: Gösterge Tablosu 246
Kaynaklar 254

Tablolar Listesi

Tablo 1. Ana Endeks 13
Tablo 2. Demografi Endeksi 18
Tablo 3. Altyapı Endeksi 22
Tablo 4. Ulaşım Endeksi 26
Tablo 5. Sağlık Endeksi 30
Tablo 6. Eğitim Endeksi 34
Tablo 7. Eğitim Endeksi 38
Tablo 8. Makro Ekonomi Endeksi 42
Tablo 9. Dış Ticaret Endeksi 46
Tablo 10. Finansal Piyasalar Endeksi 50
Tablo 11. Turizm Endeksi 54
Tablo 12. Tarım Endeksi 58
Tablo 13. İnovasyon Endeksi 62
Tablo 14. Girişimcilik Endeksi 66
Tablo 15. Yükseköğretim Endeksi 70
Tablo 16. Teknolojik Altyapı Endeksi 74

Şekiller Listesi

Şekil 1. Ana Endeks - Kümeleme Analizi 15
Şekil 2. Demografi Endeksi - Kümeleme Analizi 20
Şekil 3. Altyapı Endeksi - Kümeleme Analizi 24
Şekil 4. Ulaşım Endeksi - Kümeleme Analizi 28
Şekil 5. Sağlık Endeksi - Kümeleme Analizi 32
Şekil 6. Eğitim Endeksi - Kümeleme Analizi 36
Şekil 7. Sosyal Yaşam Endeksi - Kümeleme Analizi 40
Şekil 8. Makro Ekonomi Endeksi - Kümeleme Analizi 44
Şekil 9. Dış Ticaret – Sanayi Endeksi – Kümeleme Analizi 48
Şekil 10. Finansal Piyasalar Endeksi - Kümeleme Analizi 52
Şekil 11. Turizm Endeksi - Kümeleme Analizi 56
Şekil 12. Tarım Endeksi - Kümeleme Analizi 60
Şekil 13. İnovasyon Endeksi - Kümeleme Analizi 64
Şekil 14. Girişimcilik Endeksi - Kümeleme Analizi 68
Şekil 15. Yükseköğretim Endeksi - Kümeleme Analizi 72
Şekil 16. Teknolojik Altyapı Endeksi - Kümeleme Analizi 76

Haritalar Listesi

Harita 1. Ana Endeks 16
Harita 2. Demografi Endeksi 21
Harita 3. Altyapı Endeksi 25
Harita 4. Ulaşım Endeksi 29
Harita 5. Sağlık Endeksi 33
Harita 6. Eğitim Endeksi 37
Harita 7. Sosyal Yaşam Endeksi 41
Harita 8. Makro Ekonomi Endeksi 45
Harita 9. Dış Ticaret – Sanayi Endeksi 49
Harita 10. Finansal Piyasalar Endeksi 53
Harita 11. Turizm Endeksi 57
Harita 12. Tarım Endeksi 61
Harita 13. İnovasyon Endeksi 65
Harita 14. Girişimcilik Endeksi 69
Harita 15. Yükseköğretim Endeksi 73
Harita 16. Teknolojik Altyapı Endeksi 77

Yönetici Özeti

Yönetici Özeti

İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından hazırlanan ve bu yıl dördüncüsü açıklanan "İller Arası Rekabet Endeksi" 81 il düzeyinde 2020-2022 dönemi verileri kullanılarak hesaplanmıştır. Dördüncü rapor ile 2009, 2014, 2018 dönemlerine ait verilerin kullanıldığı önceki çalışmaların ardından illerin 2009 - 2022 periyodunda 13 yıllık performans seyri izlenebilir hale getirilmiştir. İstanbul Üniversitesi Şehir Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde yapılan geniş bir araştırmayla demografik yapıdan eğitime, sağlıktan sosyal yaşama, ekonomik ve sektörel yapıdan altyapı ve ulaşıma, inovasyondan girişimciliğe toplam 245 gösterge için toplanan veriler kullanılarak rekabete dayalı ana ve alt endekslerin hesaplanmıştır.

Raporda 2009, 2014 ve 2018 verilerinde İstanbul, Ankara, İzmir ve Kocaeli rekabet sıralamasında zirvede yer alırken bu yıl yayınlanan raporda Antalya, Kocaeli illerini geçerek 4. sırada yer almıştır. Bursa, Kocaeli, Eskişehir ve Konya bu illeri takip ederken; Adana önceki dönemlere göre rekabetçi gücünü artırarak ilk 10 il arasına girmiştir. Önceki dönemlerde ilk 10'da yer alan Tekirdağ bu yıl 11. sıraya gerilemiştir. Mersin, Kayseri, Sakarya ve Denizli'nin rekabetçi özelliklerini devam ettirdiği görülmektedir. Rapora göre 14 şehir rekabet sıralamasındaki yerini korurken, 34 şehir rekabet gücünü artırmış, 33 şehrin ise rekabet gücü azalmıştır.

Demografik yapıda İstanbul, Ankara, Antalya; altyapıda İstanbul, Karaman, Ankara; ulaşımda İstanbul, İzmir, Kocaeli; sağlıkta İstanbul, Ankara, Antalya; eğitimde Burdur, Erzincan, Amasya; sosyal yaşamda İstanbul, Ankara, İzmir; makroekonomide İstanbul, Ankara, Kocaeli; dış ticarette İstanbul, İzmir, Bursa; finansal piyasalarda İstanbul, Ankara, İzmir; turizmde Antalya, İstanbul, Muğla; tarımda Konya, Şanlıurfa, Aydın; inovasyonda İstanbul, Ankara, Bursa; girişimcilikte İstanbul, Ankara, İzmir; yükseköğretimde Ankara, İstanbul, Eskişehir; teknolojik altyapıda İstanbul, Ankara, İzmir lider şehirler olarak yer almıştır.

Rapora göre, demografik yapı alt bileşeninde yer alan göstergelerden hanehalkı ortalama büyüklüğü incelendiğinde Şırnak ve Şanlıurfa illeri bir hanede ortalama 5 kişinin yaşadığı en kalabalık hane halkı illeri olarak görülmüştür. Kilometrekareye düşen kişi sayısı temel alınarak hesaplanan nüfus yoğunluğunda ise en yoğun ilin İstanbul olduğu görülürken onu sırasıyla Kocaeli, İzmir, Yalova, Gaziantep ve Bursa takip etmiştir. Sırasıyla Tunceli, Ardahan, Erzincan, Sivas, Artvin, Bayburt, Gümüşhane, Çankırı, Kars, Karaman ve Kastamonu nüfus yoğunluğunun en az olduğu iller arasında yer almıştır. Nüfus artış hızına bakıldığında artış hızının en düşük olduğu il Ağrı iken en yüksek il ise Gümüşhane'dir.

Eğitim demografisi altında yer alan okuryazar oranının en yüksek olduğu il Antalya iken en düşük il Mardin'dir. Antalya, Çanakkale ve İzmir %98 oranı ile okuryazar kadın oranının en yüksek olduğu üç il olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu oranın en düşük olduğu iller ise %93 oranı ile Mardin, Şanlıurfa, Siirt ve Ağrı olarak belirlenmiştir. Üniversite mezunu oranına bakıldığında ise en yüksek mezun oranı Ankara ve İstanbul sahipken en düşük mezun oranı Şanlıurfa, Ağrı ve Muş'ta görülmektedir.
Sağlık bileşenine bakıldığında 10.000 kişiye düşen yatak sayısında en yüksek değere sahip il, 53 yatak ile Elazığ olmuştur. Elazığ'ı 47 yatak ile Bolu, Erzurum, Edirne ve Isparta takip etmektedir. Bu gösterge açısından en düşük değere sahip il ise Şırnak ve Hakkari olmuştur. 10 bin kişiye düşen doktor sayısı Ankara'da 33, Edirne'de 30 ve Isparta'da 28 iken bu sayı Ağrı'da 10; Muş, Şanlıurfa ve Şırnak'ta ise 11'dir.

Rekabet endeksinin bileşenlerinden biri olan ekonomik yapı incelendiğinde; illerde gerçekleştirilen ihracatın ülke ihracatı içindeki payı bakımından İstanbul'un %49 oranı ile ilk sırada yer aldığı, İstanbul'u sırasıyla %6,7 oranı ile İzmir; %6,1 oranı ile Kocaeli'nin takip ettiği görülmüştür. İllerde gerçekleştirilen ithalatın ülke ithalatı içindeki payı bakımından %59 oranı ile ilk sırada İstanbul yer almaktadır. İstanbul'u sırasıyla %6,1 oranı ile Kocaeli'nin takip ettiği görülmüştür.

Türkiye'de toplanan 100 liralık verginin 45 lirası İstanbul'dan gelirken, Ankara 11 lira, İzmir ve Kocaeli ise 10 lira vergi geliri payına sahiptir. Bu gösterge açısından en düşük değeri alan iller sırasıyla Ardahan ve Bayburt olmuştur.

Türkiye'deki sanayi işletmelerinin %29'u İstanbul'da iken İzmir ve Ankara sanayinin en fazla yoğunlaştığı iller arasında yer almıştır. Ancak sanayi çalışanları açısından bakıldığında İstanbul'dan sonra Bursa ve İzmir en fazla sanayi çalışanın yer aldığı iller arasındadır. İstanbul, Ar-Ge birimi olan firma oranı açısından %31 oranı ile ilk sırada yer alırken ikinci sırada %10 oranı ile yer alan Ankara'yı ise Kocaeli ve Bursa takip etmiştir.

Kişi başına düşen banka mevduatı incelendiğinde Ankara ilk sırada yer almakta; İstanbul ve Muğla Ankara'yı takip etmektedir. Söz konusu göstergeye göre Hakkari ili ise en son sırada yer almaktadır.

Konut satışları verisine göre hem birinci hem de ikinci elde en fazla konut satılan illerin başında İstanbul, Ankara, İzmir gelmiştir. Bu illeri Antalya ve Bursa izlemiştir. Satılan konutlar arasında hem birinci el hem de ikinci el konut satışı oranının en düşük olduğu iller ise Hakkari, Ardahan ve Bayburt olarak görülmektedir. İkinci el konut satış sayılarının yüksek olduğu diğer iller ise Antalya, Bursa ve Mersin olarak sıralanmıştır.

Organik tarımda tarımsal alan ve üretim miktarı açısından Aydın tüm iller arasında ilk sırada yer alırken, iyi tarım uygulamaları alanı açısından Şanlıurfa, Adana ve Konya öne çıkmıştır.

Bin kişi başına düşen otomobil sayısında 290 adet ile Ankara, 223 adet ile Antalya ve Muğla, 210 adet otomobil ile Burdur ilk sıraları paylaşmıştır. Bu gösterge açısından en düşük değere sahip olan iller ise 8 adet otomobil ile Hakkari ve 10 adet otomobil ile Şırnak'tır.

Birinci Bölüm

İller Arası Rekabet Endeksi (Ana Endeks)

1. İller Arası Rekabet Endeksi (Ana Endeks)

Tablo 1. Ana Endeks

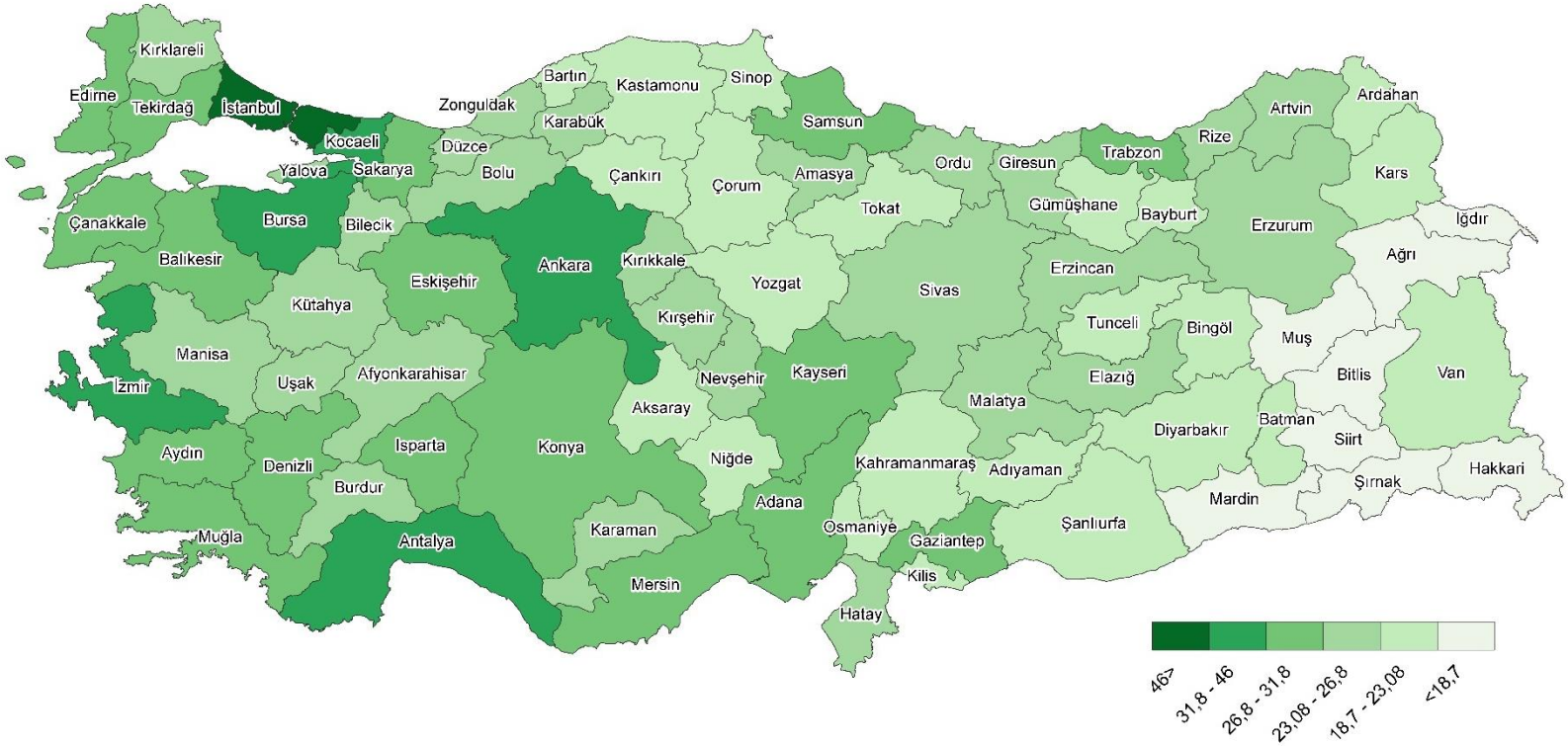
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	74,04736
2	Ankara	46,14017
3	İzmir	42,82613
4	Antalya	36,93125
5	Bursa	36,5081
6	Kocaeli	36,27758
7	Eskişehir	31,89397
8	Konya	31,16058
9	Muğla	31,14154
10	Adana	30,27819
11	Tekirdağ	30,17939
12	Aydın	29,9973
13	Mersin	29,8543
14	Balıkesir	29,81479
15	Kayseri	29,01184
16	Çanakkale	28,9281
17	Sakarya	28,84107
18	Denizli	28,57858
19	Samsun	28,55184
20	Trabzon	28,08812
21	Isparta	28,04922
22	Edirne	27,75926
23	Gaziantep	27,43572
24	Kırklareli	26,82474
25	Yalova	26,75254
26	Manisa	26,54534
27	Hatay	26,26381
28	Rize	25,71876
29	Malatya	25,57613
30	Sivas	25,56514
31	Elazığ	25,51254
32	Bolu	25,4024
33	Erzurum	25,38504
34	Zonguldak	25,20455
35	Kırıkkale	25,07688
36	Kütahya	25,04552
37	Karabük	25,0083
38	Amasya	24,80112
39	Uşak	24,77541
40	Afyonkarahisar	24,68178
41	Bilecik	24,65868

Sıralama	İl	Endeks Değeri
42	Karaman	24,60071
43	Düzce	24,36224
44	Ordu	24,3114
45	Kırşehir	24,30587
46	Erzincan	24,23885
47	Burdur	24,11037
48	Nevşehir	23,9198
49	Giresun	23,763
50	Artvin	23,64981
51	Kilis	23,08047
52	Niğde	23,0368
53	Kastamonu	22,90214
54	Adıyaman	22,80027
55	Tokat	22,76927
56	Aksaray	22,52067
57	Kahramanmaraş	22,35624
58	Çorum	22,3006
59	Bartın	22,20054
60	Tunceli	22,16506
61	Sinop	22,11229
62	Çankırı	21,98654
63	Diyarbakır	21,92301
64	Bayburt	21,66438
65	Osmaniye	21,29298
66	Yozgat	21,28831
67	Van	20,77869
68	Gümüşhane	20,6509
69	Kars	20,57848
70	Bingöl	20,08336
71	Şanlıurfa	19,67762
72	Ardahan	19,39969
73	Batman	19,28881
74	Siirt	18,7809
75	Mardin	18,43538
76	Bitlis	17,94681
77	Iğdır	17,8741
78	Ağrı	16,1807
79	Şırnak	15,06901
80	Muş	15,00879
81	Hakkari	14,66961

Şekil 1. Ana Endeks - Kümeleme Analizi

Harita 1. Ana Endeks

İkinci Bölüm

İller Arası Rekabet Endeksi (Alt Endeksler)

2. İller Arası Rekabet Endeksi (Alt Endeksler)

2.1. Demografi Endeksi

Tablo 2. Demografi Endeksi

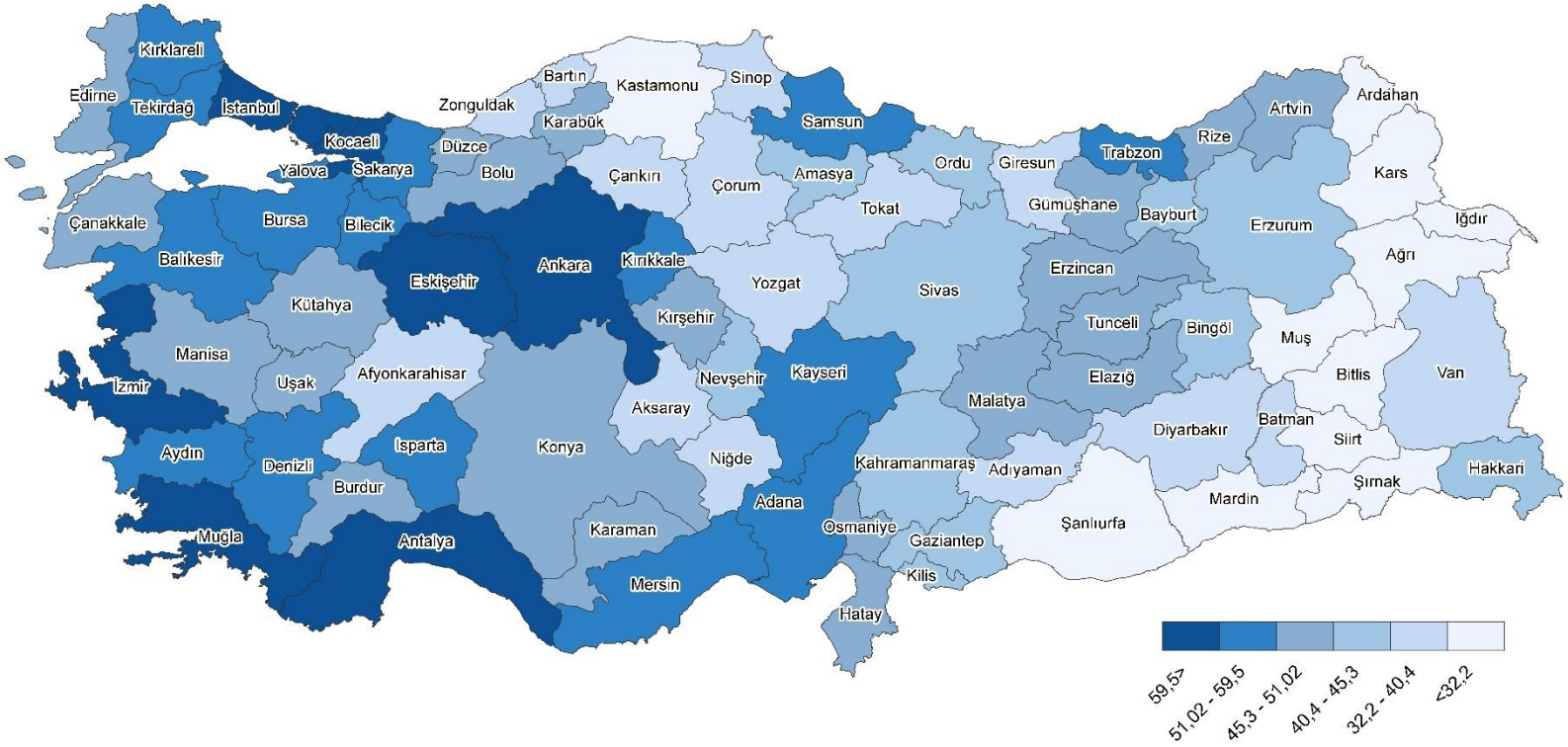
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	80,28502
2	Ankara	73,24111
3	Antalya	66,88574
4	İzmir	66,2983
5	Eskişehir	64,19412
6	Muğla	62,41916
7	Kocaeli	62,15272
8	Bursa	59,55614
9	Denizli	57,34969
10	Yalova	57,32105
11	Tekirdağ	56,53027
12	Mersin	56,44825
13	Bilecik	55,8191
14	Trabzon	55,66345
15	Kayseri	55,4959
16	Sakarya	55,43048
17	Aydın	54,72597
18	Balıkesir	54,48128
19	Adana	54,04324
20	Samsun	53,97478
21	Isparta	53,84735
22	Kırıkkale	53,23602
23	Kırklareli	52,73096
24	Konya	51,02873
25	Çanakkale	50,93649
26	Hatay	50,75046
27	Edirne	49,99419
28	Kırşehir	49,72407
29	Bolu	49,4622
30	Malatya	49,42356
31	Manisa	49,19691
32	Karabük	48,88985
33	Erzincan	48,54524
34	Rize	48,41881
35	Uşak	47,495
36	Düzce	46,92318
37	Gümüşhane	46,90522
38	Artvin	46,77696
39	Kütahya	46,64303
40	Burdur	46,61442

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Tunceli	46,46567987
42	Elazığ	46,36953749
43	Karaman	46,33594626
44	Osmaniye	46,02787119
45	Kilis	45,32326926
46	Nevşehir	44,38461745
47	Erzurum	44,30974335
48	Amasya	44,16586486
49	Gaziantep	43,74086013
50	Sivas	43,29286215
51	Bayburt	43,18475389
52	Hakkari	43,00467094
53	Kahramanmaraş	42,32249563
54	Bingöl	42,02462709
55	Ordu	42,01147826
56	Giresun	40,41352968
57	Tokat	40,00509565
58	Afyonkarahisar	39,64861546
59	Niğde	39,41356995
60	Zonguldak	39,39345314
61	Çankırı	38,73609942
62	Diyarbakır	38,07854555
63	Yozgat	38,0494603
64	Aksaray	37,96294654
65	Batman	37,88624761
66	Çorum	37,31843613
67	Adıyaman	36,3456987
68	Bartın	34,87637521
69	Van	34,8317046
70	Sinop	34,15781862
71	Kastamonu	32,25749047
72	Mardin	31,05457692
73	Iğdır	30,84141342
74	Bitlis	30,76639865
75	Kars	30,19510963
76	Şırnak	27,74697624
77	Ardahan	27,64140353
78	Siirt	25,97225687
79	Şanlıurfa	24,49024925
80	Muş	22,6564583
81	Ağrı	21,51509066

Şekil 2. Demografi Endeksi - Kümeleme Analiz

Harita 2. Demografi Endeksi

2.2. Altyapı Endeksi

Tablo 3. Altyapı Endeksi

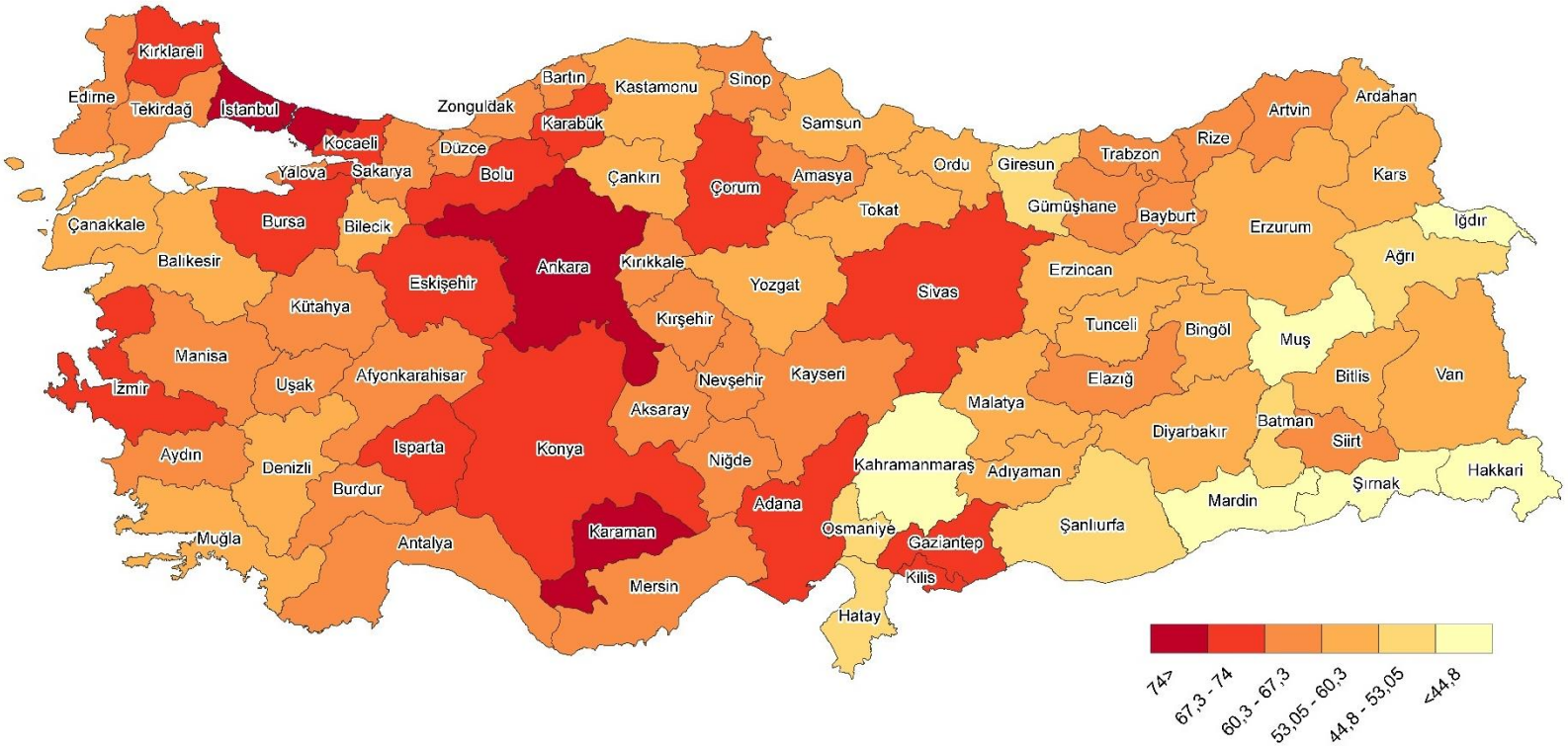
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	86,79449
2	Karaman	80,92565
3	Ankara	79,6667
4	Kocaeli	74,15108
5	Eskişehir	74,03523
6	İzmir	73,70824
7	Konya	73,52874
8	Kilis	73,00653
9	Kırklareli	72,64539
10	Sivas	72,3652
11	Adana	71,71727
12	Isparta	70,16811
13	Bolu	69,81489
14	Gaziantep	69,71739
15	Bursa	69,54906
16	Karabük	69,37166
17	Çorum	68,15917
18	Zonguldak	67,38768
19	Tekirdağ	67,27879
20	Bayburt	67,09891
21	Yalova	66,20941
22	Afyonkarahisar	66,20314
23	Gümüşhane	66,15843
24	Kayseri	65,89053
25	Mersin	65,71453
26	Düzce	65,62205
27	Aydın	65,32571
28	Nevşehir	65,26424
29	Bartın	65,15218
30	Sinop	64,84843
31	Rize	64,53715
32	Kırıkkale	64,26519
33	Edirne	64,14161
34	Uşak	63,70764
35	Amasya	63,67748
36	Niğde	63,02739
37	Burdur	62,91855
38	Kütahya	62,76065
39	Trabzon	62,71242
40	Aksaray	62,67711

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Sakarya	62,59459
42	Elazığ	62,58644
43	Manisa	62,26143
44	Antalya	61,85615
45	Kırşehir	61,78372
46	Siirt	61,78253
47	Artvin	61,22916
48	Çanakkale	60,36817
49	Adıyaman	60,05851
50	Balıkesir	59,09972
51	Tokat	58,51098
52	Diyarbakır	58,3823
53	Ardahan	57,81316
54	Bingöl	57,68514
55	Van	57,38888
56	Muğla	57,37218
57	Kastamonu	57,16796
58	Kars	57,11203
59	Malatya	57,07207
60	Çankırı	56,82347
61	Yozgat	56,60855
62	Erzurum	56,50169
63	Erzincan	56,08147
64	Bitlis	55,67841
65	Denizli	55,50956
66	Samsun	55,39875
67	Ordu	55,31461
68	Tunceli	54,8127
69	Bilecik	54,44585
70	Giresun	53,05903
71	Hatay	52,68858
72	Batman	50,50886
73	Şanlıurfa	50,24007
74	Osmaniye	50,16365
75	Ağrı	49,95058
76	Şırnak	44,88142
77	Kahramanmaraş	44,18498
78	Mardin	42,20682
79	Muş	41,61111
80	Iğdır	36,69208
81	Hakkari	28,3777

Şekil 3. Altyapı Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 3. Altyapı Endeksi

2.3. Ulaşım Endeksi

Tablo 4. Ulaşım Endeksi

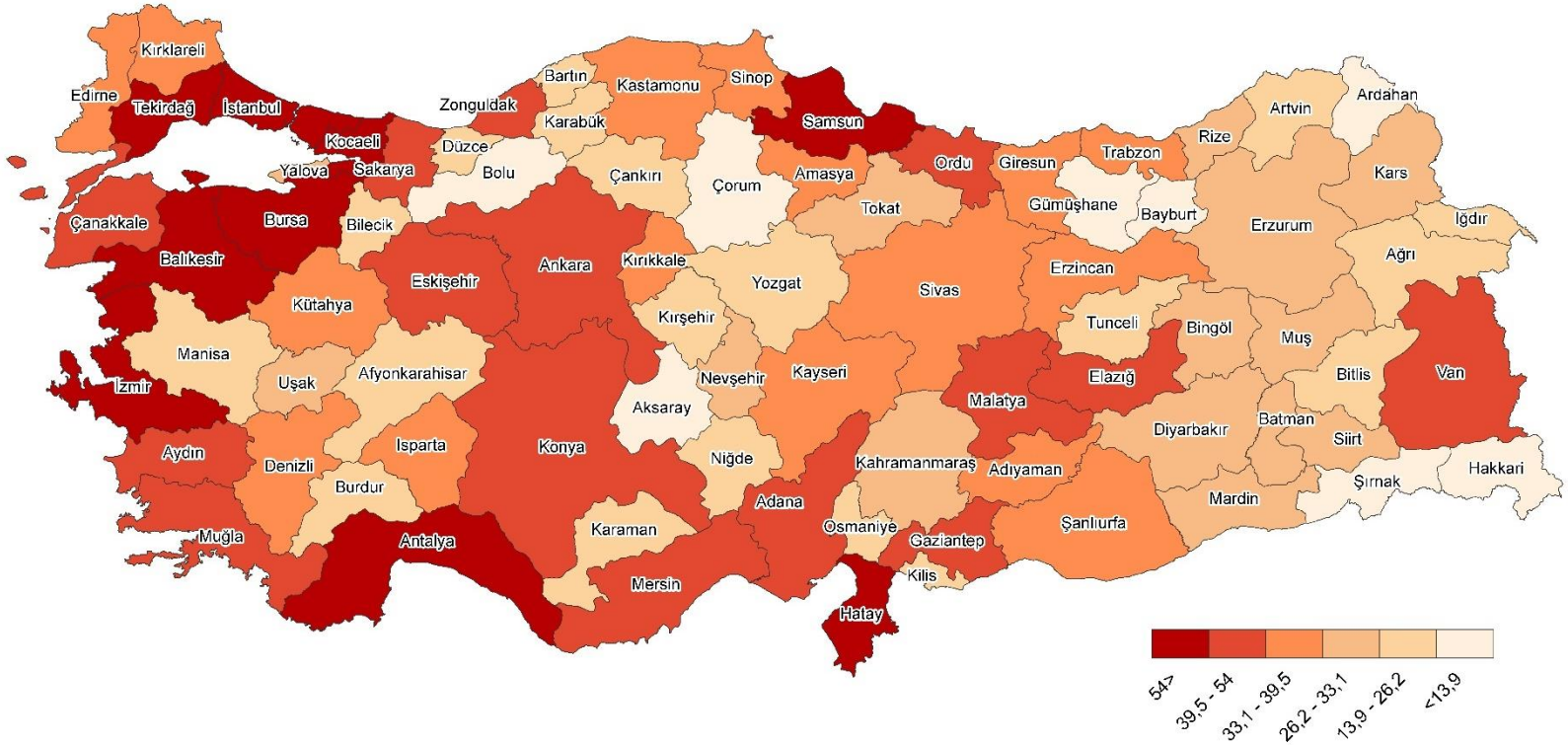
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	91,06461
2	İzmir	63,34906
3	Kocaeli	61,27499
4	Antalya	60,3177
5	Tekirdağ	59,54041
6	Balıkesir	59,1966
7	Hatay	58,31225
8	Samsun	57,73996
9	Bursa	57,45779
10	Sakarya	54,0811
11	Van	51,47182
12	Zonguldak	51,20444
13	Adana	50,98772
14	Muğla	49,76437
15	Aydın	46,1937
16	Çanakkale	45,41601
17	Gaziantep	43,97586
18	Eskişehir	43,83796
19	Mersin	43,17627
20	Ordu	42,56274
21	Konya	41,8835
22	Elazığ	41,80591
23	Ankara	41,49203
24	Malatya	41,37067
25	Giresun	39,56006
26	Şanlıurfa	39,36092
27	Kırklareli	37,50935
28	Edirne	37,34405
29	Kırıkkale	37,08676
30	Trabzon	36,91813
31	Denizli	36,51421
32	Kayseri	36,43469
33	Amasya	36,16081
34	Adıyaman	35,86929
35	Kütahya	35,36001
36	Isparta	35,31414
37	Kastamonu	34,55636
38	Erzincan	34,33475
39	Sivas	34,0558
40	Sinop	34,05483

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Siirt	33,10949
42	Uşak	32,55871
43	Kars	32,54336
44	Erzurum	32,50868
45	Diyarbakır	32,16212
46	Tokat	31,78878
47	Mardin	31,60316
48	Batman	31,29309
49	Yalova	30,81453
50	Kahramanmaraş	30,58857
51	Muş	29,95162
52	Nevşehir	28,92886
53	Bingöl	28,22353
54	Rize	26,93331
55	Düzce	26,20494
56	Karaman	26,09172
57	Bitlis	24,96716
58	Bartın	24,301
59	Bilecik	24,06527
60	Tunceli	23,60107
61	Iğdır	23,29044
62	Afyonkarahisar	23,05949
63	Manisa	22,53555
64	Burdur	22,34192
65	Karabük	21,87182
66	Niğde	21,74972
67	Artvin	21,57707
68	Çankırı	20,92226
69	Osmaniye	20,79177
70	Kırşehir	19,92834
71	Yozgat	19,64098
72	Kilis	19,42001
73	Ağrı	19,3848
74	Şırnak	13,98653
75	Bayburt	13,8014
76	Ardahan	11,33399
77	Hakkari	10,42905
78	Aksaray	9,516613
79	Çorum	9,152143
80	Bolu	8,911616
81	Gümüşhane	6,125235

Şekil 4. Ulaşım Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 4. Ulaşım Endeksi

2.4. Sağlık Endeksi

Tablo 5. Sağlık Endeksi

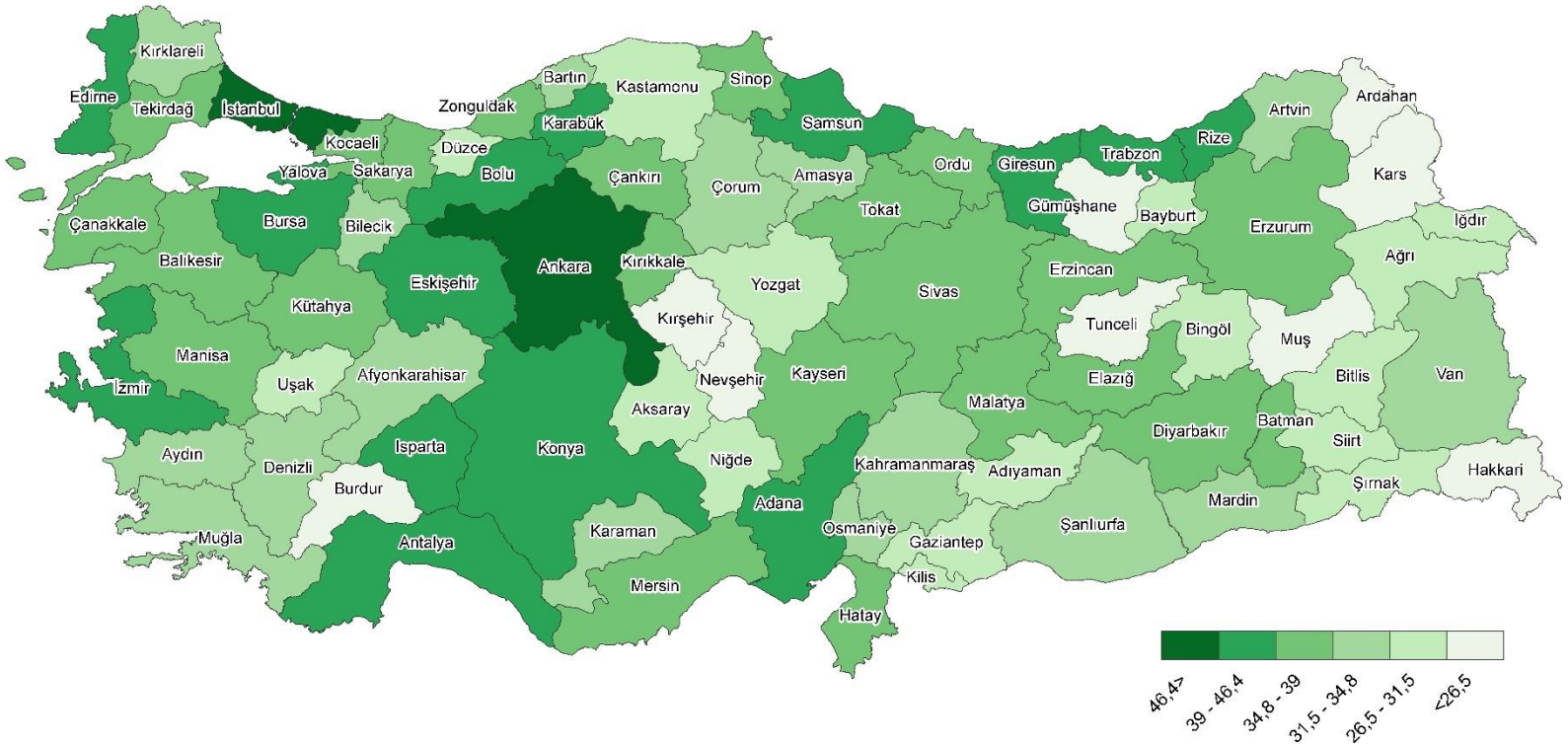
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	65,82729
2	Ankara	55,35093
3	Antalya	46,40706
4	Trabzon	45,78312
5	Isparta	44,7715
6	İzmir	43,9297
7	Bolu	43,06739
8	Konya	42,96224
9	Bursa	42,34479
10	Adana	42,3191
11	Karabük	42,13552
12	Giresun	42,05916
13	Samsun	41,32543
14	Eskişehir	40,78397
15	Rize	40,28123
16	Edirne	39,84982
17	Yalova	39,76742
18	Sakarya	39,07969
19	Kocaeli	39,06031
20	Erzurum	38,12453
21	Sivas	37,03992
22	Kütahya	37,02198
23	Diyarbakır	36,96101
24	Kırıkkale	36,44577
25	Hatay	36,3401
26	Batman	36,33967
27	Tekirdağ	36,25166
28	Tokat	36,21789
29	Ordu	36,18694
30	Zonguldak	36,10521
31	Elazığ	36,04179
32	Çanakkale	36,02335
33	Çankırı	35,98591
34	Kayseri	35,96761
35	Erzincan	35,73749
36	Sinop	35,60918
37	Balıkesir	35,59986
38	Malatya	35,59538
39	Mersin	35,4461
40	Manisa	35,05477

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Denizli	34,8155
42	Kırklareli	34,63862
43	Mardin	34,48683
44	Afyonkarahisar	34,23103
45	Aydın	34,17006
46	Artvin	34,06919
47	Osmaniye	33,90031
48	Muğla	33,49998
49	Karaman	33,32669
50	Şanlıurfa	33,12352
51	Kahramanmaraş	32,92485
52	Bartın	32,44558
53	Bilecik	32,35212
54	Çorum	32,32822
55	Van	31,98263
56	Amasya	31,97616
57	Kilis	31,51431
58	Yozgat	31,4746
59	Aksaray	31,18841
60	Kastamonu	31,03927
61	Adıyaman	30,85775
62	Düzce	30,84695
63	Gaziantep	29,99387
64	Bayburt	29,91822
65	Iğdır	29,90126
66	Ağrı	29,51131
67	Uşak	29,29358
68	Bingöl	29,1437
69	Bitlis	29,0519
70	Siirt	28,63221
71	Niğde	28,53692
72	Şırnak	27,9535
73	Tunceli	26,58264
74	Kars	26,3665
75	Nevşehir	24,55971
76	Muş	24,55781
77	Gümüşhane	24,43165
78	Burdur	23,58435
79	Ardahan	22,72818
80	Kırşehir	21,35526
81	Hakkari	19,69848

Şekil 5. Sağlık Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 5. Sağlık Endeksi

2.5. Eğitim Endeksi

Tablo 6. Eğitim Endeksi

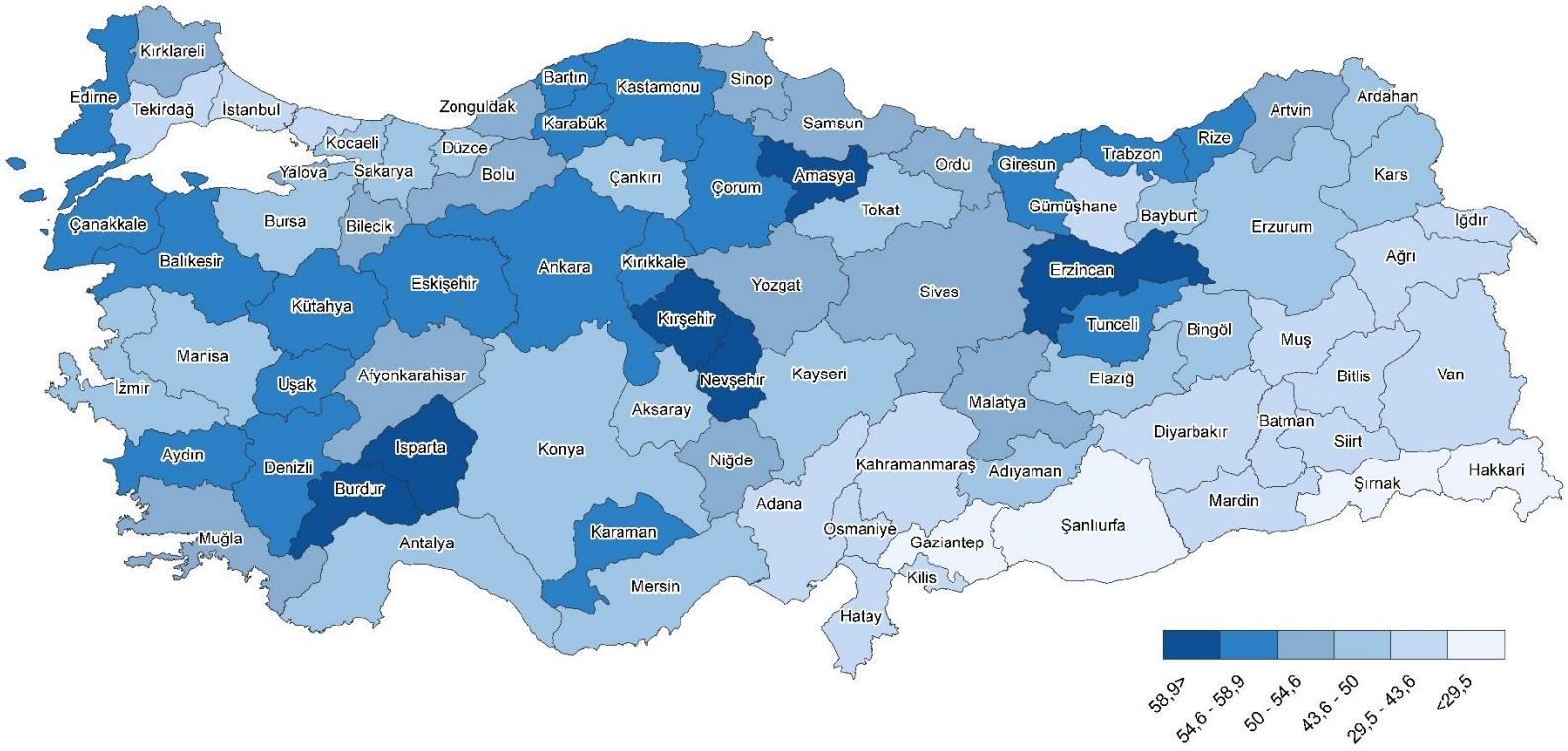
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	Burdur	63,85297
2	Erzincan	62,88408
3	Amasya	62,22447
4	Kırşehir	61,14924
5	Isparta	61,04426
6	Nevşehir	59,85822
7	Denizli	58,94349
8	Tunceli	58,84652
9	Giresun	58,545
10	Kırıkkale	58,25902
11	Edirne	58,22087
12	Trabzon	57,34115
13	Karabük	57,25029
14	Rize	57,22716
15	Çanakkale	57,19081
16	Kütahya	57,13184
17	Çorum	56,78364
18	Eskişehir	56,25636
19	Karaman	56,13551
20	Uşak	56,12945
21	Bartın	56,11927
22	Aydın	55,87418
23	Ankara	55,7891
24	Kastamonu	55,7272
25	Balıkesir	55,48303
26	Bolu	54,63902
27	Sivas	54,57812
28	Samsun	54,57077
29	Artvin	54,29912
30	Muğla	54,29574
31	Bilecik	53,6678
32	Sinop	53,66729
33	Zonguldak	53,53693
34	Kırklareli	52,93884
35	Niğde	52,53474
36	Ordu	52,22833
37	Malatya	52,03029
38	Yozgat	51,24381
39	Afyonkarahisar	50,9157
40	Yalova	50,78013

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Tokat	50,0803
42	Erzurum	49,95857
43	Ardahan	49,81974
44	Antalya	49,76744
45	Bayburt	49,72446
46	Sakarya	49,43662
47	İzmir	49,42108
48	Aksaray	49,26588
49	Konya	48,88247
50	Elazığ	48,36374
51	Kocaeli	48,36293
52	Kayseri	48,19234
53	Düzce	47,95677
54	Bursa	47,67276
55	Çankırı	47,62285
56	Mersin	47,52612
57	Bingöl	47,08237
58	Manisa	46,24758
59	Adıyaman	45,49229
60	Kars	44,53709
61	Iğdır	43,63464
62	Gümüşhane	43,44332
63	Osmaniye	42,57735
64	Bitlis	41,97559
65	Siirt	40,62151
66	Kahramanmaraş	40,29718
67	Hatay	40,13213
68	Tekirdağ	39,80061
69	Muş	39,57009
70	Adana	39,04998
71	İstanbul	38,35243
72	Ağrı	38,03634
73	Van	37,26545
74	Kilis	36,85113
75	Diyarbakır	36,46042
76	Batman	36,34606
77	Mardin	35,9201
78	Gaziantep	29,5867
79	Şırnak	27,59788
80	Şanlıurfa	25,83354
81	Hakkari	25,66081

Şekil 6. Eğitim Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 6. Eğitim Endeksi

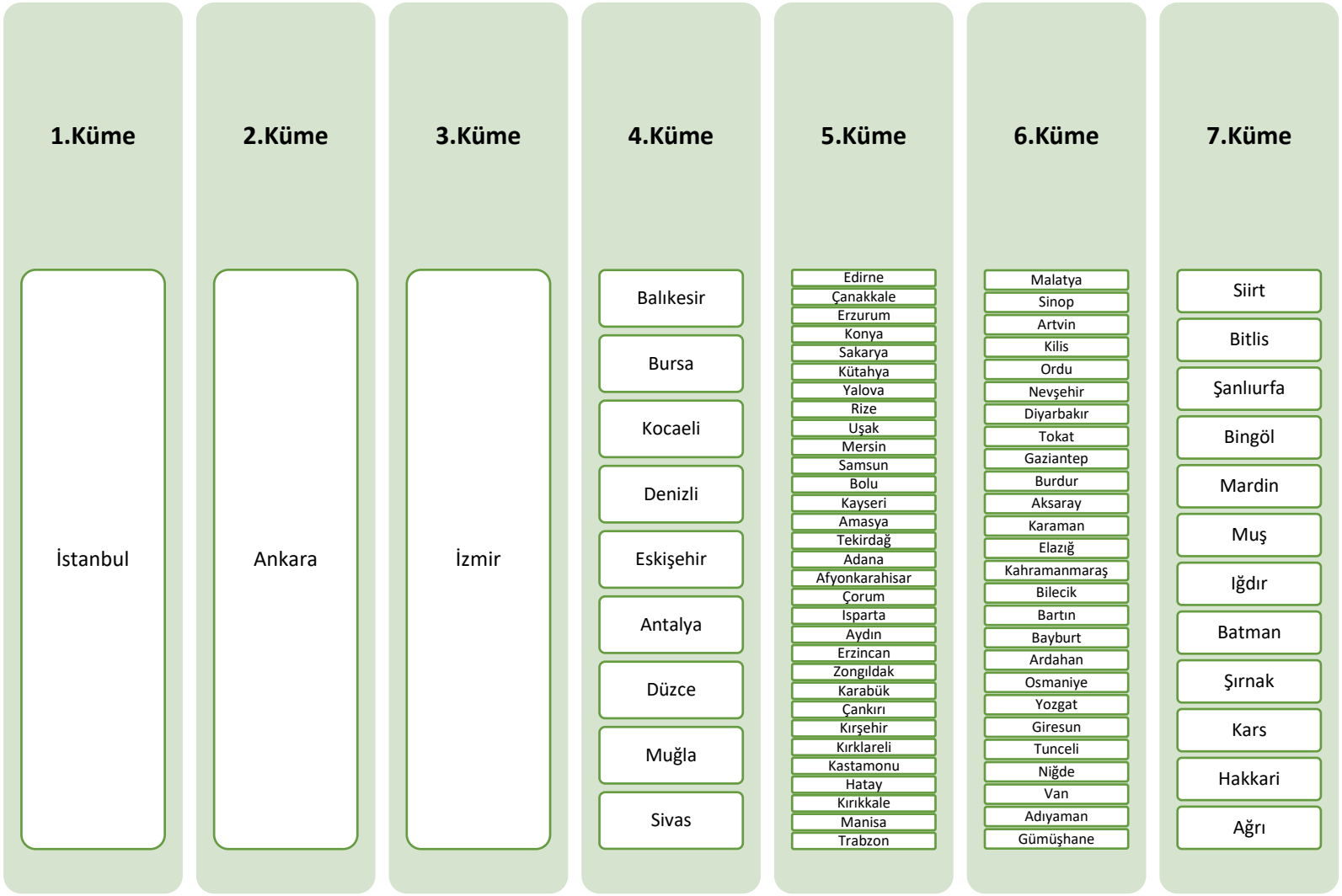
2.6. Sosyal Yaşam Endeksi

Tablo 7. Sosyal Yaşam Endeksi

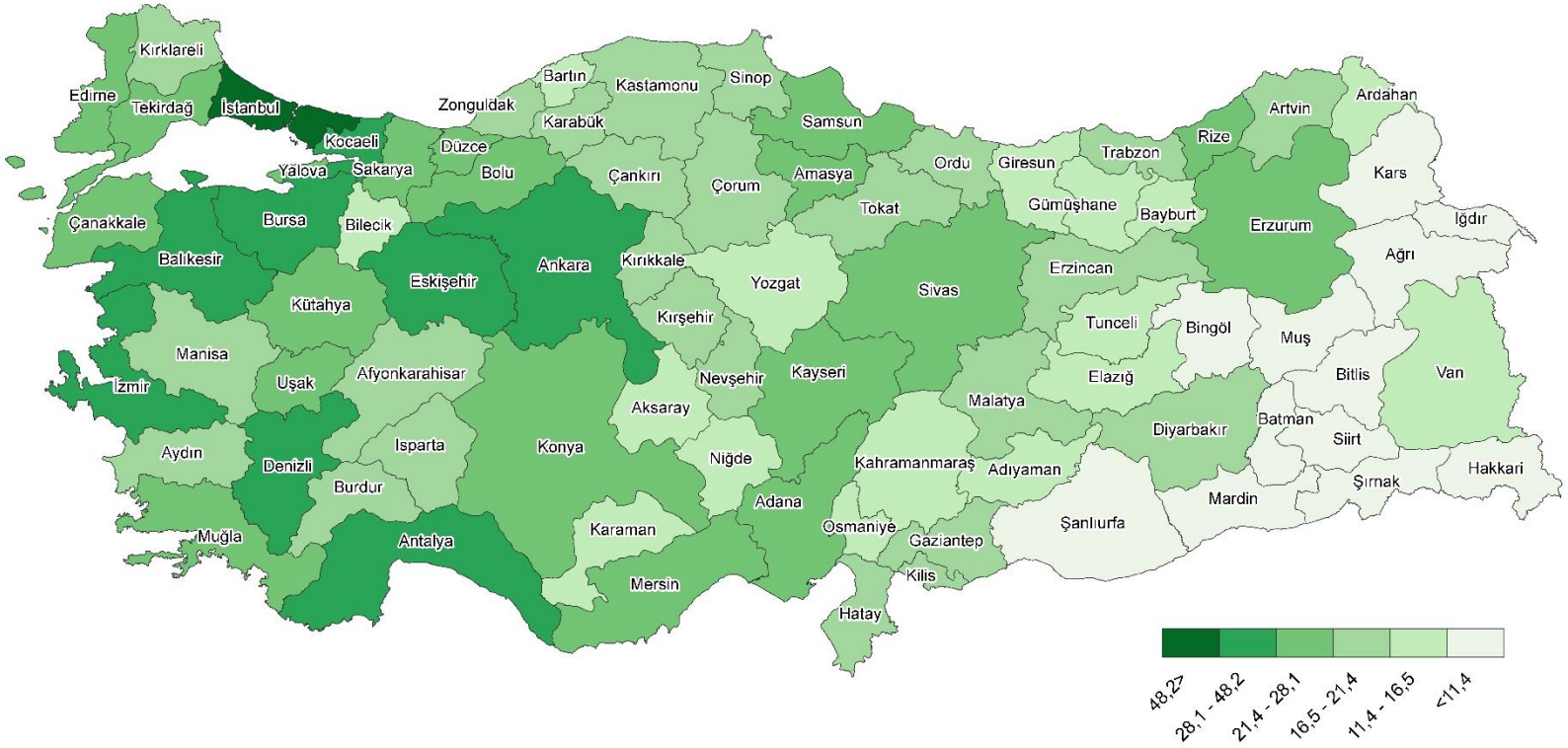
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	85,16158
2	Ankara	48,23648
3	İzmir	41,62982
4	Balıkesir	34,4434
5	Bursa	33,06054
6	Kocaeli	31,53628
7	Denizli	30,32042
8	Eskişehir	30,16063
9	Antalya	29,98843
10	Düzce	28,19054
11	Muğla	26,90176
12	Sivas	26,19363
13	Edirne	25,35972
14	Çanakkale	25,04983
15	Erzurum	24,88497
16	Konya	24,57493
17	Sakarya	24,55962
18	Kütahya	24,28693
19	Yalova	23,89249
20	Rize	23,87806
21	Uşak	23,61721
22	Mersin	23,46866
23	Samsun	23,45937
24	Bolu	23,30375
25	Kayseri	23,27471
26	Amasya	22,35769
27	Tekirdağ	22,11554
28	Adana	22,02546
29	Afyonkarahisar	21,43944
30	Çorum	21,41963
31	Isparta	21,35913
32	Aydın	20,96394
33	Erzincan	20,88623
34	Zonguldak	20,76196
35	Karabük	20,62497
36	Çankırı	20,61125
37	Kırşehir	20,21491
38	Kırklareli	19,99697
39	Kastamonu	19,98144
40	Hatay	19,7892

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Kırıkkale	19,63680202
42	Manisa	19,6062164
43	Trabzon	19,5058558
44	Malatya	18,86875838
45	Sinop	18,8320905
46	Artvin	18,5164884
47	Kilis	18,31720021
48	Ordu	18,22939762
49	Nevşehir	18,12219294
50	Diyarbakır	18,01424504
51	Tokat	17,99488221
52	Gaziantep	17,41534584
53	Burdur	17,26763909
54	Aksaray	16,50808769
55	Karaman	15,71975693
56	Elazığ	15,52320195
57	Kahramanmaraş	15,35367477
58	Bilecik	15,33608467
59	Bartın	15,32103333
60	Bayburt	15,14343258
61	Ardahan	14,93818881
62	Osmaniye	14,89759728
63	Yozgat	14,88166602
64	Giresun	14,84247346
65	Tunceli	14,54784907
66	Niğde	14,28835337
67	Van	13,90745977
68	Adıyaman	13,29960951
69	Gümüşhane	12,7223017
70	Siirt	11,45953183
71	Bitlis	11,45520668
72	Şanlıurfa	10,88353014
73	Bingöl	10,18256615
74	Mardin	9,638547042
75	Muş	9,414205202
76	Iğdır	9,373789429
77	Batman	9,070459958
78	Şırnak	8,846442099
79	Kars	8,128231769
80	Hakkari	6,529672677
81	Ağrı	2,198135208

Şekil 7. Sosyal Yaşam Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 7. Sosyal Yaşam Endeksi

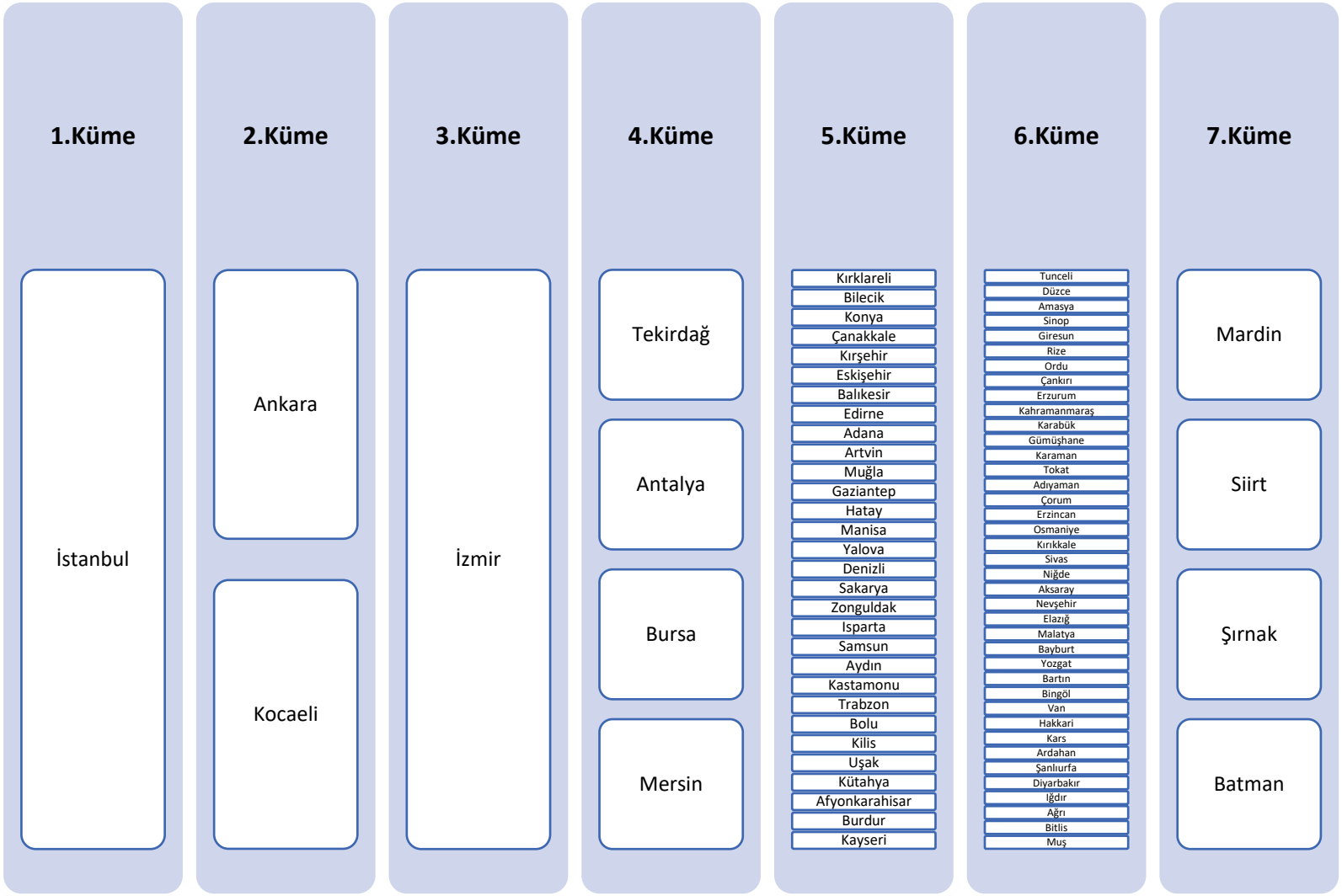
2.7. Makro Ekonomi Endeksi

Tablo 8. Makro Ekonomi Endeksi

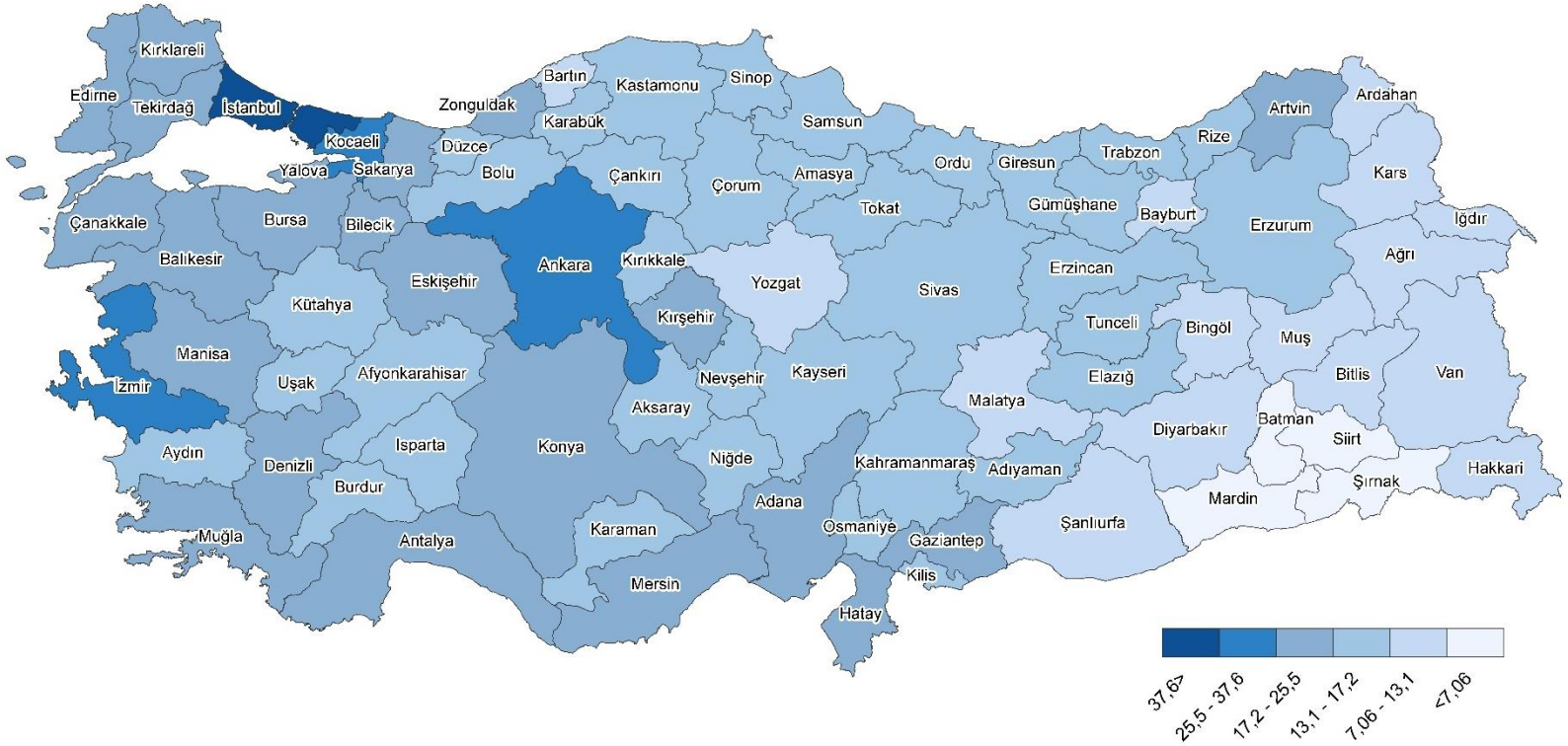
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	69,65322
2	Ankara	37,69114
3	Kocaeli	37,06822
4	İzmir	33,44173
5	Tekirdağ	25,53787
6	Antalya	24,49082
7	Bursa	24,361
8	Mersin	21,49034
9	Kırklareli	20,42245
10	Bilecik	20,21713
11	Konya	20,07636
12	Çanakkale	19,95955
13	Kırşehir	19,77741
14	Eskişehir	19,64035
15	Balıkesir	19,56678
16	Edirne	19,5142
17	Adana	19,08169
18	Artvin	18,94882
19	Muğla	18,93374
20	Gaziantep	18,77867
21	Hatay	18,53814
22	Manisa	18,33329
23	Yalova	18,26087
24	Denizli	18,22717
25	Sakarya	18,17273
26	Zonguldak	17,82877
27	Isparta	17,21211
28	Samsun	17,15527
29	Aydın	17,10271
30	Kastamonu	16,83691
31	Trabzon	16,80884
32	Bolu	16,79289
33	Kilis	16,67895
34	Uşak	16,11734
35	Kütahya	15,9103
36	Afyonkarahisar	15,82989
37	Burdur	15,74284
38	Kayseri	15,70212
39	Tunceli	15,57115
40	Düzce	15,32303

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Amasya	15,29813
42	Sinop	15,20049
43	Giresun	15,16741
44	Rize	15,11918
45	Ordu	14,92517
46	Çankırı	14,87245
47	Erzurum	14,81885
48	Kahramanmaraş	14,68237
49	Karabük	14,67724
50	Gümüşhane	14,6308
51	Karaman	14,59964
52	Tokat	14,42367
53	Adıyaman	14,39927
54	Çorum	14,30497
55	Erzincan	14,1736
56	Osmaniye	14,09869
57	Kırıkkale	14,09146
58	Sivas	13,77448
59	Niğde	13,74989
60	Aksaray	13,61198
61	Nevşehir	13,4562
62	Elazığ	13,41015
63	Malatya	13,17797
64	Bayburt	12,85057
65	Yozgat	12,56733
66	Bartın	12,56037
67	Bingöl	11,81593
68	Van	11,62185
69	Hakkari	11,58076
70	Kars	11,29337
71	Ardahan	10,92111
72	Şanlıurfa	10,77931
73	Diyarbakır	10,74276
74	Iğdır	10,52211
75	Ağrı	10,4956
76	Bitlis	10,24176
77	Muş	10,20439
78	Mardin	7,061918
79	Siirt	6,572848
80	Şırnak	6,489202
81	Batman	5,940987

Şekil 8. Makro Ekonomi Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 8. Makro Ekonomi Endeksi

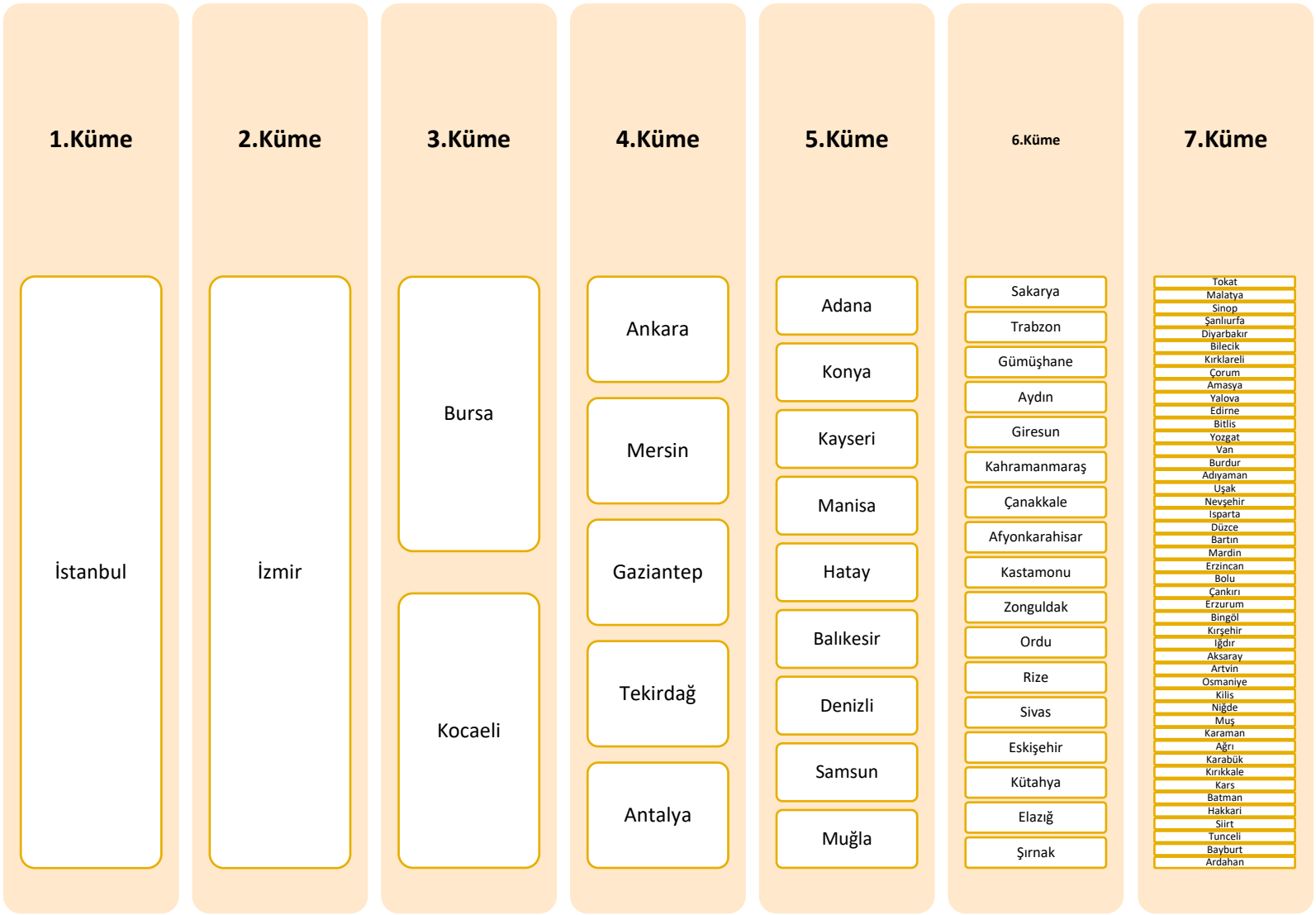
2.8. Dış Ticaret Endeksi

Tablo 9. Dış Ticaret Endeksi

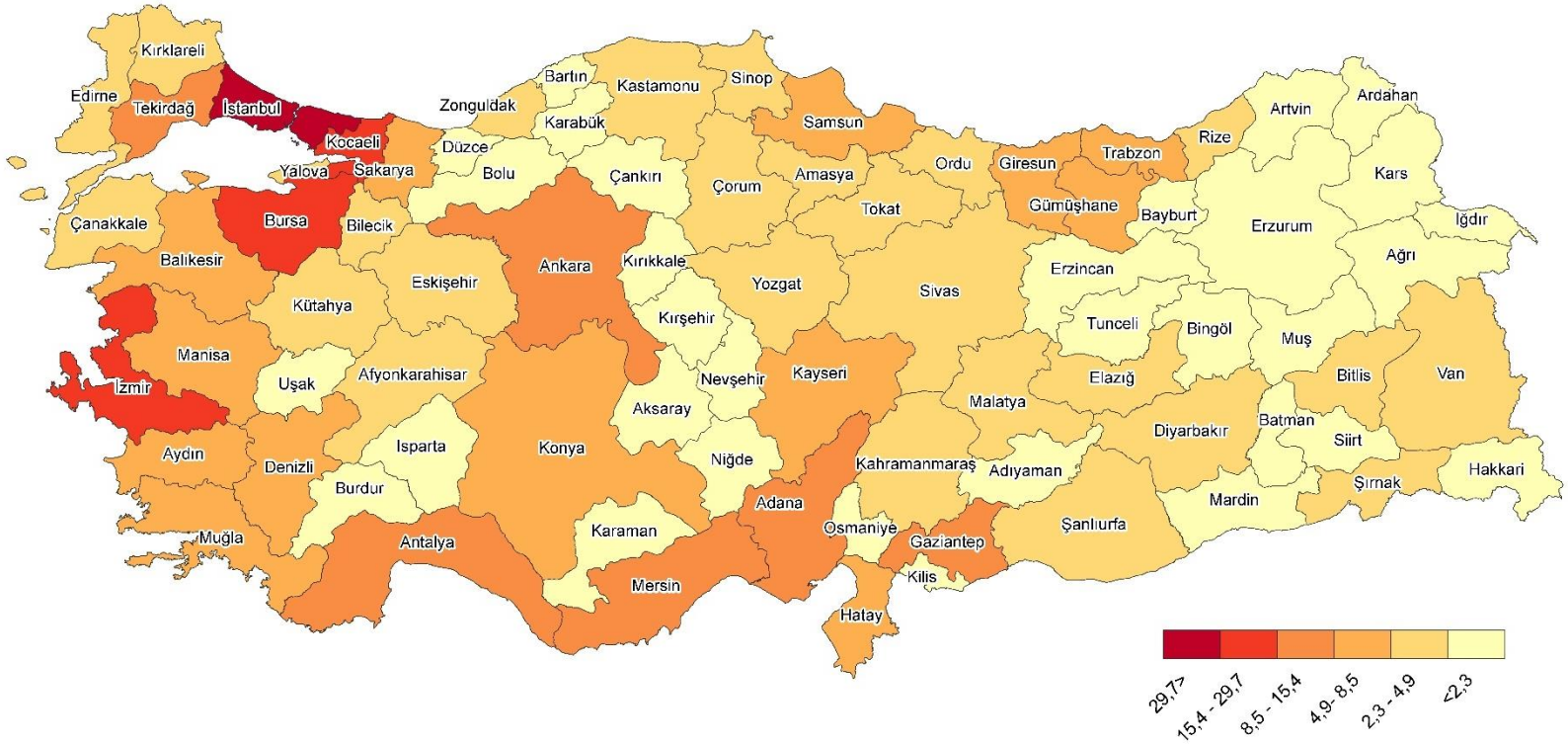
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	89,68973
2	İzmir	29,76456
3	Bursa	23,49815
4	Kocaeli	22,99179
5	Ankara	15,47842
6	Mersin	12,83847
7	Gaziantep	12,46968
8	Tekirdağ	12,28407
9	Antalya	11,29906
10	Adana	10,05363
11	Konya	8,580955
12	Kayseri	8,009528
13	Manisa	7,998764
14	Hatay	7,848495
15	Balıkesir	7,570616
16	Denizli	7,444448
17	Samsun	6,883138
18	Muğla	6,553793
19	Sakarya	5,889313
20	Trabzon	5,830114
21	Gümüşhane	5,661425
22	Aydın	5,358423
23	Giresun	5,278191
24	Kahramanmaraş	4,974298
25	Çanakkale	4,854726
26	Afyonkarahisar	4,734945
27	Kastamonu	4,344778
28	Zonguldak	4,184083
29	Ordu	3,997357
30	Rize	3,905257
31	Sivas	3,702294
32	Eskişehir	3,678222
33	Kütahya	3,499544
34	Elazığ	3,314132
35	Şırnak	3,283315
36	Tokat	3,093138
37	Malatya	3,064688
38	Sinop	3,023988
39	Şanlıurfa	2,885909
40	Diyarbakır	2,822531

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Bilecik	2,793057
42	Kırklareli	2,776893
43	Çorum	2,742664
44	Amasya	2,726007
45	Yalova	2,65503
46	Edirne	2,635042
47	Bitlis	2,52083
48	Yozgat	2,470367
49	Van	2,449893
50	Burdur	2,394489
51	Adıyaman	2,298079
52	Uşak	2,262272
53	Nevşehir	2,208711
54	Isparta	2,202043
55	Düzce	2,191009
56	Bartın	2,147116
57	Mardin	2,04151
58	Erzincan	1,972603
59	Bolu	1,938738
60	Çankırı	1,898407
61	Erzurum	1,874763
62	Bingöl	1,77821
63	Kırşehir	1,685175
64	Iğdır	1,596979
65	Aksaray	1,587296
66	Artvin	1,559465
67	Osmaniye	1,463564
68	Kilis	1,410553
69	Niğde	1,368499
70	Muş	1,333399
71	Karaman	1,310605
72	Ağrı	1,239887
73	Karabük	1,237156
74	Kırıkkale	1,203151
75	Kars	1,169688
76	Batman	1,018802
77	Hakkari	0,936794
78	Siirt	0,834766
79	Tunceli	0,370847
80	Bayburt	0,365746
81	Ardahan	0,290033

Şekil 9. Dış Ticaret – Sanayi Endeksi – Kümeleme Analizi

Harita 9. Dış Ticaret – Sanayi Endeksi

2.9. Finansal Piyasalar Endeksi

Tablo 10. Finansal Piyasalar Endeksi

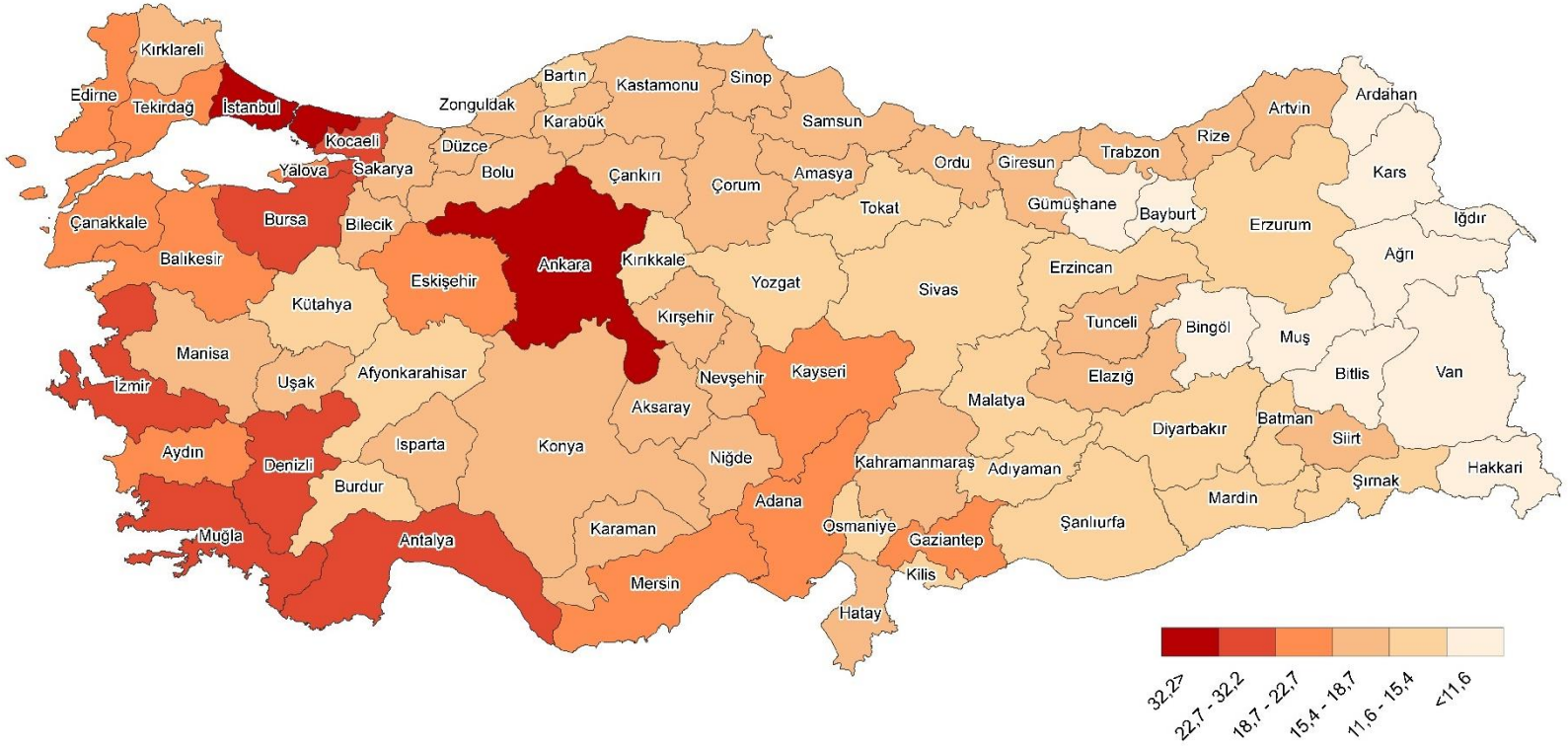
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	85,48462
2	Ankara	67,68474
3	İzmir	32,24404
4	Antalya	27,59898
5	Muğla	27,54412
6	Denizli	24,64129
7	Kocaeli	24,08107
8	Bursa	24,06383
9	Eskişehir	22,71252
10	Tekirdağ	22,13673
11	Adana	21,54037
12	Gaziantep	20,93595
13	Yalova	20,71763
14	Mersin	20,26457
15	Edirne	19,98333
16	Aydın	19,76231
17	Kayseri	19,69355
18	Çanakkale	19,50756
19	Balıkesir	19,42581
20	Trabzon	18,77808
21	Bolu	18,63472
22	Kırklareli	18,50784
23	Manisa	18,42545
24	Samsun	18,22511
25	Bilecik	18,14049
26	Hatay	17,89741
27	Nevşehir	17,81426
28	Zonguldak	17,75886
29	Sakarya	17,73317
30	Tunceli	17,73258
31	Kırşehir	17,60248
32	Karabük	17,51895
33	Rize	17,3812
34	Kastamonu	17,29998
35	Çorum	17,1837
36	Isparta	16,89685
37	Aksaray	16,88056
38	Ordu	16,87808
39	Siirt	16,7528
40	Karaman	16,68087

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Uşak	16,64401
42	Düzce	16,56734
43	Giresun	16,24054
44	Konya	16,23337
45	Artvin	16,17048
46	Sinop	16,01078
47	Çankırı	15,93949
48	Amasya	15,93915
49	Kahramanmaraş	15,87678
50	Niğde	15,7079
51	Elazığ	15,66775
52	Kırıkkale	15,45323
53	Bartın	15,40119
54	Batman	15,20451
55	Osmaniye	15,20419
56	Burdur	14,70999
57	Erzincan	14,55364
58	Malatya	14,51853
59	Sivas	14,44146
60	Yozgat	14,43408
61	Afyonkarahisar	14,34302
62	Tokat	14,17243
63	Erzurum	13,97826
64	Diyarbakır	13,34734
65	Adıyaman	13,34506
66	Mardin	13,33518
67	Kilis	13,23145
68	Kütahya	13,00155
69	Şırnak	12,97084
70	Şanlıurfa	12,84798
71	Gümüşhane	11,64351
72	Bitlis	11,58374
73	Iğdır	11,40097
74	Kars	11,31542
75	Bayburt	10,89719
76	Ardahan	10,37363
77	Van	9,760316
78	Bingöl	9,688461
79	Ağrı	9,170286
80	Muş	8,994156
81	Hakkari	8,472793

Şekil 10. Finansal Piyasalar Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 10. Finansal Piyasalar Endeksi

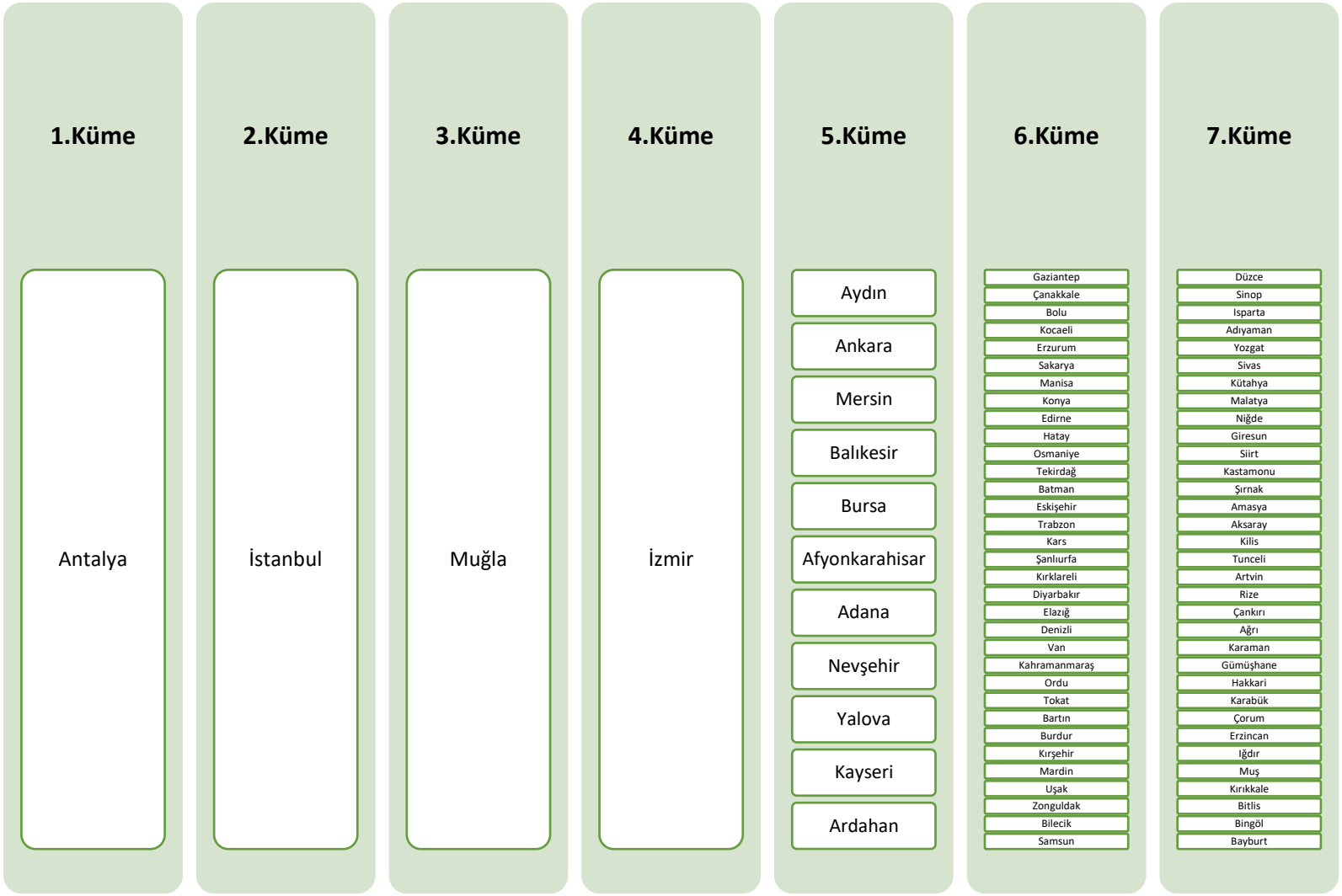
2.10. Turizm Endeksi

Tablo 11. Turizm Endeksi

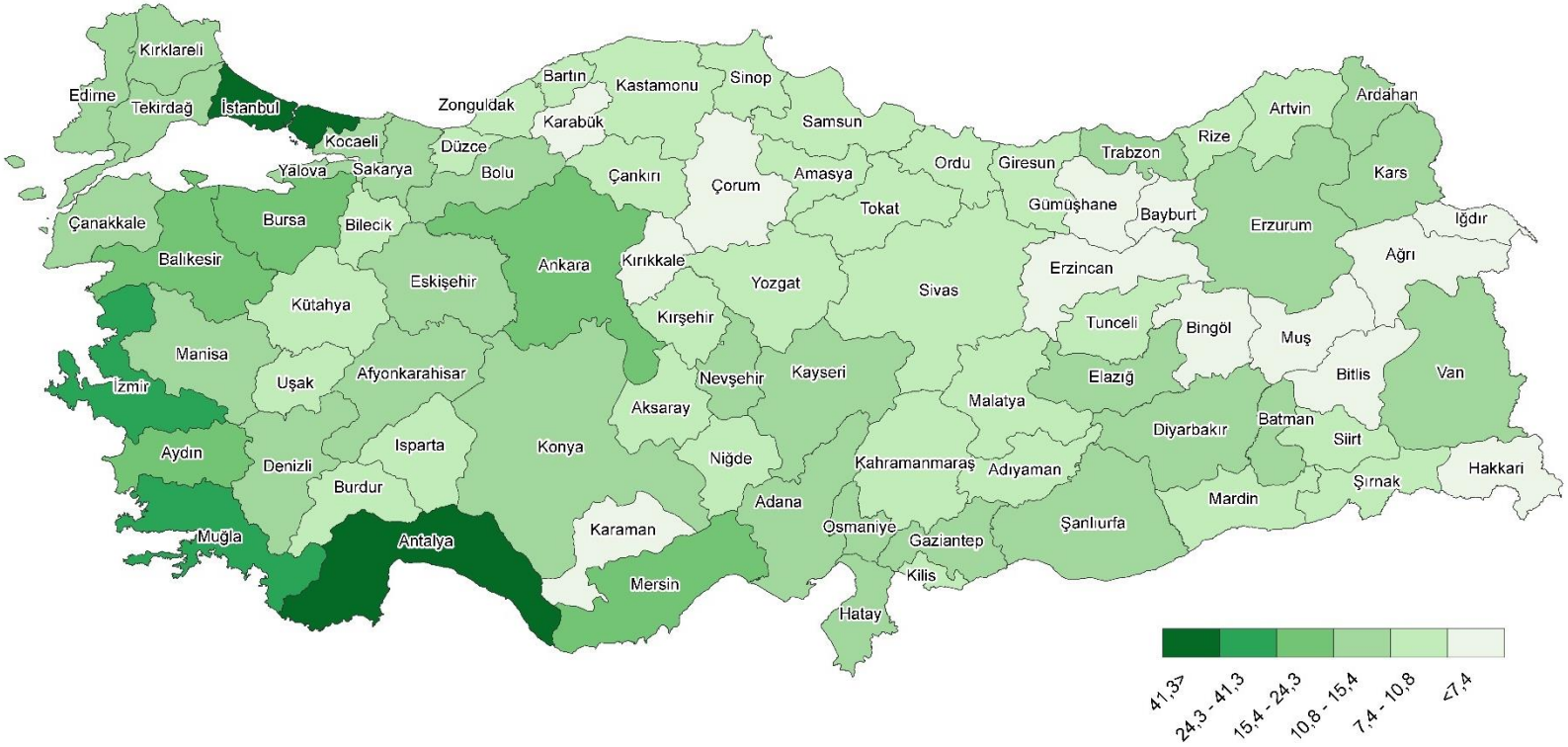
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	Antalya	80,54272
2	İstanbul	58,87105
3	Muğla	41,37474
4	İzmir	32,22575
5	Aydın	24,36207
6	Ankara	22,70593
7	Mersin	19,9764
8	Balıkesir	19,5138
9	Bursa	18,54547
10	Afyonkarahisar	15,47775
11	Adana	15,21355
12	Nevşehir	15,18633
13	Yalova	15,04253
14	Kayseri	15,03861
15	Ardahan	14,95243
16	Gaziantep	14,66151
17	Çanakkale	14,38697
18	Bolu	14,23484
19	Kocaeli	14,10049
20	Erzurum	13,9487
21	Sakarya	13,92326
22	Manisa	13,67214
23	Konya	12,94235
24	Edirne	12,79175
25	Hatay	12,74483
26	Osmaniye	12,55661
27	Tekirdağ	12,41941
28	Batman	12,40679
29	Eskişehir	12,36024
30	Trabzon	12,2792
31	Kars	12,27267
32	Şanlıurfa	12,07101
33	Kırklareli	12,03652
34	Diyarbakır	12,03173
35	Elazığ	11,97669
36	Denizli	11,53234
37	Van	11,51937
38	Kahramanmaraş	10,88132
39	Ordu	10,80431
40	Tokat	10,71118

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Bartın	10,61943
42	Burdur	10,59251
43	Kırşehir	10,51797
44	Mardin	10,26832
45	Uşak	10,15955
46	Zonguldak	10,07445
47	Bilecik	9,918353
48	Samsun	9,878638
49	Düzce	9,662789
50	Sinop	9,4848
51	Isparta	9,470141
52	Adıyaman	9,406956
53	Yozgat	9,25736
54	Sivas	9,252989
55	Kütahya	9,138731
56	Malatya	9,039932
57	Niğde	9,021073
58	Giresun	8,903053
59	Siirt	8,878032
60	Kastamonu	8,818826
61	Şırnak	8,7366
62	Amasya	8,55438
63	Aksaray	8,388477
64	Kilis	8,25192
65	Tunceli	8,009075
66	Artvin	7,867837
67	Rize	7,850451
68	Çankırı	7,760087
69	Ağrı	7,49841
70	Karaman	7,281385
71	Gümüşhane	7,233303
72	Hakkari	7,192323
73	Karabük	6,901258
74	Çorum	6,728752
75	Erzincan	6,111981
76	Iğdır	5,870698
77	Muş	5,845196
78	Kırıkkale	5,587092
79	Bitlis	5,188004
80	Bingöl	5,18746
81	Bayburt	2,146525

Şekil 11. Turizm Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 11. Turizm Endeksi

2.11. Tarım Endeksi

Tablo 12. Tarım Endeksi

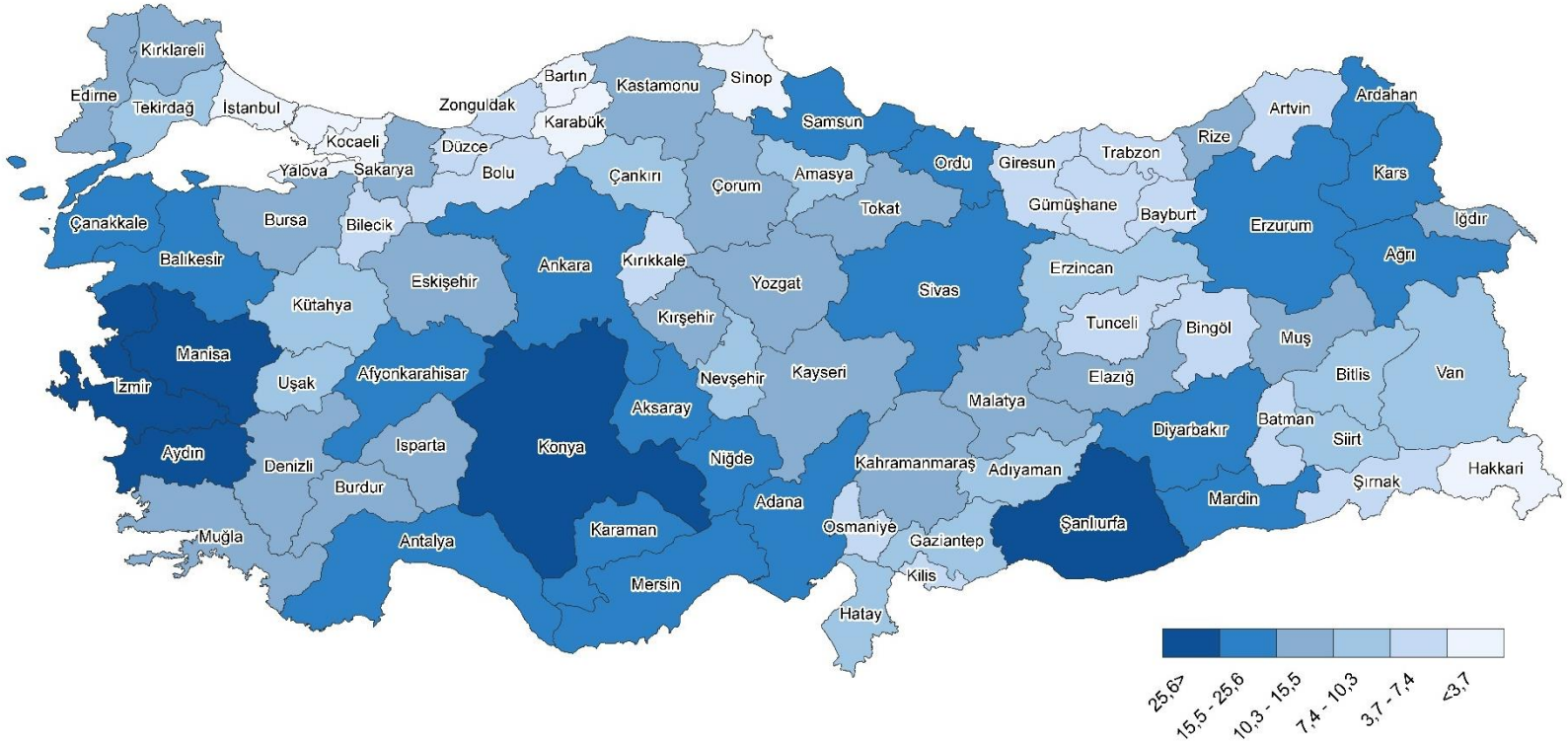
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	Konya	47,62713
2	Şanlıurfa	43,53361
3	Aydın	38,69709
4	Manisa	32,82514
5	İzmir	30,30583
6	Kars	25,61741
7	Niğde	23,5647
8	Afyonkarahisar	22,4764
9	Çanakkale	21,86334
10	Adana	20,40527
11	Ankara	20,09622
12	Balıkesir	20,03994
13	Ağrı	19,94461
14	Sivas	19,1223
15	Antalya	18,78328
16	Mersin	18,71404
17	Ordu	18,30544
18	Aksaray	18,13314
19	Erzurum	17,70807
20	Diyarbakır	17,46968
21	Samsun	17,13442
22	Ardahan	17,12558
23	Karaman	16,61593
24	Mardin	16,34833
25	Muş	15,56219
26	Edirne	15,18406
27	Malatya	14,77252
28	Rize	14,11495
29	Muğla	13,76274
30	Yozgat	13,68629
31	Bursa	12,82218
32	Kırklareli	12,71593
33	Iğdır	12,6626
34	Eskişehir	12,5987
35	Kırşehir	12,59636
36	Denizli	12,27335
37	Burdur	12,1697
38	Kahramanmaraş	11,98295
39	Tokat	11,6979
40	Çorum	11,59901

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Kayseri	11,56287
42	Kastamonu	11,50313
43	Elazığ	11,33278
44	Sakarya	11,29981
45	Isparta	11,14576
46	Siirt	10,39647
47	Çankırı	10,09429
48	Amasya	9,920018
49	Nevşehir	9,908193
50	Gaziantep	9,905127
51	Tekirdağ	9,798584
52	Adıyaman	9,519465
53	Van	9,51622
54	Erzincan	9,014769
55	Kütahya	8,964977
56	Uşak	8,899886
57	Hatay	8,549757
58	Bitlis	8,389577
59	Kilis	7,462052
60	Bayburt	7,078997
61	Trabzon	6,924848
62	Tunceli	6,59792
63	Bolu	6,582483
64	Bingöl	6,086003
65	Artvin	6,042835
66	Giresun	5,979536
67	Osmaniye	5,679951
68	Batman	5,423091
69	Gümüşhane	5,178837
70	Bilecik	4,85955
71	Düzce	4,787338
72	Kırıkkale	4,700156
73	Şırnak	4,649584
74	Zonguldak	4,211087
75	Hakkari	3,708078
76	Kocaeli	3,198229
77	İstanbul	2,713683
78	Bartın	2,50683
79	Sinop	2,463822
80	Karabük	1,511976
81	Yalova	1,201486

Şekil 12. Tarım Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 12. Tarım Endeksi

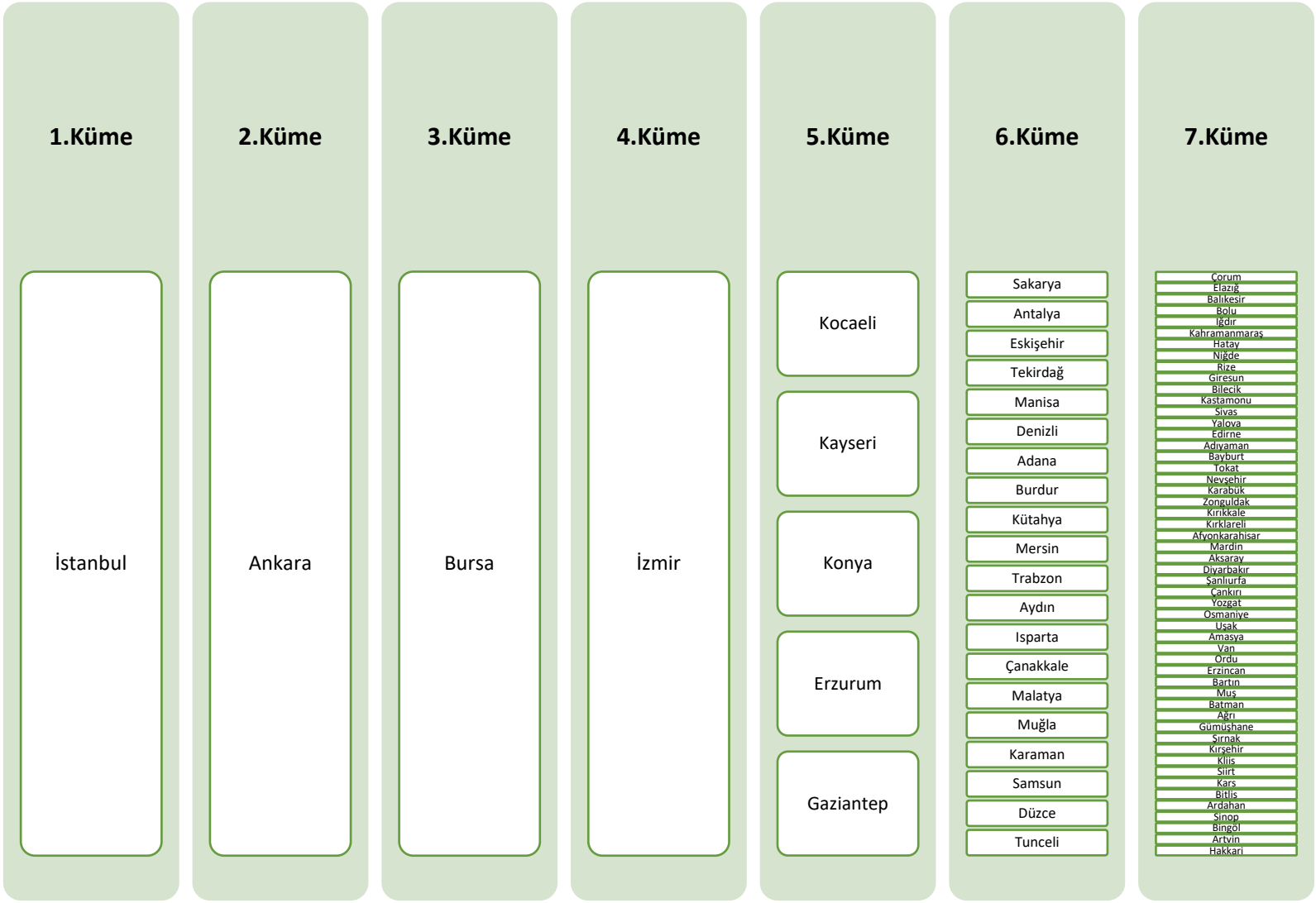
2.12. İnovasyon Endeksi

Tablo 13. İnovasyon Endeksi

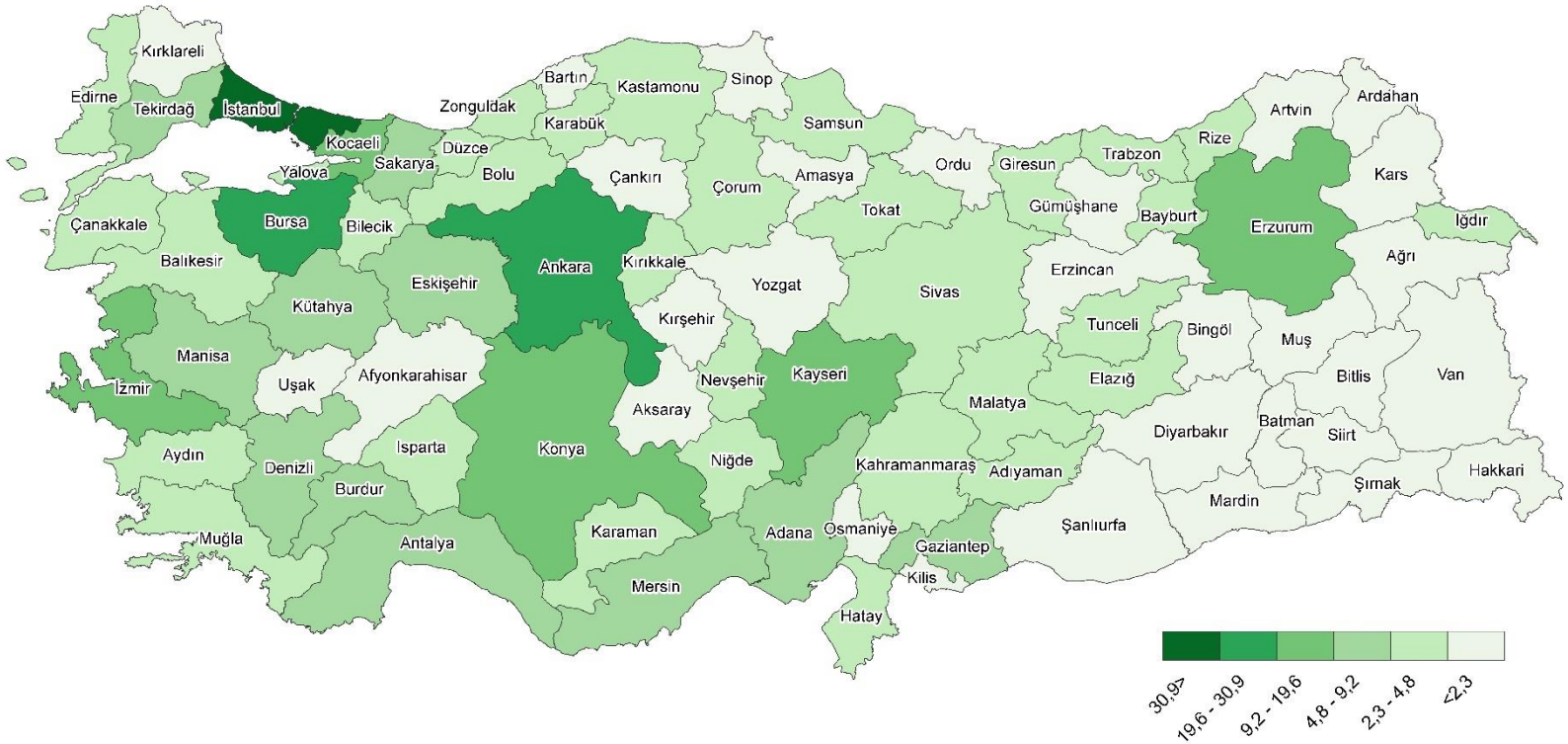
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	75,19465
2	Ankara	30,95026
3	Bursa	24,56328
4	İzmir	19,63173
5	Kocaeli	14,88938
6	Kayseri	13,71287
7	Konya	10,82922
8	Erzurum	10,65622
9	Gaziantep	9,229737
10	Sakarya	8,08527
11	Antalya	7,812678
12	Eskişehir	7,489449
13	Tekirdağ	6,763295
14	Manisa	6,654594
15	Denizli	6,491068
16	Adana	5,633797
17	Burdur	5,361754
18	Kütahya	5,303006
19	Mersin	5,212457
20	Trabzon	4,884112
21	Aydın	4,869636
22	Isparta	4,672643
23	Çanakkale	4,626251
24	Malatya	4,605576
25	Muğla	4,535358
26	Karaman	4,258557
27	Samsun	4,159528
28	Düzce	4,104332
29	Tunceli	3,915903
30	Çorum	3,726031
31	Elazığ	3,720935
32	Balıkesir	3,669578
33	Bolu	3,561466
34	Iğdır	3,444668
35	Kahramanmaraş	3,43824
36	Hatay	3,393514
37	Niğde	3,28306
38	Rize	3,230676
39	Giresun	3,196146
40	Bilecik	3,122764

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Kastamonu	3,108374
42	Sivas	3,057823
43	Yalova	3,054814
44	Edirne	2,948867
45	Adıyaman	2,845961
46	Bayburt	2,836856
47	Tokat	2,736531
48	Nevşehir	2,71252
49	Karabük	2,650722
50	Zonguldak	2,595
51	Kırıkkale	2,582524
52	Kırklareli	2,355709
53	Afyonkarahisar	2,305358
54	Mardin	2,292106
55	Aksaray	2,172256
56	Diyarbakır	2,123147
57	Şanlıurfa	2,095778
58	Çankırı	2,084733
59	Yozgat	1,948275
60	Osmaniye	1,947855
61	Uşak	1,915695
62	Amasya	1,868929
63	Van	1,858821
64	Ordu	1,842459
65	Erzincan	1,795271
66	Bartın	1,628522
67	Muş	1,59971
68	Batman	1,555911
69	Ağrı	1,503427
70	Gümüşhane	1,404489
71	Şırnak	1,385137
72	Kırşehir	1,338448
73	Kilis	1,243294
74	Siirt	1,150902
75	Kars	1,123769
76	Bitlis	0,87891
77	Ardahan	0,811656
78	Sinop	0,660054
79	Bingöl	0,603126
80	Artvin	0,588721
81	Hakkari	0,315147

Şekil 13. İnovasyon Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 13. İnovasyon Endeksi

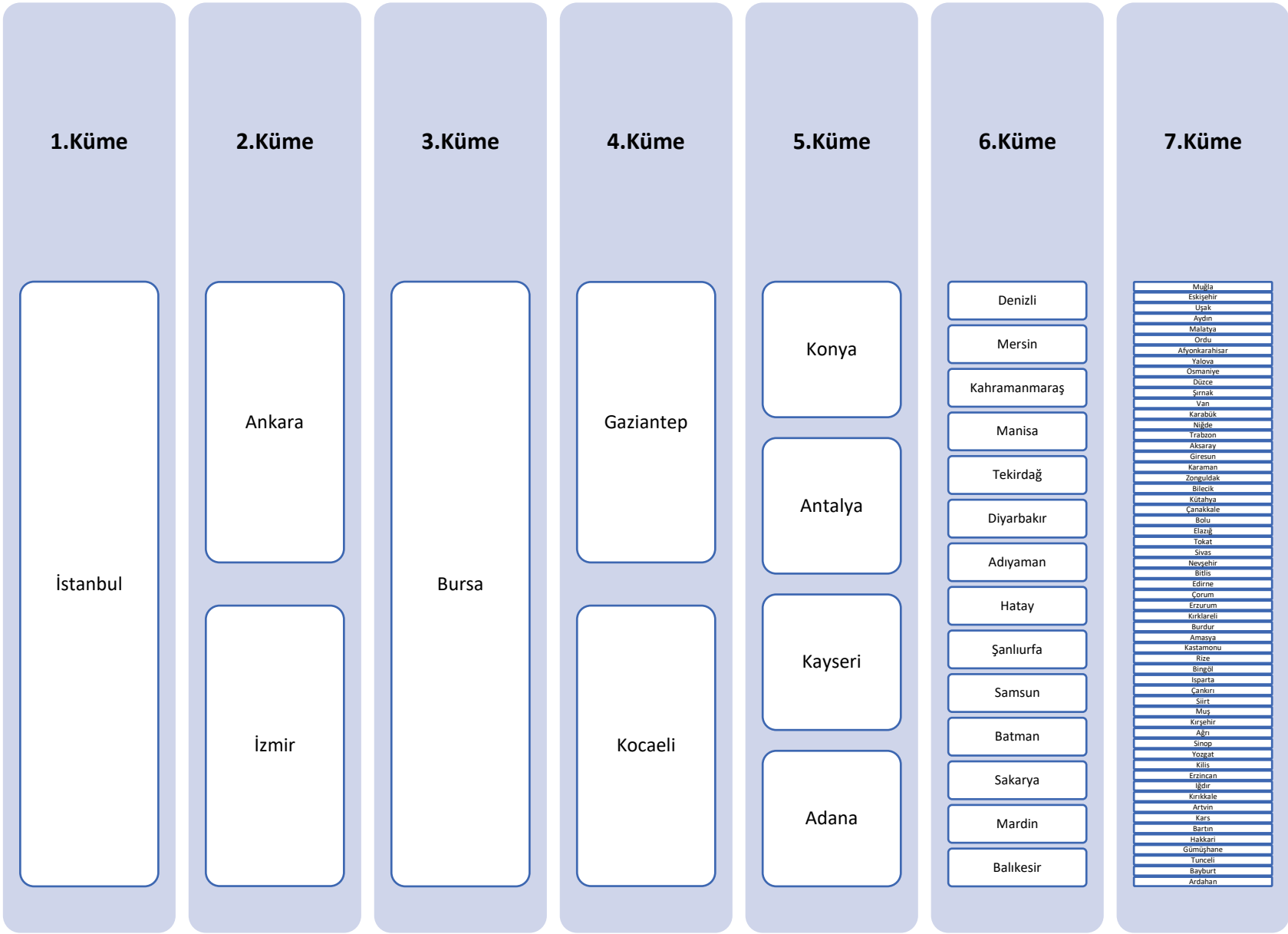
2.13. Girişimcilik Endeksi

Tablo 14. Girişimcilik Endeksi

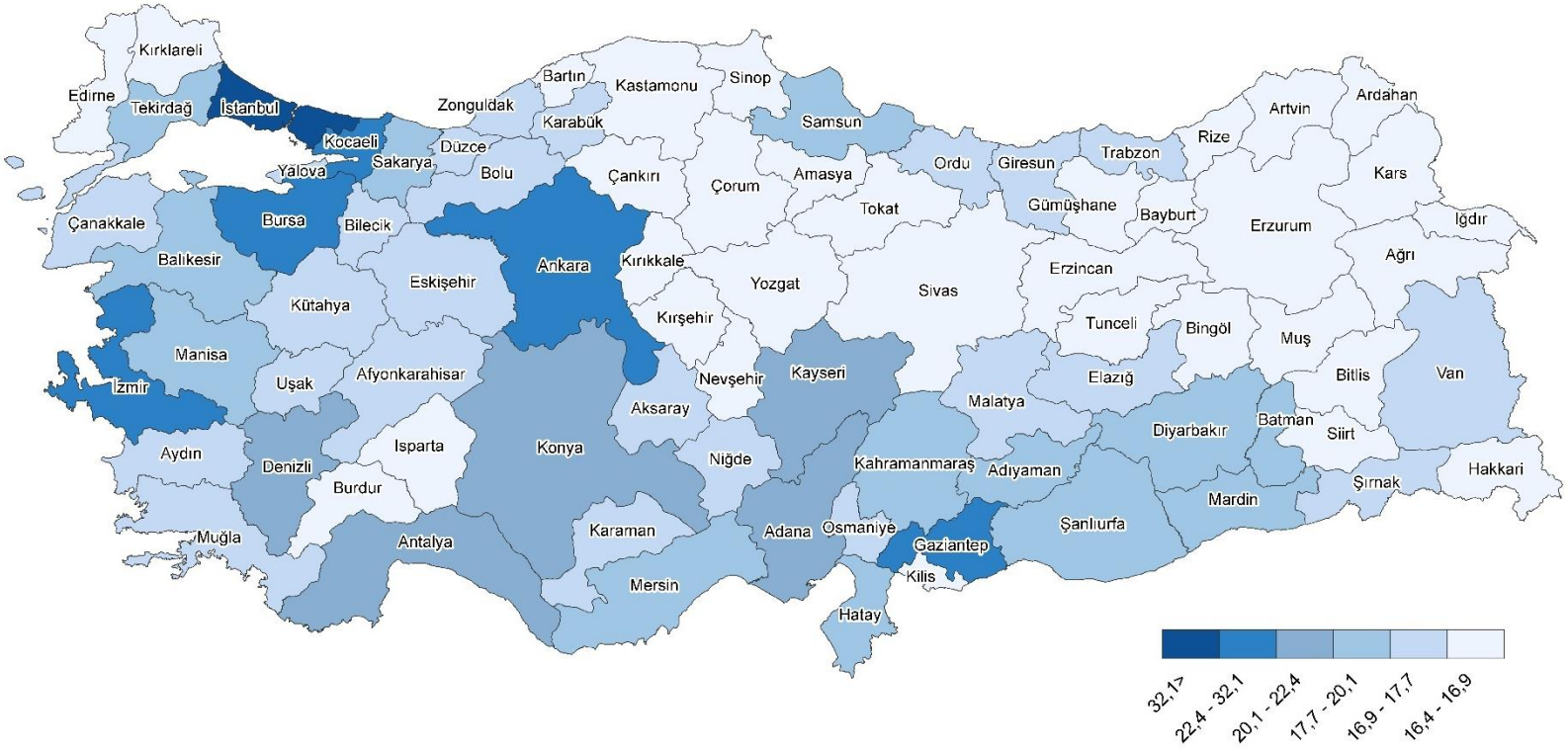
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	83,5
2	Ankara	32,13147
3	İzmir	30,95662
4	Bursa	28,7082
5	Gaziantep	25,99482
6	Kocaeli	25,95667
7	Konya	22,4476
8	Antalya	22,10917
9	Kayseri	21,48785
10	Adana	21,30399
11	Denizli	20,42675
12	Mersin	20,13683
13	Kahramanmaraş	20,03481
14	Manisa	19,61278
15	Tekirdağ	19,60448
16	Diyarbakır	19,57413
17	Adıyaman	19,06948
18	Hatay	18,99154
19	Şanlıurfa	18,6731
20	Samsun	18,65137
21	Batman	18,63933
22	Sakarya	18,53484
23	Mardin	18,45275
24	Balıkesir	18,32338
25	Muğla	17,75705
26	Eskişehir	17,71197
27	Uşak	17,6671
28	Aydın	17,62335
29	Malatya	17,46977
30	Ordu	17,33502
31	Afyonkarahisar	17,30436
32	Yalova	17,23825
33	Osmaniye	17,22142
34	Düzce	17,20699
35	Şırnak	17,19931
36	Van	17,17106
37	Karabük	17,16238
38	Niğde	17,16237
39	Trabzon	17,1065
40	Aksaray	17,10381

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Giresun	17,07625
42	Karaman	17,0651
43	Zonguldak	17,06226
44	Bilecik	17,04838
45	Kütahya	17,03583
46	Çanakkale	17,01512
47	Bolu	17,00829
48	Elazığ	16,99839
49	Tokat	16,97881
50	Sivas	16,96773
51	Nevşehir	16,95279
52	Bitlis	16,93759
53	Edirne	16,91755
54	Çorum	16,9128
55	Erzurum	16,90681
56	Kırklareli	16,90282
57	Burdur	16,8722
58	Amasya	16,87205
59	Kastamonu	16,86537
60	Rize	16,84128
61	Bingöl	16,83102
62	Isparta	16,81152
63	Çankırı	16,80353
64	Siirt	16,792
65	Muş	16,72335
66	Kırşehir	16,72065
67	Ağrı	16,70645
68	Sinop	16,69639
69	Yozgat	16,68391
70	Kilis	16,67012
71	Erzincan	16,65912
72	Iğdır	16,59359
73	Kırıkkale	16,59329
74	Artvin	16,57715
75	Kars	16,56179
76	Bartın	16,55124
77	Hakkari	16,53393
78	Gümüşhane	16,50517
79	Tunceli	16,50493
80	Bayburt	16,5
81	Ardahan	16,48138

Şekil 14. Girişimcilik Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 14. Girişimcilik Endeksi

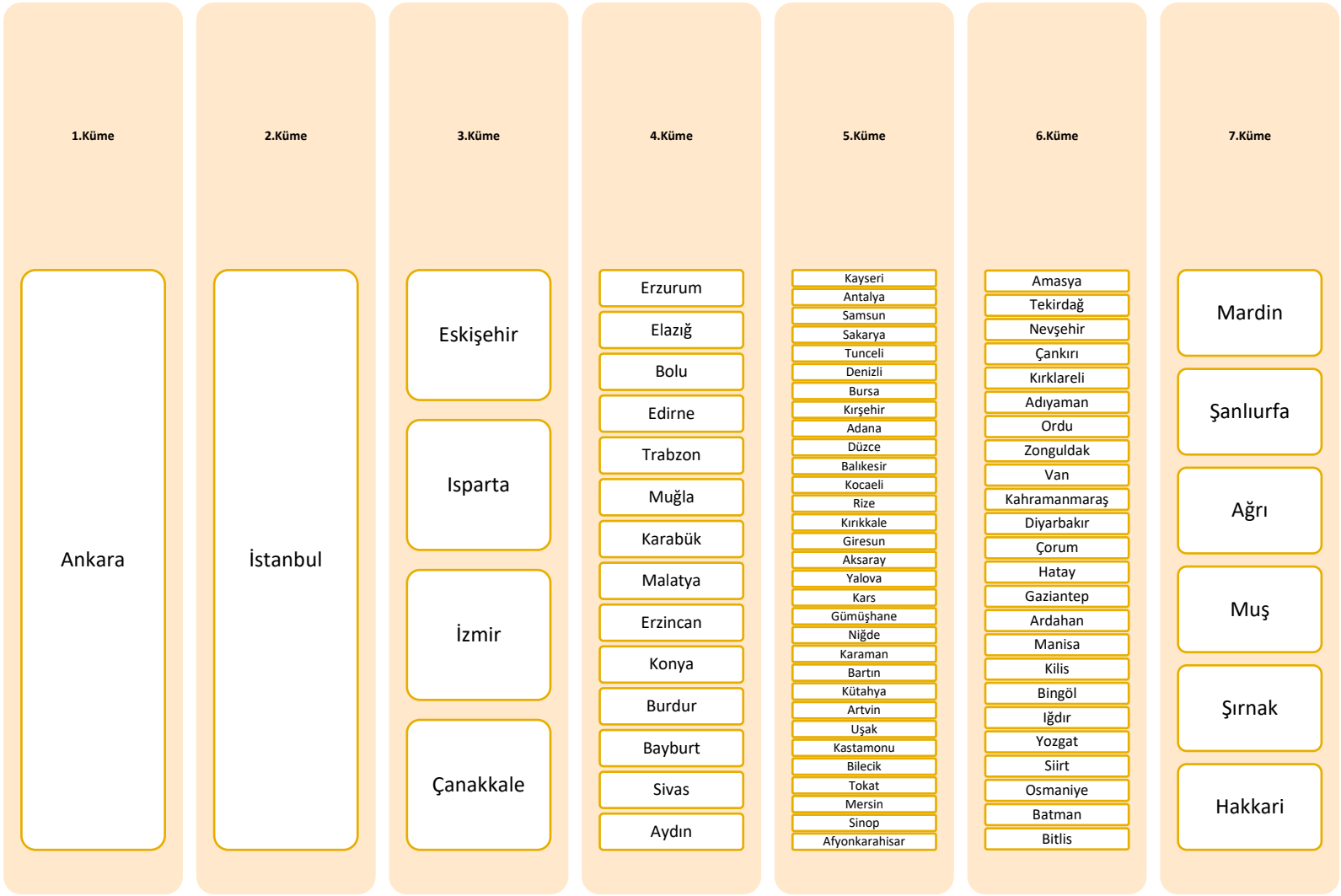
2.14. Yükseköğretim Endeksi

Tablo 15. Yükseköğretim Endeksi

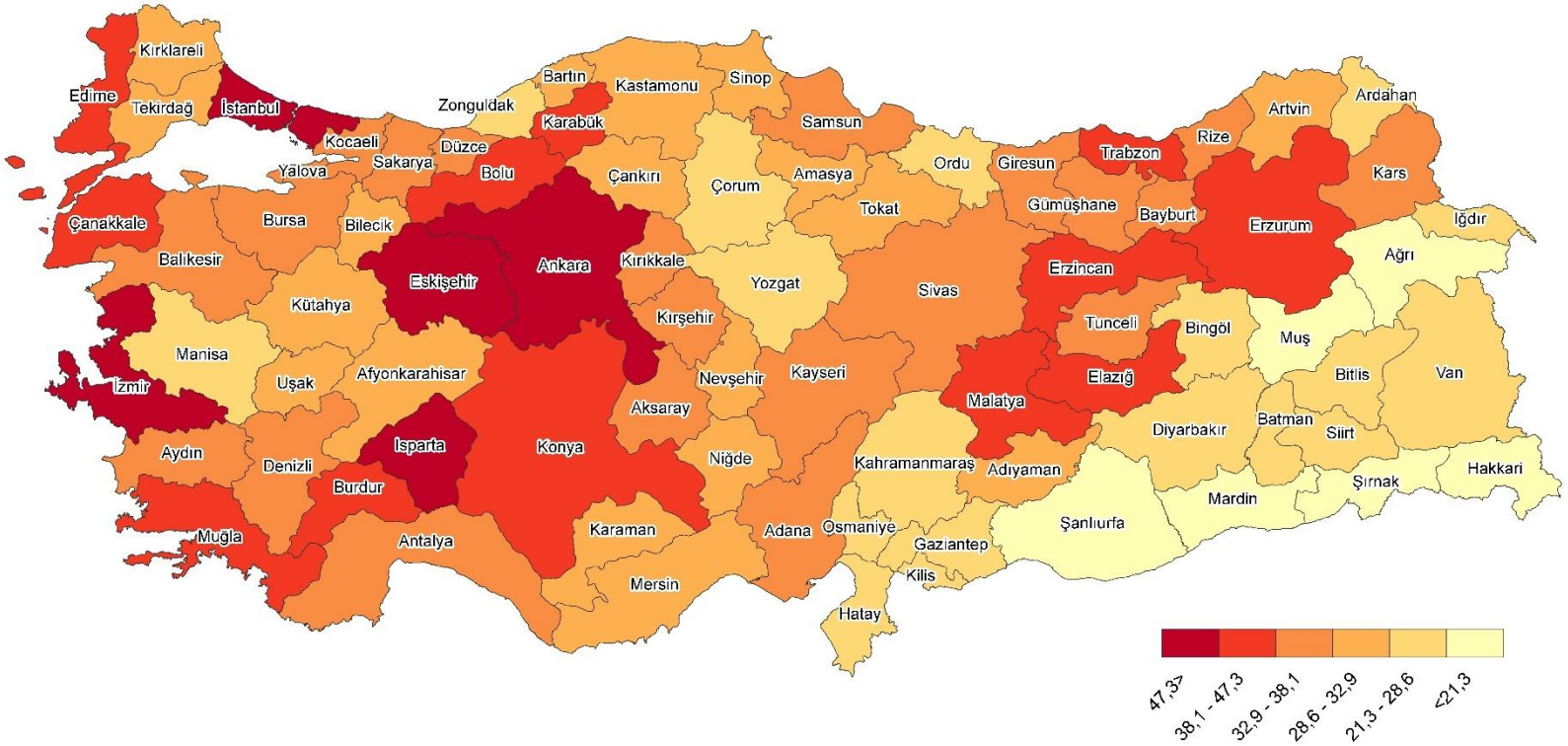
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	Ankara	77,14396
2	İstanbul	62,61587
3	Eskişehir	56,7215
4	Isparta	53,18988
5	İzmir	52,22857
6	Çanakkale	47,32825
7	Erzurum	45,52093
8	Elazığ	44,60821
9	Bolu	44,50389
10	Edirne	42,03278
11	Trabzon	41,20419
12	Muğla	40,84491
13	Karabük	40,57102
14	Malatya	40,07151
15	Erzincan	39,83033
16	Konya	39,70669
17	Burdur	39,07446
18	Bayburt	38,17871
19	Sivas	37,51515
20	Aydın	37,18819
21	Kayseri	36,49471
22	Antalya	36,42624
23	Samsun	36,37229
24	Sakarya	36,32988
25	Tunceli	35,58336
26	Denizli	35,51394
27	Bursa	35,1771
28	Kırşehir	35,00035
29	Adana	34,67832
30	Düzce	34,67357
31	Balıkesir	34,66953
32	Kocaeli	34,54819
33	Rize	34,45185
34	Kırıkkale	34,13566
35	Giresun	33,76974
36	Aksaray	33,75015
37	Yalova	33,63154
38	Kars	33,54428
39	Gümüşhane	33,45656
40	Niğde	32,97993

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Karaman	32,77118
42	Bartın	32,43802
43	Kütahya	32,37866
44	Artvin	31,76198
45	Uşak	31,62069
46	Kastamonu	31,43289
47	Bilecik	30,94528
48	Tokat	30,94238
49	Mersin	30,87902
50	Sinop	30,68404
51	Afyonkarahisar	30,59729
52	Amasya	30,29362
53	Tekirdağ	29,88317
54	Nevşehir	29,75489
55	Çankırı	29,71944
56	Kırklareli	29,35348
57	Adıyaman	28,80042
58	Ordu	28,61359
59	Zonguldak	28,59309
60	Van	28,16289
61	Kahramanmaraş	27,7797
62	Diyarbakır	27,66955
63	Çorum	27,49501
64	Hatay	27,16119
65	Gaziantep	26,80992
66	Ardahan	26,79211
67	Manisa	26,52231
68	Kilis	26,38008
69	Bingöl	26,30144
70	Iğdır	26,22888
71	Yozgat	25,92261
72	Siirt	25,42656
73	Osmaniye	24,21978
74	Batman	23,88336
75	Bitlis	23,36672
76	Mardin	21,31229
77	Şanlıurfa	20,98021
78	Ağrı	20,395
79	Muş	19,97838
80	Şırnak	16,62687
81	Hakkari	15,10039

Şekil 15. Yükseköğretim Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 15. Yükseköğretim Endeksi

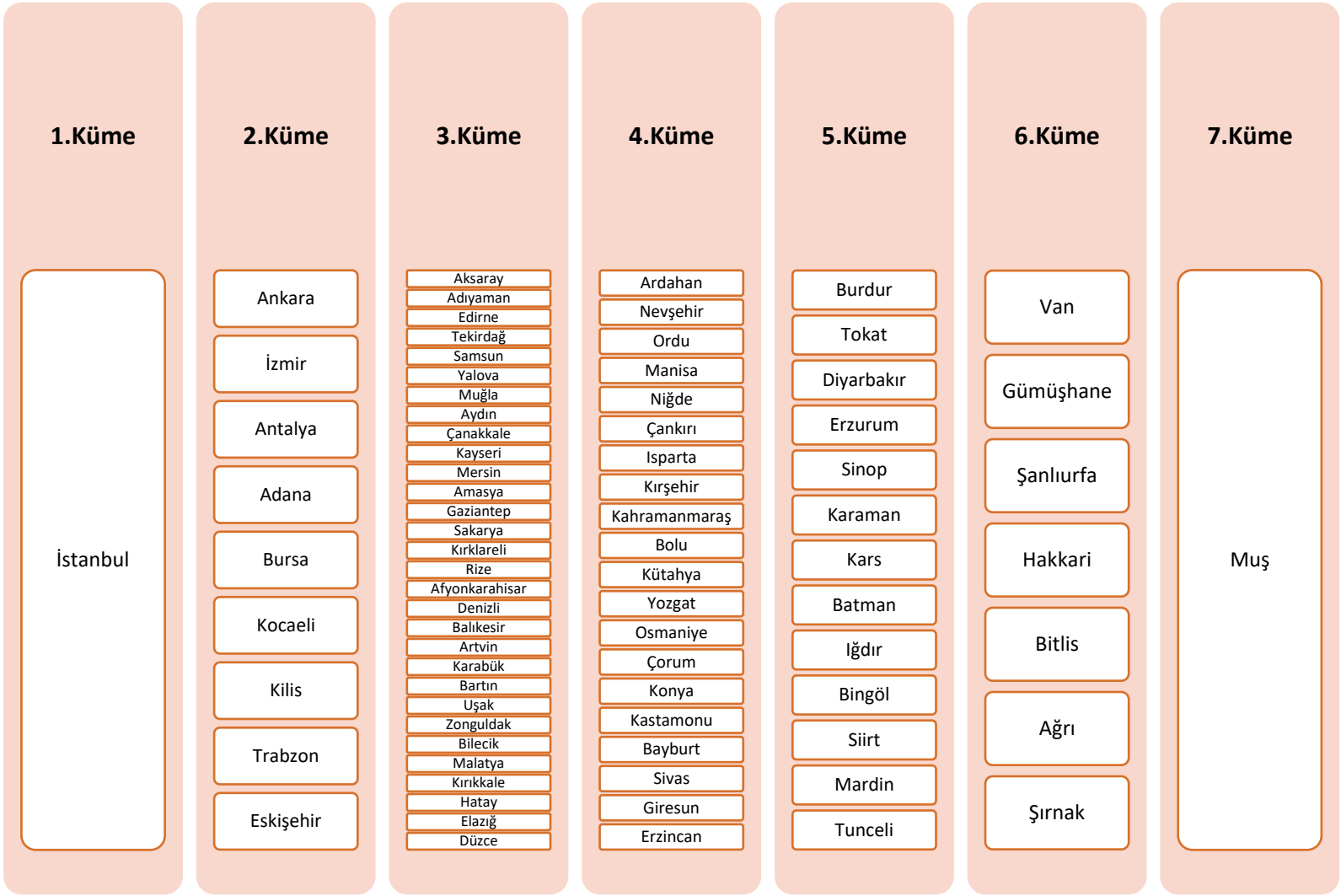
2.15. Teknolojik Altyapı Endeksi

Tablo 16. Teknolojik Altyapı Endeksi

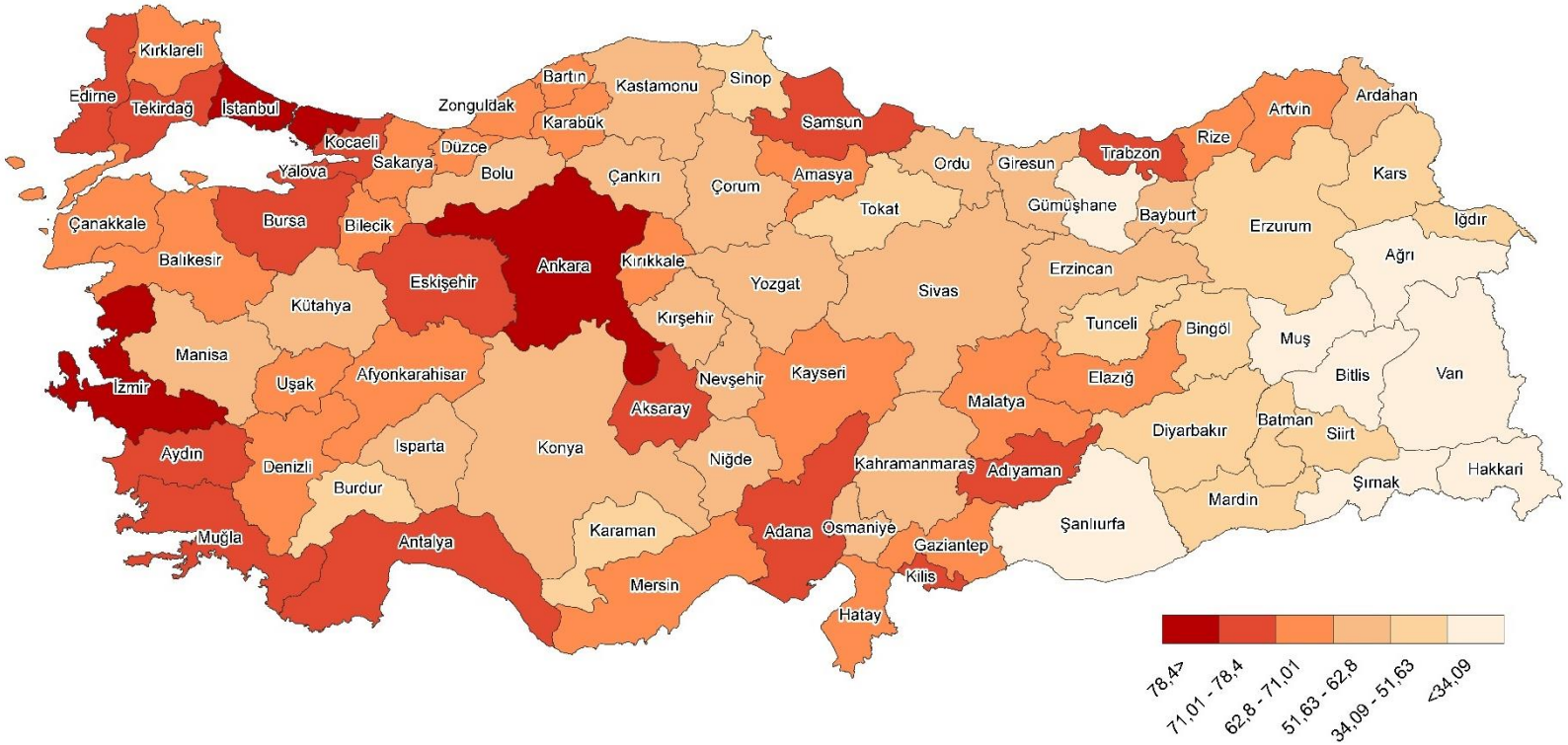
Sıralama	İl	Endeks Değeri
1	İstanbul	99,40828
2	Ankara	87,46802
3	İzmir	83,99682
4	Antalya	78,49807
5	Adana	78,46545
6	Bursa	77,95768
7	Kocaeli	77,46975
8	Kilis	76,77176
9	Trabzon	76,42511
10	Eskişehir	76,00214
11	Aksaray	73,37555
12	Adıyaman	73,3475
13	Edirne	73,31834
14	Tekirdağ	72,76305
15	Samsun	72,55938
16	Yalova	72,23934
17	Muğla	72,1832
18	Aydın	72,0051
19	Çanakkale	71,01873
20	Kayseri	70,84587
21	Mersin	70,62703
22	Amasya	70,60473
23	Gaziantep	70,48889
24	Sakarya	70,04123
25	Kırklareli	69,72322
26	Rize	69,50849
27	Afyonkarahisar	69,13636
28	Denizli	69,07819
29	Balıkesir	68,65487
30	Artvin	68,39339
31	Karabük	68,36572
32	Bartın	68,22403
33	Uşak	67,25027
34	Zonguldak	66,92639
35	Bilecik	66,89705
36	Malatya	66,68006
37	Kırıkkale	66,57735
38	Hatay	65,94927
39	Elazığ	64,92383
40	Düzce	64,62347

Sıralama	İl	Endeks Değeri
41	Ardahan	62,85726
42	Nevşehir	62,73757
43	Ordu	62,28235
44	Manisa	61,73614
45	Niğde	60,8671
46	Çankırı	60,29671
47	Isparta	60,01997
48	Kırşehir	59,98788
49	Kahramanmaraş	59,60368
50	Bolu	59,23873
51	Kütahya	59,17754
52	Yozgat	59,00388
53	Osmaniye	58,95315
54	Çorum	58,78916
55	Konya	57,68622
56	Kastamonu	56,97681
57	Bayburt	56,97414
58	Sivas	56,56656
59	Giresun	54,56329
60	Erzincan	53,72601
61	Burdur	51,63561
62	Tokat	50,65615
63	Diyarbakır	49,03415
64	Erzurum	48,59111
65	Sinop	48,02347
66	Karaman	46,37323
67	Kars	45,81543
68	Batman	45,35386
69	Iğdır	44,73516
70	Bingöl	44,69221
71	Siirt	42,85041
72	Mardin	42,83879
73	Tunceli	41,37298
74	Van	34,09105
75	Gümüşhane	32,92819
76	Şanlıurfa	31,74885
77	Hakkari	30,98458
78	Bitlis	30,33525
79	Ağrı	29,98469
80	Şırnak	27,73397
81	Muş	1,891959

Şekil 16. Teknolojik Altyapı Endeksi - Kümeleme Analizi

Harita 16. Teknolojik Altyapı Endeksi

Üçüncü Bölüm

3. İl Analizleri

34 İSTANBUL

1. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 1
- Altyapı: 1
- Ulaşım: 1
- Sağlık: 1
- Eğitim: 71
- Sosyal Yaşam: 1

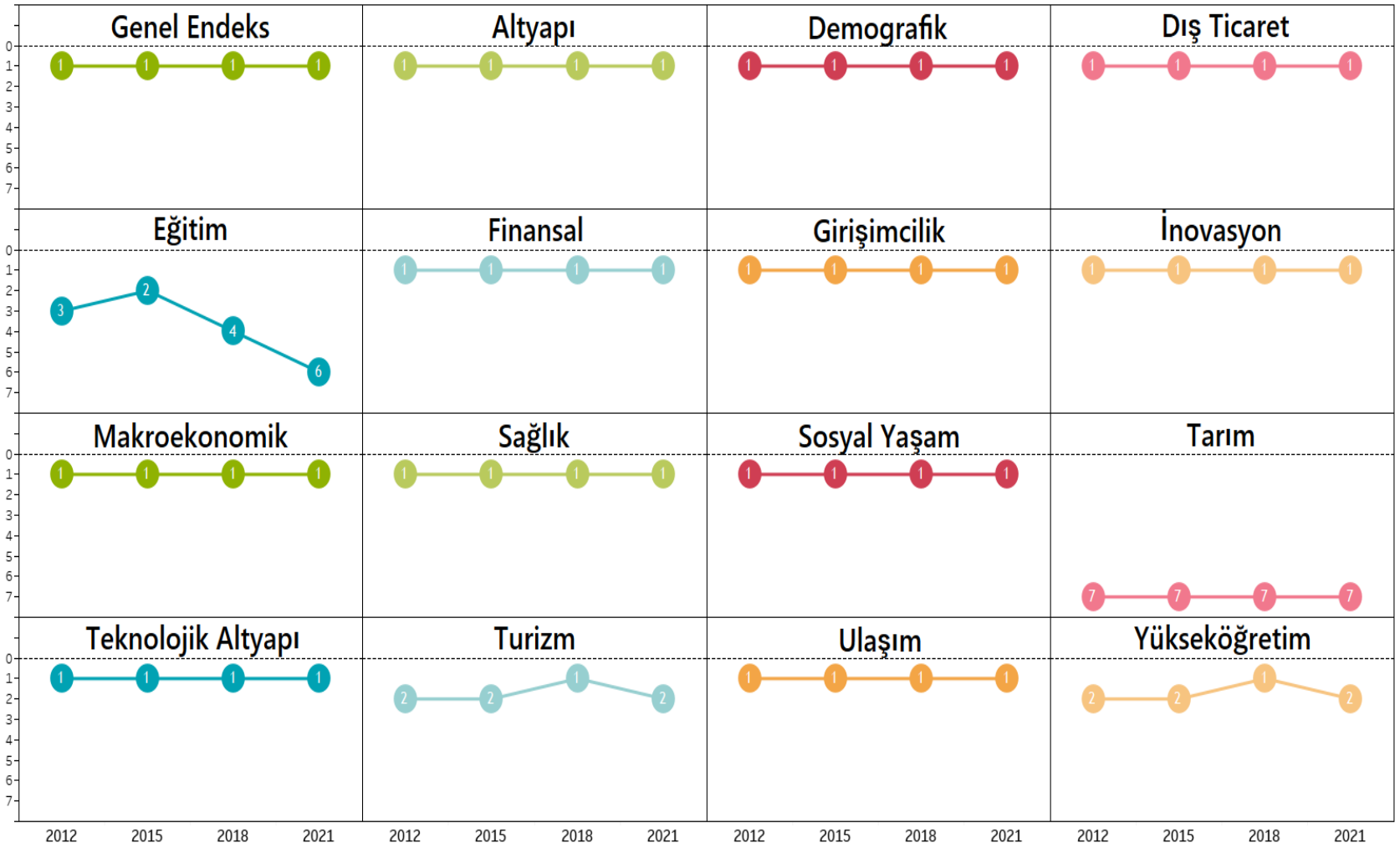
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 1
- Makro Ekonomi: 1
- Turizm: 2
- Finansal Piyasalar: 1
- Tarım: 77

Girişimcilik İnovasyon

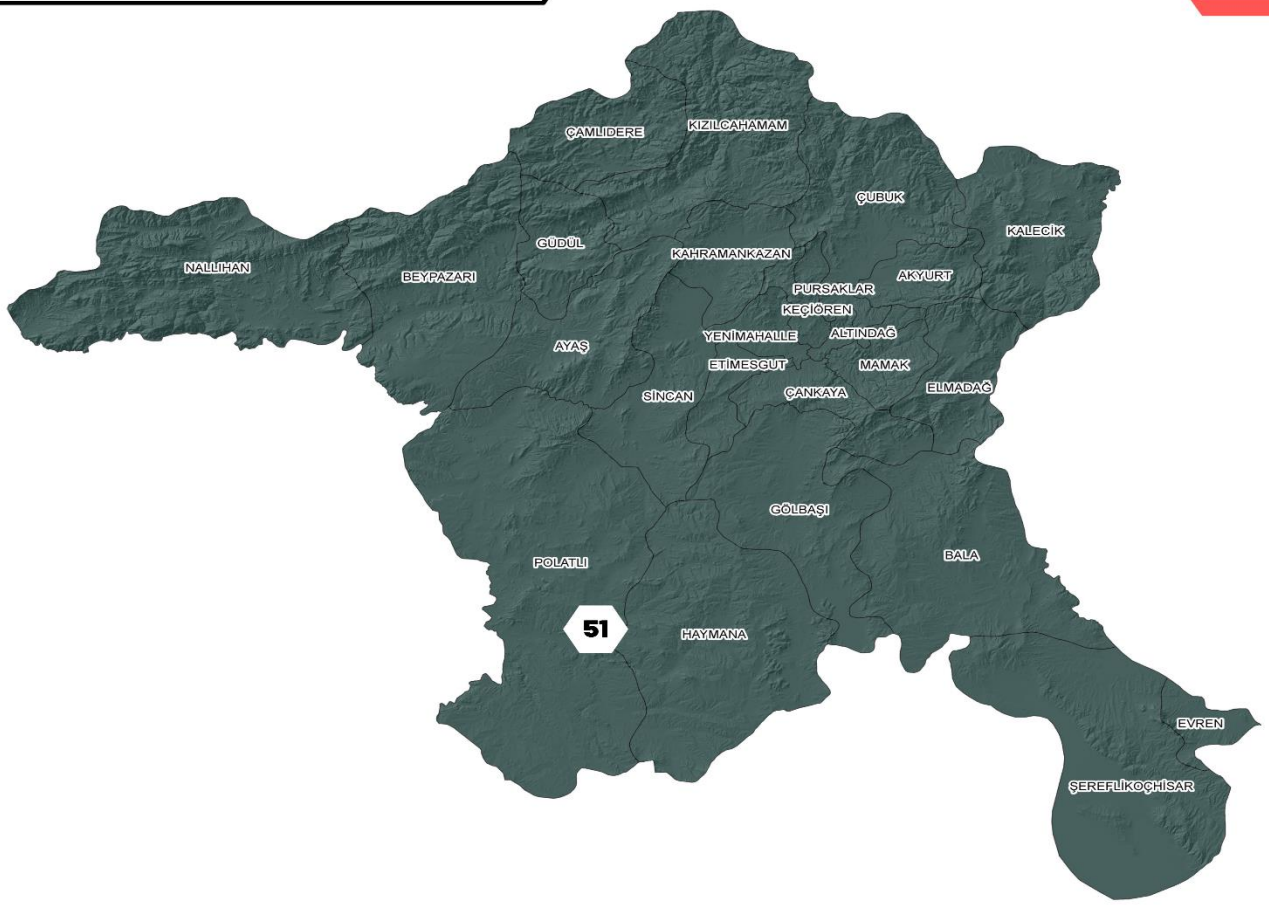
- İnovasyon: 1
- Girişimcilik: 1
- Yüksek Öğretim: 2
- Teknolojik Altyapı: 1

İstanbul İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

06 ANKARA

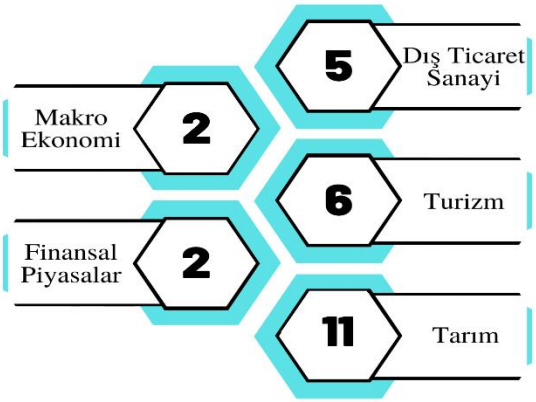
2. Sıra

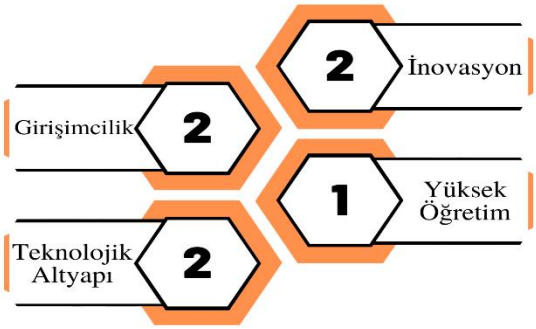
Temel Göstergeler

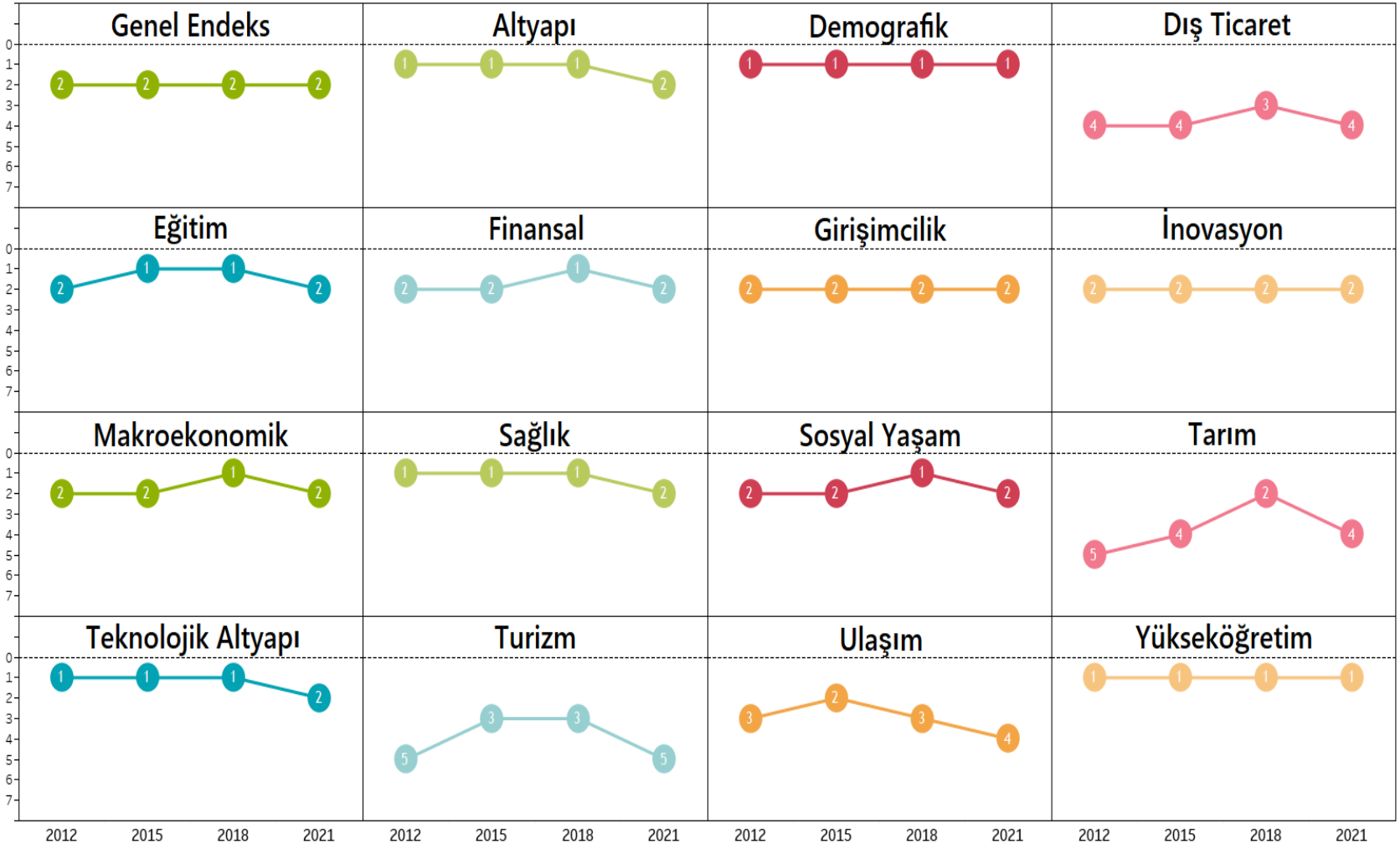
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Ankara İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

35 İZMİR

3. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 4
- Altyapı: 6
- Ulaşım: 2
- Sağlık: 6
- Eğitim: 47
- Sosyal Yaşam: 3

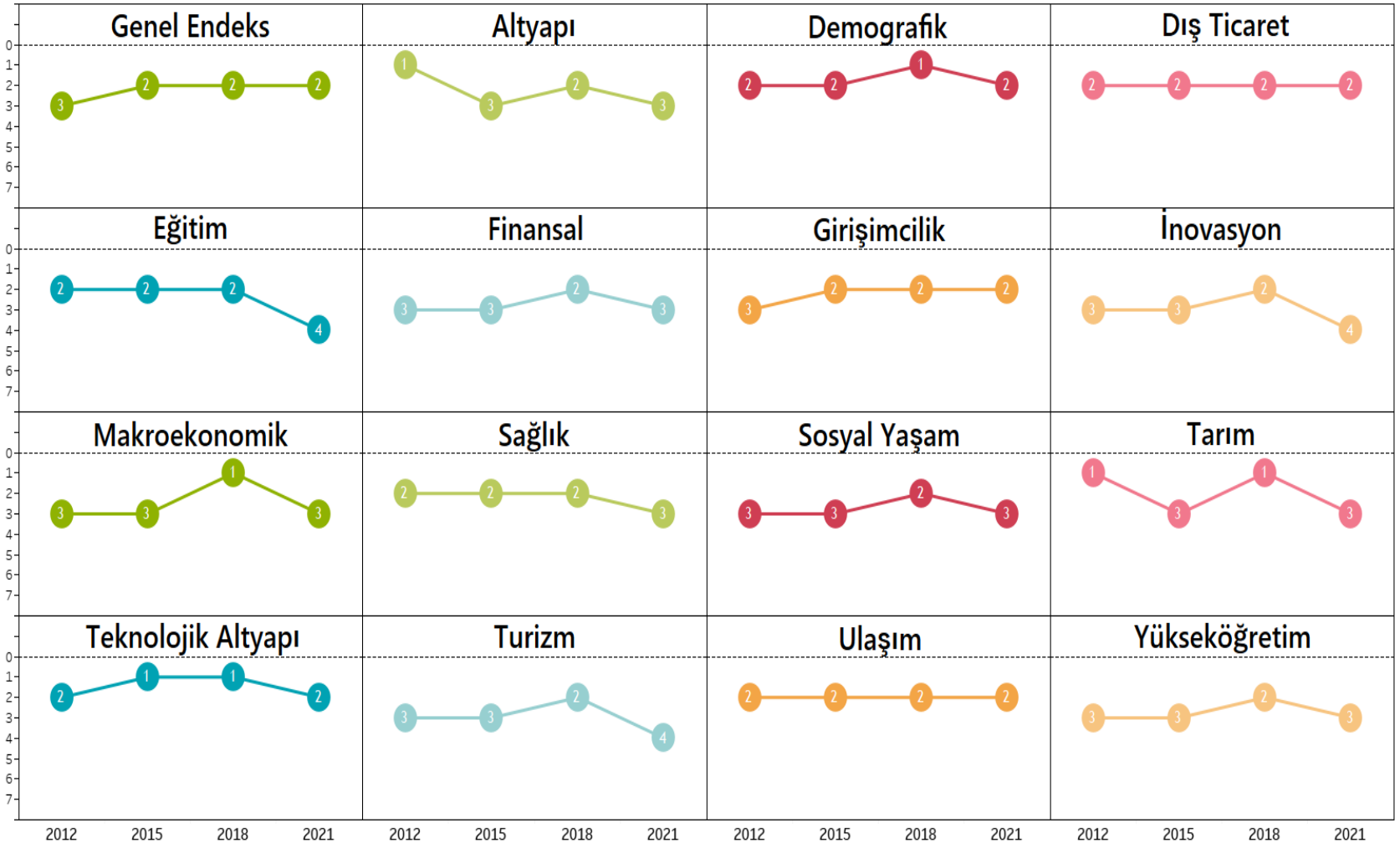
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 2
- Makro Ekonomi: 4
- Turizm: 4
- Finansal Piyasalar: 3
- Tarım: 5

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 4
- Girişimcilik: 3
- Yüksek Öğretim: 5
- Teknolojik Altyapı: 3

İzmir İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

07 ANTALYA

4. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 3
- Ulaşım: 4
- Eğitim: 44
- Sosyal Yaşam: 9
- Sağlık: 3
- Altyapı: 44

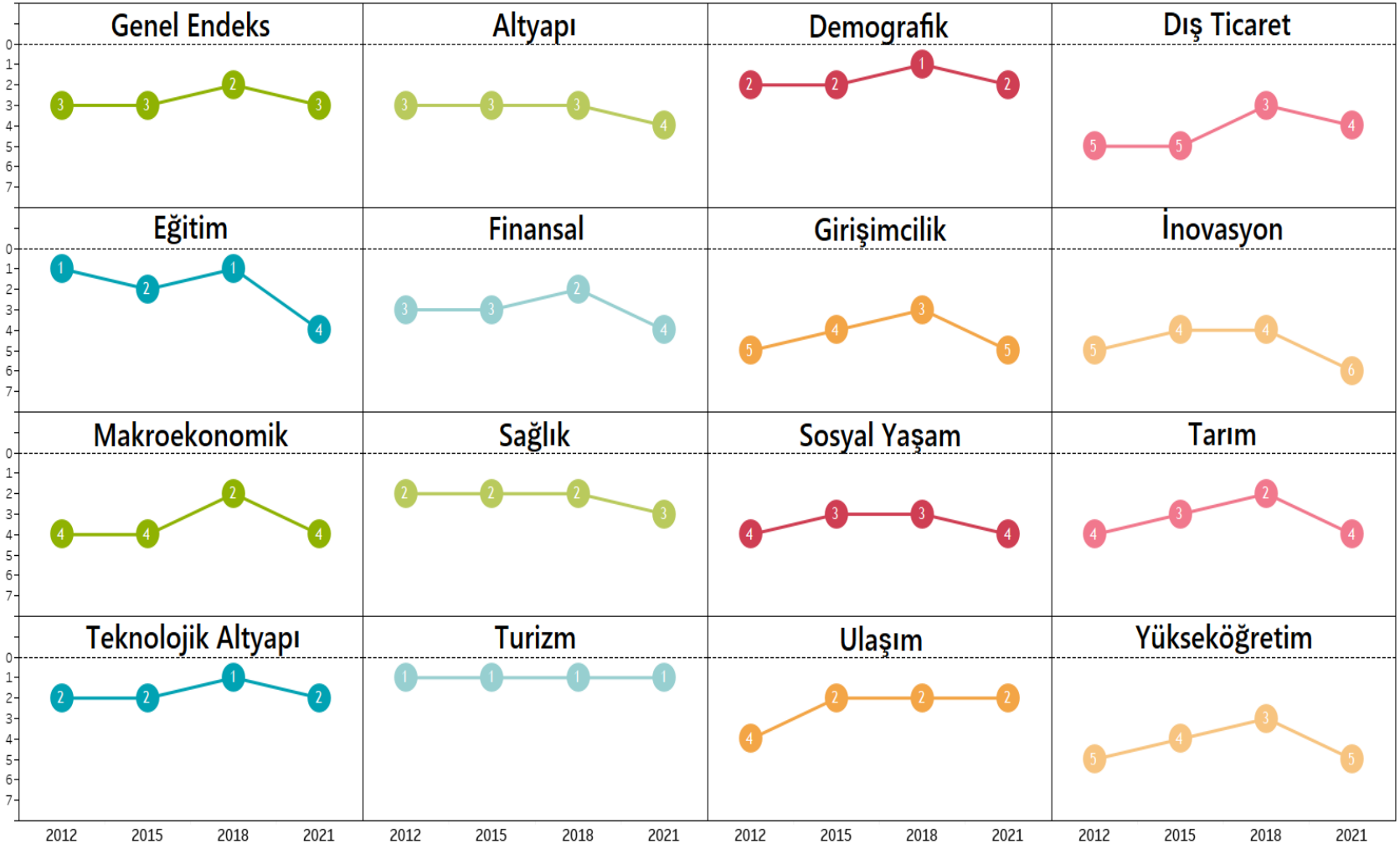
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 9
- Turizm: 1
- Tarım: 15
- Makro Ekonomi: 6
- Finansal Piyasalar: 4

Girişimcilik İnovasyon

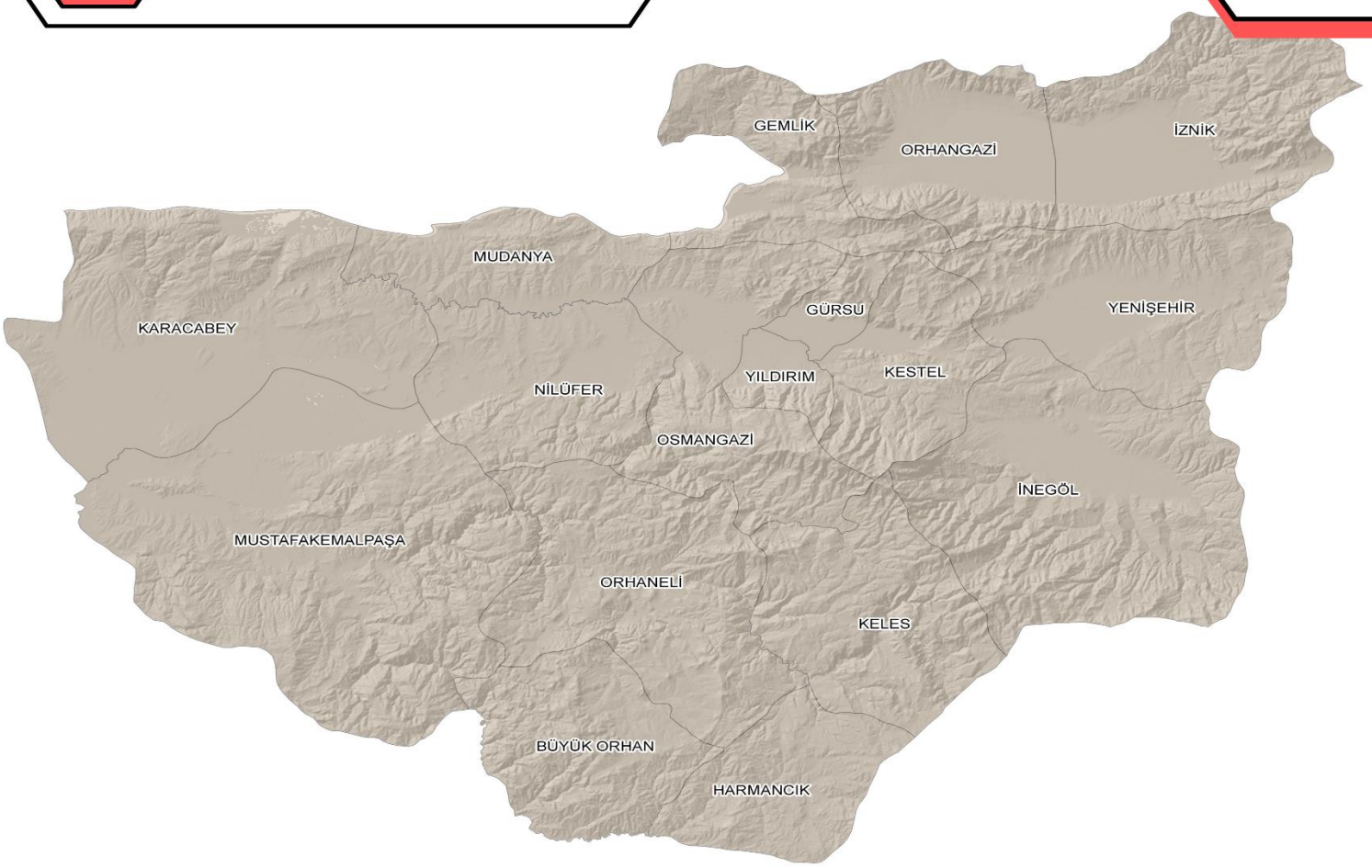
- İnovasyon: 11
- Yüksek Öğretim: 22
- Girişimcilik: 8
- Teknolojik Altyapı: 4

Antalya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

16 BURSA

5. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 8
- Altyapı: 15
- Ulaşım: 9
- Sağlık: 9
- Eğitim: 54
- Sosyal Yaşam: 5

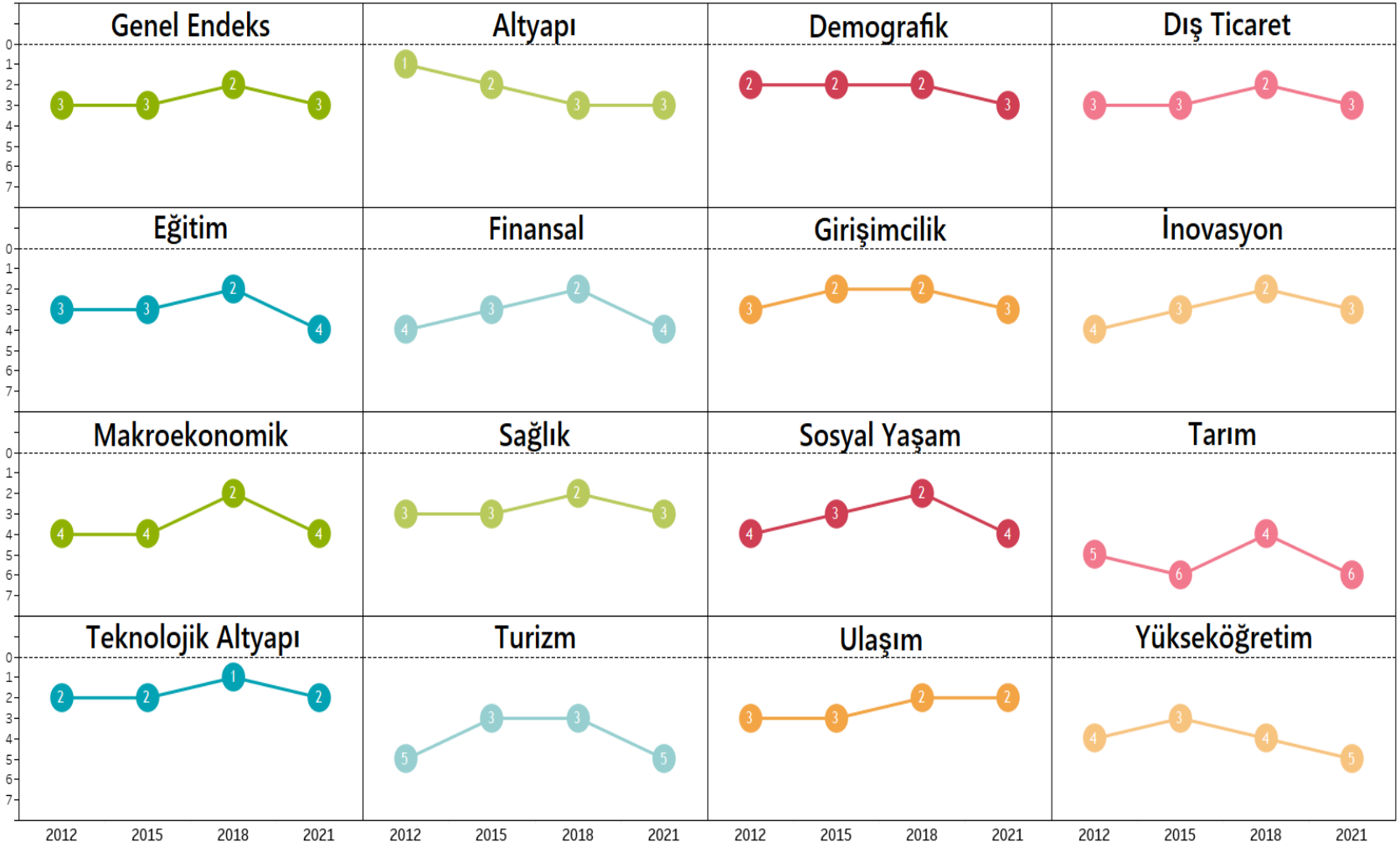
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 3
- Makro Ekonomi: 7
- Turizm: 9
- Finansal Piyasalar: 8
- Tarım: 31

Girişimcilik İnovasyon

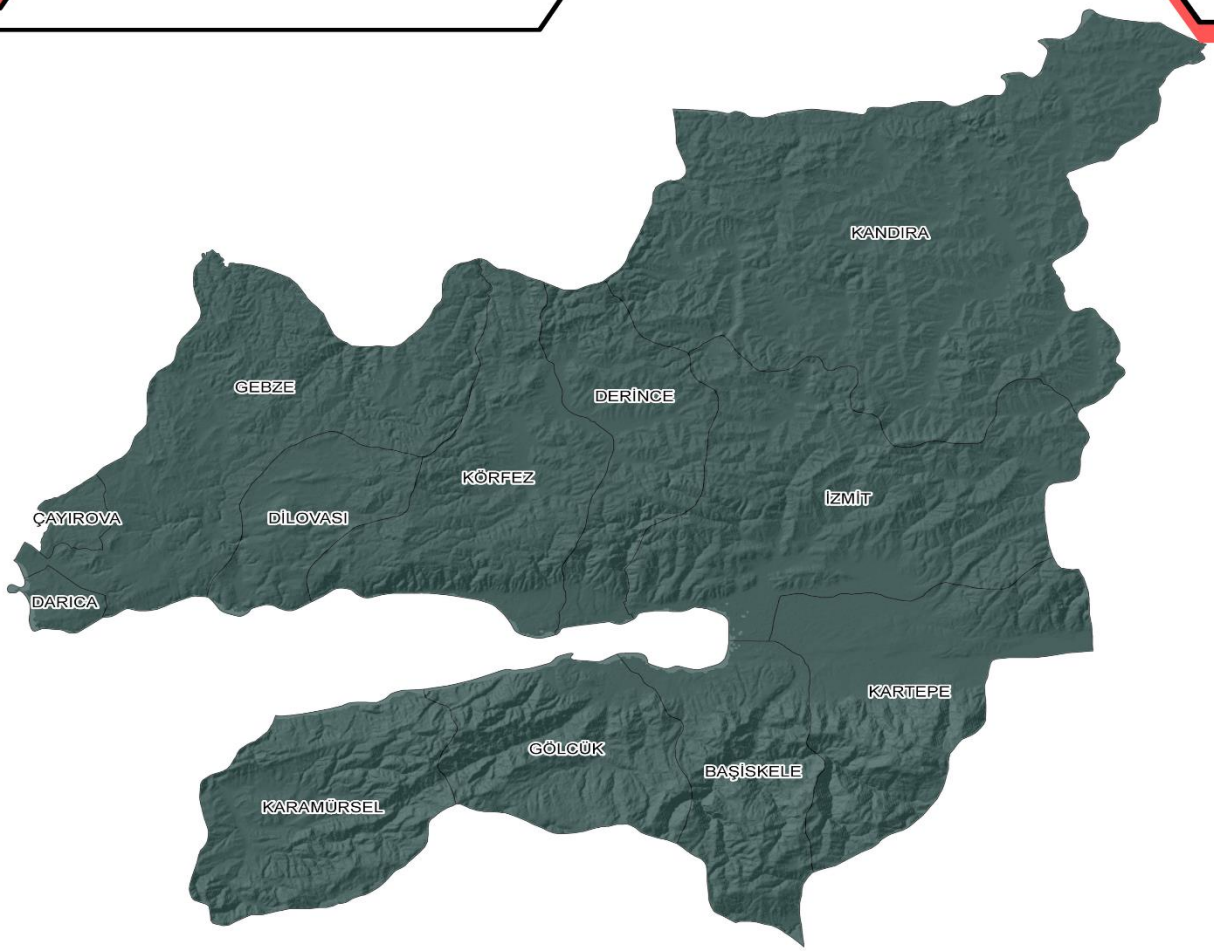
- İnovasyon: 3
- Girişimcilik: 4
- Yüksek Öğretim: 27
- Teknolojik Altyapı: 6

Bursa İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

41 KOCAELİ

6. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 7
- Altyapı: 4
- Ulaşım: 3
- Sağlık: 19
- Eğitim: 51
- Sosyal Yaşam: 6

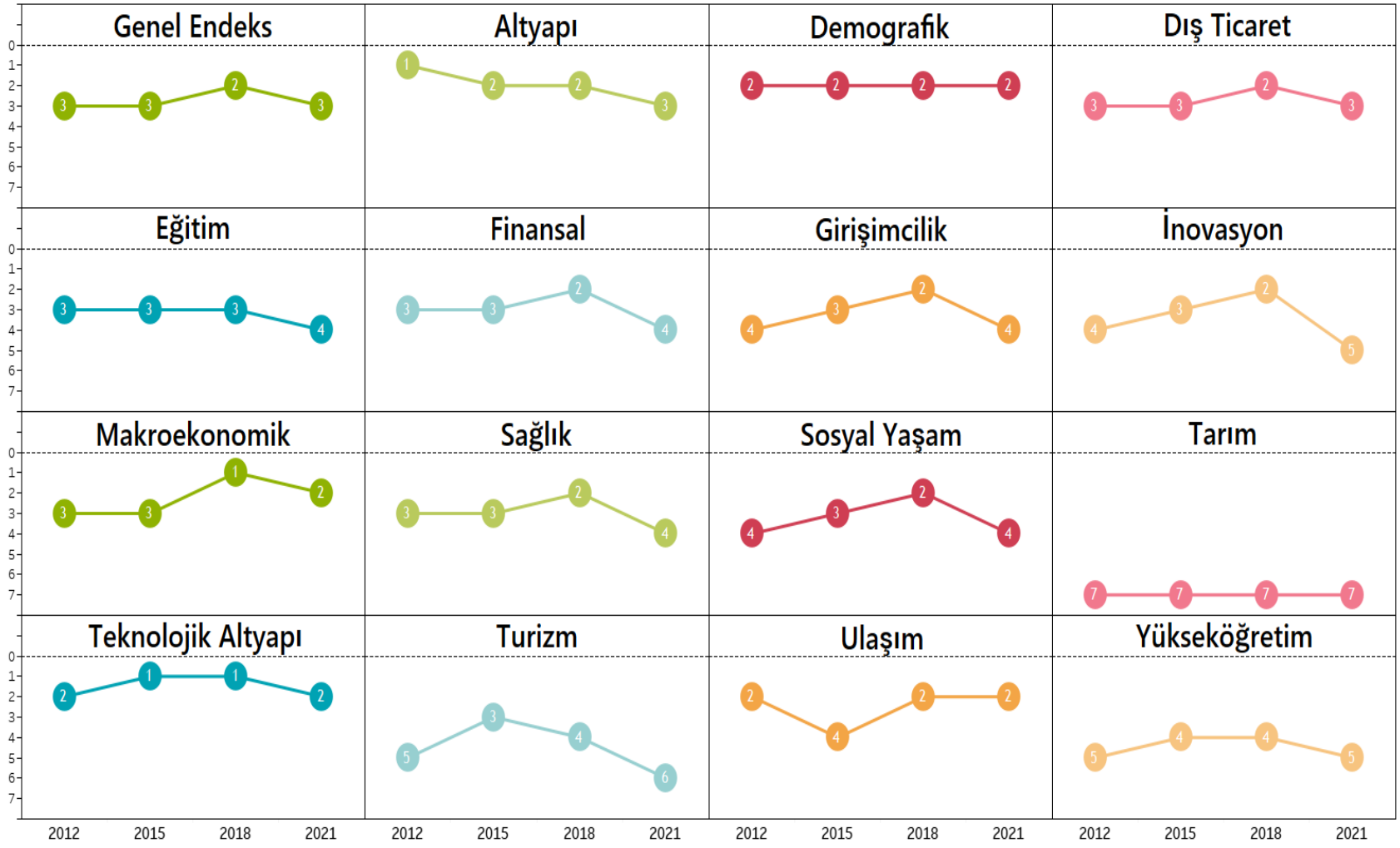
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 4
- Makro Ekonomi: 3
- Turizm: 19
- Finansal Piyasalar: 7
- Tarım: 76

Girişimcilik İnovasyon

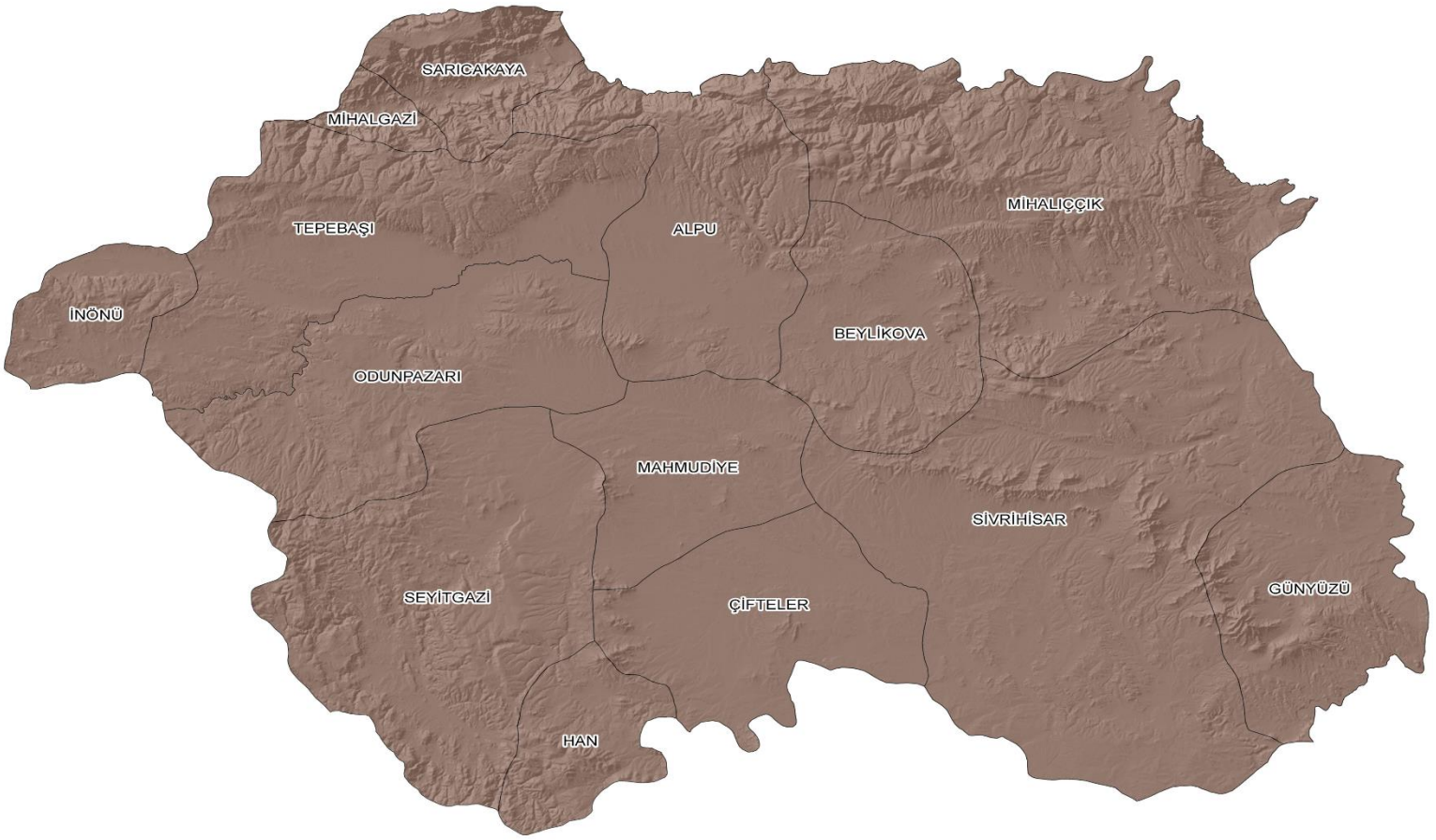
- İnovasyon: 5
- Girişimcilik: 6
- Yüksek Öğretim: 32
- Teknolojik Altyapı: 7

Kocaeli İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

26 ESKİŞEHİR

7. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 5
- Ulaşım: 18
- Eğitim: 18
- Sosyal Yaşam: 8
- Sağlık: 14
- Altyapı: 5

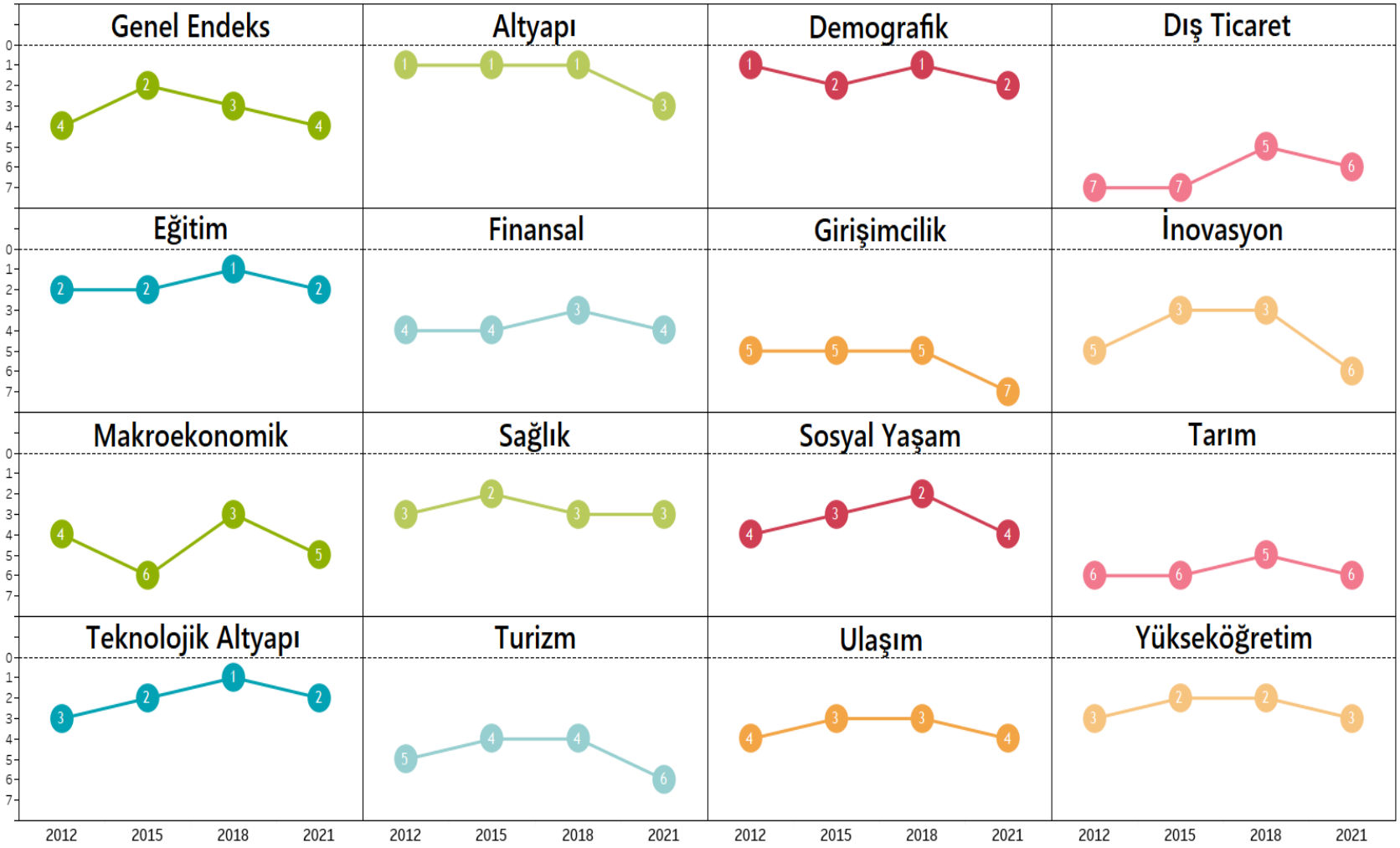
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 32
- Turizm: 29
- Tarım: 34
- Finansal Piyasalar: 9
- Makro Ekonomi: 14

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 10
- Yüksek Öğretim: 3
- Girişimcilik: 26
- Teknolojik Altyapı: 10

Eskişehir İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

42 KONYA

8. Sıra

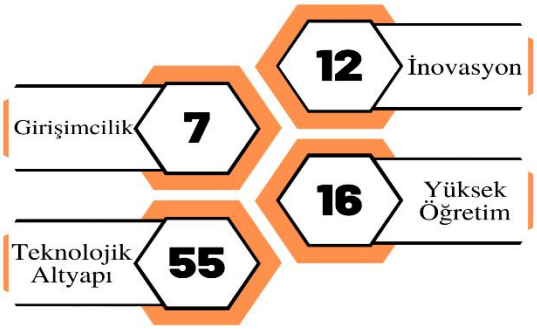
Temel Göstergeler

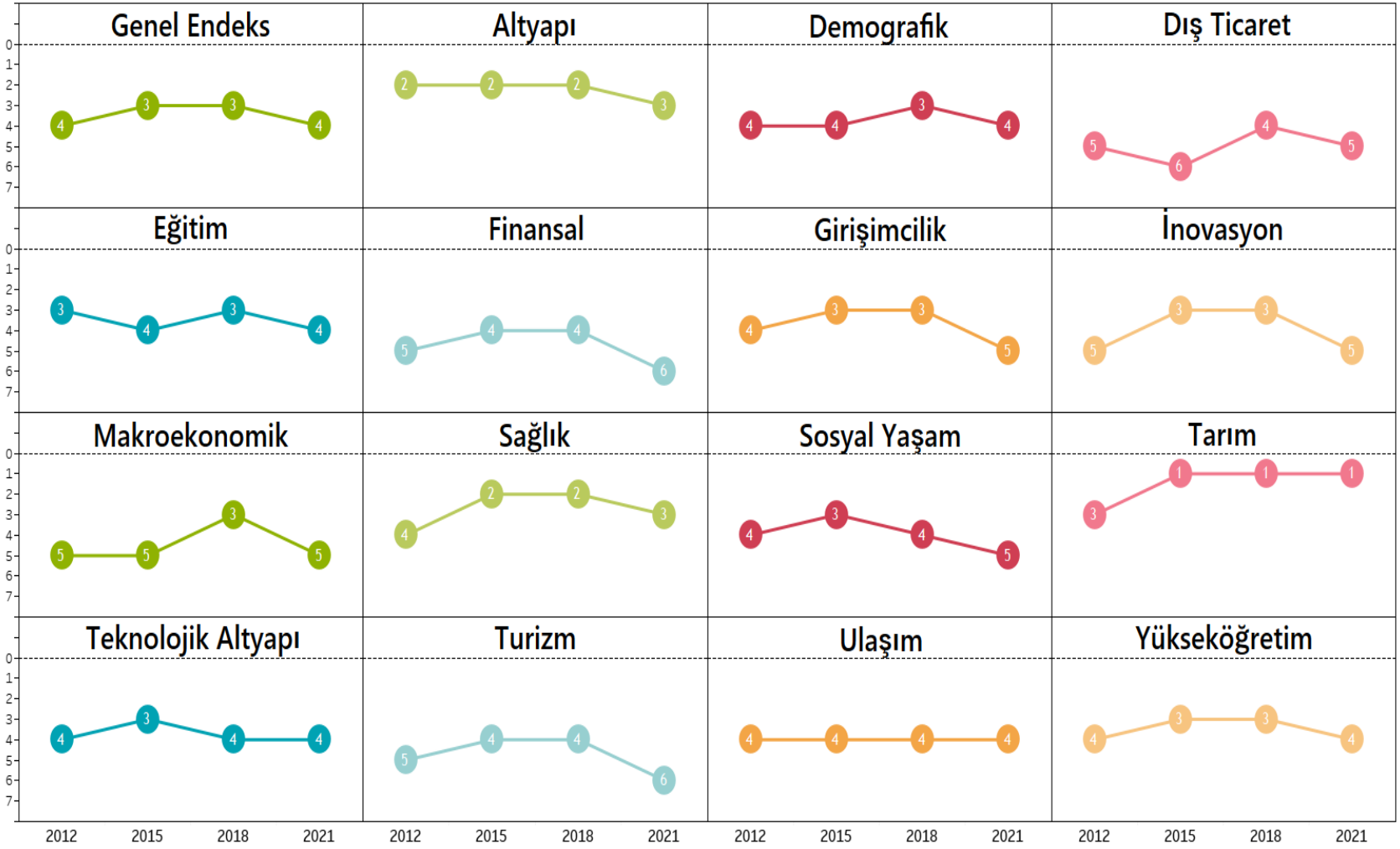
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Konya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

48 MUĞLA

9. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 6
- Altyapı: 56
- Ulaşım: 14
- Sağlık: 48
- Eğitim: 30
- Sosyal Yaşam: 11

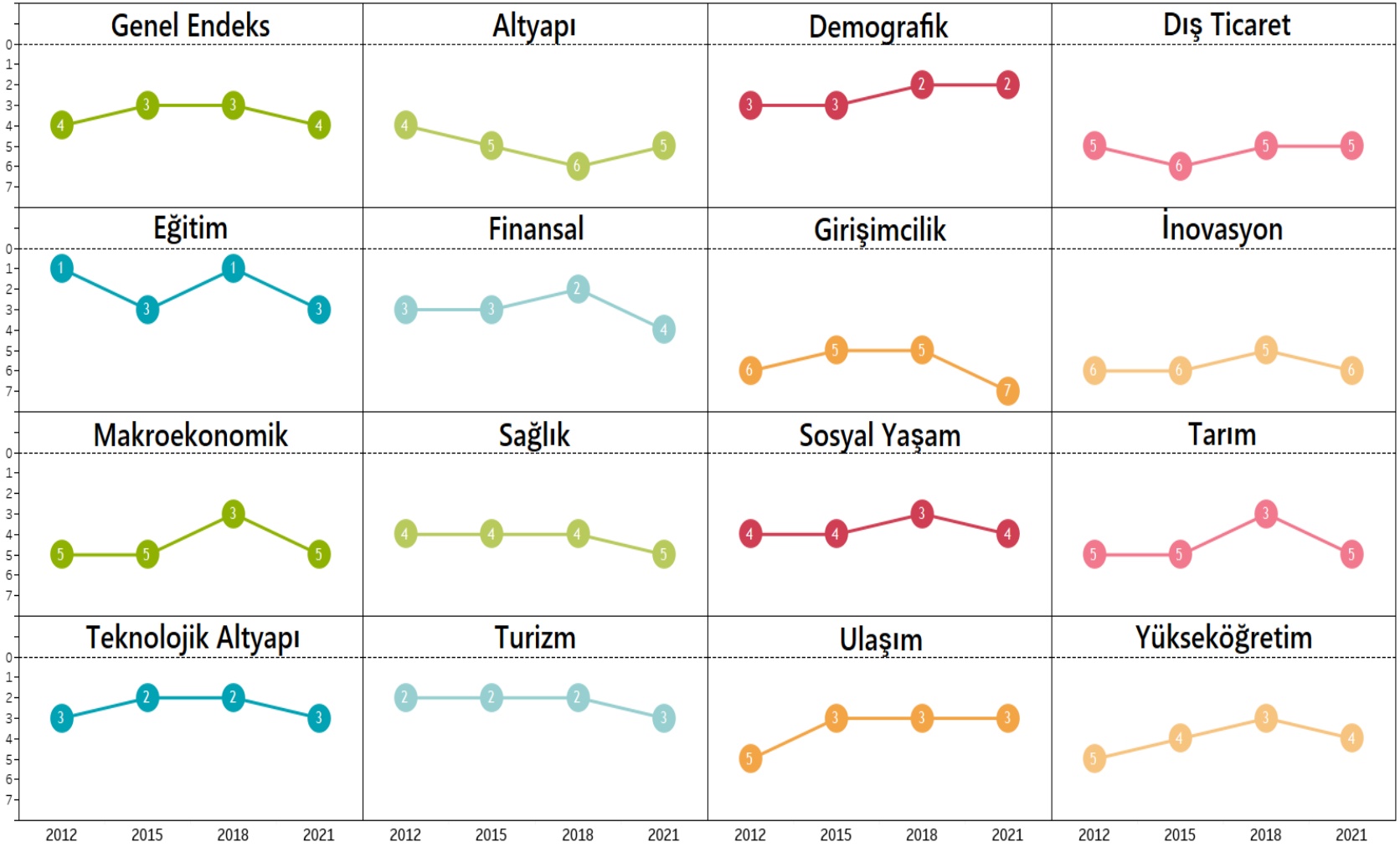
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 18
- Makro Ekonomi: 19
- Turizm: 3
- Finansal Piyasalar: 5
- Tarım: 29

Girişimcilik İnovasyon

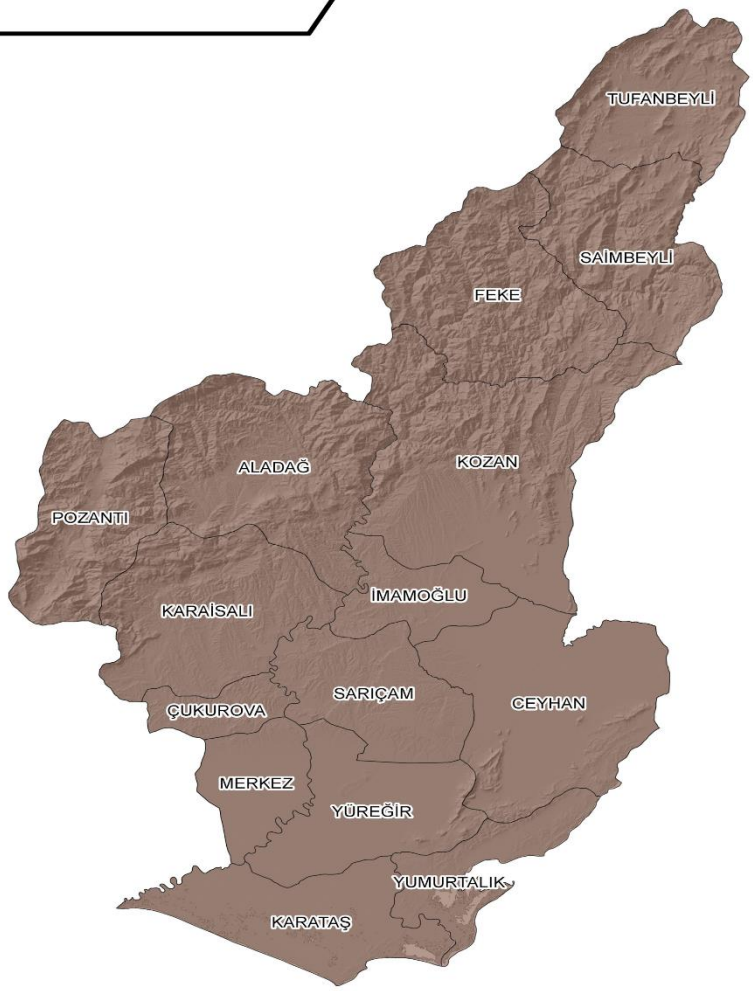
- İnovasyon: 25
- Girişimcilik: 25
- Yüksek Öğretim: 12
- Teknolojik Altyapı: 17

Muğla İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

1 ADANA

10. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 19
- Altyapı: 11
- Ulaşım: 13
- Sağlık: 10
- Eğitim: 70
- Sosyal Yaşam: 28

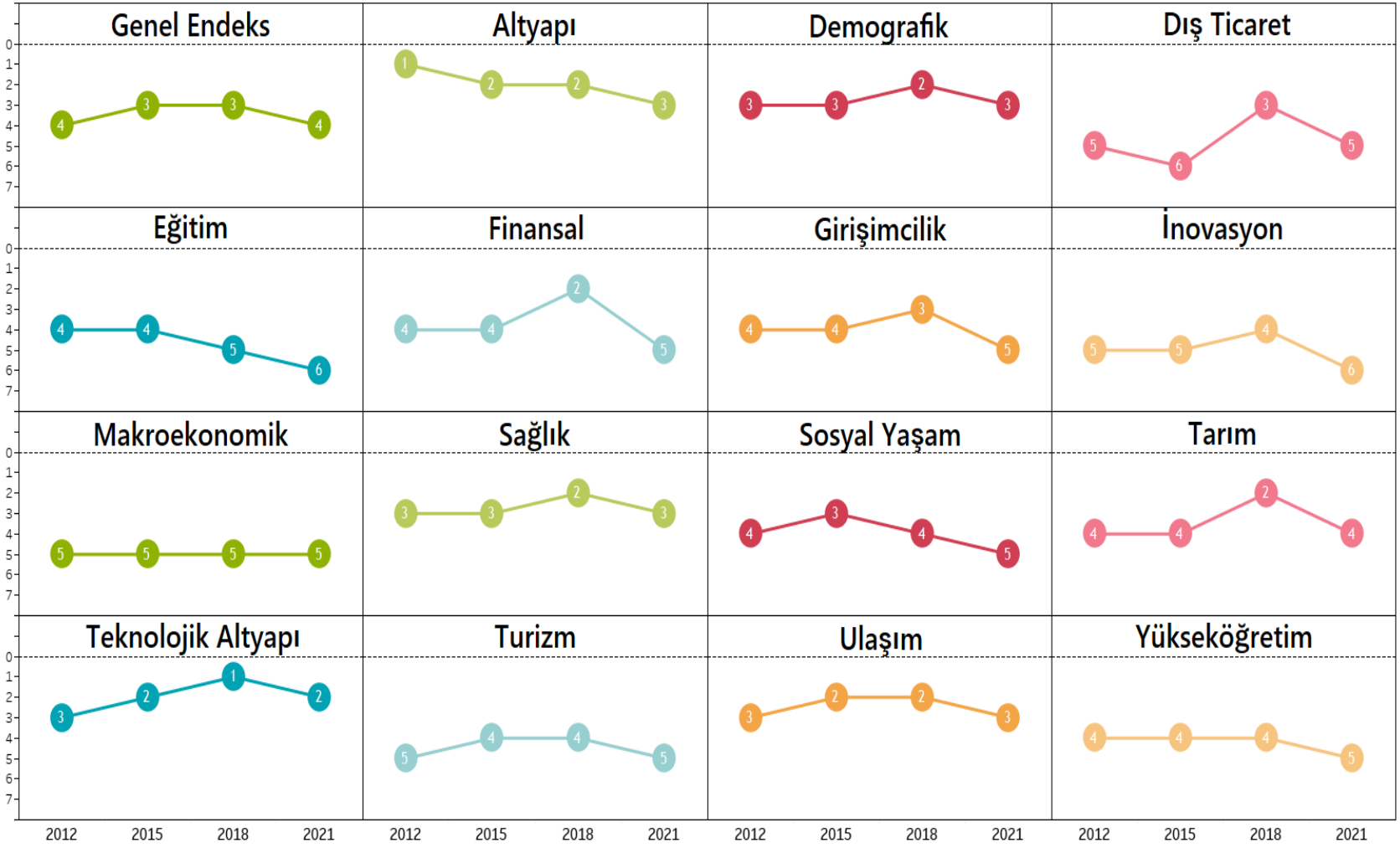
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 10
- Makro Ekonomi: 17
- Turizm: 11
- Finansal Piyasalar: 11
- Tarım: 10

Girişimcilik İnovasyon

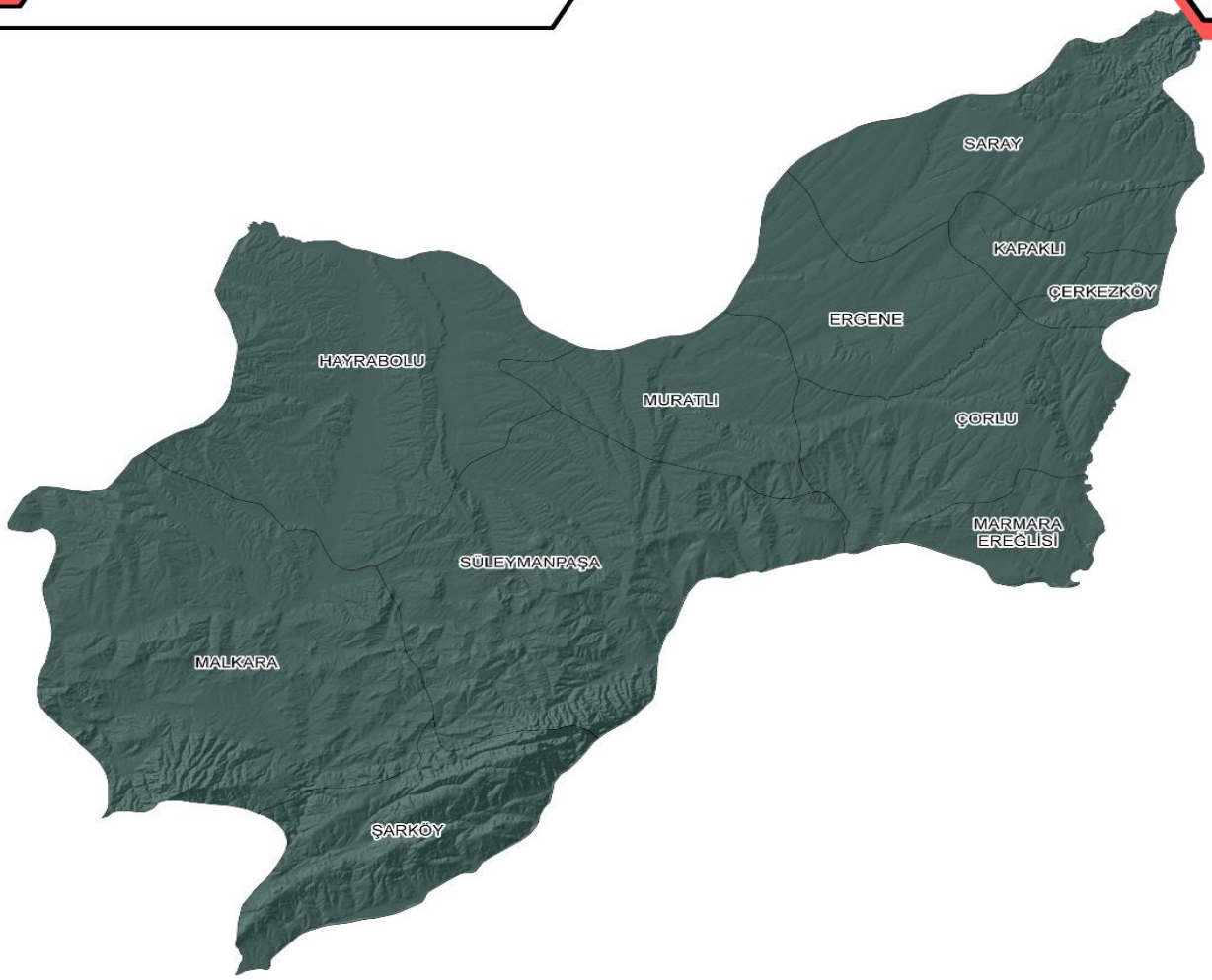
- İnovasyon: 16
- Girişimcilik: 10
- Yüksek Öğretim: 29
- Teknolojik Altyapı: 5

Adana İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

59 TEKİRDAĞ

11. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 11
- Altyapı: 19
- Ulaşım: 5
- Sağlık: 27
- Eğitim: 68
- Sosyal Yaşam: 27

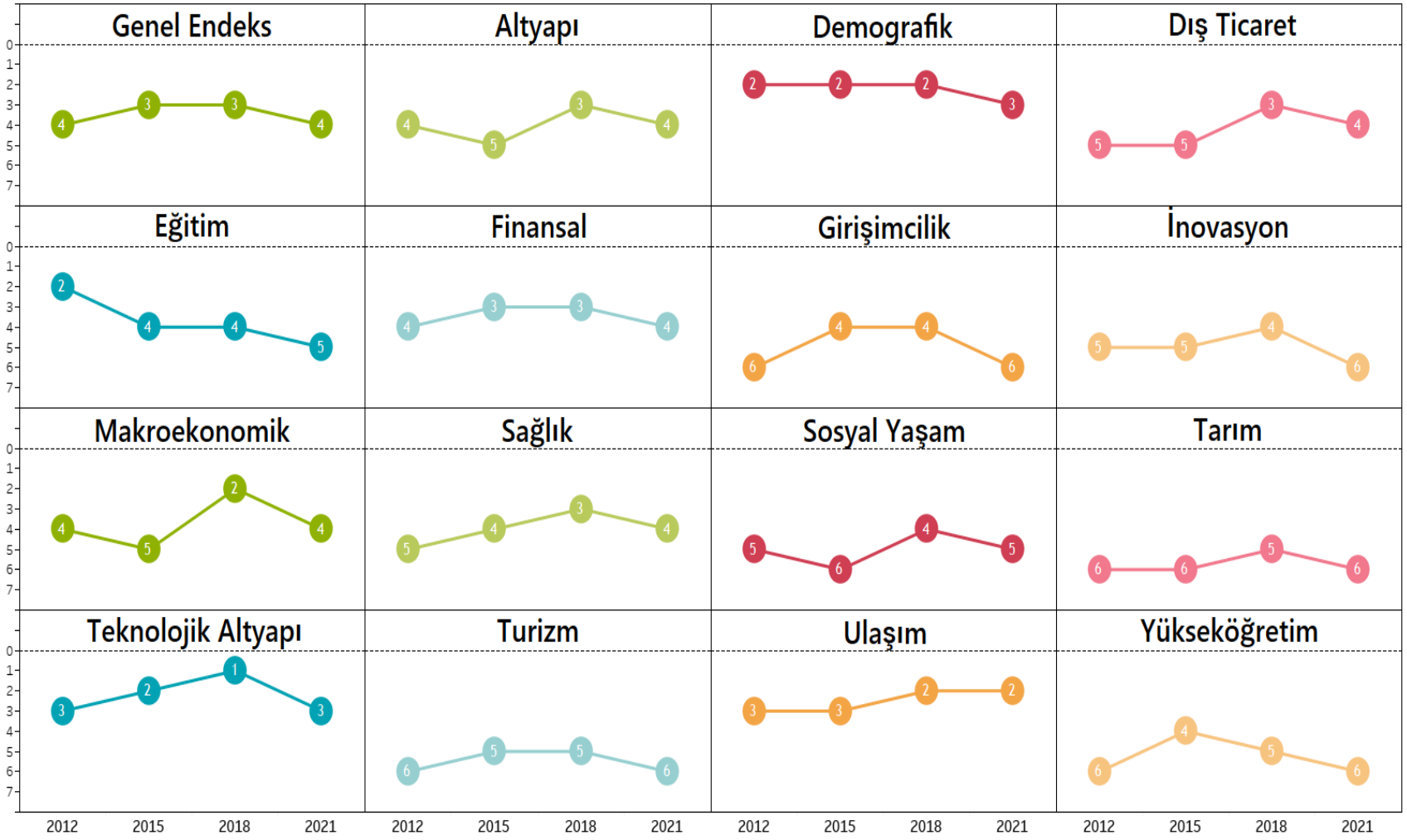
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 8
- Makro Ekonomi: 5
- Turizm: 27
- Finansal Piyasalar: 10
- Tarım: 51

Girişimcilik İnovasyon

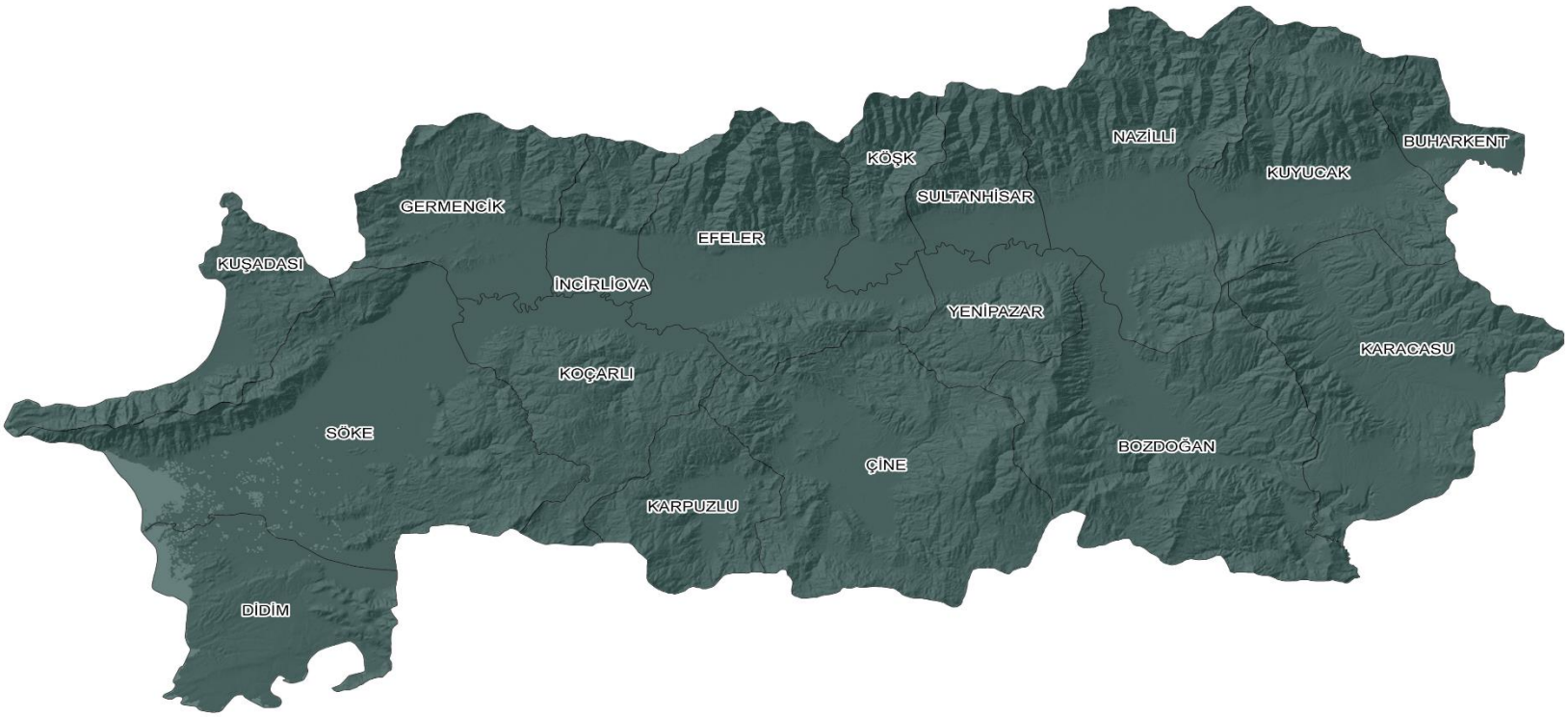
- İnovasyon: 13
- Girişimcilik: 15
- Yüksek Öğretim: 53
- Teknolojik Altyapı: 14

Tekirdağ İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

09 AYDIN

12. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 17
- Altyapı: 27
- Ulaşım: 15
- Sağlık: 45
- Eğitim: 22
- Sosyal Yaşam: 32

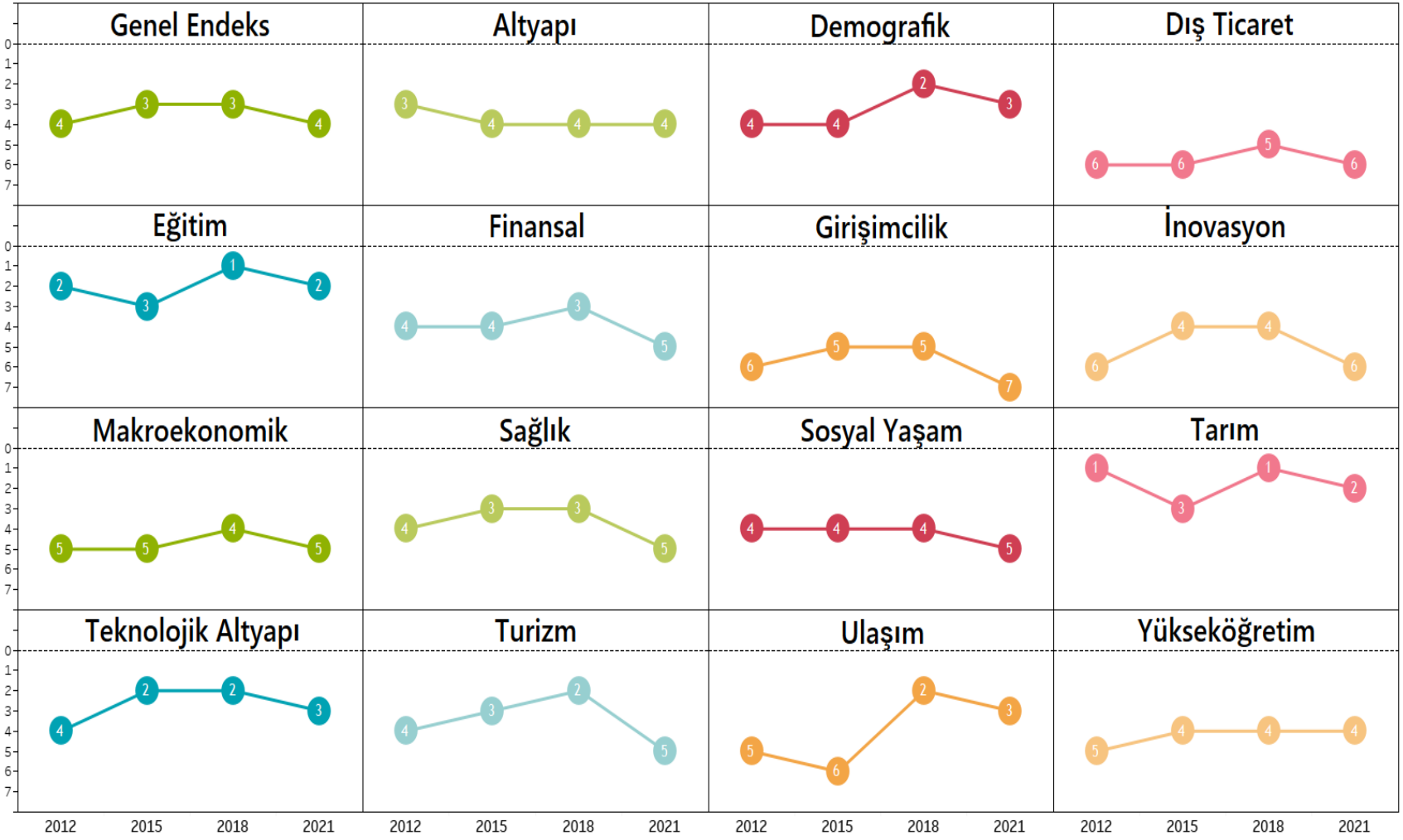
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 22
- Makro Ekonomi: 29
- Turizm: 5
- Finansal Piyasalar: 16
- Tarım: 3

Girişimcilik İnovasyon

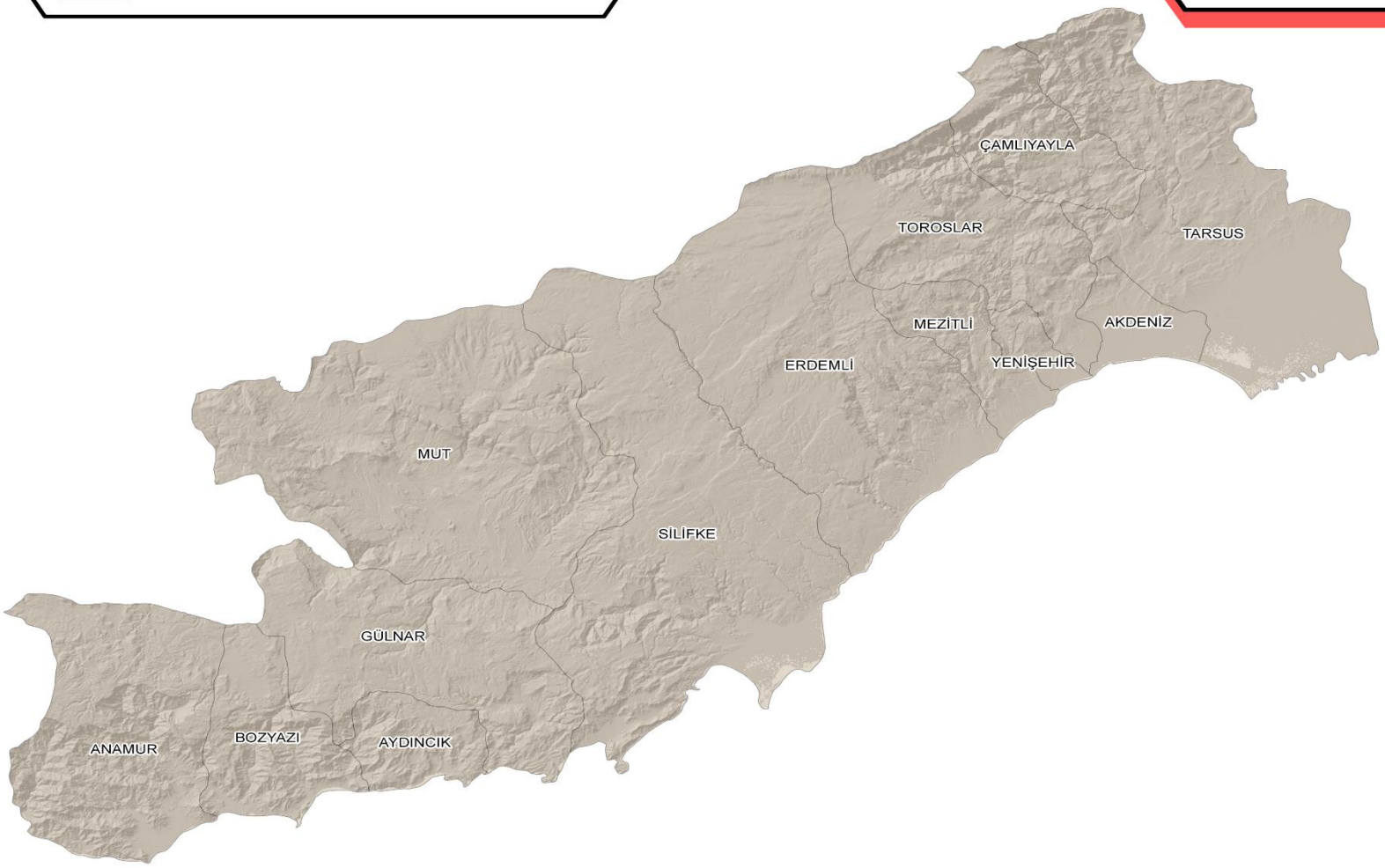
- İnovasyon: 21
- Girişimcilik: 28
- Yüksek Öğretim: 20
- Teknolojik Altyapı: 18

Aydın İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

33 MERSİN

13. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 12
- Altyapı: 25
- Ulaşım: 19
- Sağlık: 39
- Eğitim: 56
- Sosyal Yaşam: 22

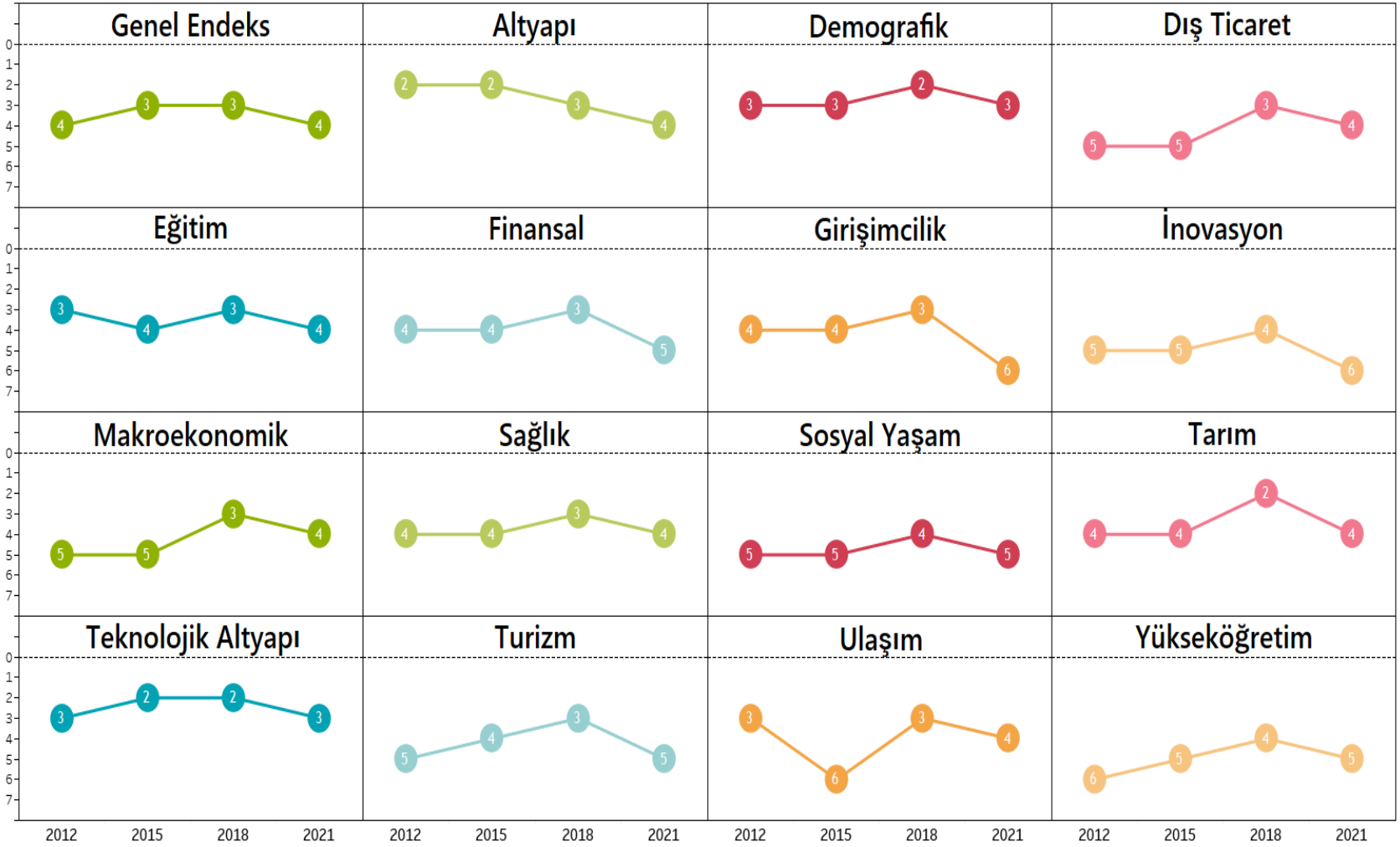
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 6
- Makro Ekonomi: 8
- Turizm: 7
- Finansal Piyasalar: 14
- Tarım: 16

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 19
- Girişimcilik: 12
- Yüksek Öğretim: 49
- Teknolojik Altyapı: 21

Mersin İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

10 BALIKESİR

14. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 18
- Altyapı: 50
- Ulaşım: 6
- Sağlık: 37
- Eğitim: 25
- Sosyal Yaşam: 4

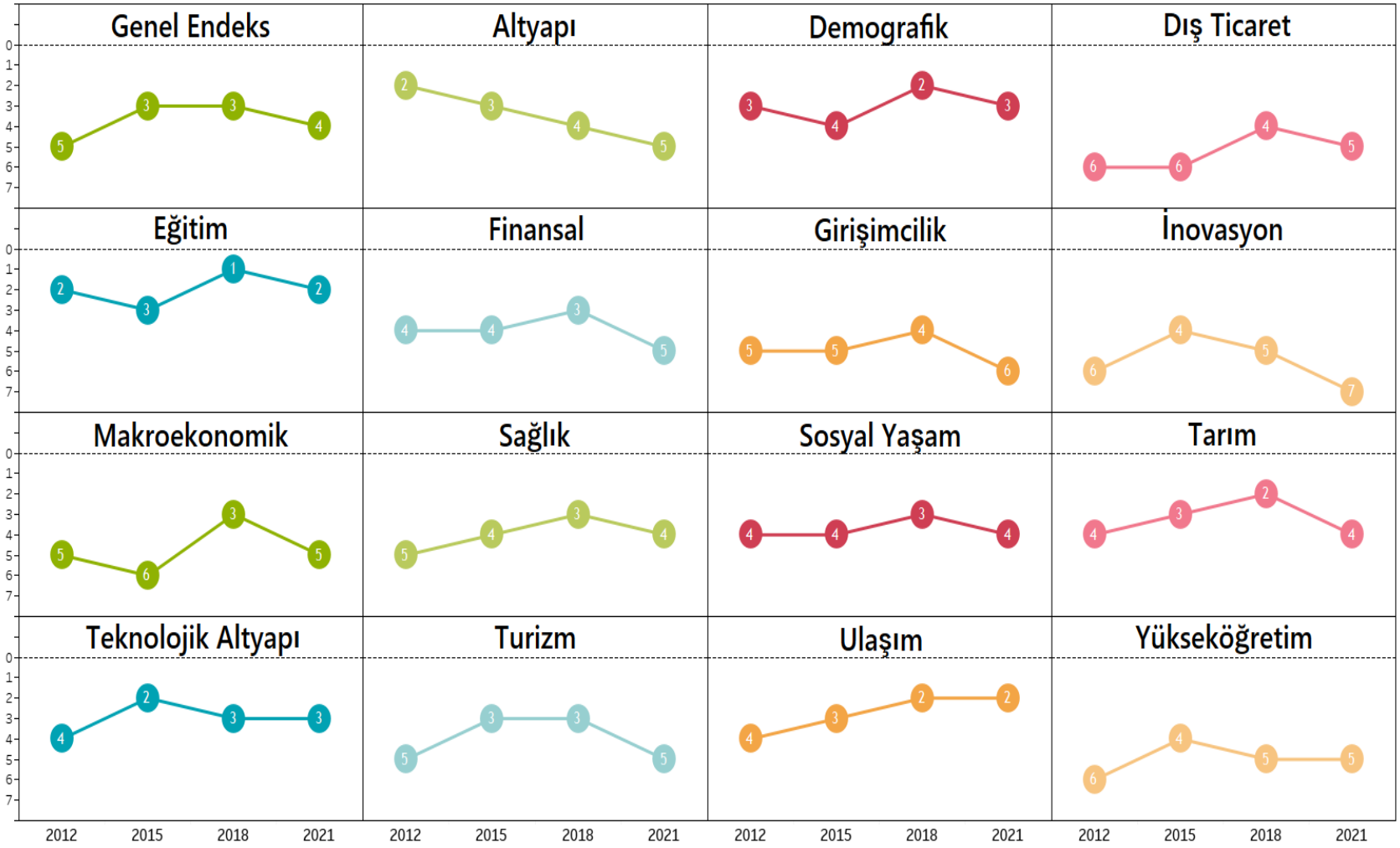
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 15
- Makro Ekonomi: 15
- Turizm: 8
- Finansal Piyasalar: 19
- Tarım: 12

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 32
- Girişimcilik: 24
- Yüksek Öğretim: 31
- Teknolojik Altyapı: 29

Balıkesir İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

38 KAYSERİ

15. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 15
- Altyapı: 24
- Ulaşım: 32
- Sağlık: 34
- Eğitim: 52
- Sosyal Yaşam: 25

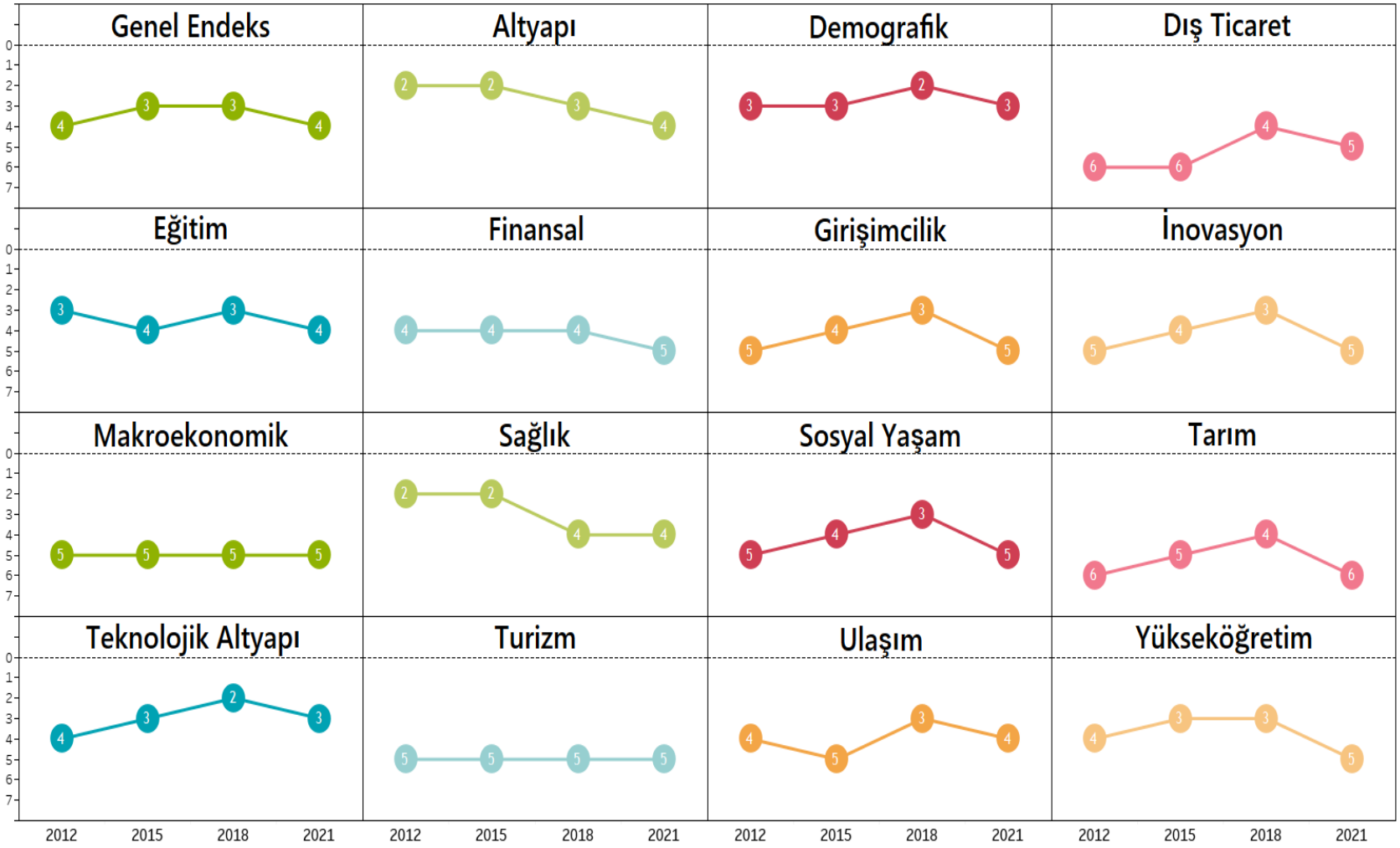
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 12
- Makro Ekonomi: 38
- Turizm: 14
- Finansal Piyasalar: 17
- Tarım: 41

Girişimcilik İnovasyon

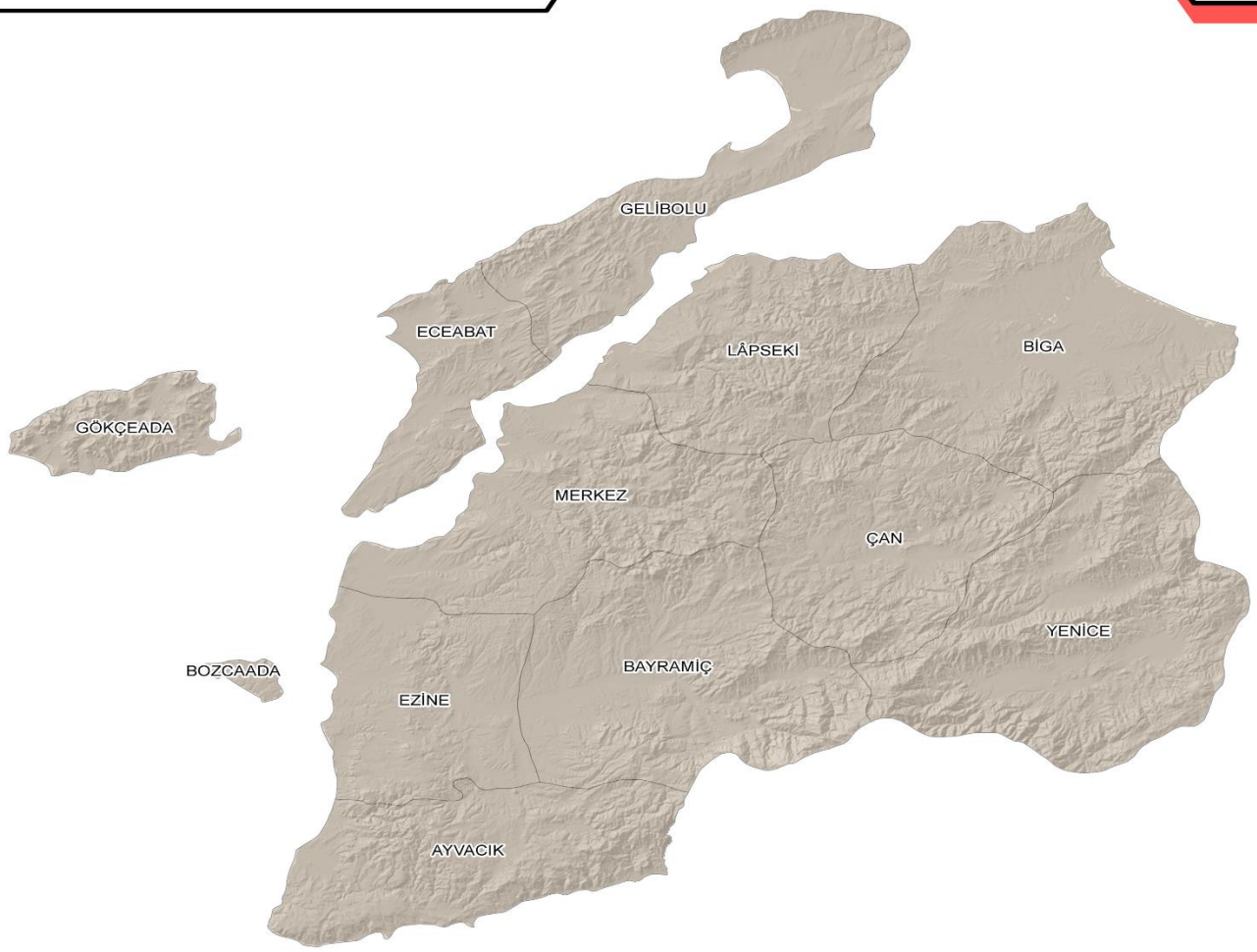
- İnovasyon: 6
- Girişimcilik: 9
- Yüksek Öğretim: 21
- Teknolojik Altyapı: 20

Kayseri İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

17 ÇANAKKALE

16. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 25
- Altyapı: 48
- Ulaşım: 16
- Sağlık: 32
- Eğitim: 15
- Sosyal Yaşam: 14

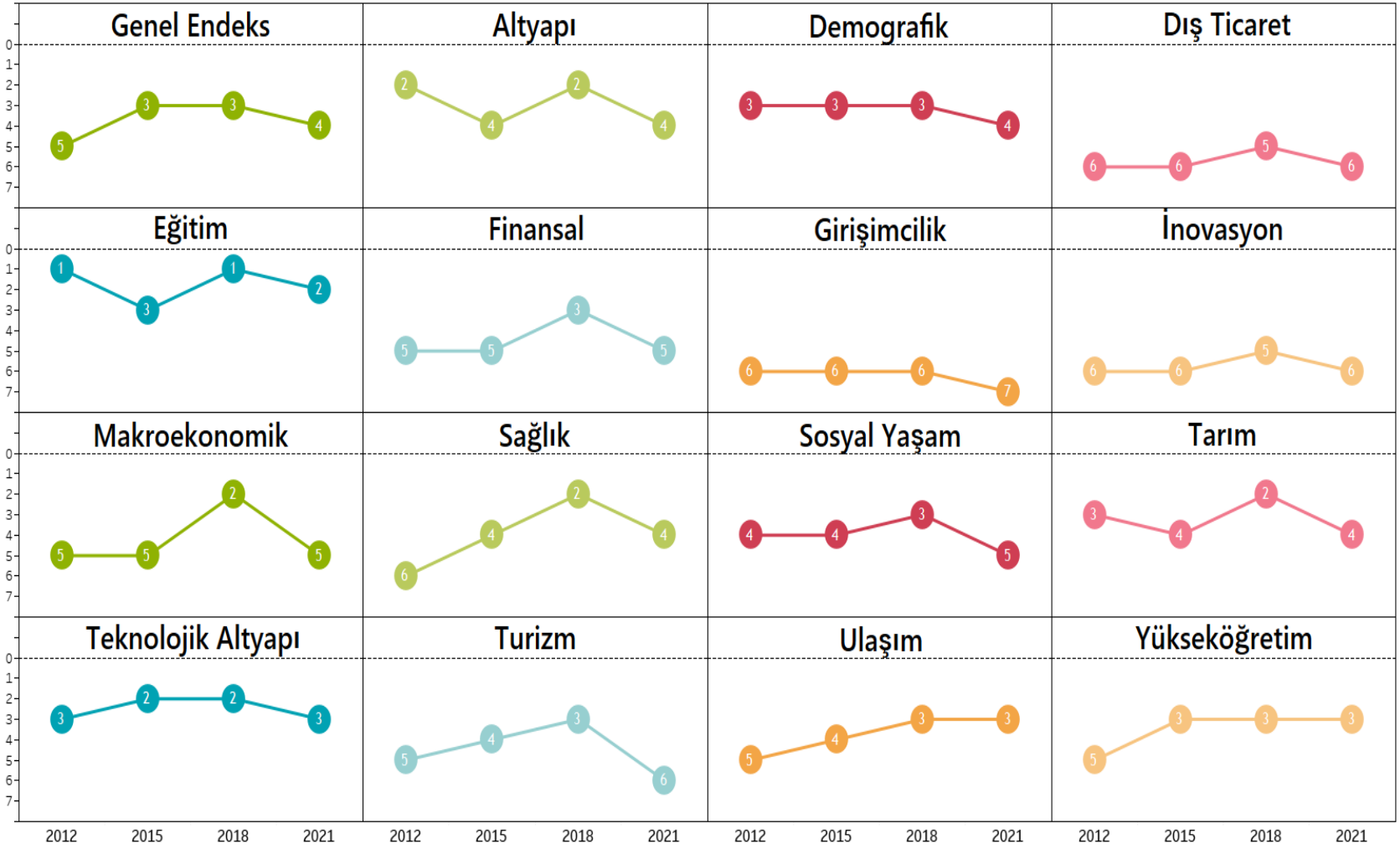
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 25
- Makro Ekonomi: 12
- Turizm: 17
- Finansal Piyasalar: 18
- Tarım: 9

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 23
- Girişimcilik: 46
- Yüksek Öğretim: 6
- Teknolojik Altyapı: 19

Çanakkale İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

54 SAKARYA

17. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 16
- Altyapı: 41
- Ulaşım: 10
- Sağlık: 18
- Eğitim: 46
- Sosyal Yaşam: 17

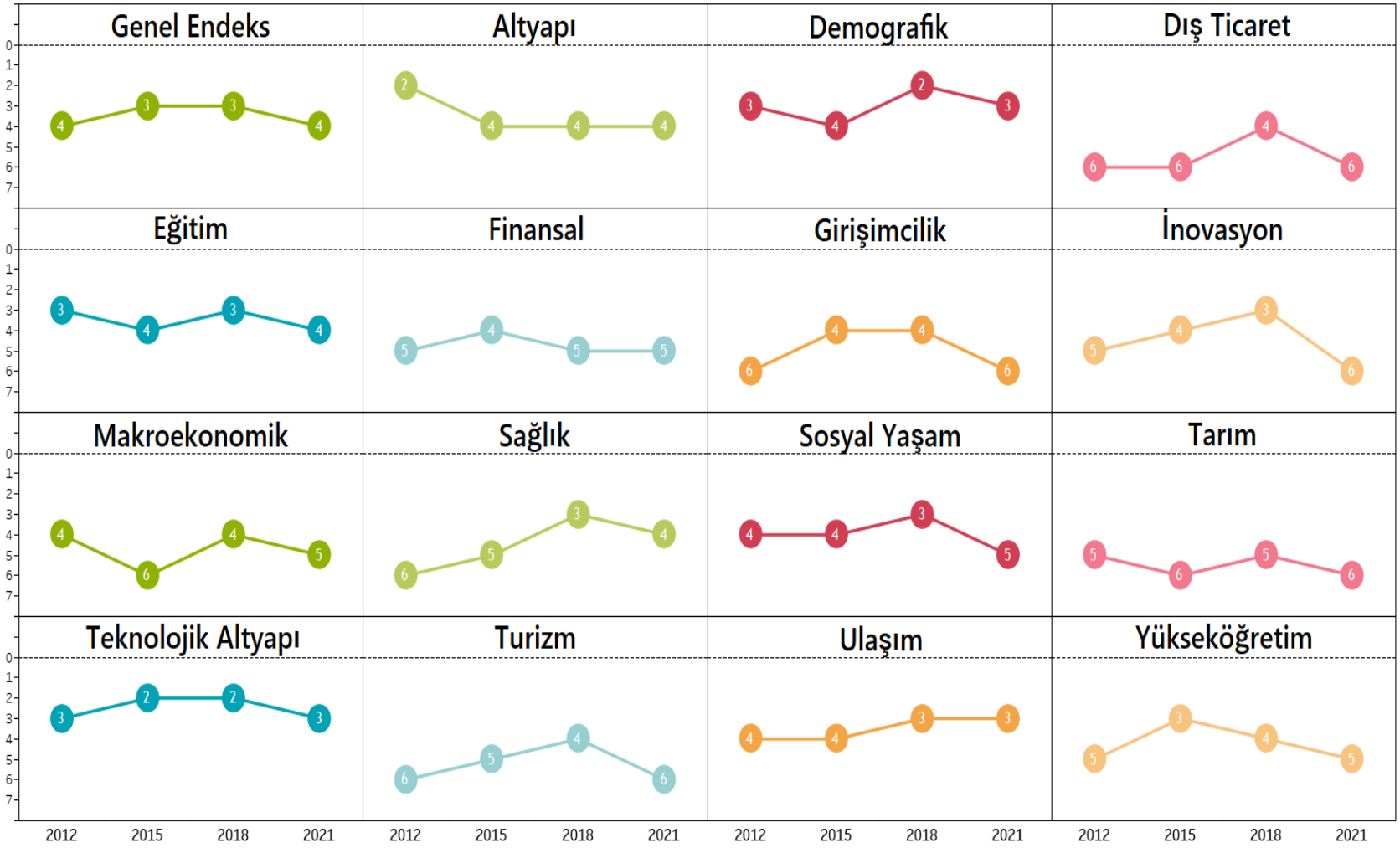
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 19
- Makro Ekonomi: 25
- Turizm: 21
- Finansal Piyasalar: 29
- Tarım: 44

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 10
- Girişimcilik: 22
- Yüksek Öğretim: 24
- Teknolojik Altyapı: 24

Sakarya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

20 DENİZLİ

18. Sıra

Temel Göstergeler

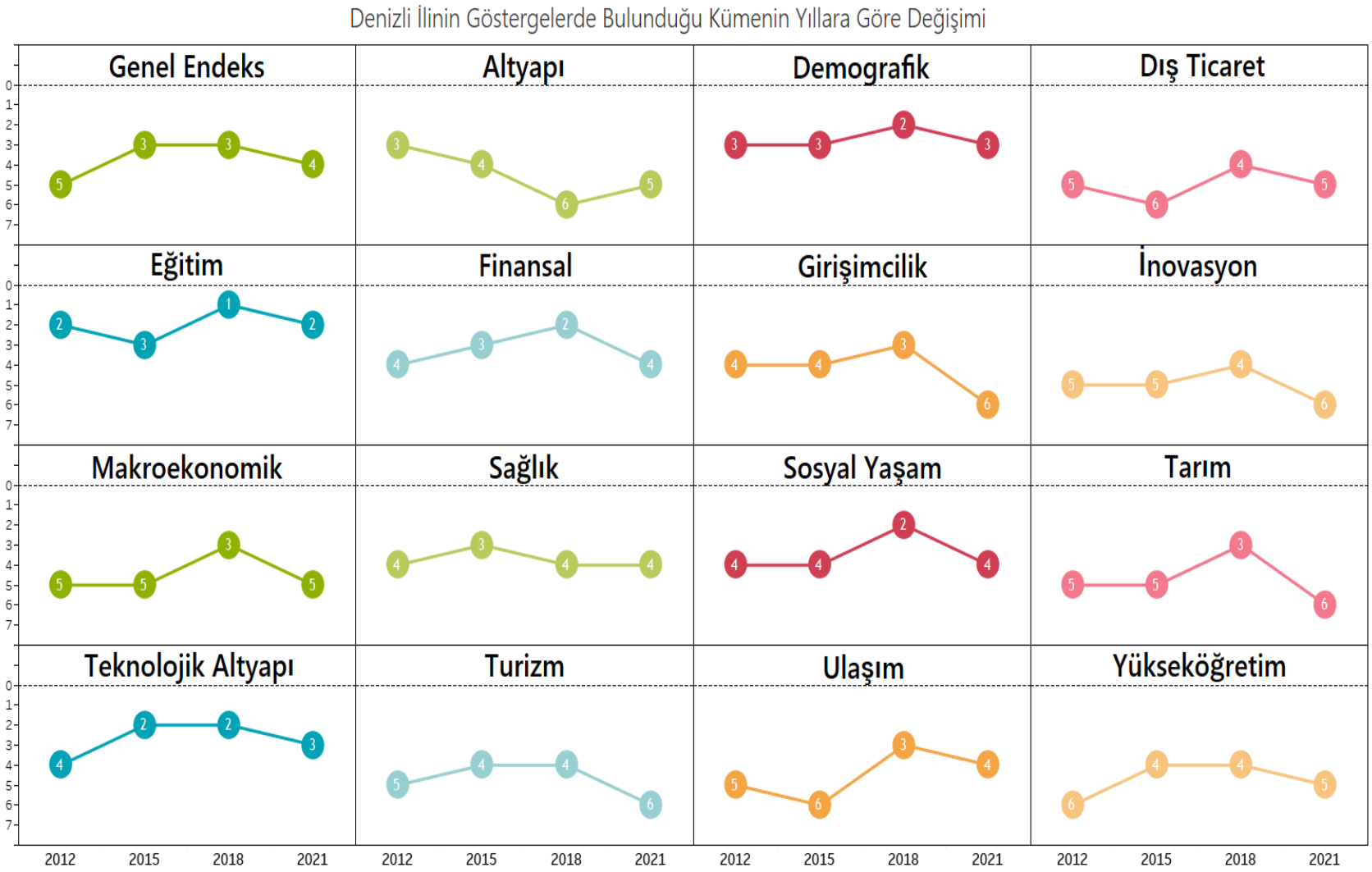
- Demografik Yapı: 9
- Altyapı: 65
- Ulaşım: 31
- Sağlık: 41
- Eğitim: 7
- Sosyal Yaşam: 7

Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 16
- Makro Ekonomi: 24
- Turizm: 36
- Finansal Piyasalar: 6
- Tarım: 36

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 15
- Girişimcilik: 11
- Yüksek Öğretim: 26
- Teknolojik Altyapı: 28

Denizli İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi
Genel Endeks
Altyapı
Demografik
Dış Ticaret
Eğitim
Finansal
Girişimcilik
İnovasyon
Makroekonomik
Sağlık
Sosyal Yaşam
Tarım
Teknolojik Altyapı
Turizm
Ulaşım
Yükseköğretim
0 1 2 3 4 5 6 7
2012 2015 2018 2021

55 SAMSUN

19. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 20
- Altyapı: 66
- Ulaşım: 8
- Sağlık: 13
- Eğitim: 28
- Sosyal Yaşam: 23

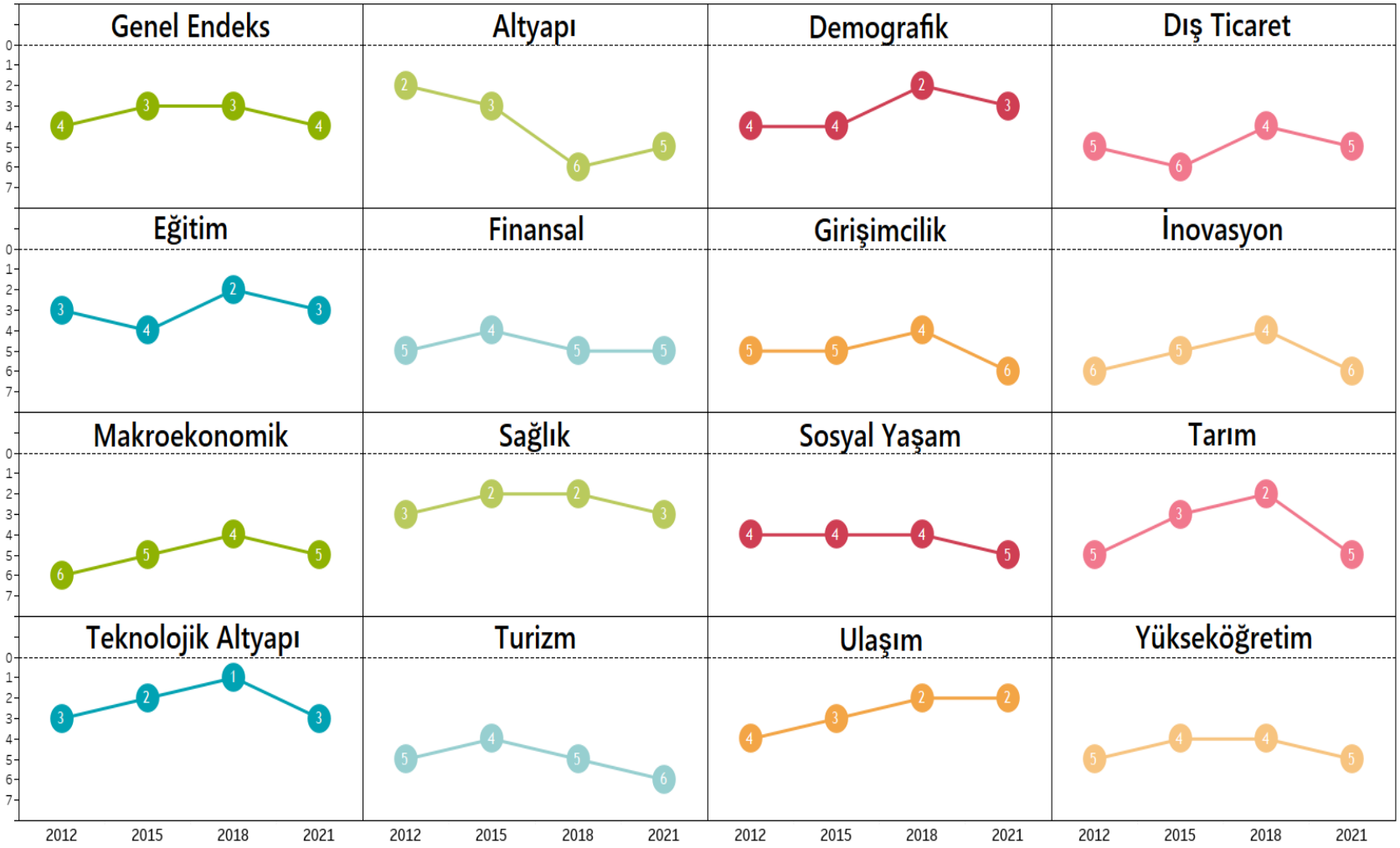
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 17
- Makro Ekonomi: 28
- Turizm: 48
- Finansal Piyasalar: 24
- Tarım: 21

Girişimcilik İnovasyon

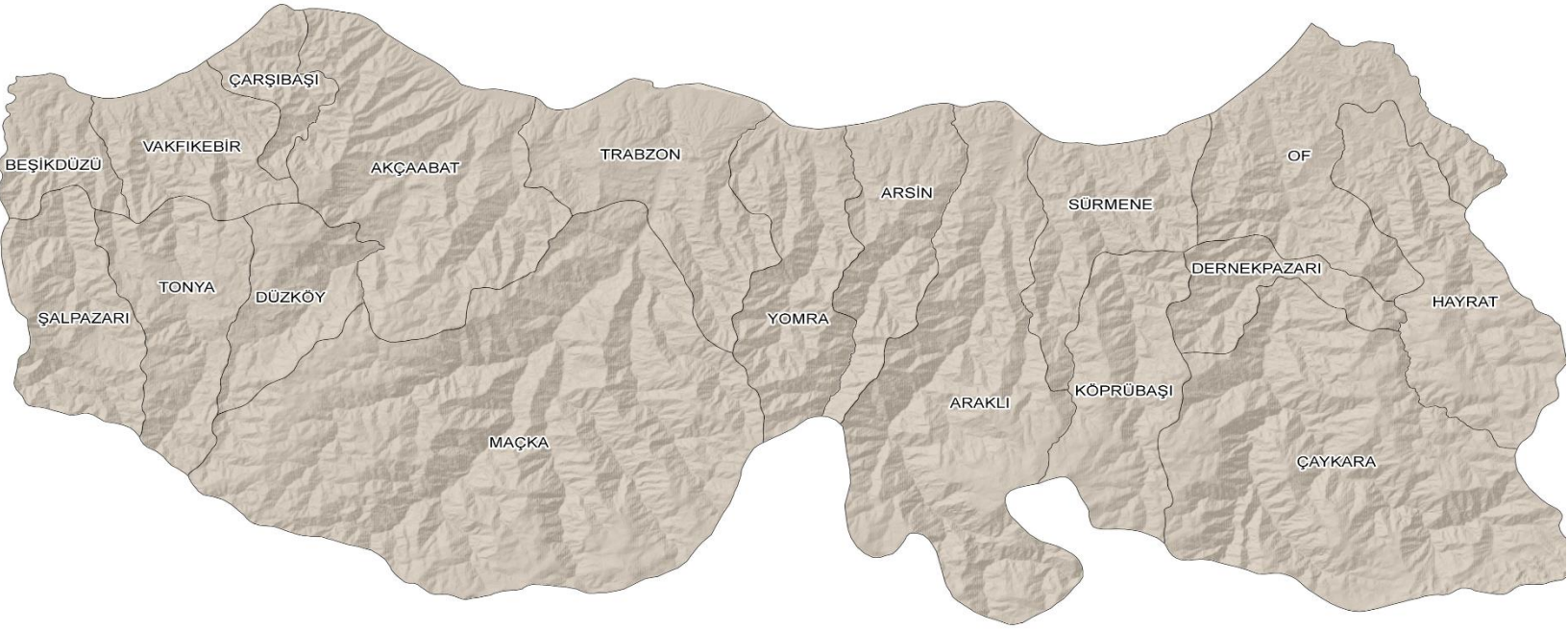
- İnovasyon: 27
- Girişimcilik: 20
- Yüksek Öğretim: 23
- Teknolojik Altyapı: 15

Samsun İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

61 TRABZON

20. Sıra

Temel Göstergeler

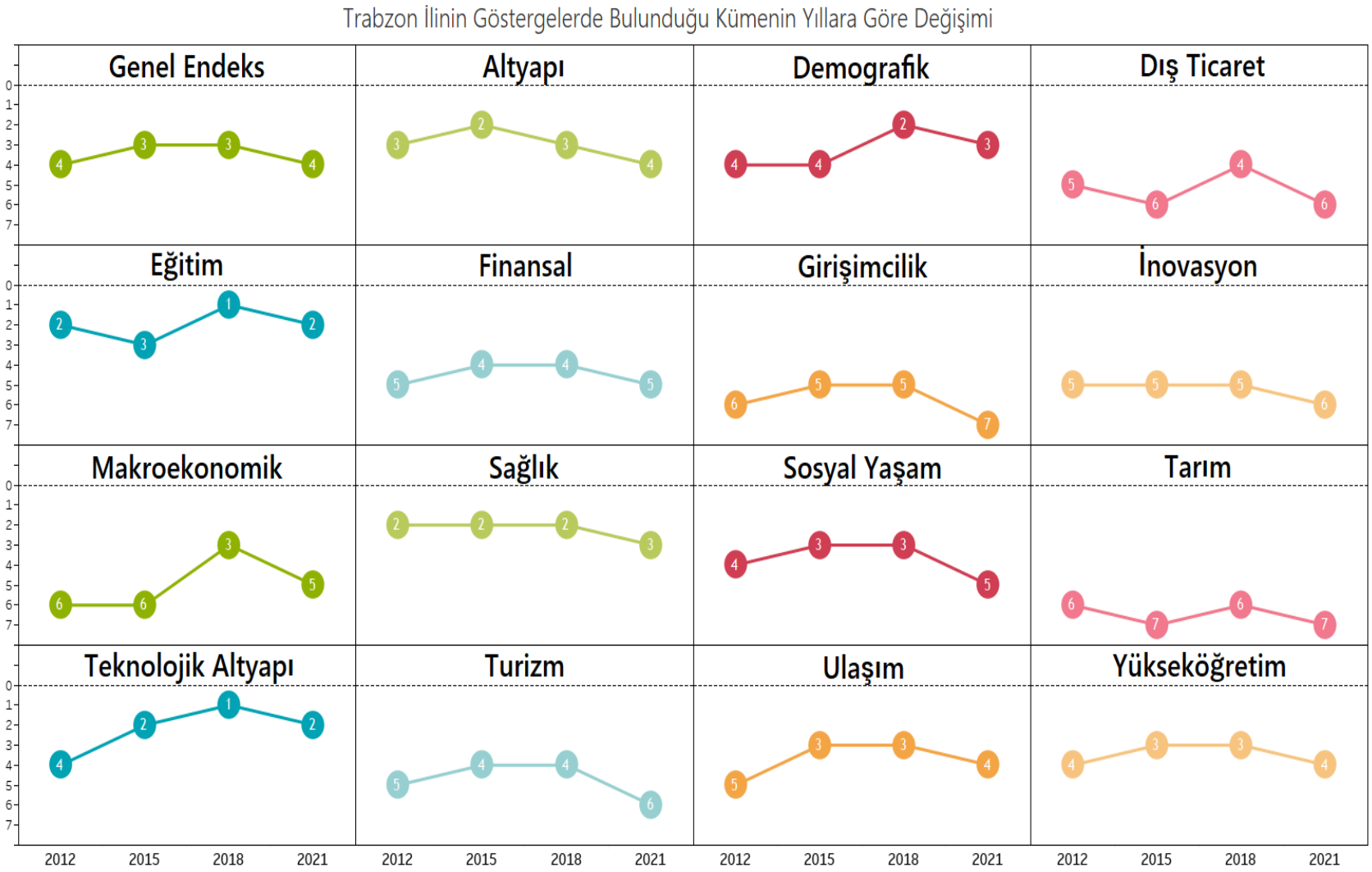
- Altyapı **39**
- Demografik Yapı **14**
- Sağlık **4**
- Ulaşım **30**
- Sosyal Yaşam **43**
- Eğitim **12**

Ekonomik Yapı

- Makro Ekonomi **31**
- Dış Ticaret Sanayi **20**
- Finansal Piyasalar **20**
- Turizm **30**
- Tarım **61**

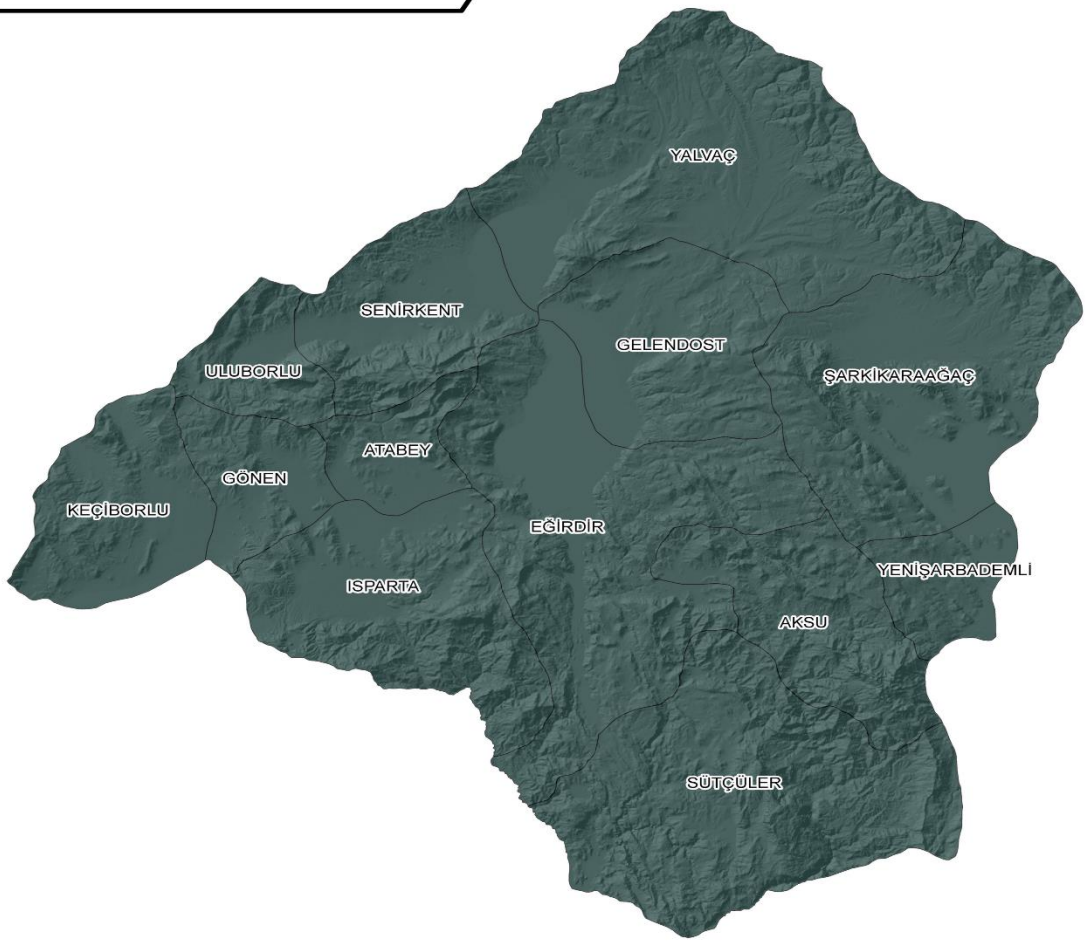
Girişimcilik İnovasyon

- Girişimcilik **39**
- İnovasyon **20**
- Teknolojik Altyapı **9**
- Yüksek Öğretim **11**

Trabzon İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi
Genel Endeks
Altyapı
Demografik
Dış Ticaret
Eğitim
Finansal
Girişimcilik
İnovasyon
Makroekonomik
Sağlık
Sosyal Yaşam
Tarım
Teknolojik Altyapı
Turizm
Ulaşım
Yükseköğretim
2012
2015
2018
2021

32 ISPARTA

21. Sıra

Temel Göstergeler

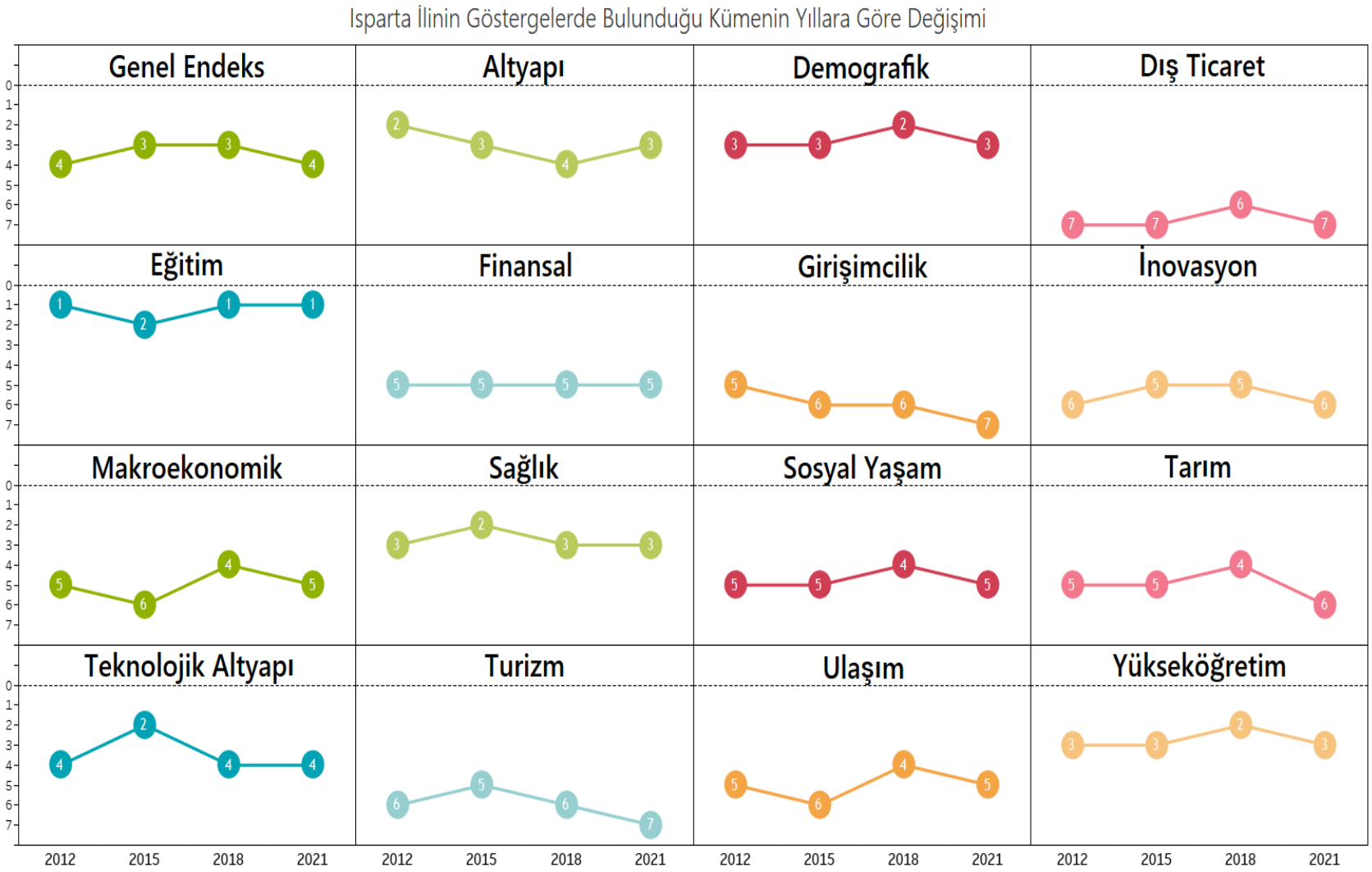
- Demografik Yapı: 21
- Altyapı: 12
- Ulaşım: 36
- Sağlık: 5
- Eğitim: 5
- Sosyal Yaşam: 31

Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 54
- Makro Ekonomi: 27
- Turizm: 51
- Finansal Piyasalar: 38
- Tarım: 45

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 22
- Girişimcilik: 62
- Yüksek Öğretim: 4
- Teknolojik Altyapı: 47

Isparta İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi
Genel Endeks
Altyapı
Demografik
Dış Ticaret
Eğitim
Finansal
Girişimcilik
İnovasyon
Makroekonomik
Sağlık
Sosyal Yaşam
Tarım
Teknolojik Altyapı
Turizm
Ulaşım
Yükseköğretim
0
1
2
3
4
5
6
7
2012
2015
2018
2021

22 EDİRNE

22. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 27
- Altyapı 33
- Ulaşım 28
- Sağlık 16
- Eğitim 11
- Sosyal Yaşam 13

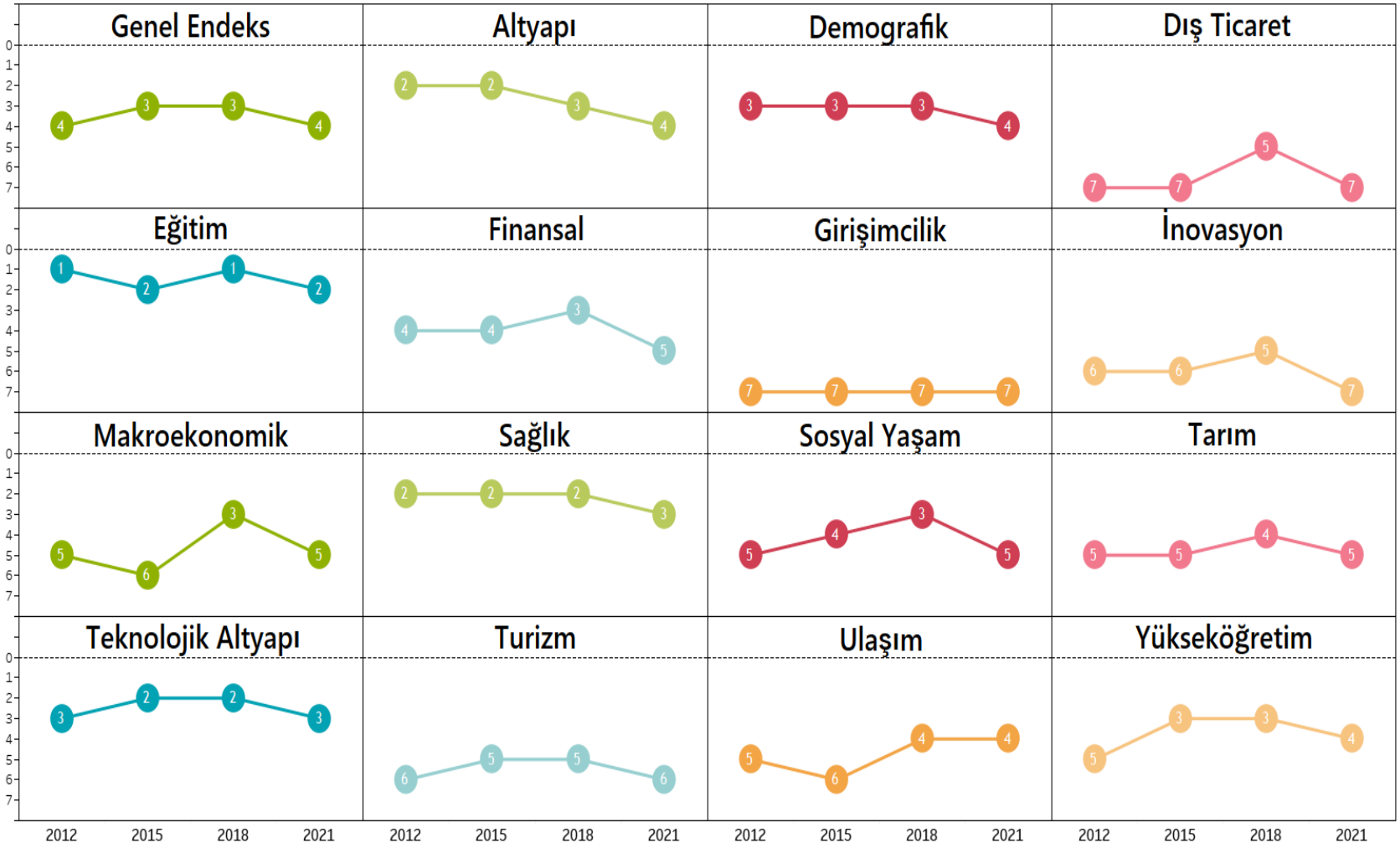
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 46
- Makro Ekonomi 16
- Turizm 24
- Finansal Piyasalar 15
- Tarım 26

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 44
- Girişimcilik 53
- Yüksek Öğretim 10
- Teknolojik Altyapı 13

Edirne İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

27 GAZİANTEP

23. Sıra

Temel Göstergeler

- 49 Demografik Yapı
- 14 Altyapı
- 17 Ulaşım
- 63 Sağlık
- 78 Eğitim
- 52 Sosyal Yaşam

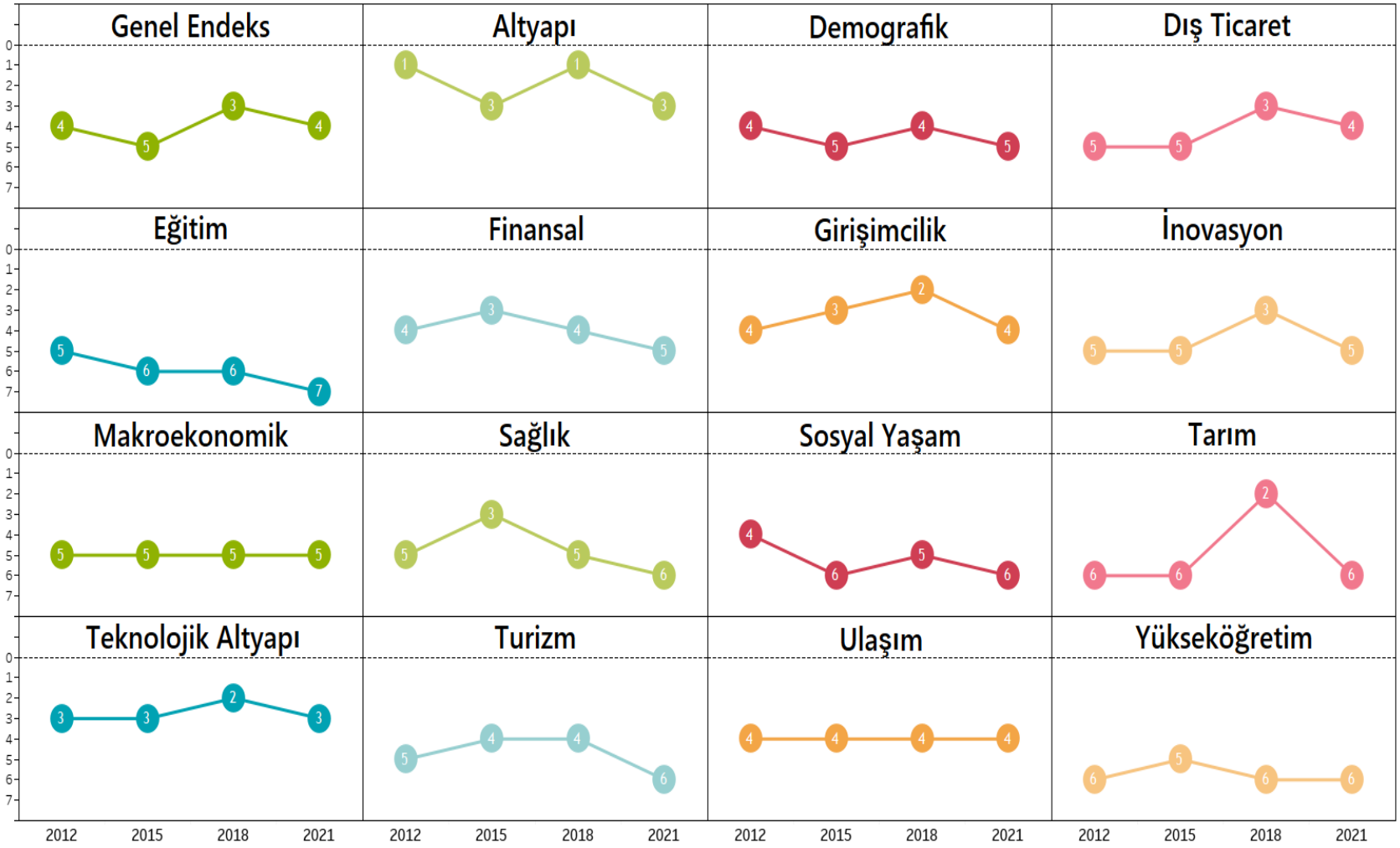
Ekonomik Yapı

- 7 Dış Ticaret Sanayi
- 20 Makro Ekonomi
- 16 Turizm
- 12 Finansal Piyasalar
- 50 Tarım

Girişimcilik İnovasyon

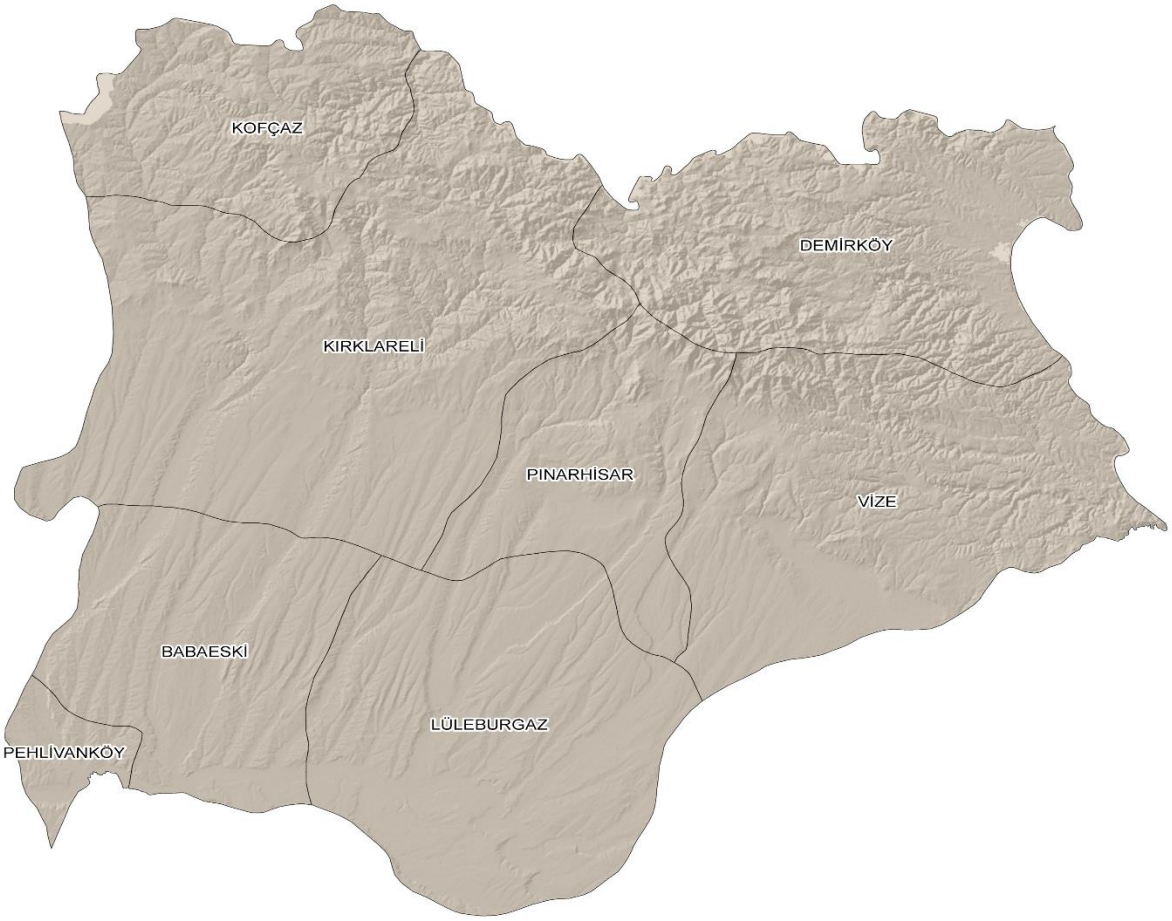
- 9 İnovasyon
- 5 Girişimcilik
- 65 Yüksek Öğretim
- 23 Teknolojik Altyapı

Gaziantep İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

39 KIRKLARELİ

24. Sıra

Temel Göstergeler

- Altyapı 4
- Demografik Yapı 23
- Ulaşım 29
- Sağlık 41
- Eğitim 35
- Sosyal Yaşam 38

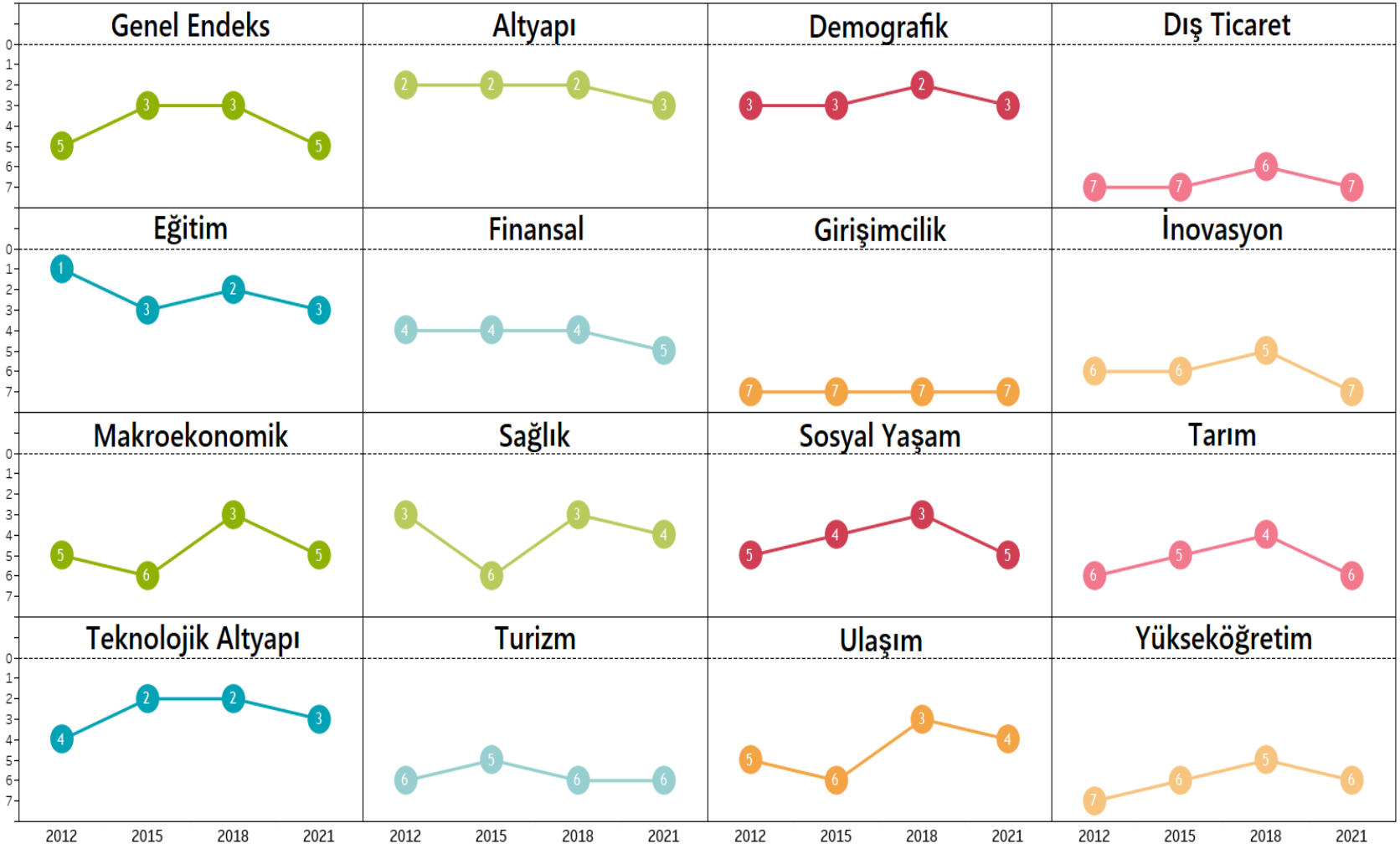
Ekonomik Yapı

- Makro Ekonomi 9
- Dış Ticaret Sanayi 42
- Turizm 34
- Finansal Piyasalar 22
- Tarım 34

Girişimcilik İnovasyon

- Girişimcilik 55
- İnovasyon 52
- Yüksek Öğretim 56
- Teknolojik Altyapı 25

Kırklareli İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

77 YALOVA

25. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı **10**
- Altyapı **16**
- Ulaşım **51**
- Sağlık **17**
- Eğitim **37**
- Sosyal Yaşam **19**

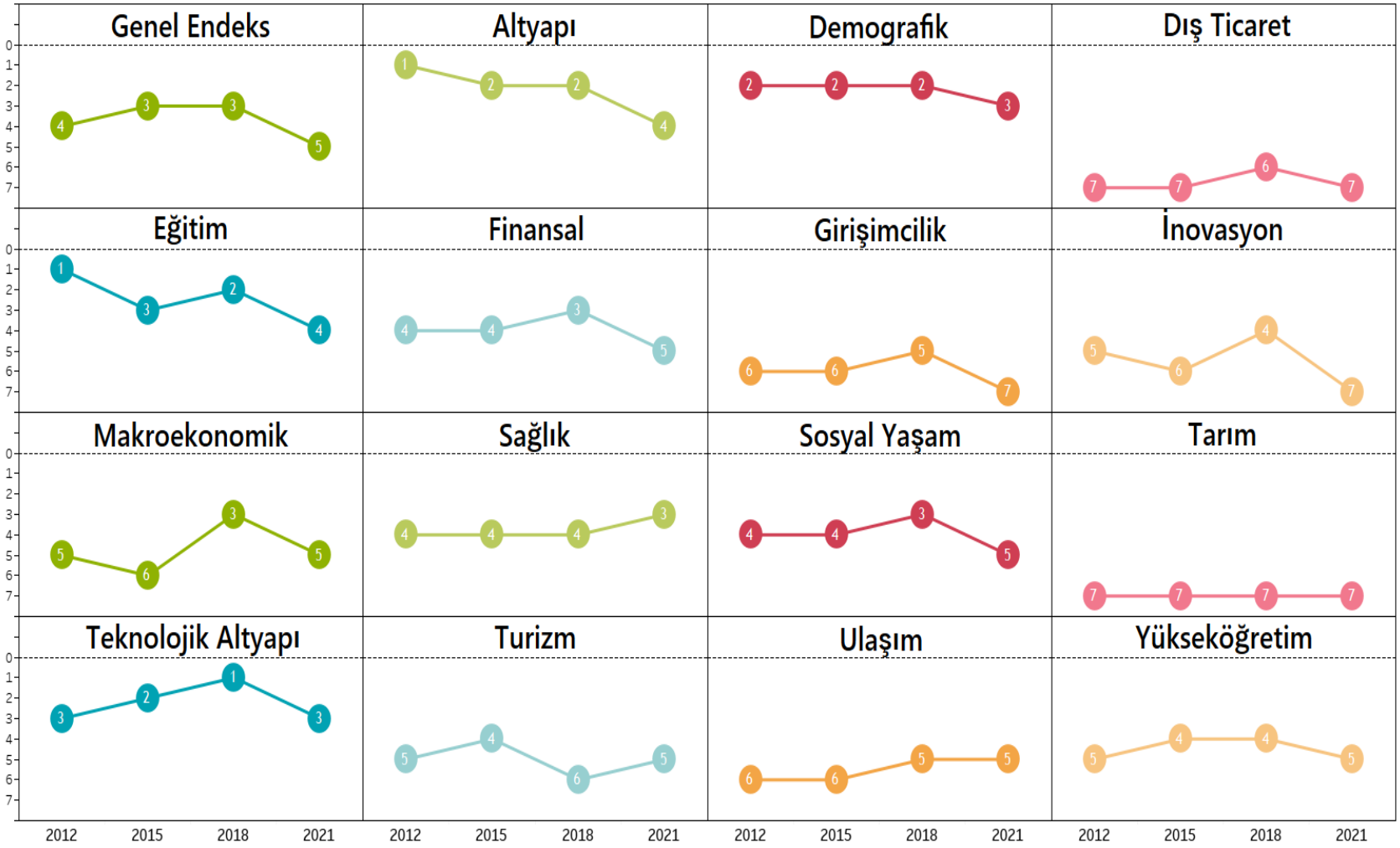
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi **41**
- Makro Ekonomi **23**
- Turizm **14**
- Finansal Piyasalar **13**
- Tarım **81**

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon **42**
- Girişimcilik **32**
- Yüksek Öğretim **37**
- Teknolojik Altyapı **16**

Yalova İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

45 MANİSA

26. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 31
- Altyapı: 43
- Ulaşım: 63
- Sağlık: 40
- Eğitim: 58
- Sosyal Yaşam: 42

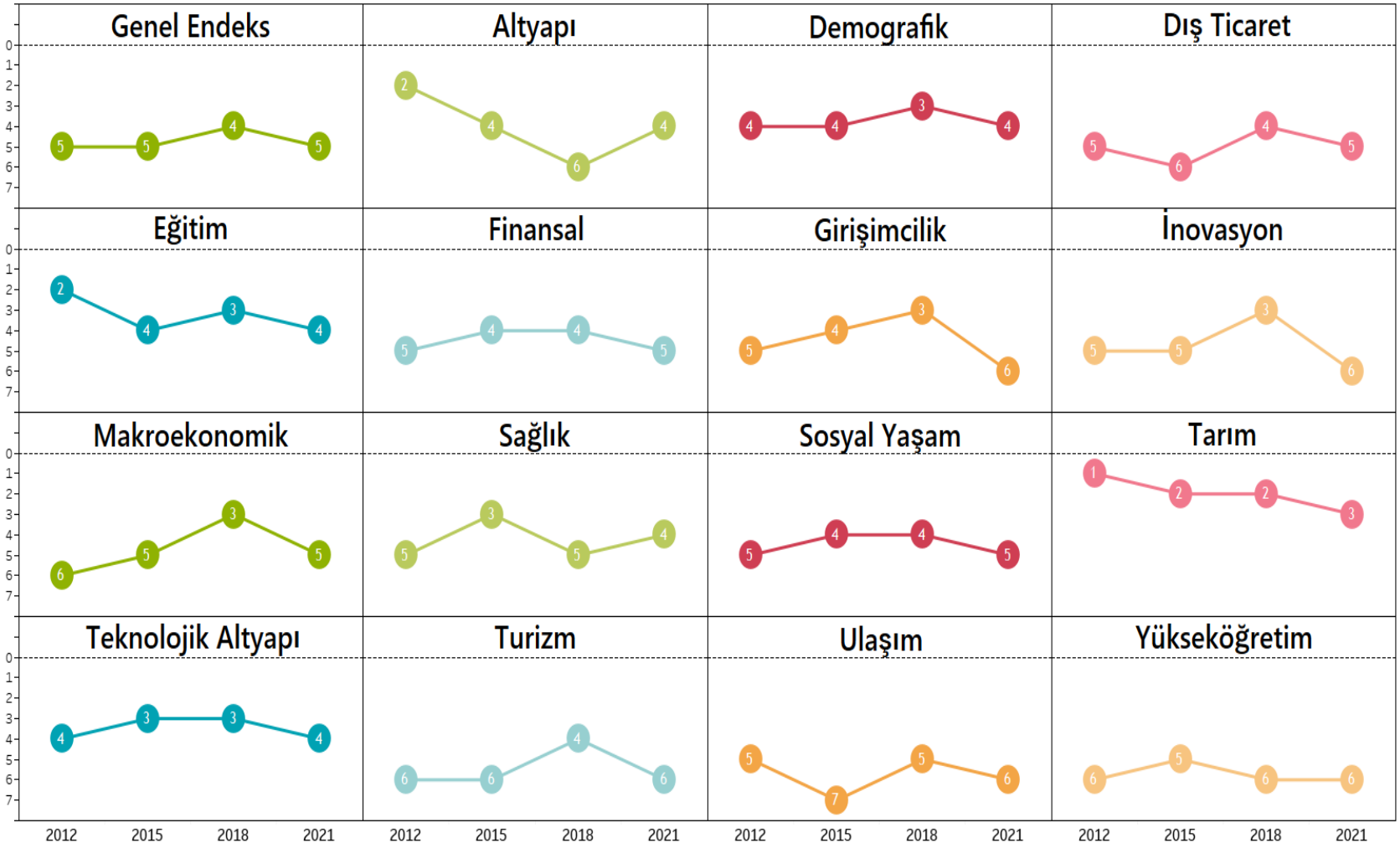
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 13
- Makro Ekonomi: 22
- Turizm: 22
- Finansal Piyasalar: 23
- Tarım: 4

Girişimcilik İnovasyon

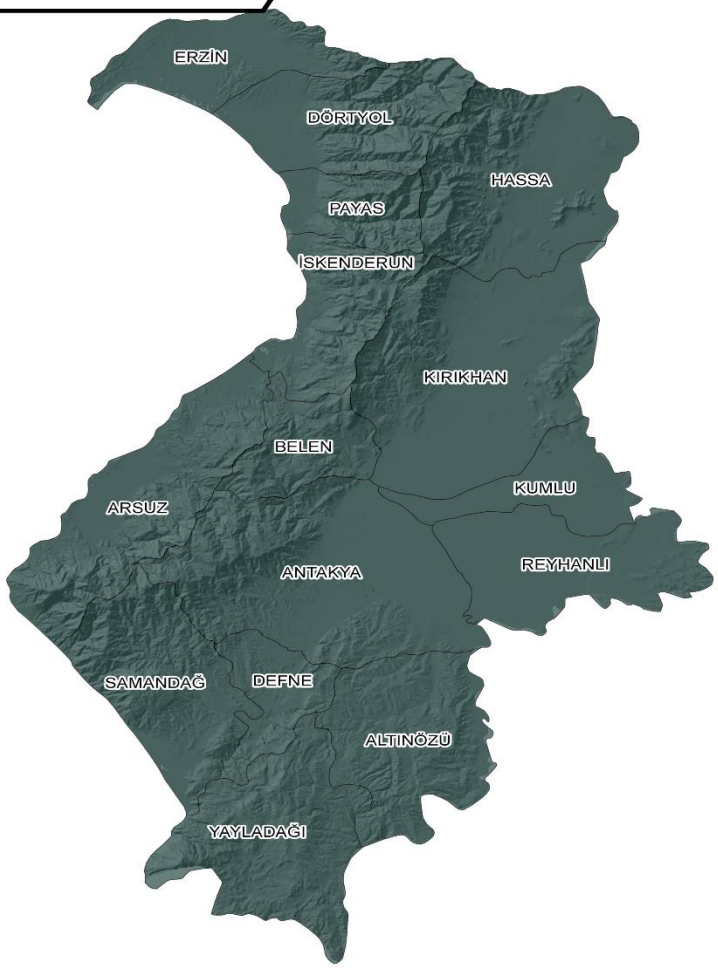
- İnovasyon: 14
- Girişimcilik: 14
- Yüksek Öğretim: 67
- Teknolojik Altyapı: 44

Manisa İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

31 HATAY

27. Sıra

Temel Göstergeler

- Altyapı 71
- Demografik Yapı 26
- Ulaşım 7
- Sağlık 25
- Eğitim 67
- Sosyal Yaşam 40

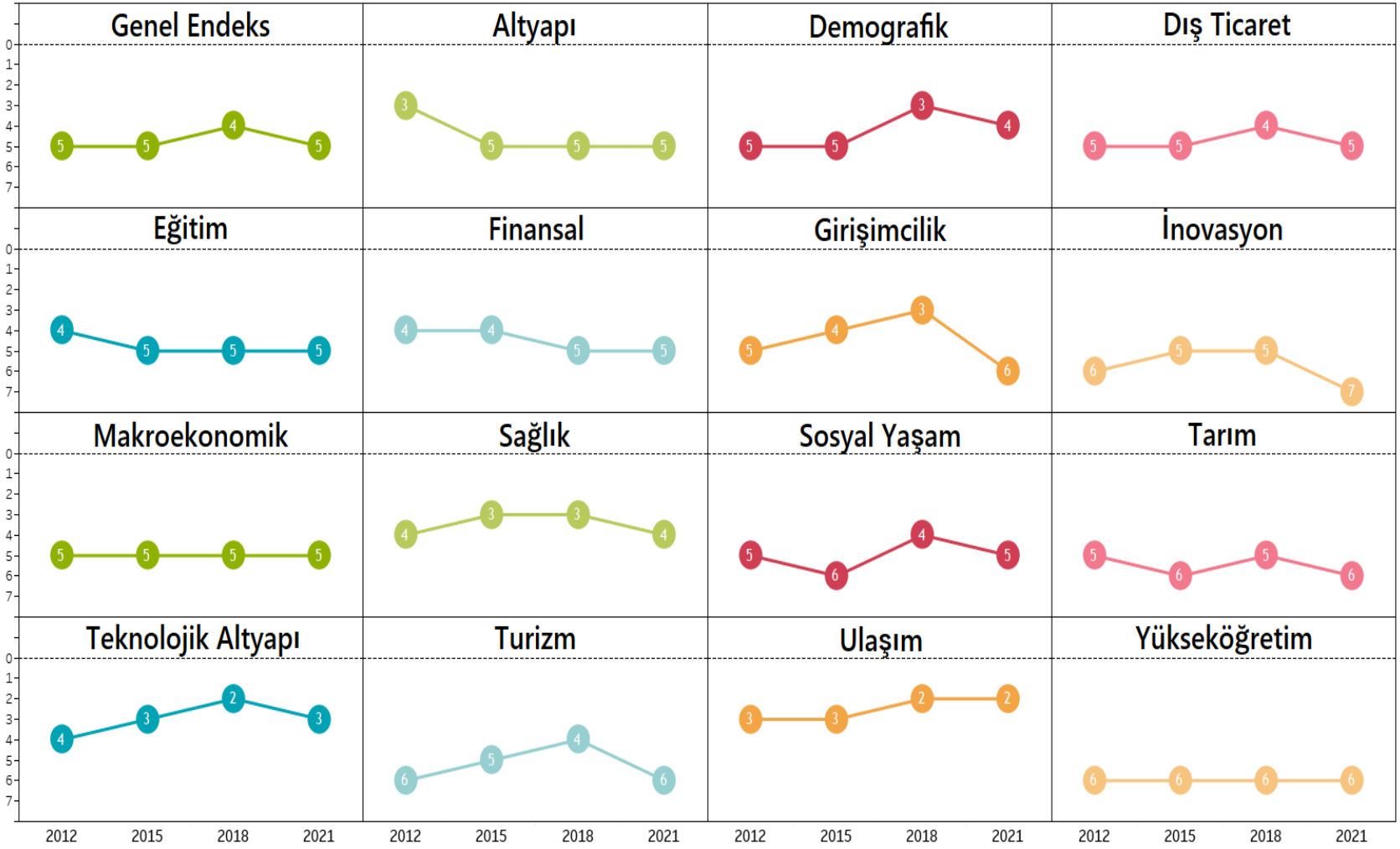
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 14
- Makro Ekonomi 21
- Turizm 25
- Finansal Piyasalar 26
- Tarım 57

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 36
- Girişimcilik 18
- Yüksek Öğretim 64
- Teknolojik Altyapı 38

Hatay İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

53 RİZE

28. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 34
- Altyapı: 31
- Ulaşım: 54
- Sağlık: 15
- Eğitim: 14
- Sosyal Yaşam: 20

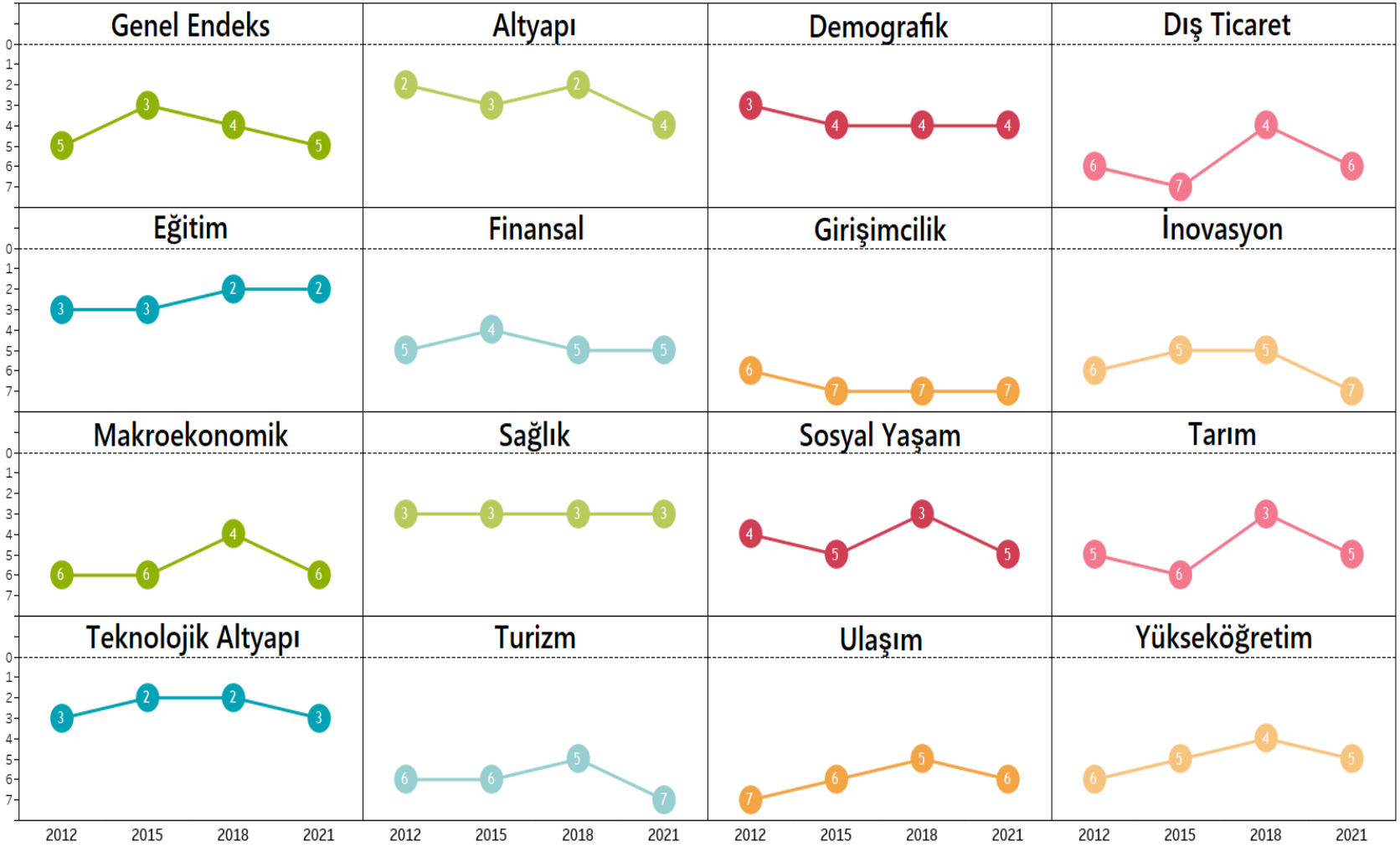
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 30
- Makro Ekonomi: 44
- Turizm: 67
- Finansal Piyasalar: 33
- Tarım: 28

Girişimcilik İnovasyon

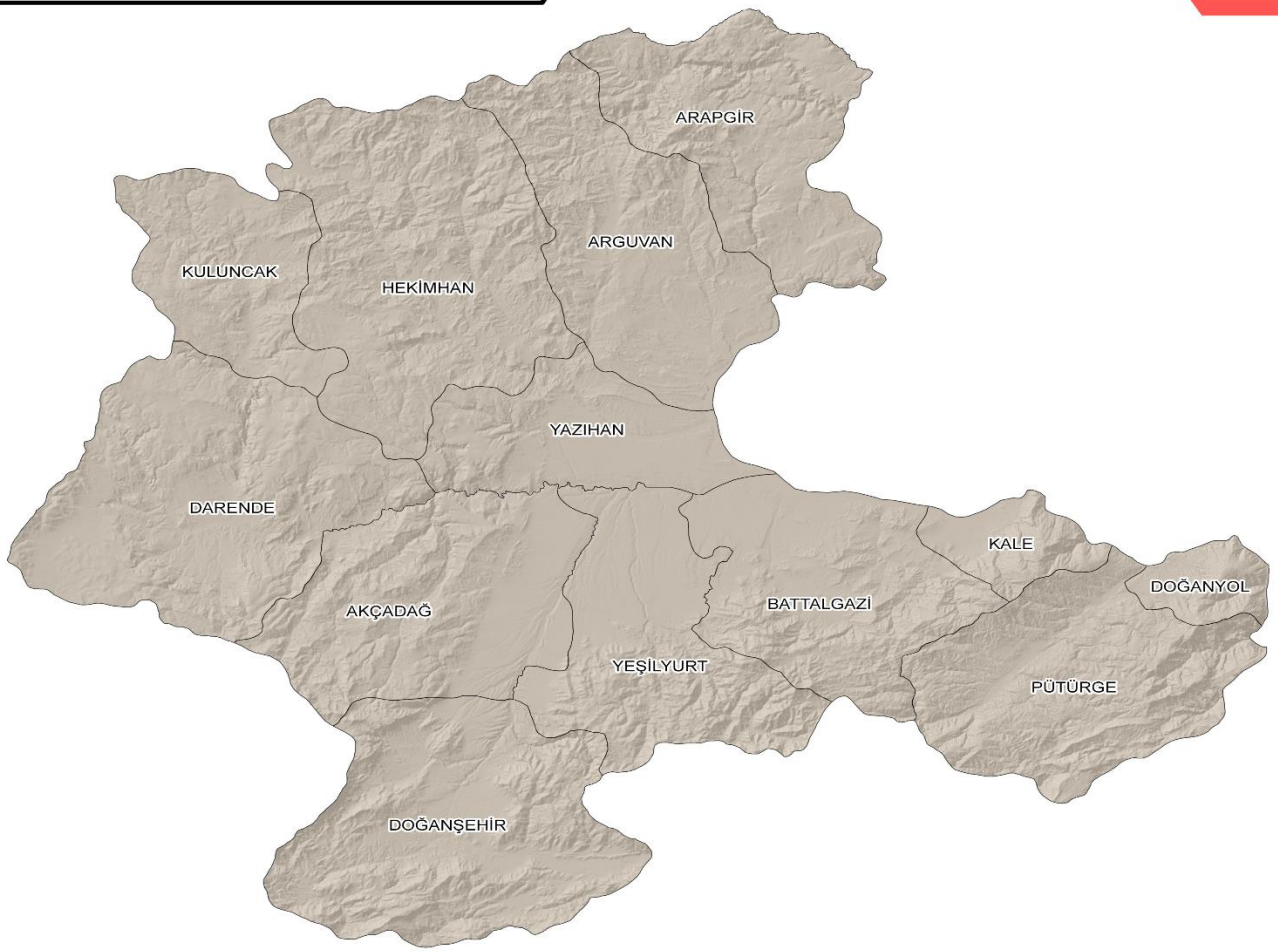
- İnovasyon: 38
- Girişimcilik: 60
- Yüksek Öğretim: 33
- Teknolojik Altyapı: 26

Rize İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

44 MALATYA

29. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 30
- Altyapı: 59
- Ulaşım: 24
- Sağlık: 38
- Eğitim: 37
- Sosyal Yaşam: 44

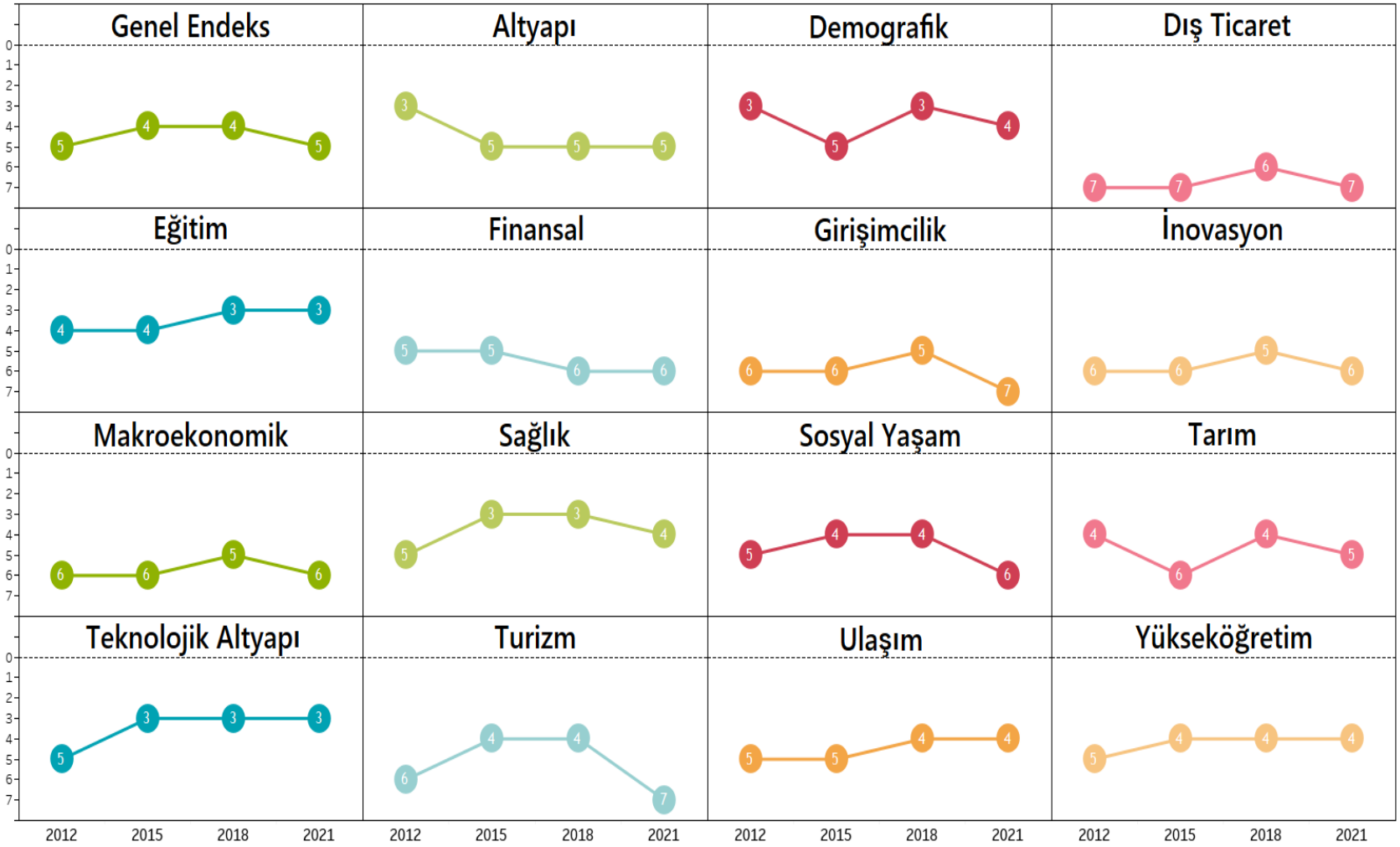
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 37
- Makro Ekonomi: 63
- Turizm: 56
- Finansal Piyasalar: 58
- Tarım: 27

Girişimcilik İnovasyon

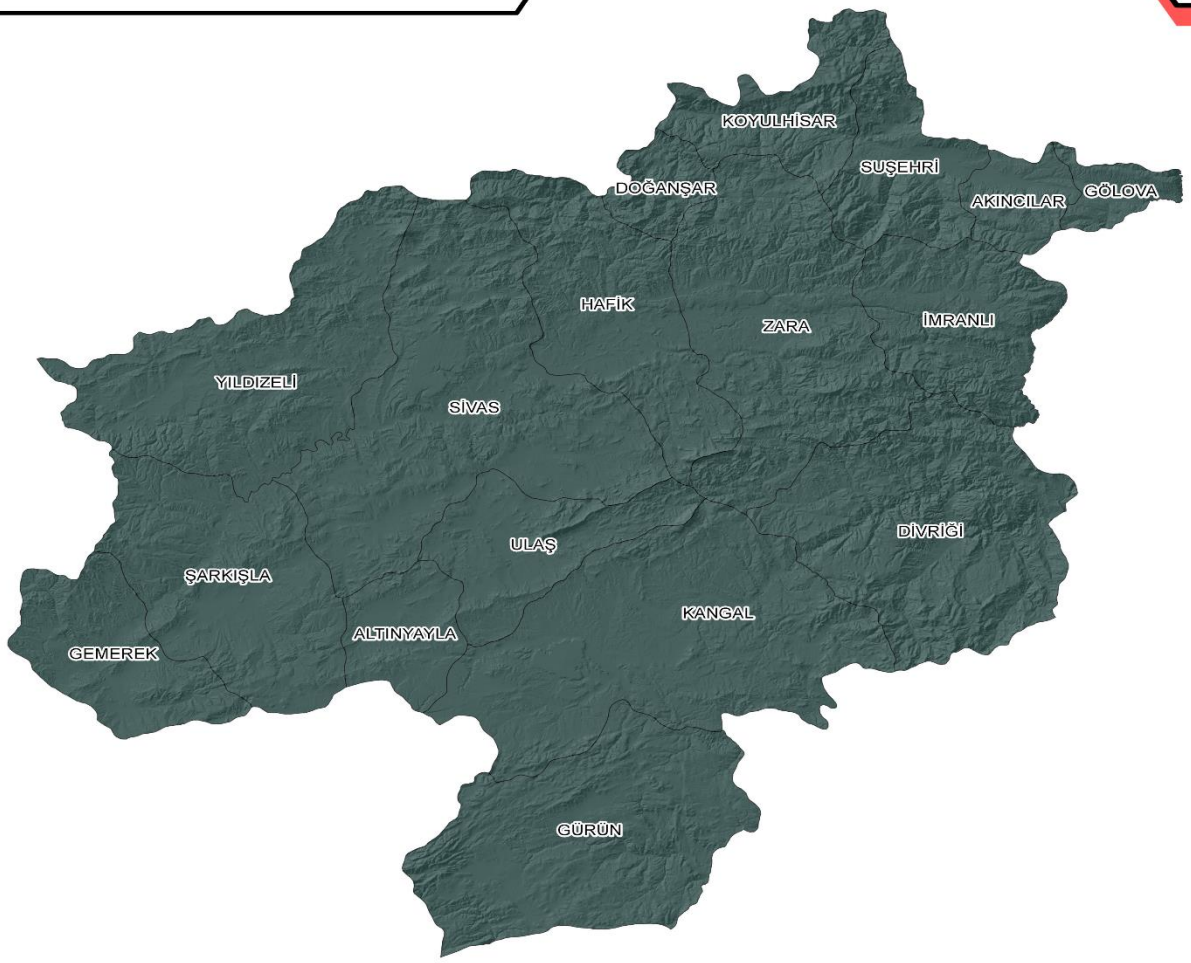
- İnovasyon: 24
- Girişimcilik: 29
- Yüksek Öğretim: 14
- Teknolojik Altyapı: 36

Malatya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

58 SİVAS

30. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 50
- Altyapı: 10
- Ulaşım: 39
- Sağlık: 21
- Eğitim: 27
- Sosyal Yaşam: 12

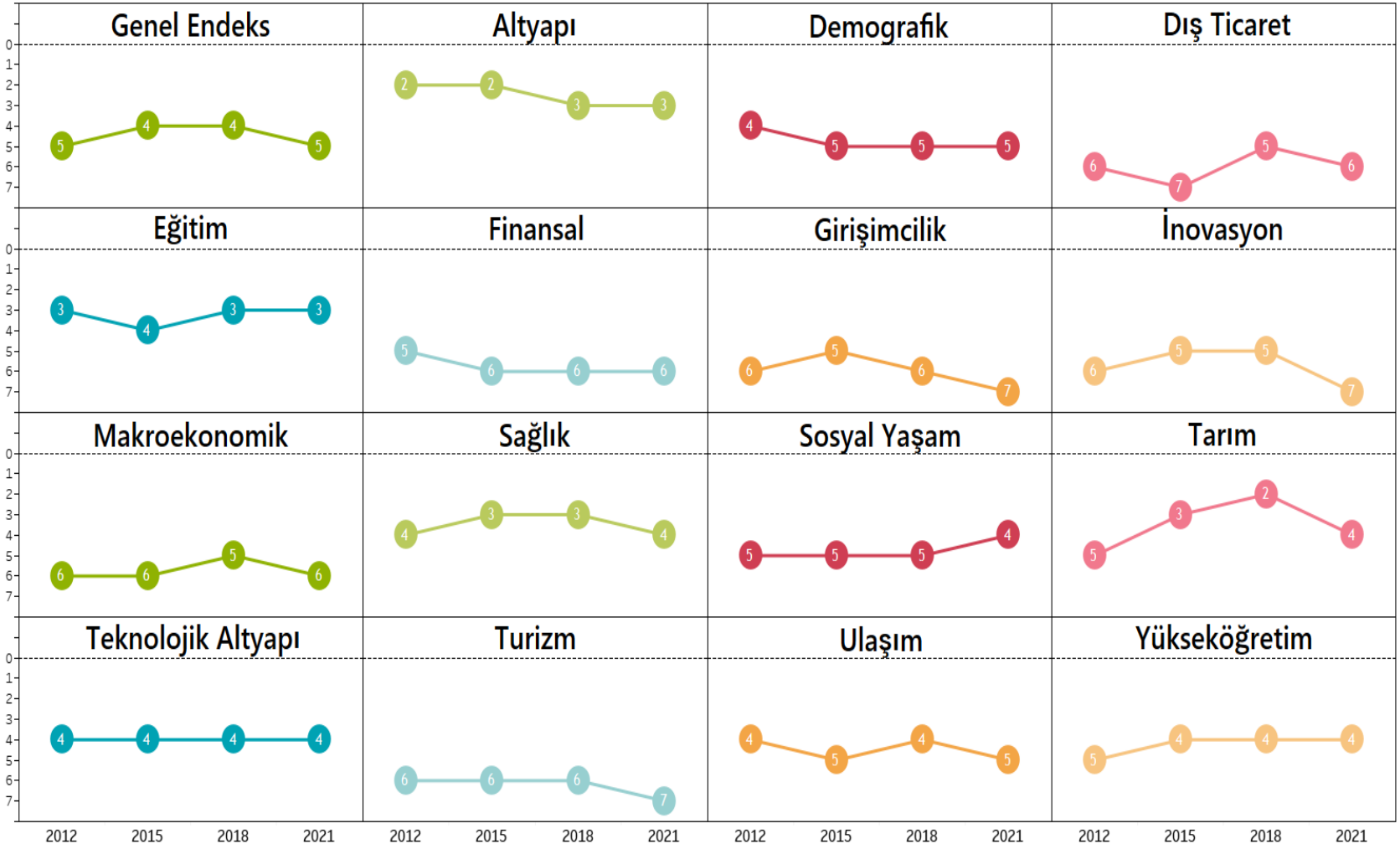
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 31
- Makro Ekonomi: 58
- Turizm: 54
- Finansal Piyasalar: 59
- Tarım: 14

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 42
- Girişimcilik: 50
- Yüksek Öğretim: 19
- Teknolojik Altyapı: 58

Sivas İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

23 ELAZIĞ

31. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 42
- Altyapı: 42
- Ulaşım: 22
- Sağlık: 31
- Eğitim: 50
- Sosyal Yaşam: 56

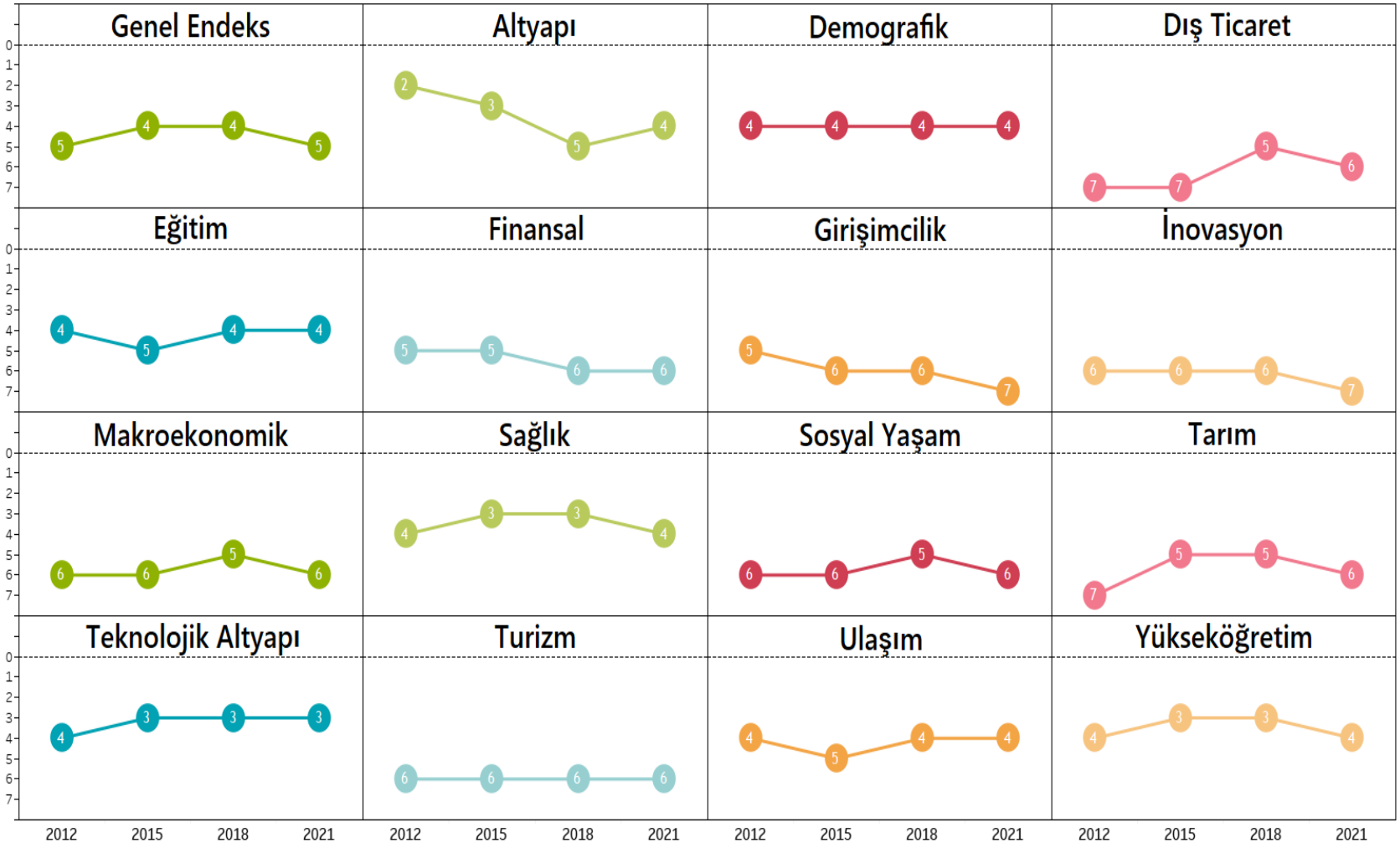
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 34
- Makro Ekonomi: 62
- Turizm: 35
- Finansal Piyasalar: 51
- Tarım: 43

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 31
- Girişimcilik: 48
- Yüksek Öğretim: 8
- Teknolojik Altyapı: 39

Elazığ İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

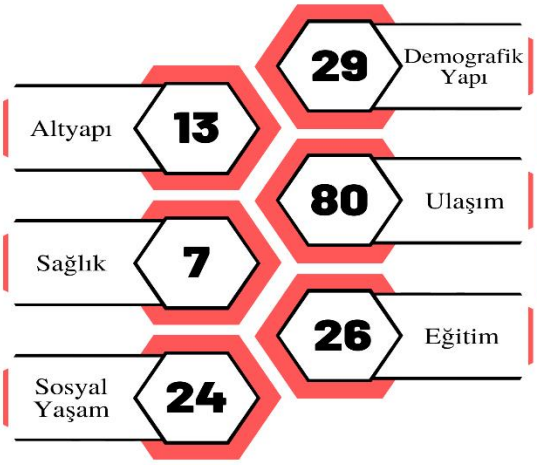

14 BOLU

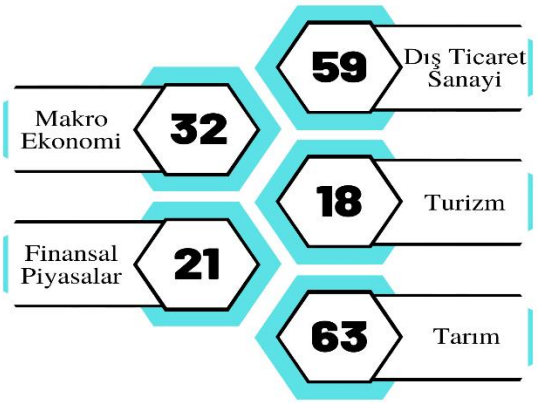
32. Sıra

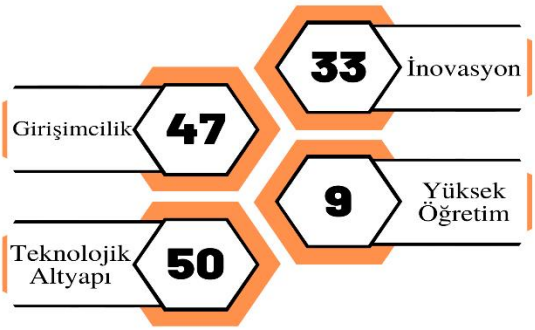
Temel Göstergeler

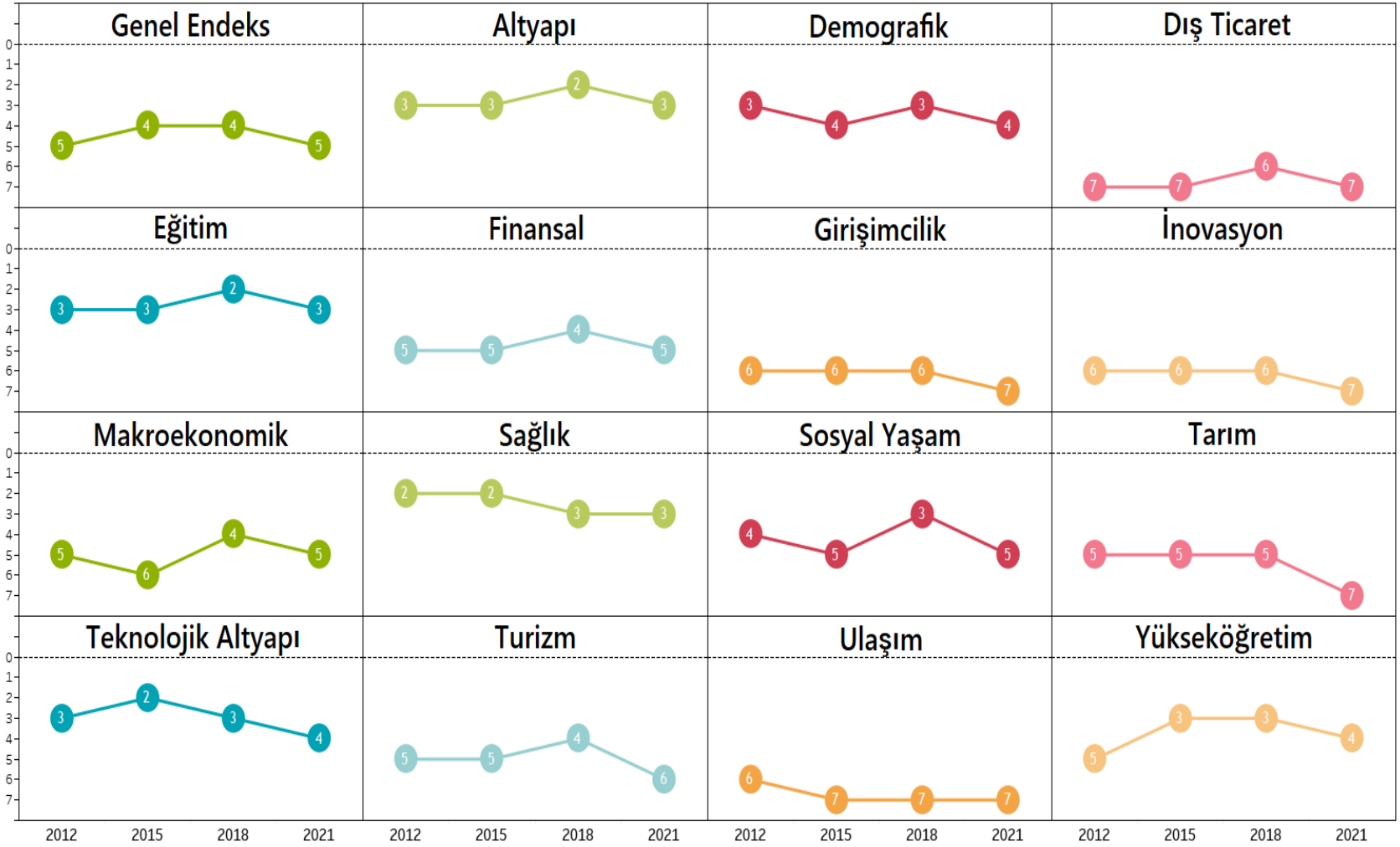
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

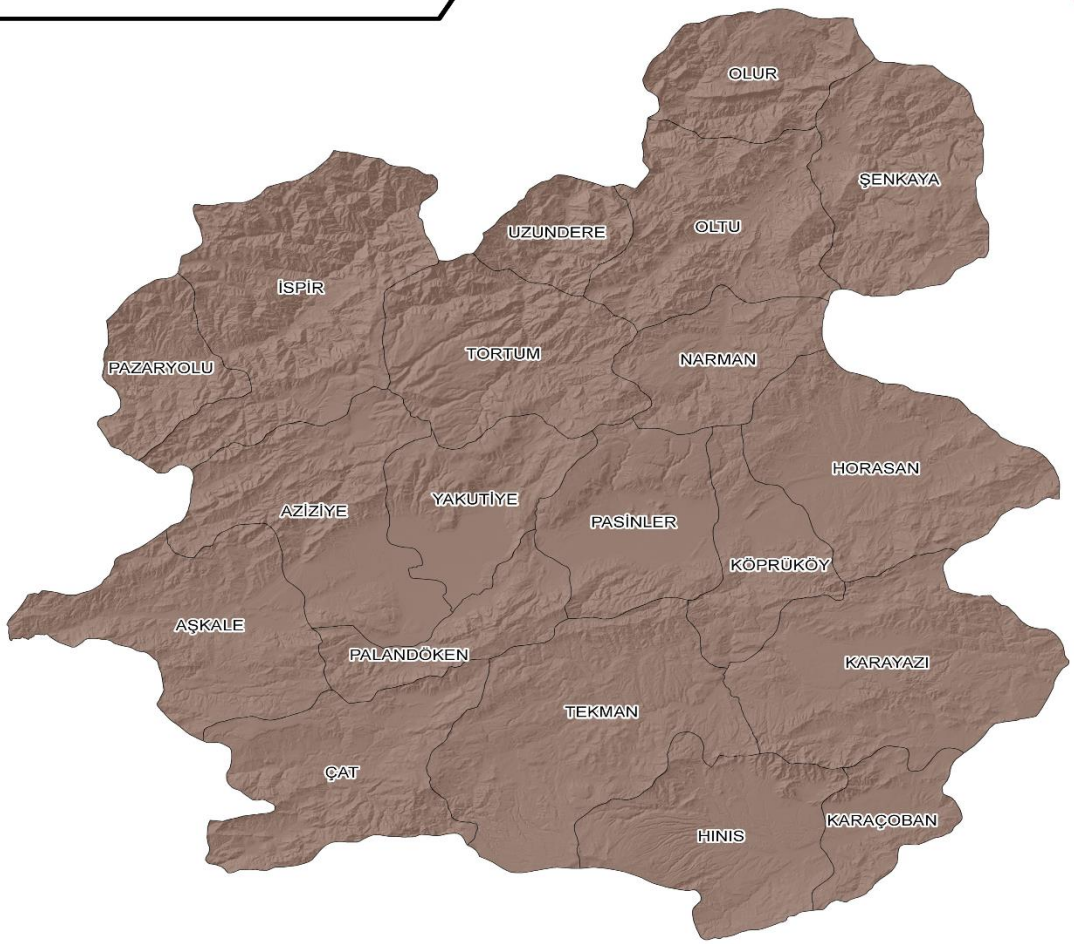

Bolu İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

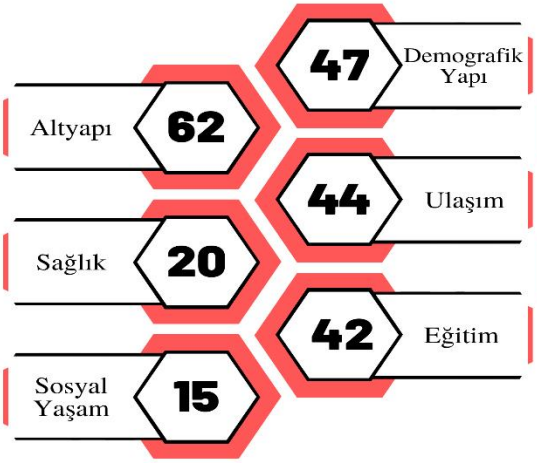

25 ERZURUM

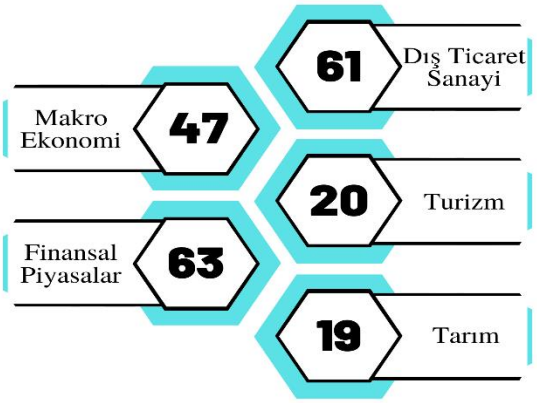
33. Sıra

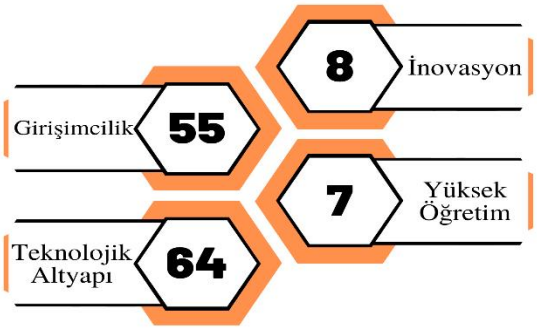
Temel Göstergeler

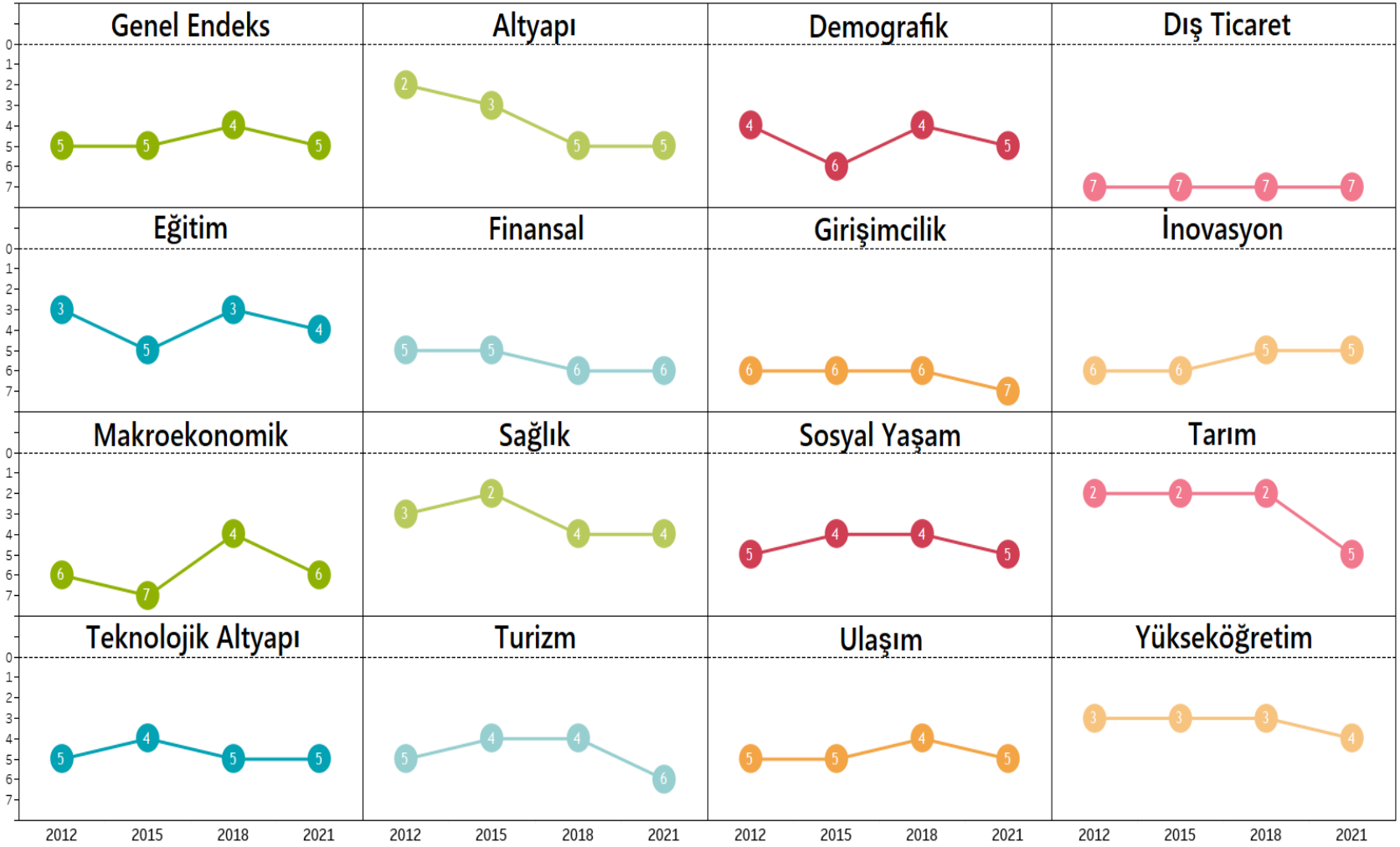
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

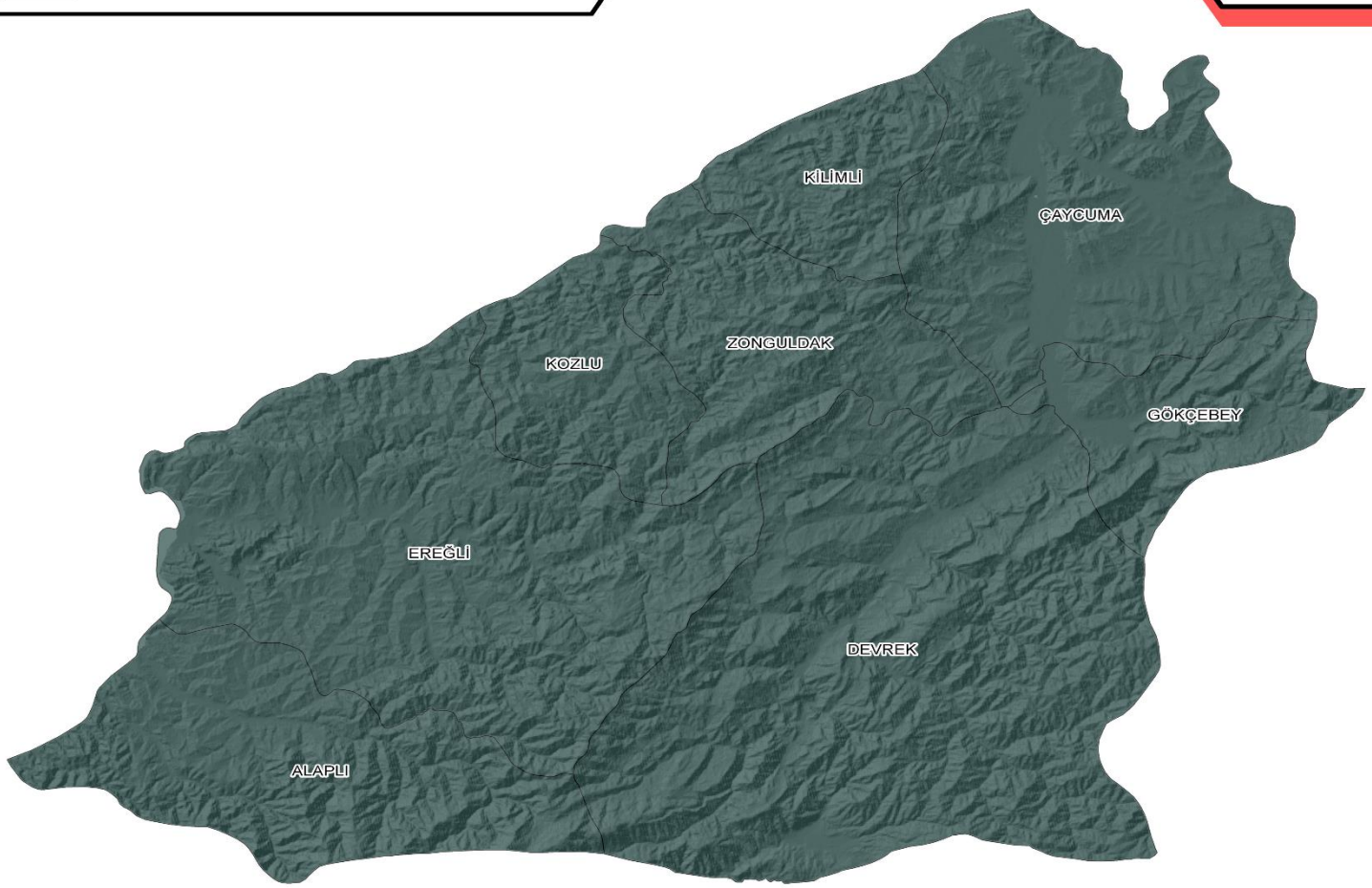

Erzurum İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

67 ZONGULDAK

34. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 60
- Altyapı: 18
- Ulaşım: 12
- Sağlık: 30
- Eğitim: 33
- Sosyal Yaşam: 34

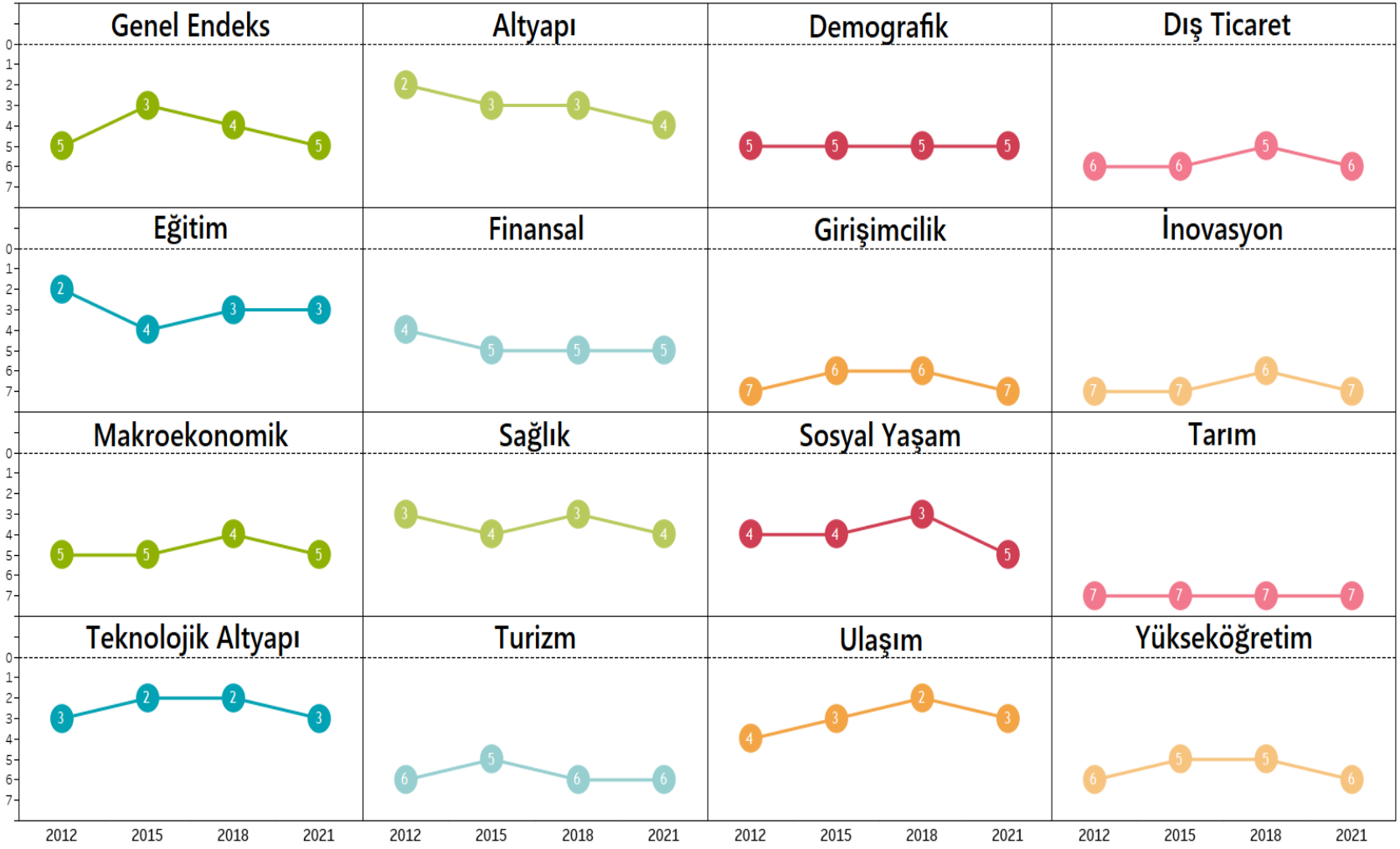
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 28
- Makro Ekonomi: 26
- Turizm: 46
- Finansal Piyasalar: 28
- Tarım: 74

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 50
- Girişimcilik: 43
- Yüksek Öğretim: 59
- Teknolojik Altyapı: 34

Zonguldak İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

71 KIRIKKALE

35. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı **22**
- Altyapı **32**
- Ulaşım **29**
- Sağlık **24**
- Eğitim **10**
- Sosyal Yaşam **41**

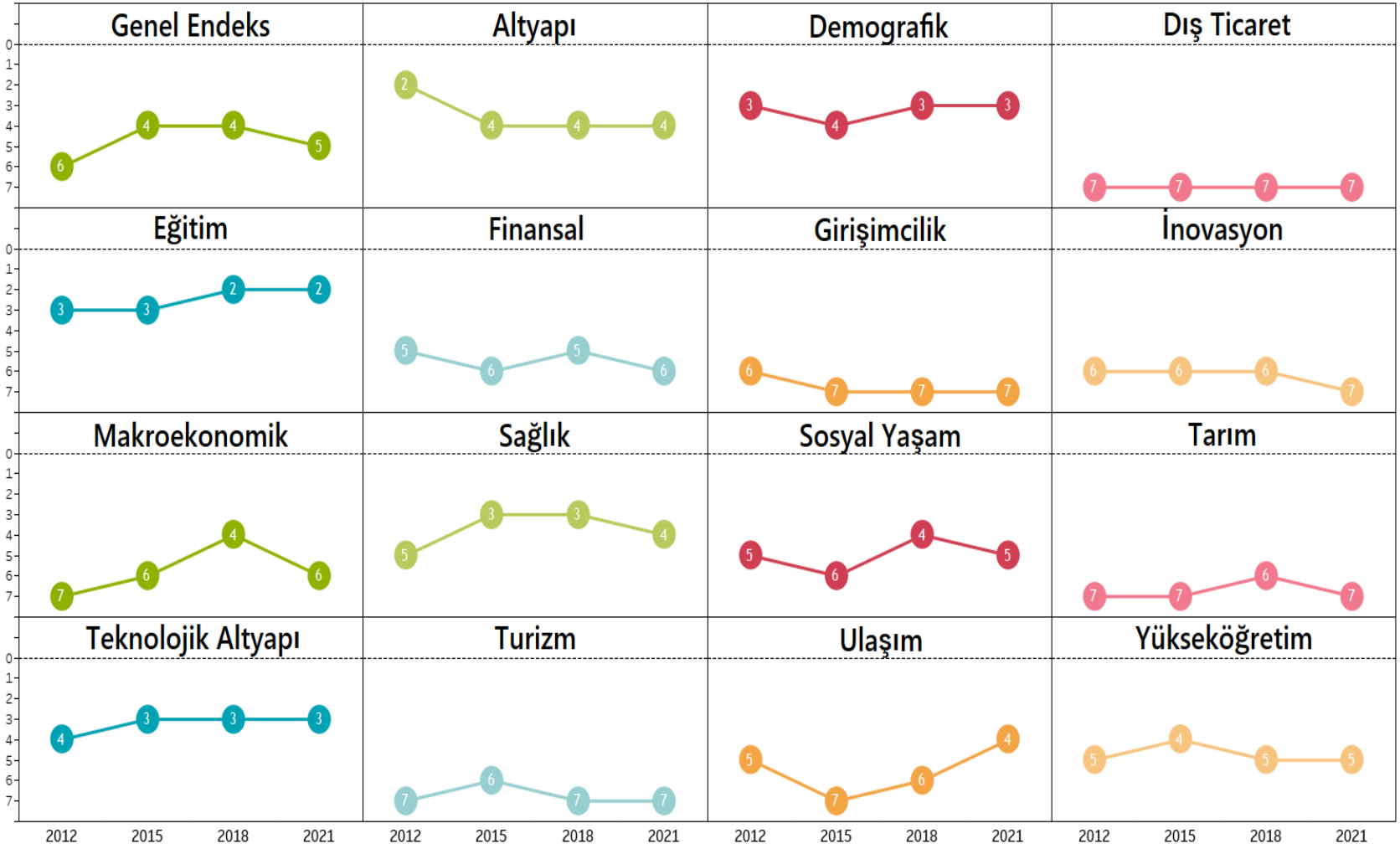
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi **74**
- Makro Ekonomi **57**
- Turizm **78**
- Finansal Piyasalar **52**
- Tarım **72**

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon **51**
- Girişimcilik **73**
- Yüksek Öğretim **34**
- Teknolojik Altyapı **37**

Kırıkkale İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

42 KÜTAHYA

36. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 39
- Altyapı: 38
- Ulaşım: 35
- Sağlık: 22
- Eğitim: 16
- Sosyal Yaşam: 18

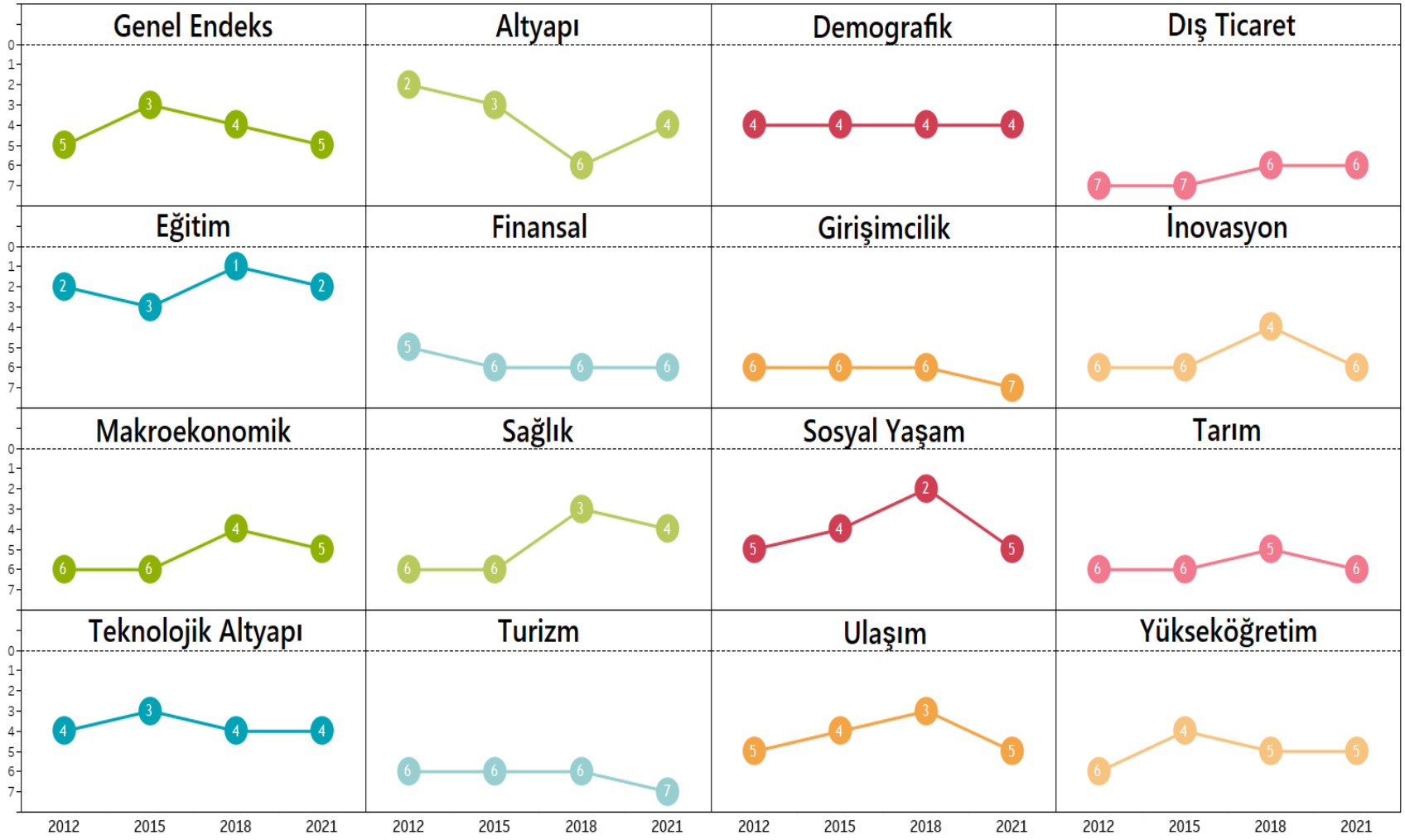
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 33
- Makro Ekonomi: 35
- Turizm: 55
- Finansal Piyasalar: 68
- Tarım: 55

Girişimcilik İnovasyon

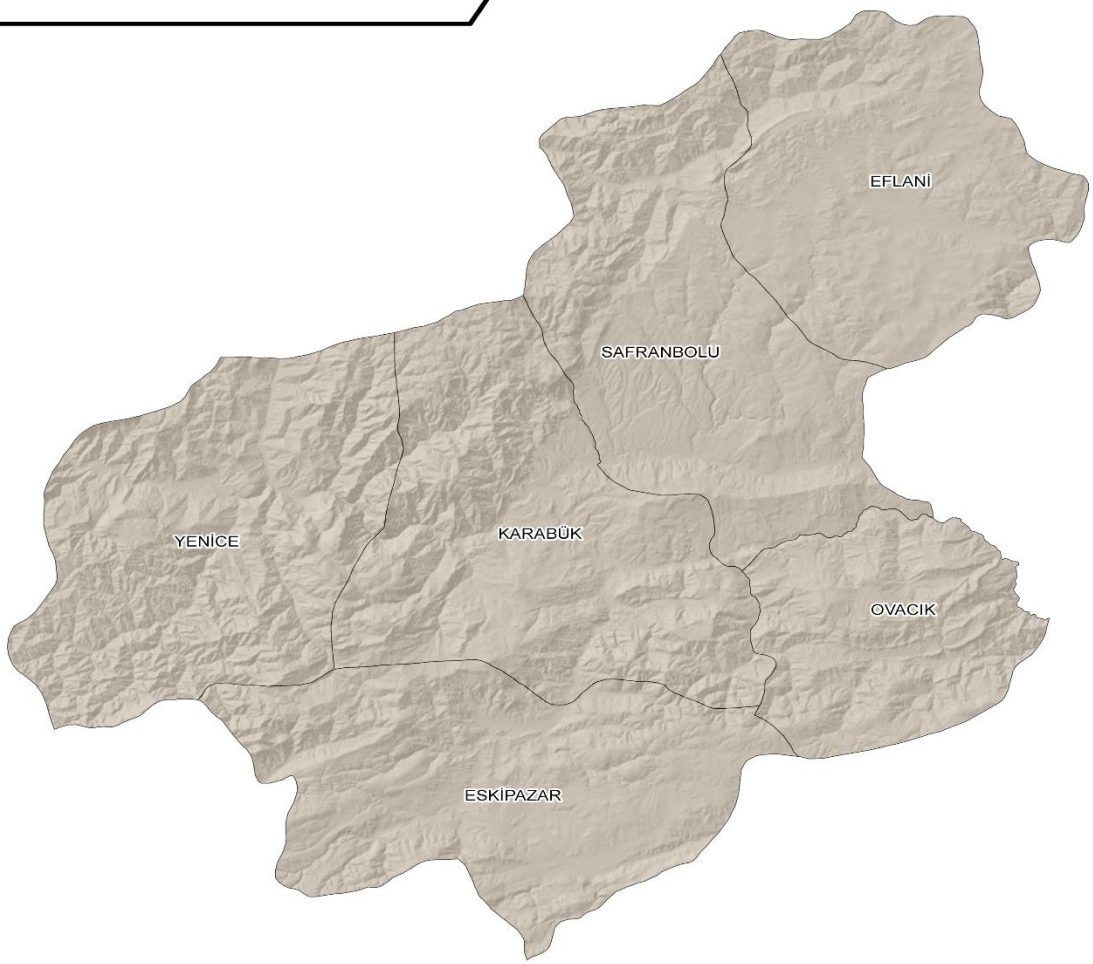
- İnovasyon: 18
- Girişimcilik: 45
- Yüksek Öğretim: 43
- Teknolojik Altyapı: 51

Kütahya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

78 KARABÜK

37. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 32
- Altyapı 16
- Ulaşım 65
- Sağlık 11
- Eğitim 13
- Sosyal Yaşam 35

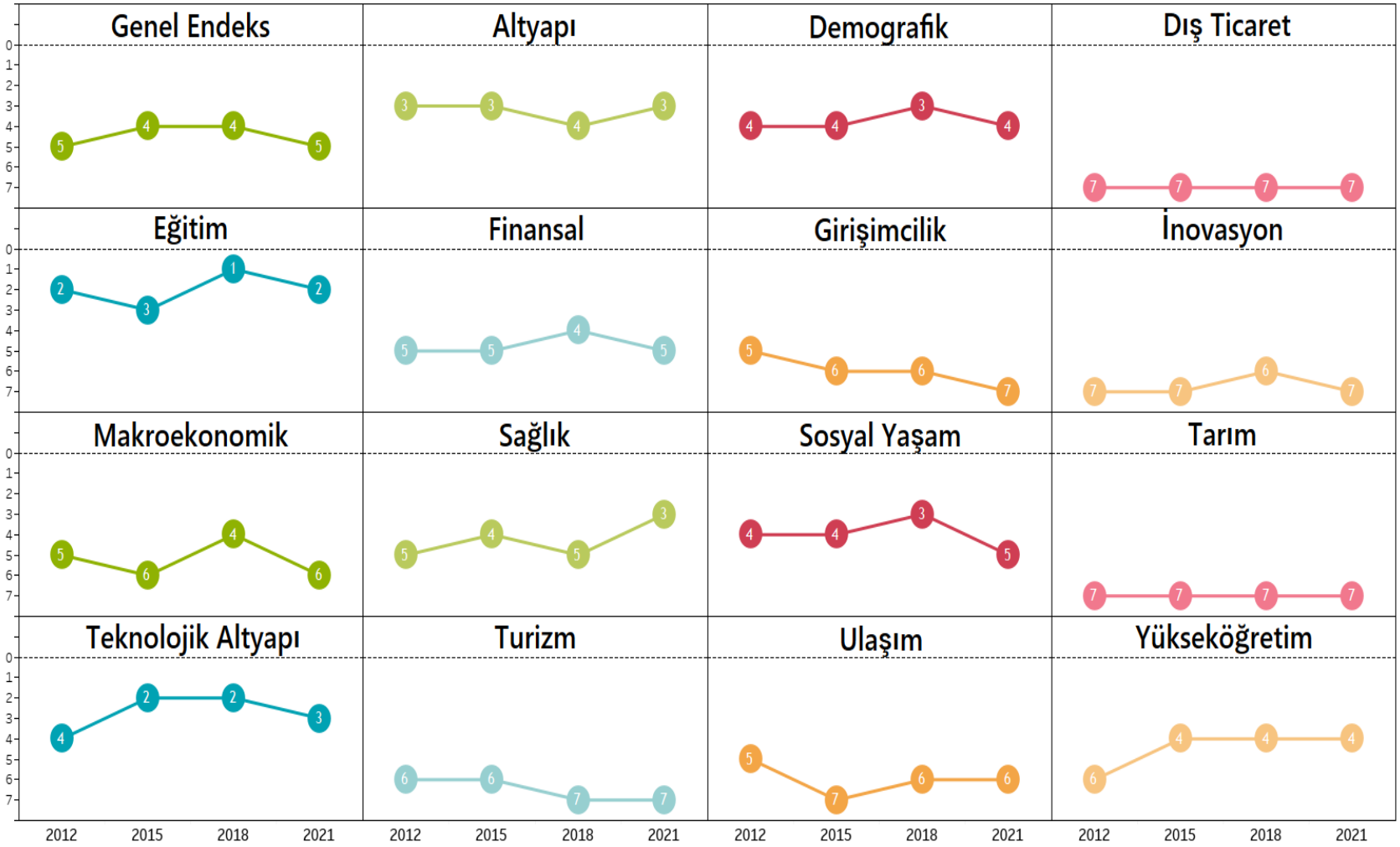
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 73
- Makro Ekonomi 49
- Turizm 73
- Finansal Piyasalar 32
- Tarım 80

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 49
- Girişimcilik 37
- Yüksek Öğretim 13
- Teknolojik Altyapı 31

Karabük İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

05 AMASYA

38. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 48
- Altyapı: 35
- Ulaşım: 33
- Sağlık: 56
- Eğitim: 3
- Sosyal Yaşam: 26

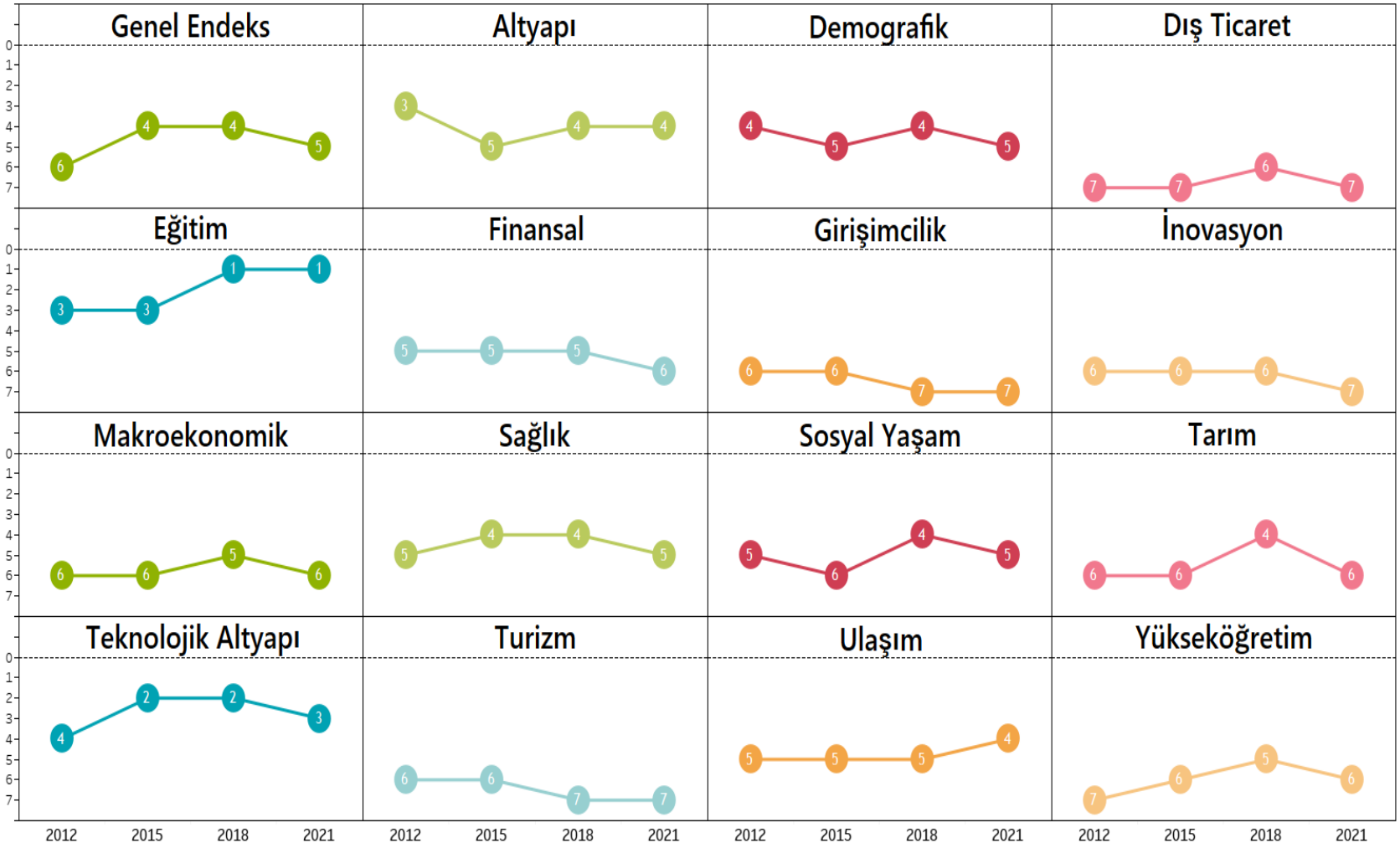
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 4
- Makro Ekonomi: 41
- Turizm: 62
- Finansal Piyasalar: 48
- Tarım: 48

Girişimcilik İnovasyon

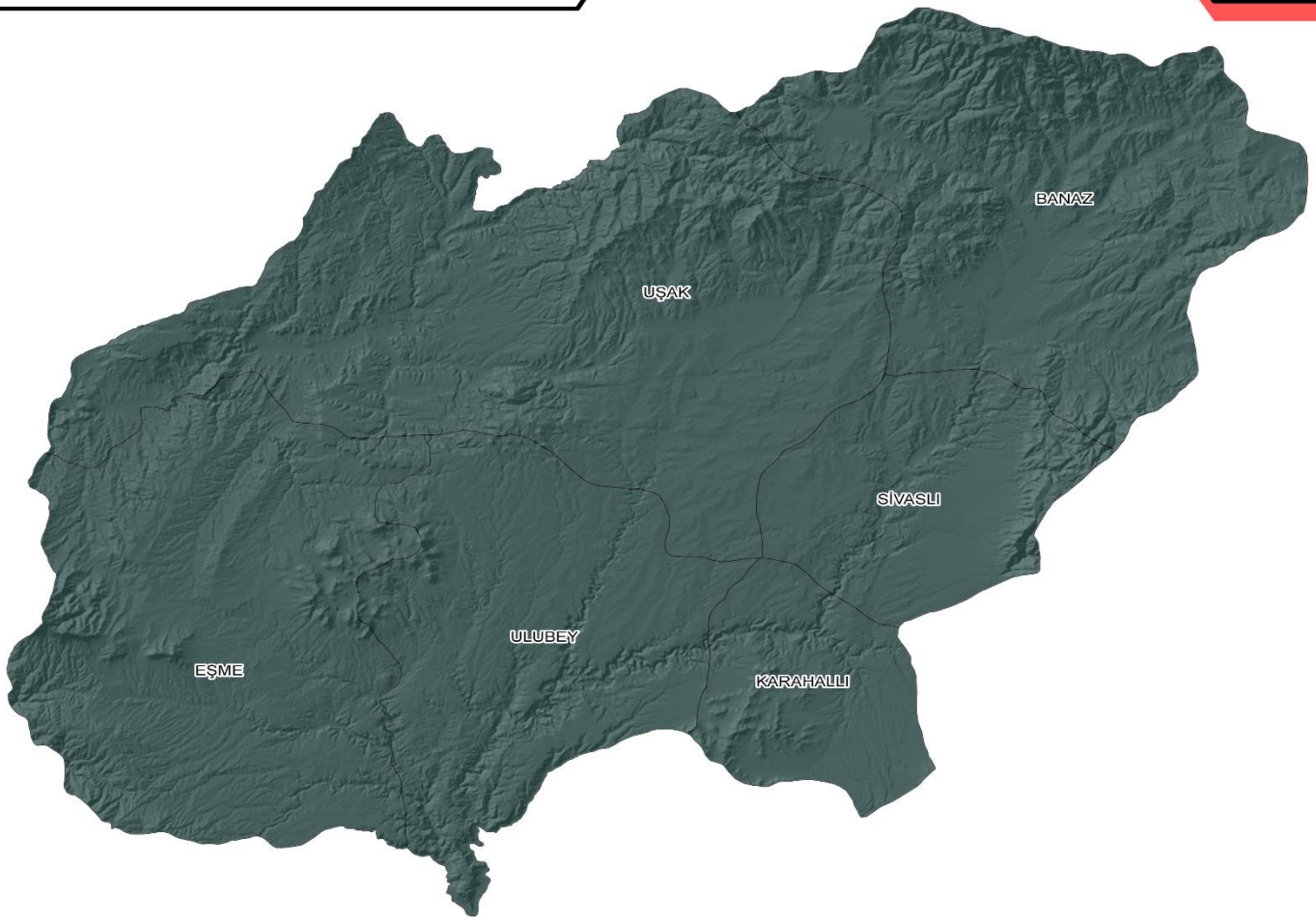
- İnovasyon: 62
- Girişimcilik: 58
- Yüksek Öğretim: 52
- Teknolojik Altyapı: 22

Amasya İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

64 UŞAK

39. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 35
- Altyapı: 34
- Ulaşım: 42
- Sağlık: 67
- Eğitim: 20
- Sosyal Yaşam: 21

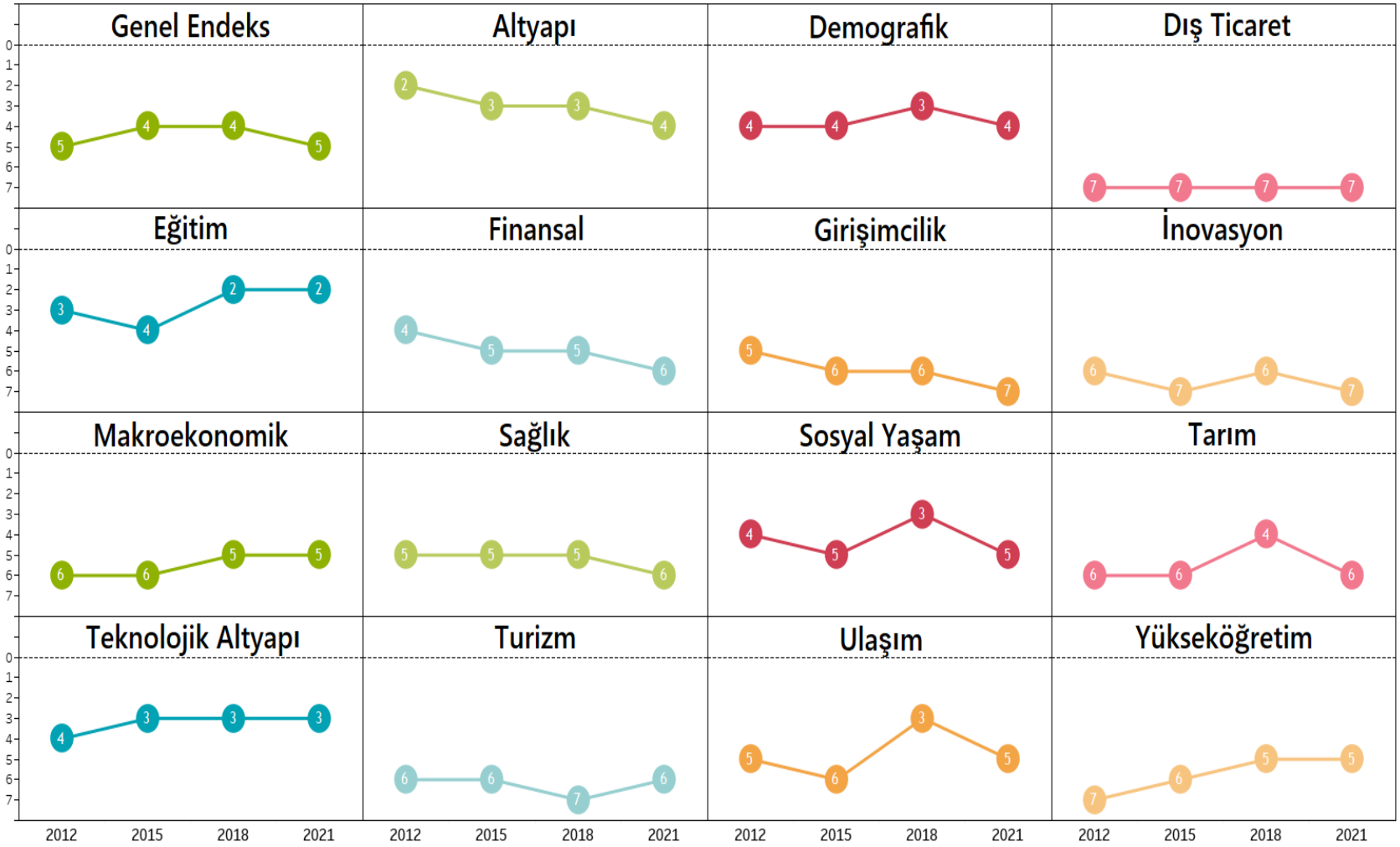
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 52
- Makro Ekonomi: 34
- Turizm: 45
- Finansal Piyasalar: 41
- Tarım: 56

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 61
- Girişimcilik: 27
- Yüksek Öğretim: 45
- Teknolojik Altyapı: 33

Uşak İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

03 AFYONKARAHİSAR

40. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 13
- Altyapı 22
- Ulaşım 59
- Sağlık 53
- Eğitim 39
- Sosyal Yaşam 58

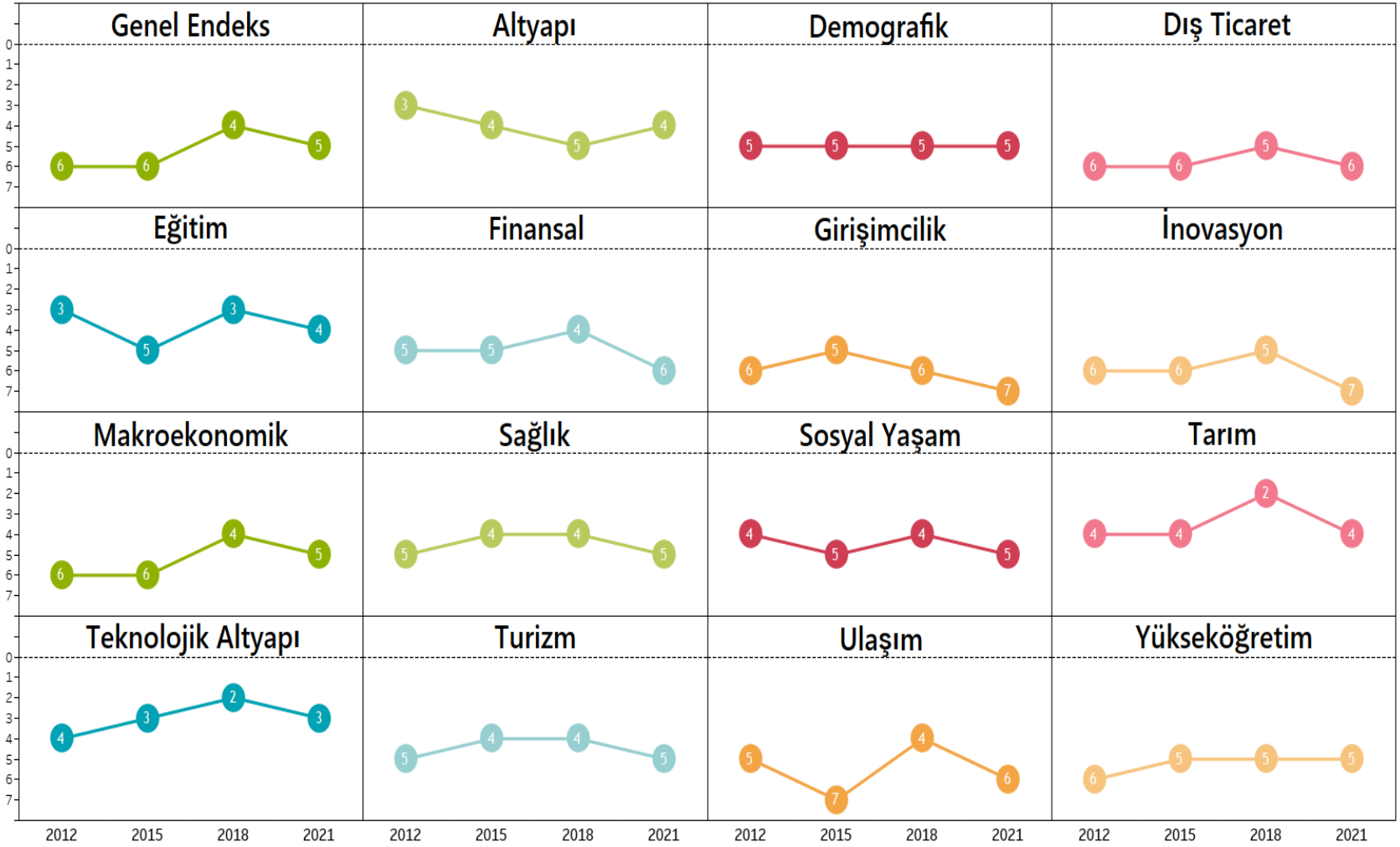
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 26
- Makro Ekonomi 36
- Turizm 10
- Finansal Piyasalar 25
- Tarım 8

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 35
- Girişimcilik 45
- Yüksek Öğretim 47
- Teknolojik Altyapı 35

Afyonkarahisar İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

11 BİLECİK

41. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 13
- Altyapı 69
- Ulaşım 59
- Sağlık 53
- Eğitim 31
- Sosyal Yaşam 58

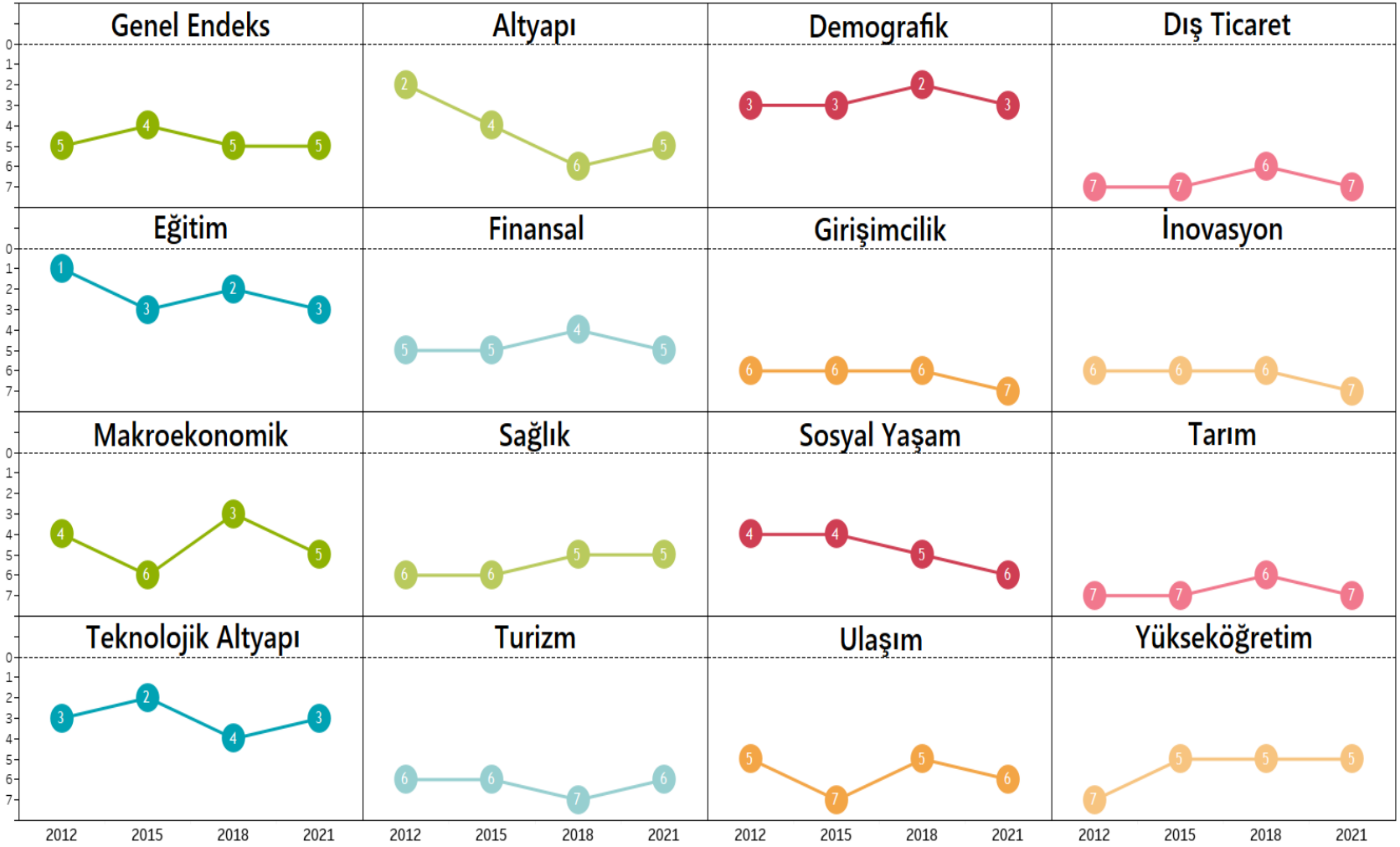
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 41
- Makro Ekonomi 10
- Turizm 47
- Finansal Piyasalar 25
- Tarım 70

Girişimcilik İnovasyon

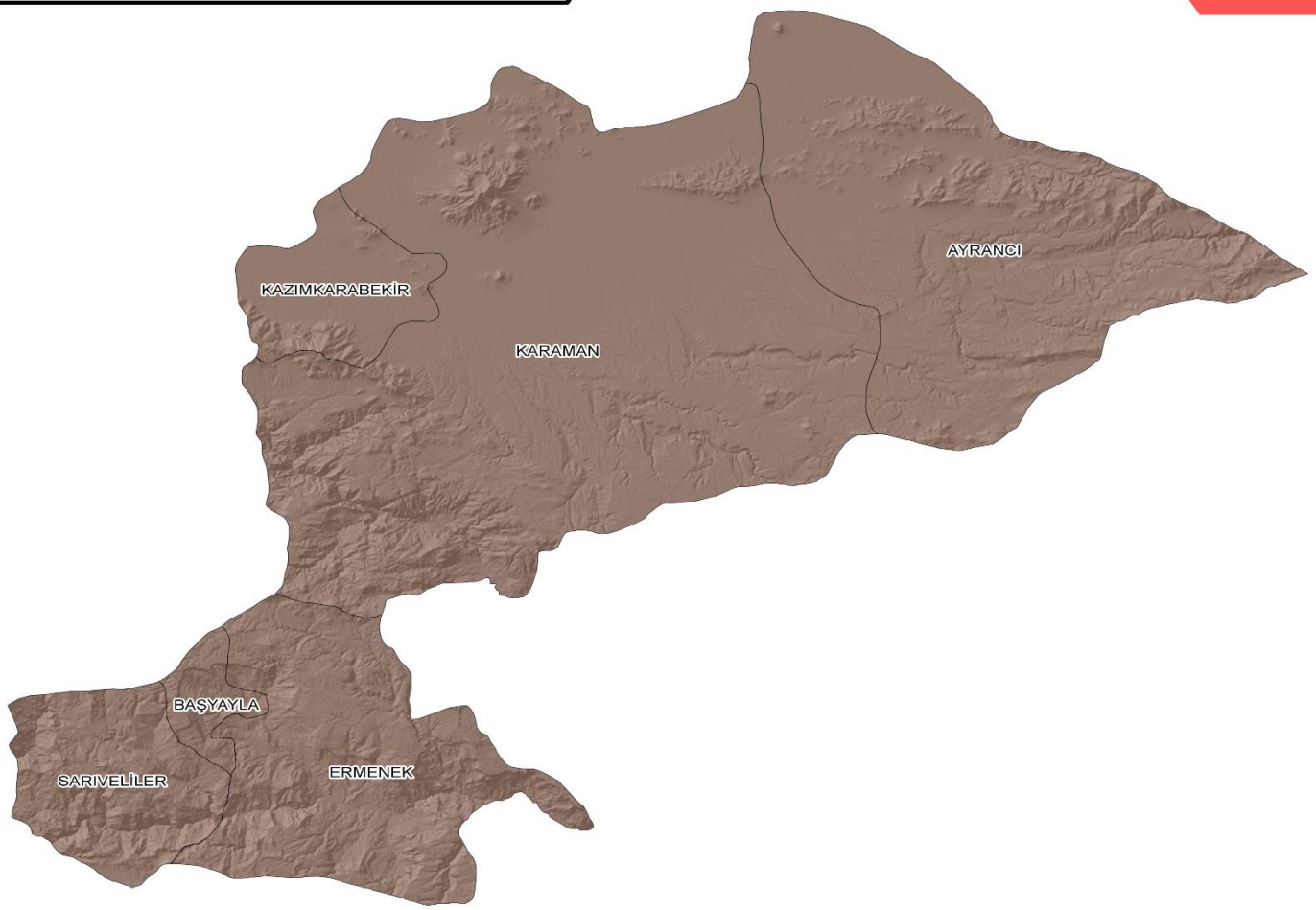
- İnovasyon 40
- Girişimcilik 4
- Yüksek Öğretim 47
- 4
- Teknolojik Altyapı 35

Bilecik İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

70 KARAMAN

42. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 43
- Altyapı 2
- Ulaşım 56
- Sağlık 49
- Eğitim 19
- Sosyal Yaşam 55

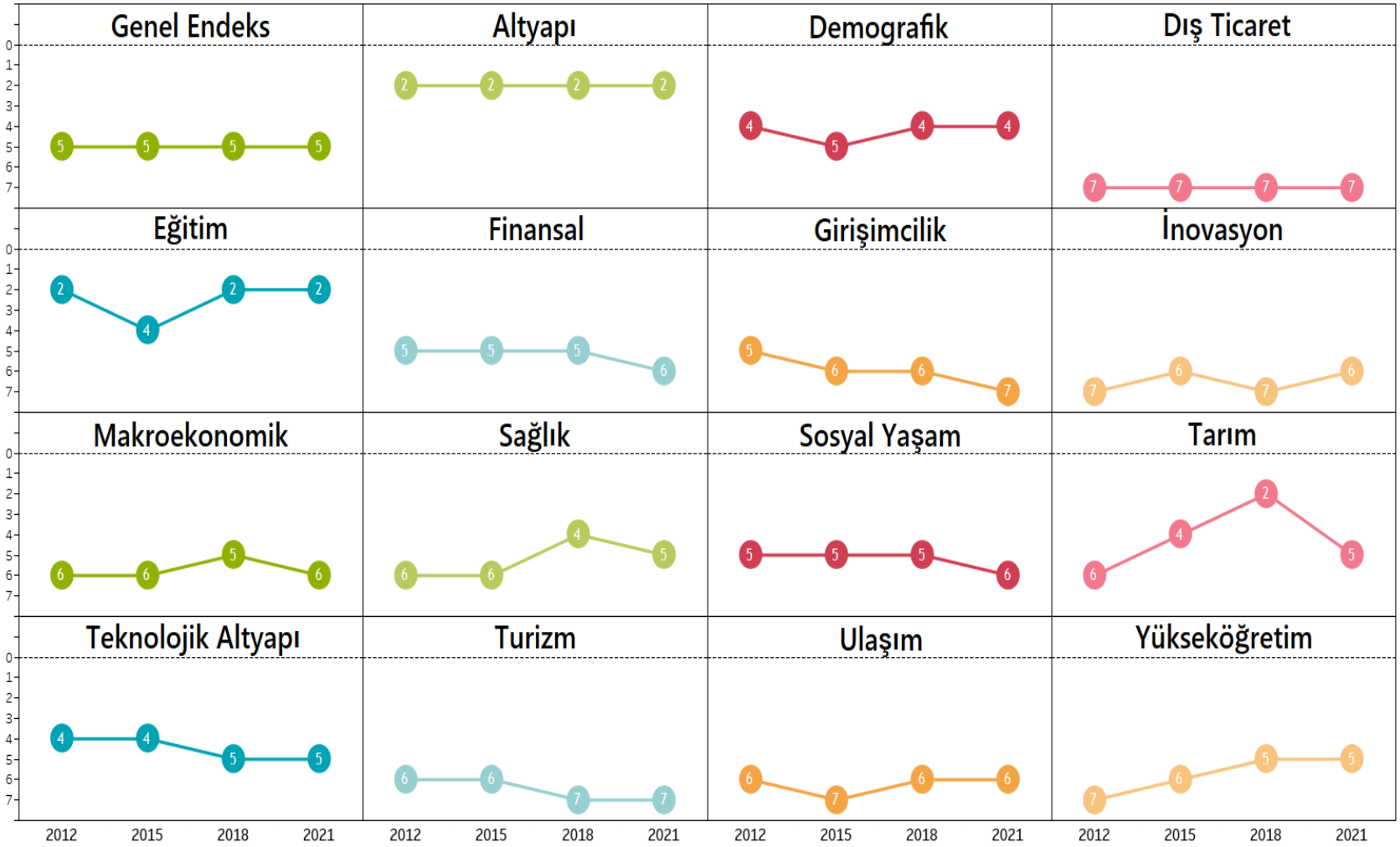
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 71
- Makro Ekonomi 51
- Turizm 70
- Finansal Piyasalar 40
- Tarım 23

Girişimcilik İnovasyon

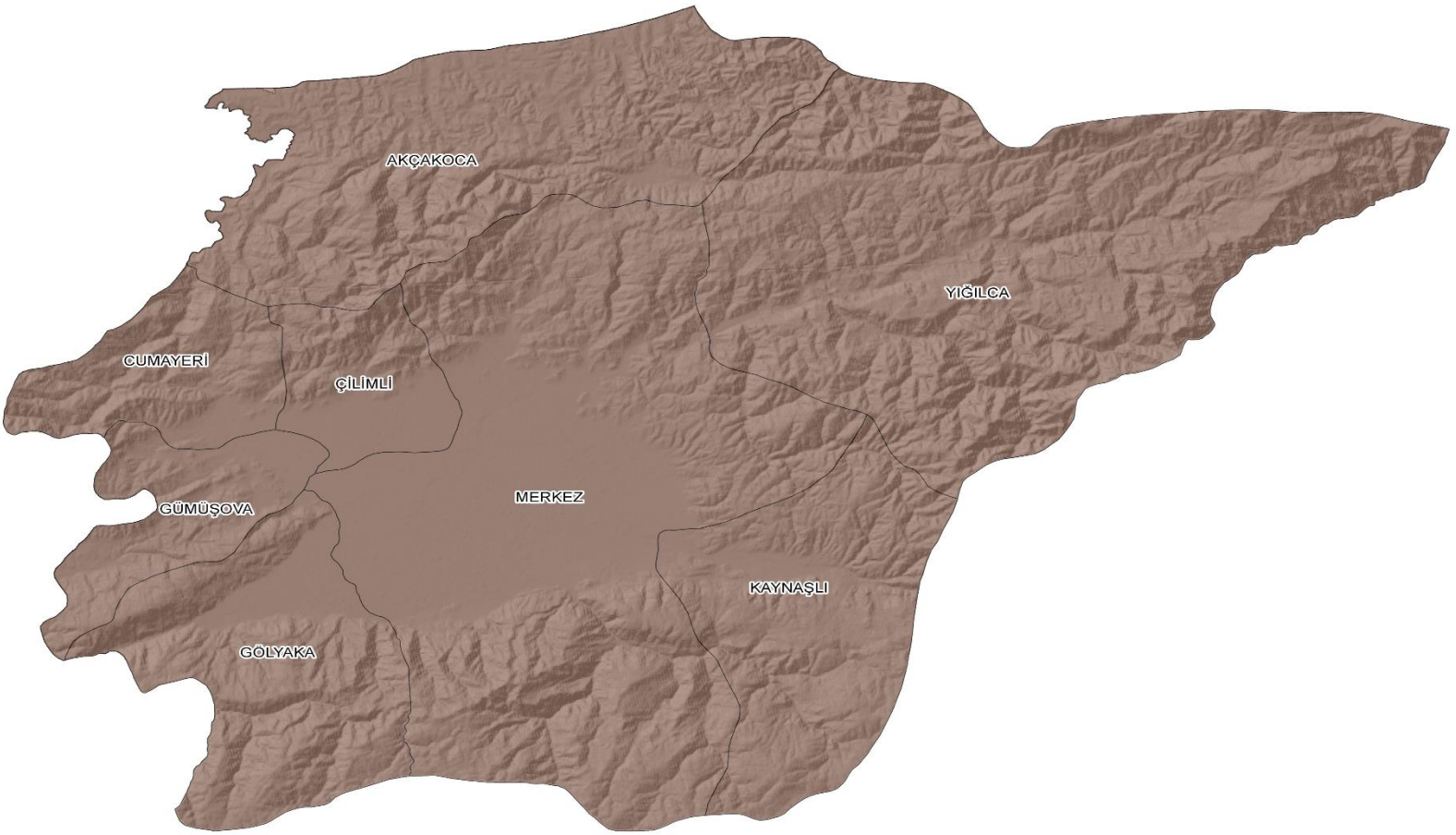
- İnovasyon 26
- Girişimcilik 42
- Yüksek Öğretim 41
- Teknolojik Altyapı 66

Karaman İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

81 DÜZCE

43. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 36
- Altyapı 26
- Ulaşım 55
- Sağlık 62
- Eğitim 53
- Sosyal Yaşam 10

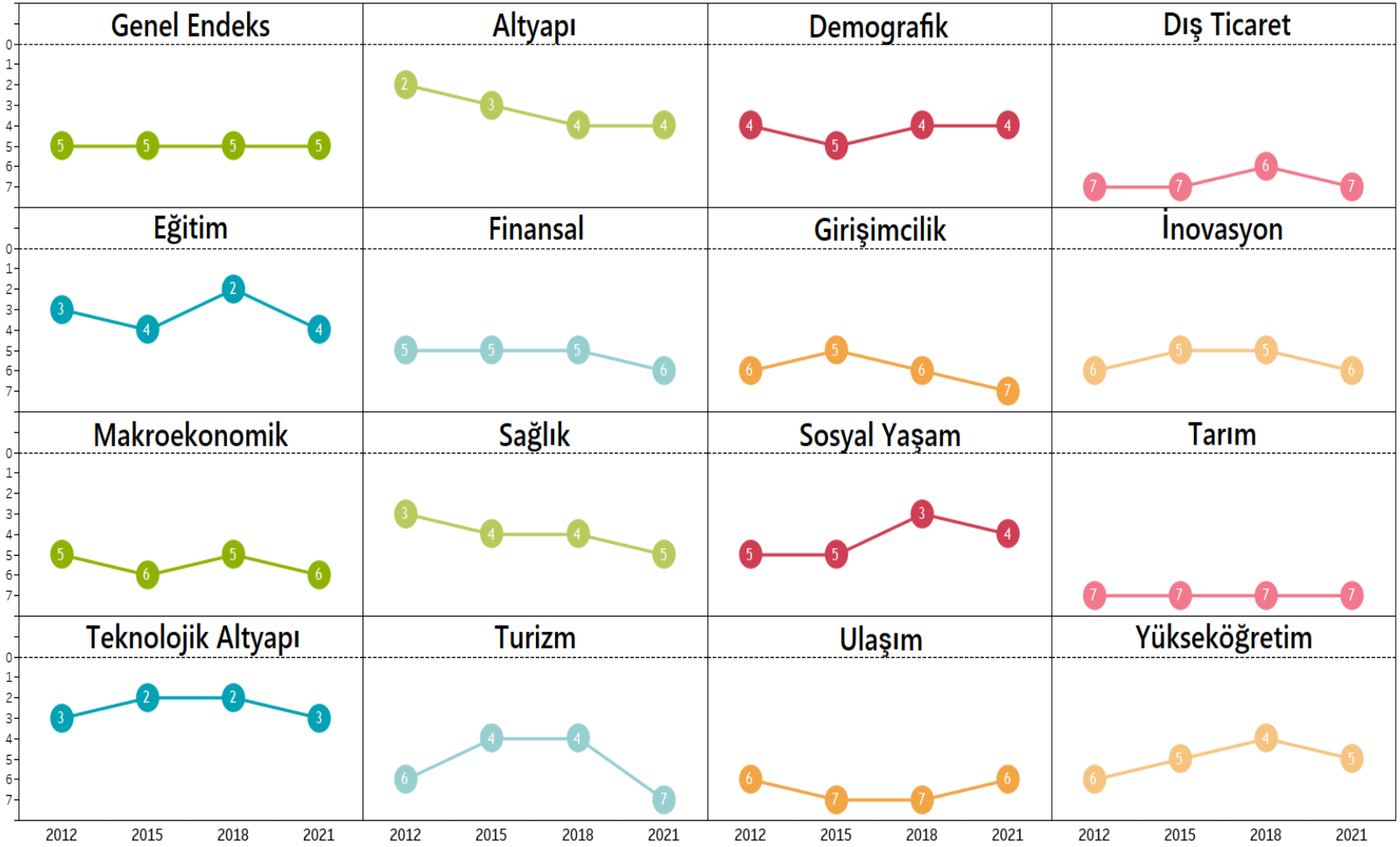
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 55
- Makro Ekonomi 40
- Turizm 49
- Finansal Piyasalar 42
- Tarım 71

Girişimcilik İnovasyon

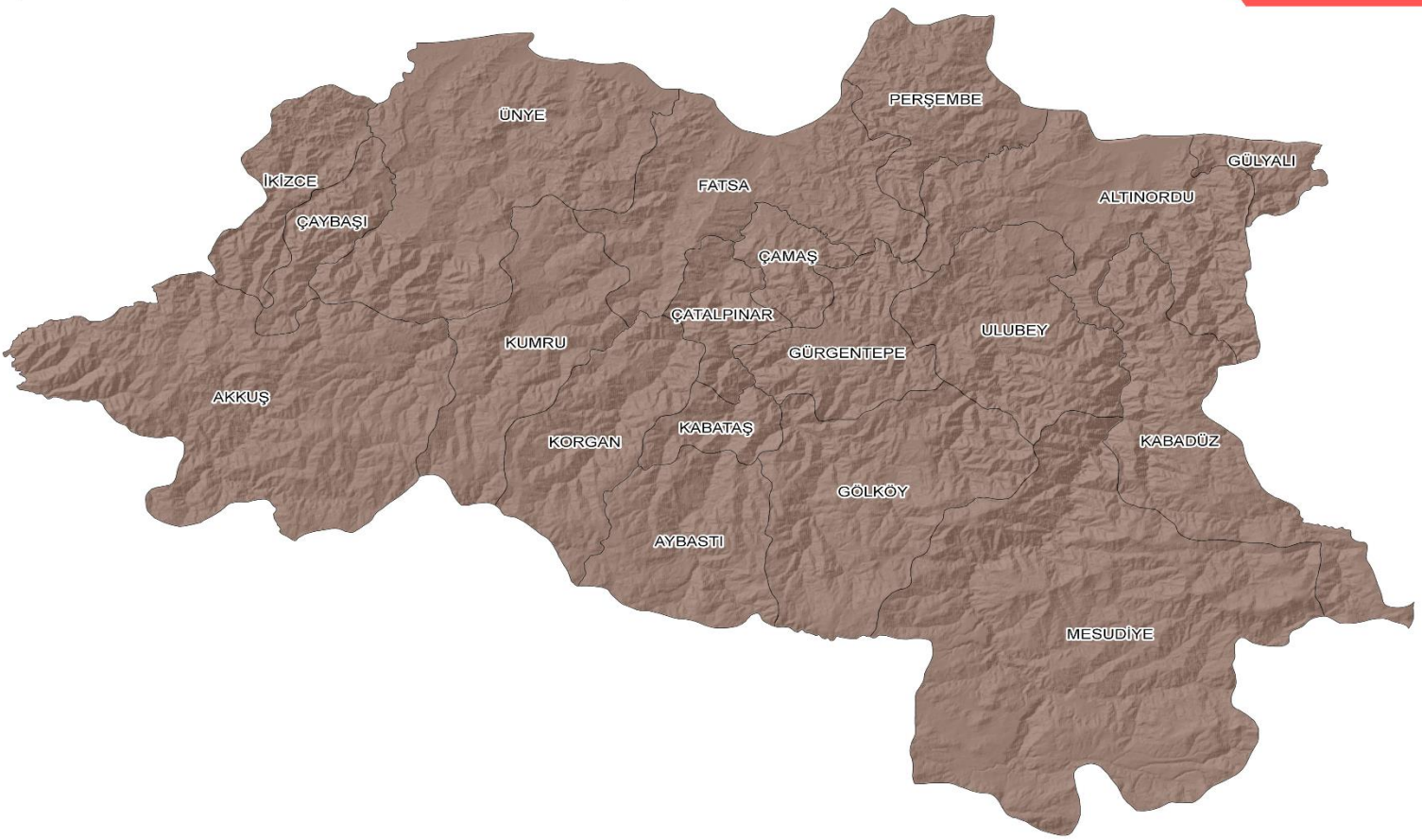
- İnovasyon 28
- Girişimcilik 34
- Yüksek Öğretim 30
- Teknolojik Altyapı 40

Düzce İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

52 ORDU

44. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 55
- Altyapı: 67
- Ulaşım: 20
- Sağlık: 29
- Eğitim: 36
- Sosyal Yaşam: 48

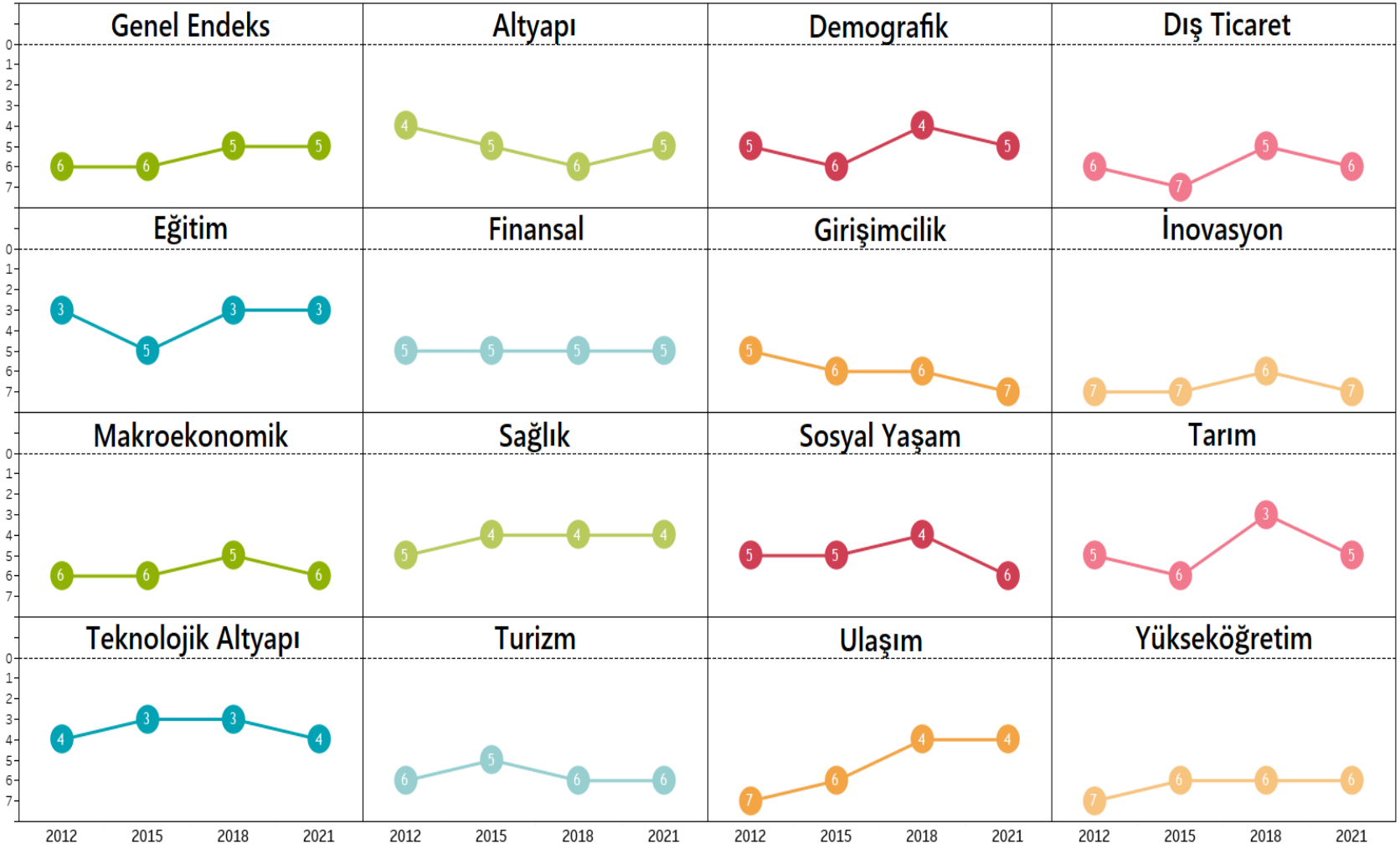
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 29
- Makro Ekonomi: 45
- Turizm: 39
- Finansal Piyasalar: 38
- Tarım: 17

Girişimcilik İnovasyon

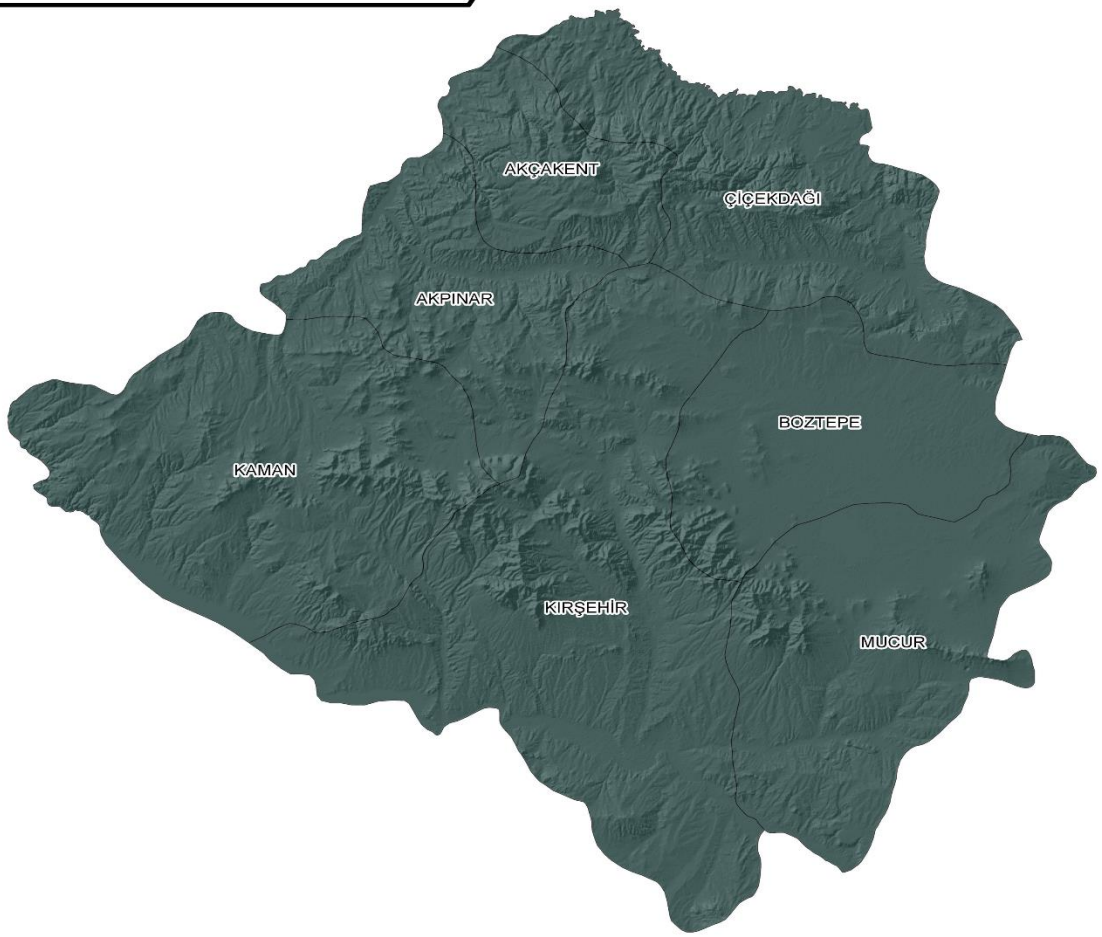
- İnovasyon: 64
- Girişimcilik: 30
- Yüksek Öğretim: 58
- Teknolojik Altyapı: 43

Ordu İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

40 KIRŞEHİR

45. Sıra

Temel Göstergeler

- 28 Demografik Yapı
- 45 Altyapı
- 70 Ulaşım
- 80 Sağlık
- 4 Eğitim
- 37 Sosyal Yaşam

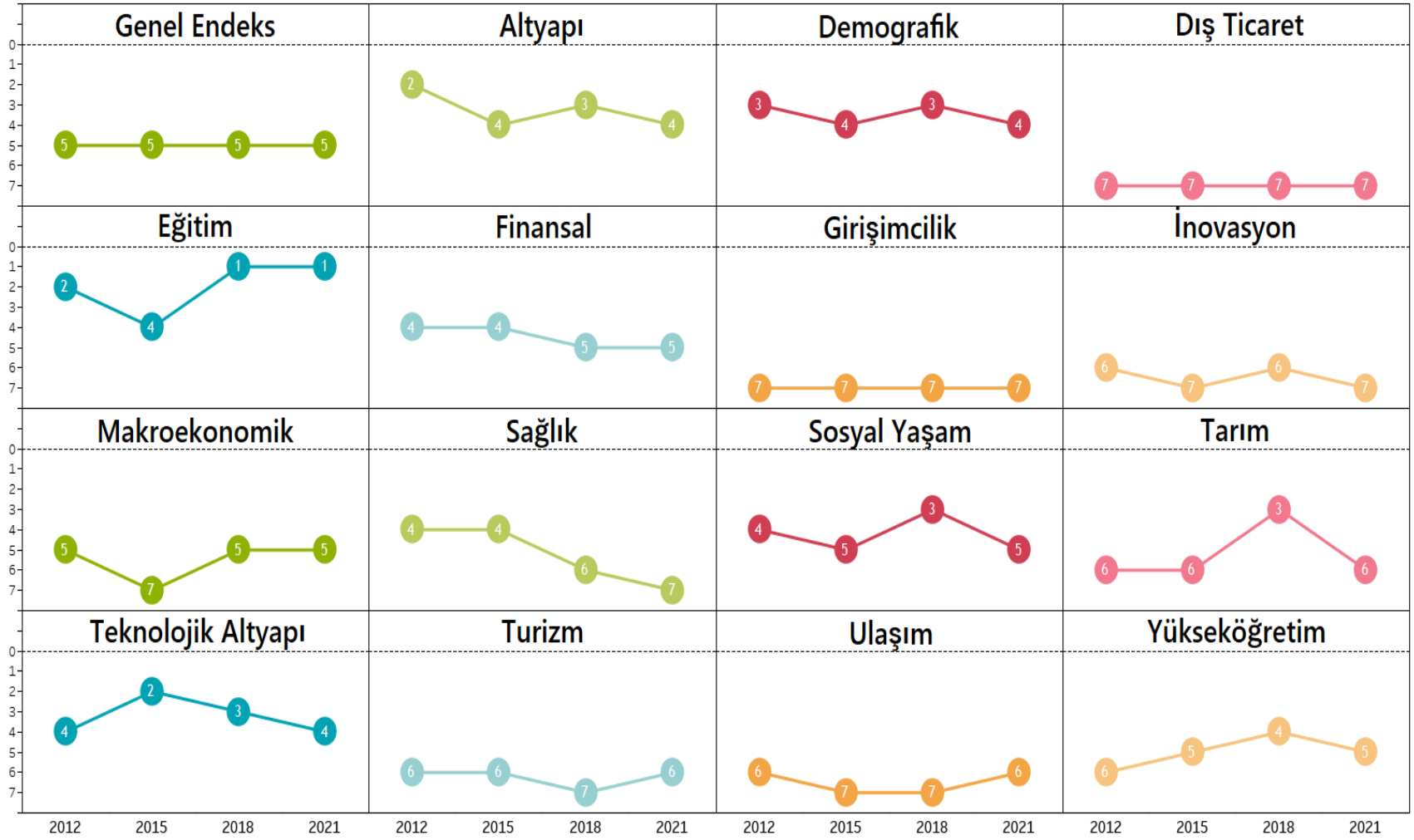
Ekonomik Yapı

- 63 Dış Ticaret Sanayi
- 13 Makro Ekonomi
- 43 Turizm
- 31 Finansal Piyasalar
- 35 Tarım

Girişimcilik İnovasyon

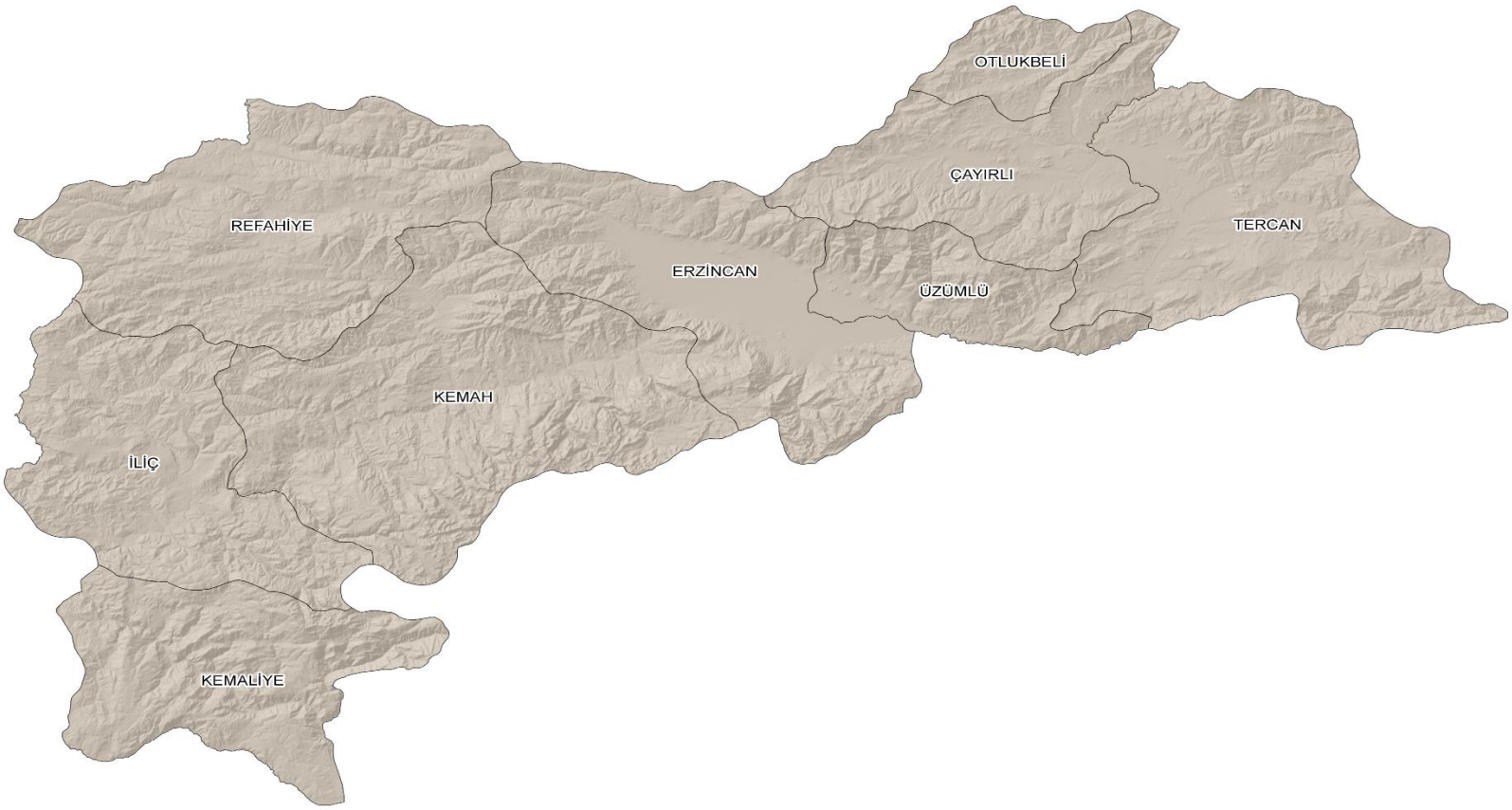
- 72 İnovasyon
- 66 Girişimcilik
- 28 Yüksek Öğretim
- 48 Teknolojik Altyapı

Kırşehir İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

24 ERZİNCAN

46. Sıra

Temel Göstergeler

- Altyapı 63
- Demografik Yapı 33
- Ulaşım 38
- Sağlık 35
- Eğitim 2
- Sosyal Yaşam 33

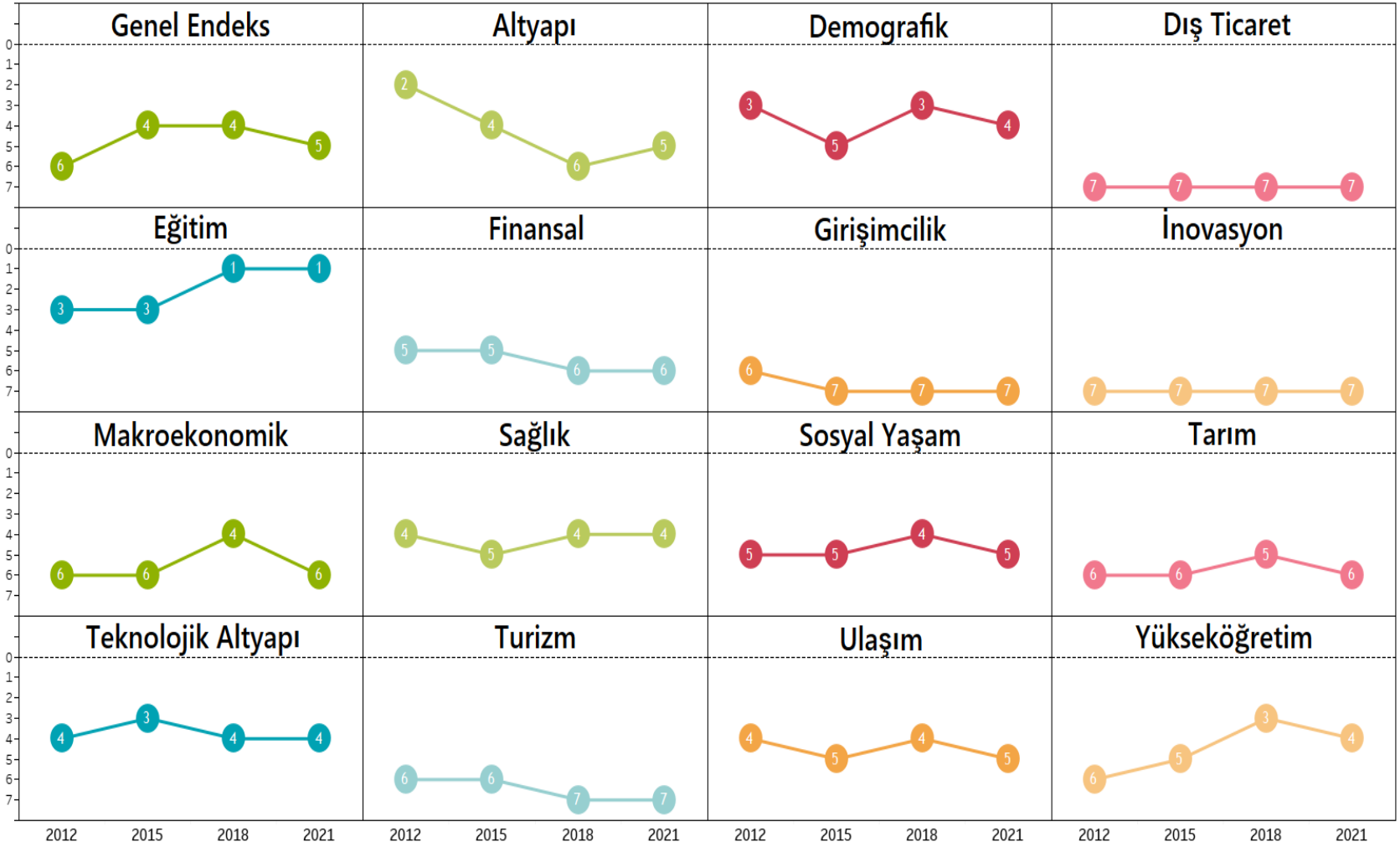
Ekonomik Yapı

- Makro Ekonomi 55
- Dış Ticaret Sanayi 58
- Turizm 75
- Finansal Piyasalar 57
- Tarım 54

Girişimcilik İnovasyon

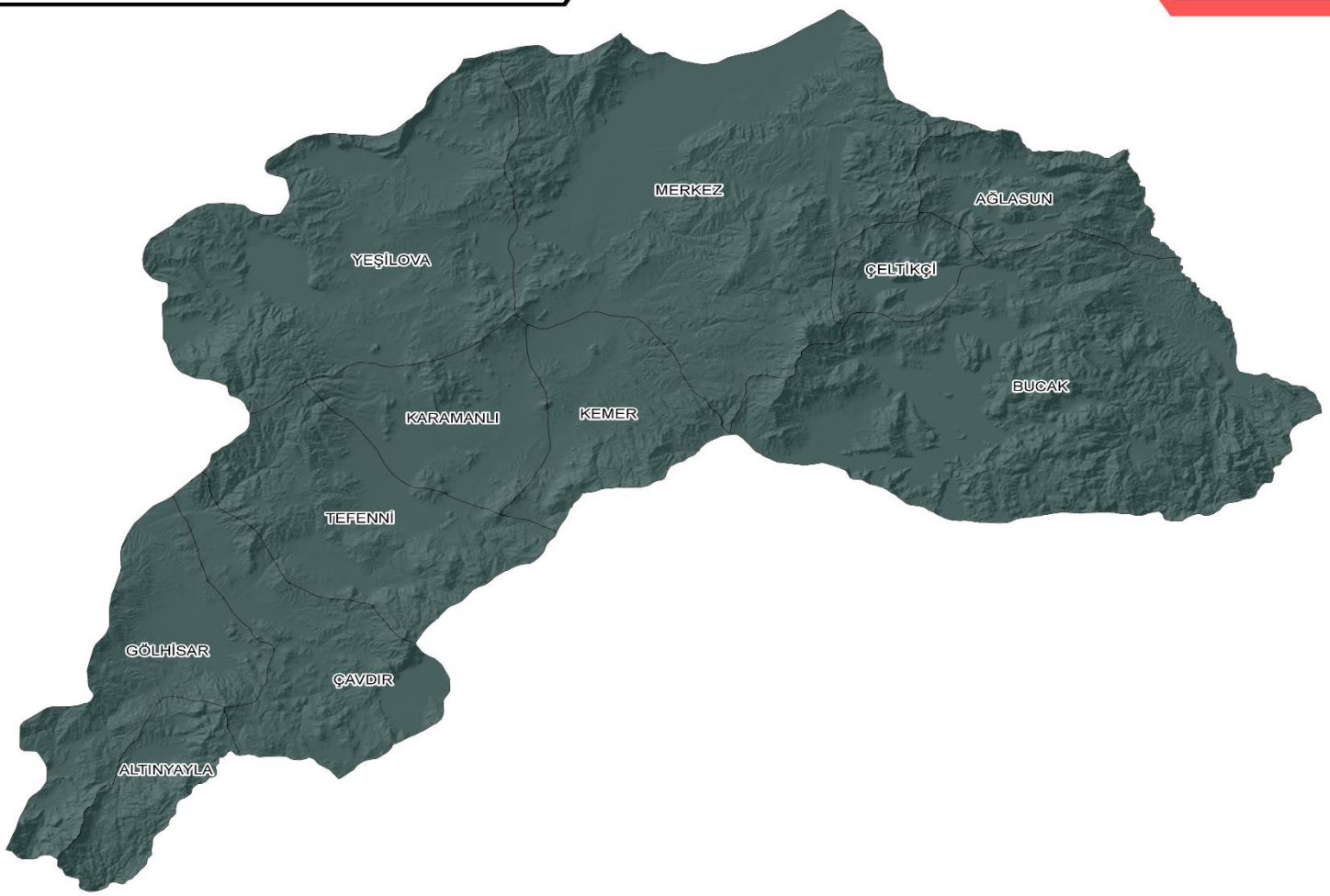
- Girişimcilik 71
- İnovasyon 65
- Yüksek Öğretim 15
- Teknolojik Altyapı 60

Erzincan İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

15 BURDUR

47. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 40
- Altyapı: 37
- Ulaşım: 64
- Sağlık: 78
- Eğitim: 1
- Sosyal Yaşam: 53

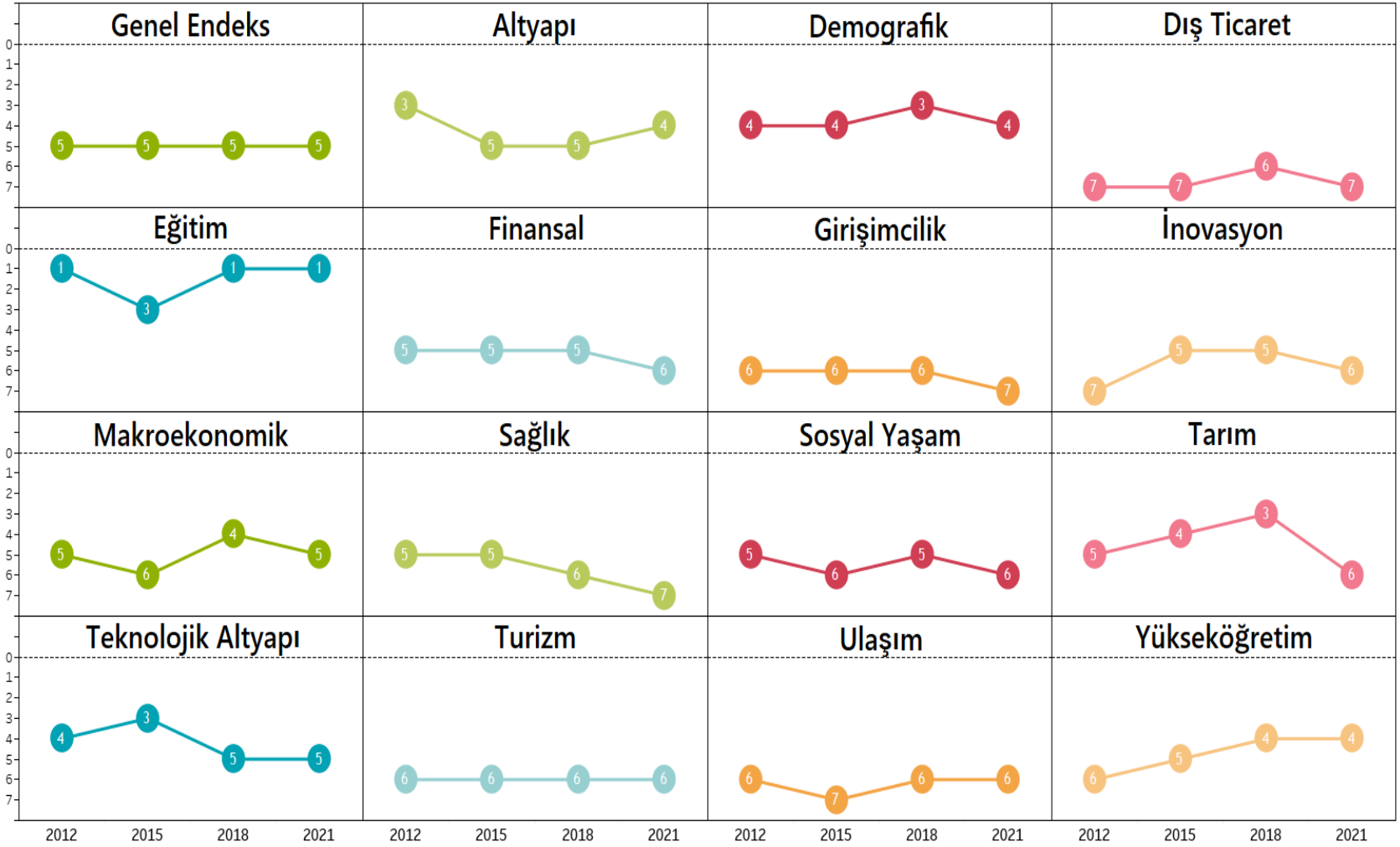
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 50
- Makro Ekonomi: 37
- Turizm: 42
- Finansal Piyasalar: 56
- Tarım: 37

Girişimcilik İnovasyon

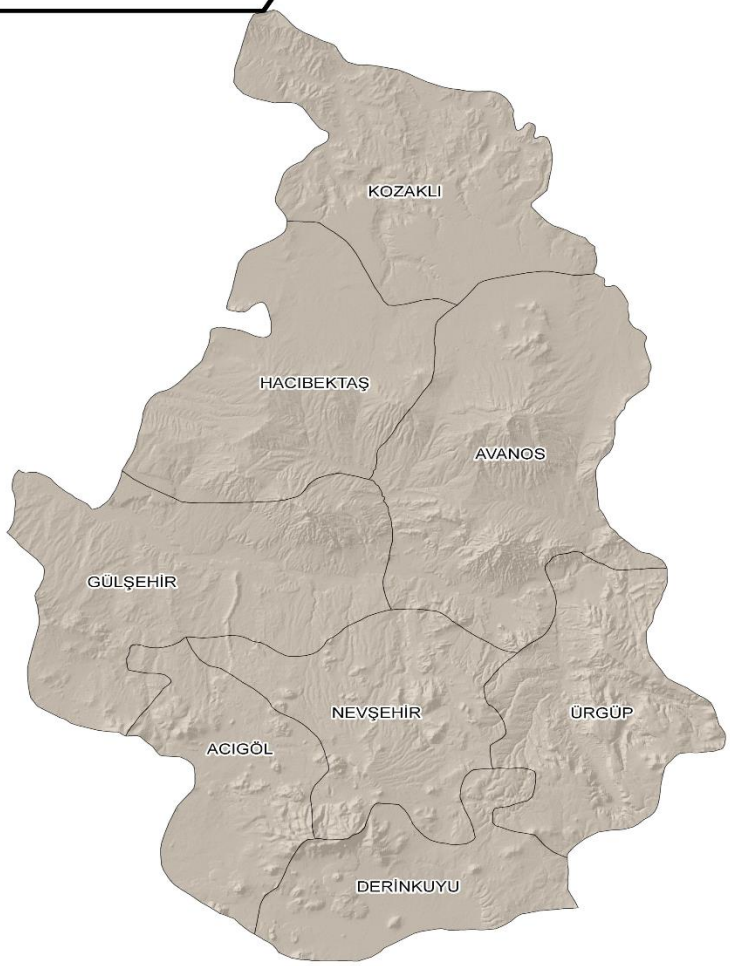
- İnovasyon: 17
- Girişimcilik: 57
- Yüksek Öğretim: 17
- Teknolojik Altyapı: 61

Burdur İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

50 NEVŞEHİR

48. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 46
- Altyapı: 28
- Ulaşım: 52
- Sağlık: 75
- Eğitim: 6
- Sosyal Yaşam: 49

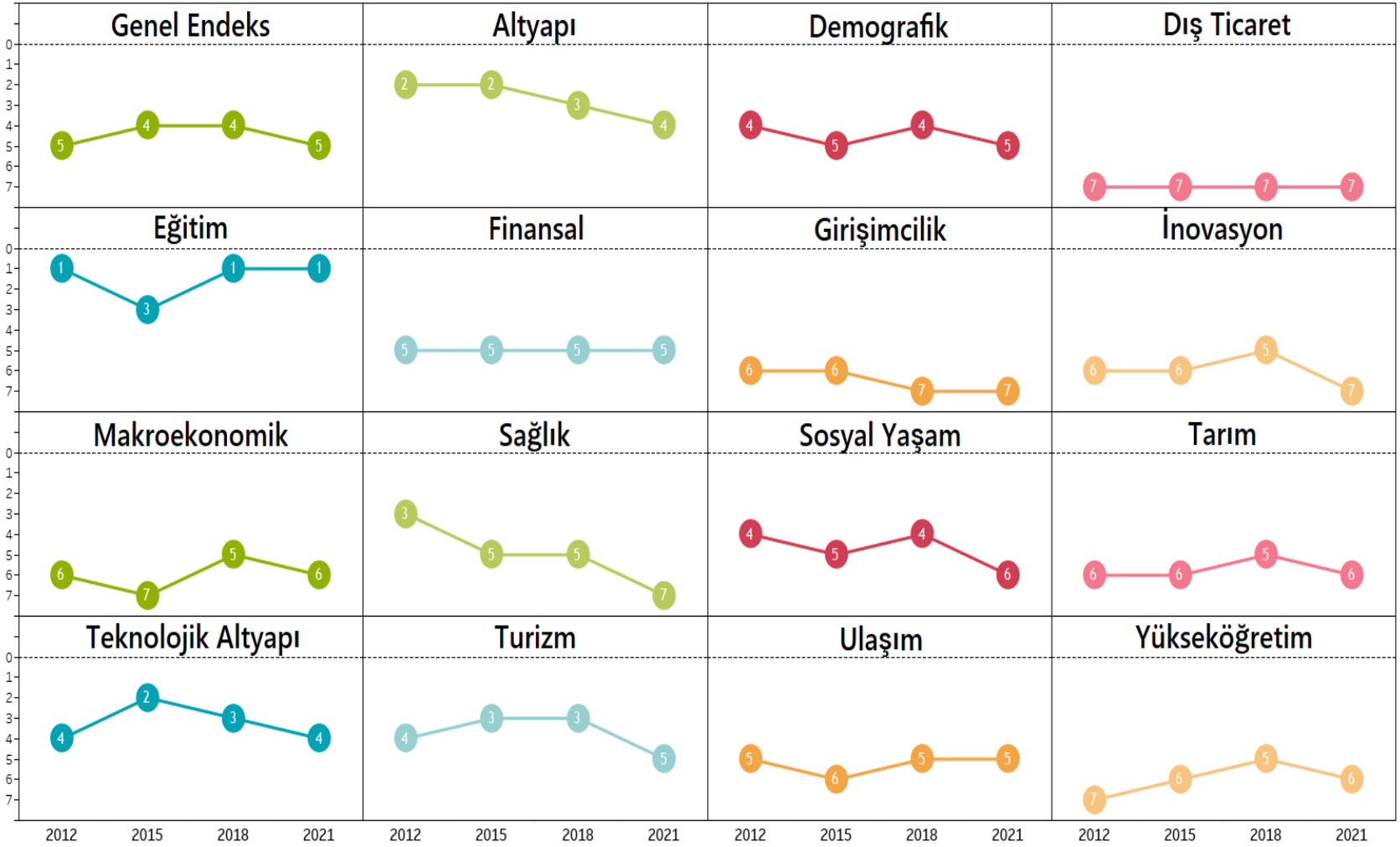
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 53
- Makro Ekonomi: 61
- Turizm: 12
- Finansal Piyasalar: 27
- Tarım: 49

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 48
- Girişimcilik: 51
- Yüksek Öğretim: 54
- Teknolojik Altyapı: 42

Nevşehir İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

28 GİRESUN

49. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 56
- Altyapı: 70
- Ulaşım: 25
- Sağlık: 12
- Eğitim: 9
- Sosyal Yaşam: 64

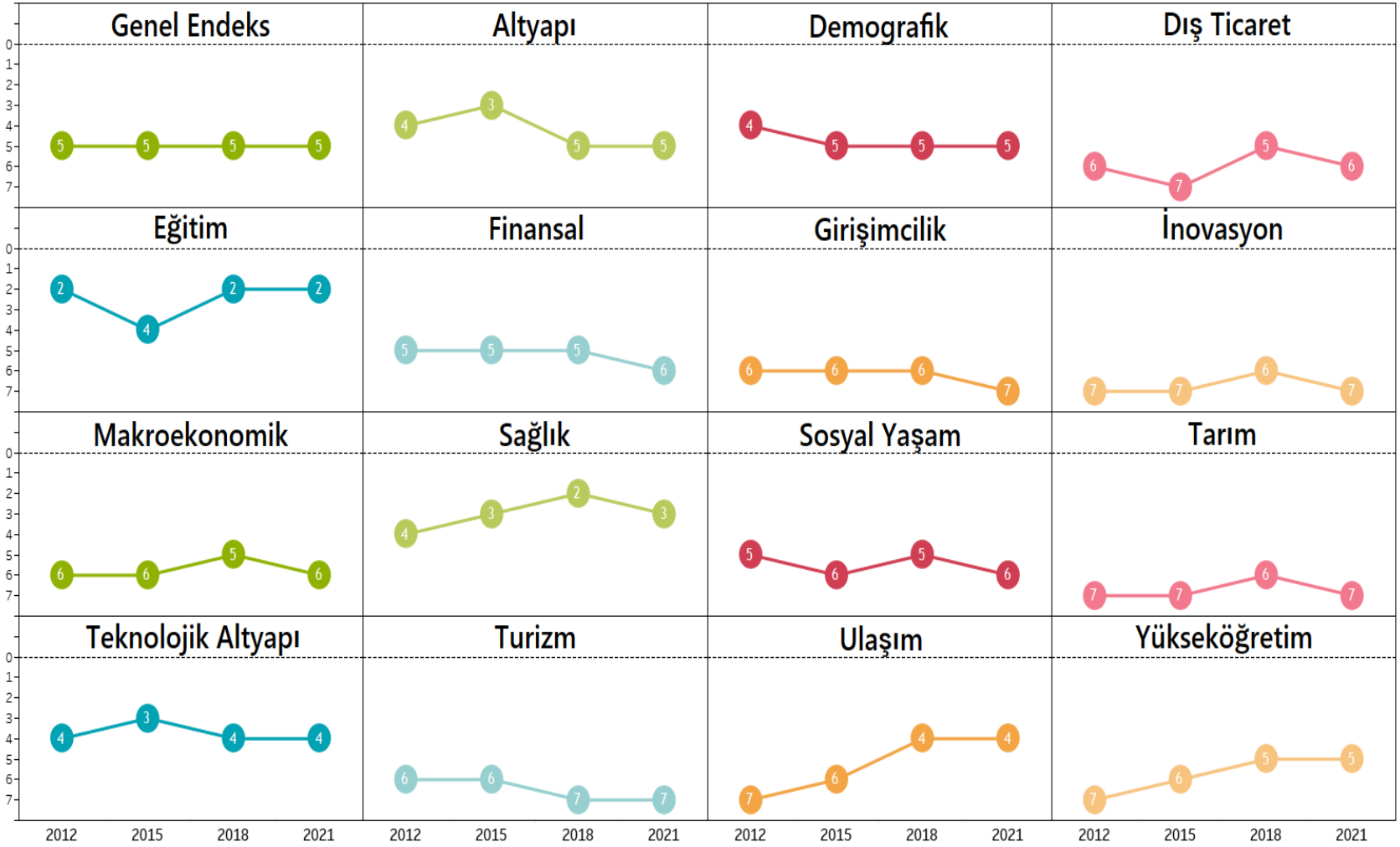
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 23
- Makro Ekonomi: 43
- Turizm: 58
- Finansal Piyasalar: 43
- Tarım: 66

Girişimcilik İnovasyon

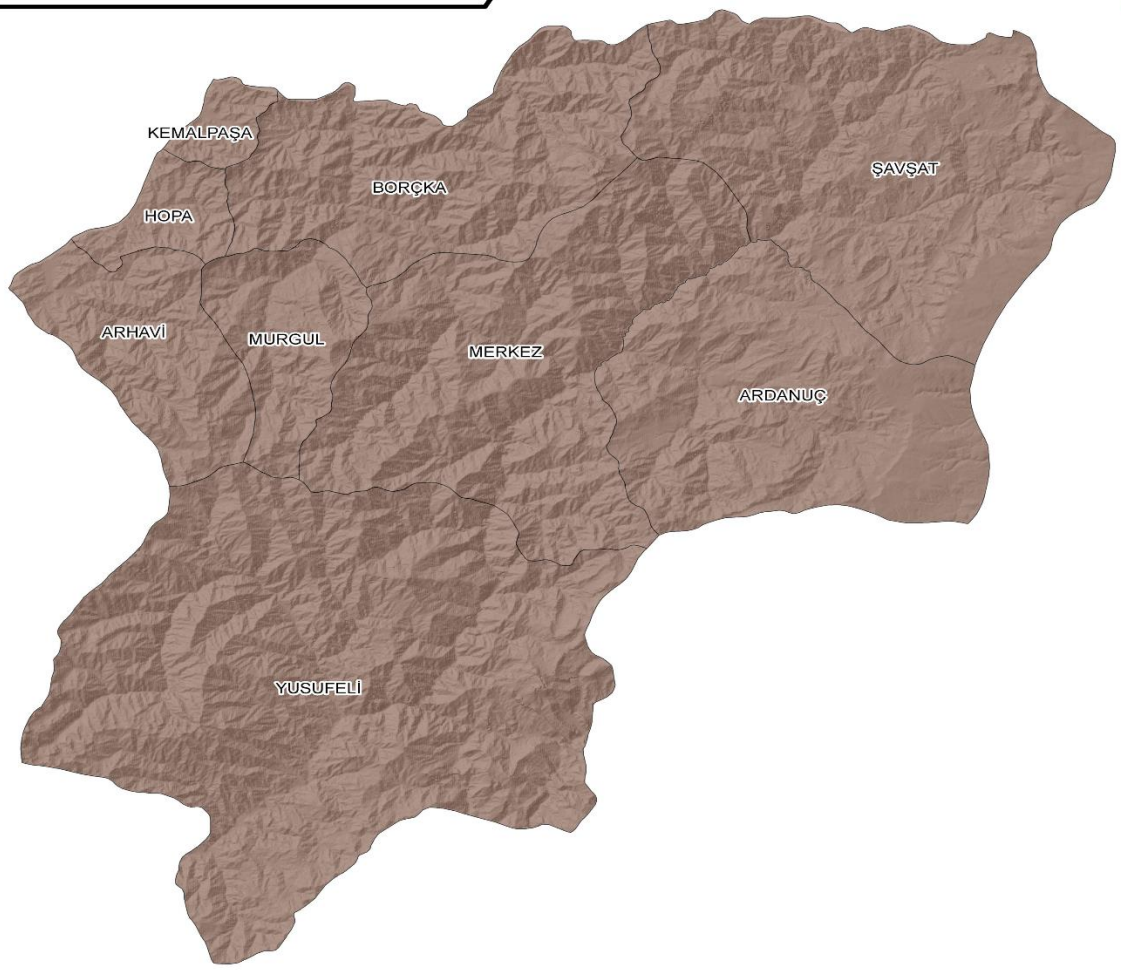
- İnovasyon: 39
- Girişimcilik: 41
- Yüksek Öğretim: 35
- Teknolojik Altyapı: 59

Giresun İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

08 ARTVİN

50. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 38
- Altyapı: 47
- Ulaşım: 67
- Sağlık: 46
- Eğitim: 29
- Sosyal Yaşam: 46

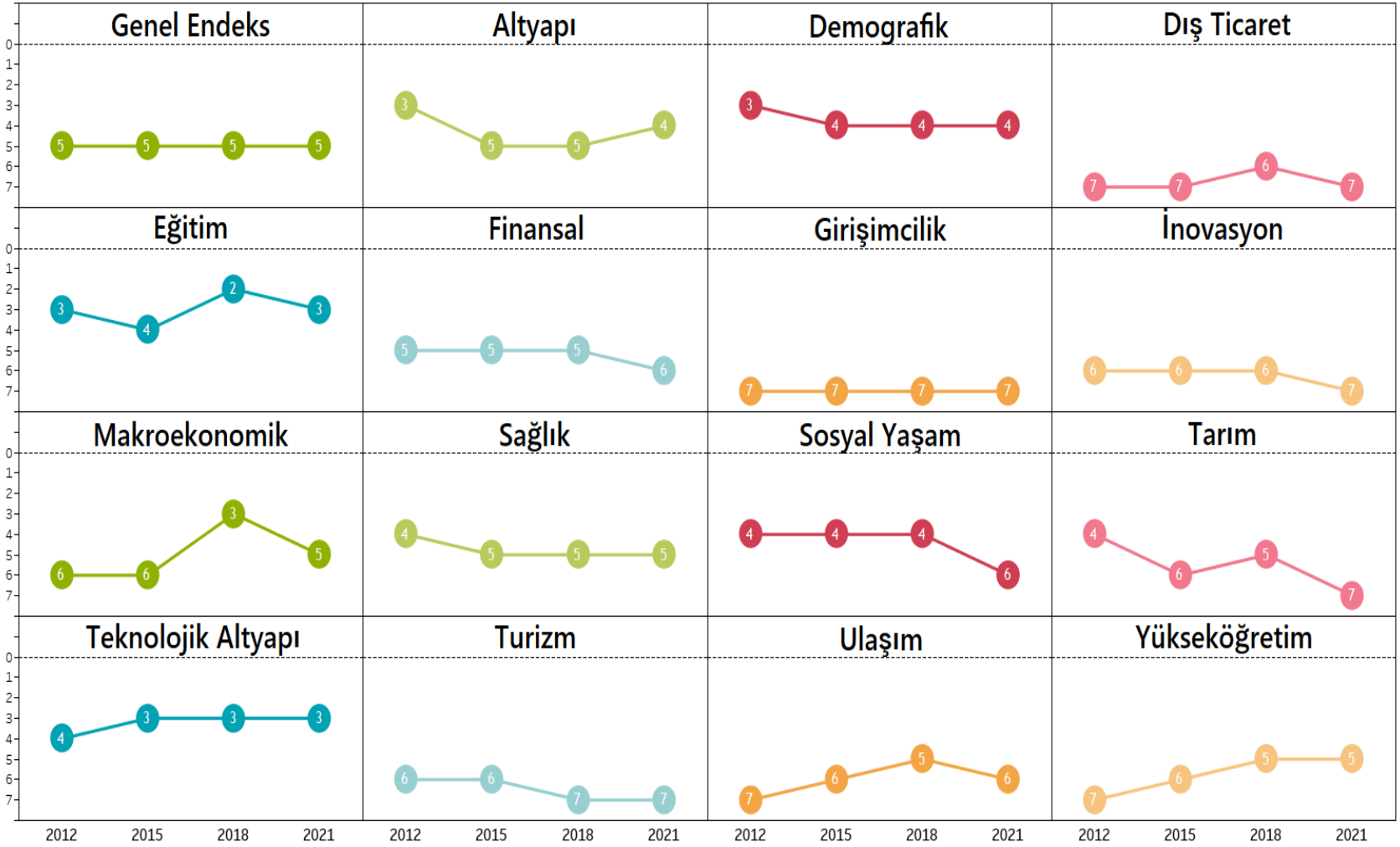
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 66
- Makro Ekonomi: 18
- Turizm: 66
- Finansal Piyasalar: 45
- Tarım: 65

Girişimcilik İnovasyon

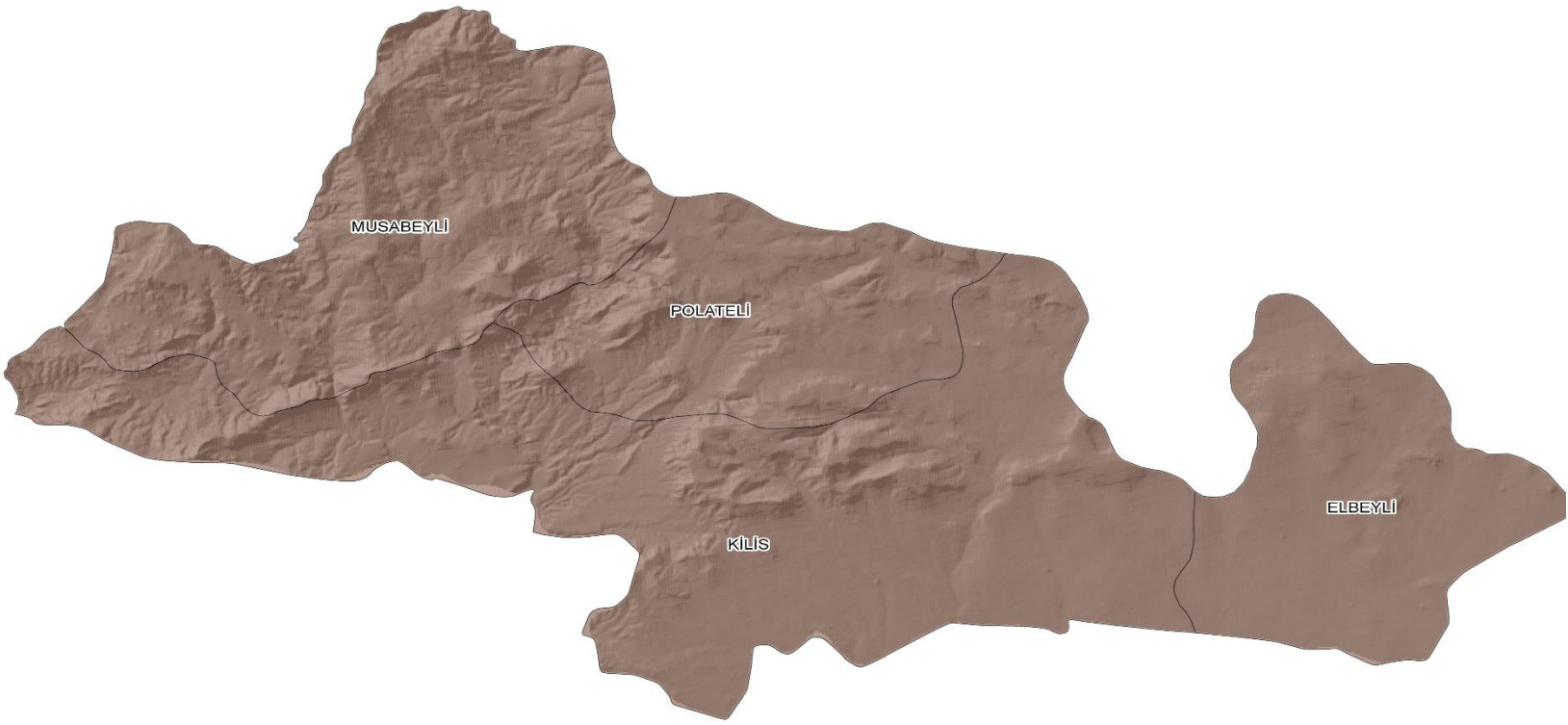
- İnovasyon: 80
- Girişimcilik: 74
- Yüksek Öğretim: 44
- Teknolojik Altyapı: 30

Artvin İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

78 KİLİS

51. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 45
- Ulaşım 72
- Eğitim 74
- Sosyal Yaşam 47
- Sağlık 57
- Altyapı 8

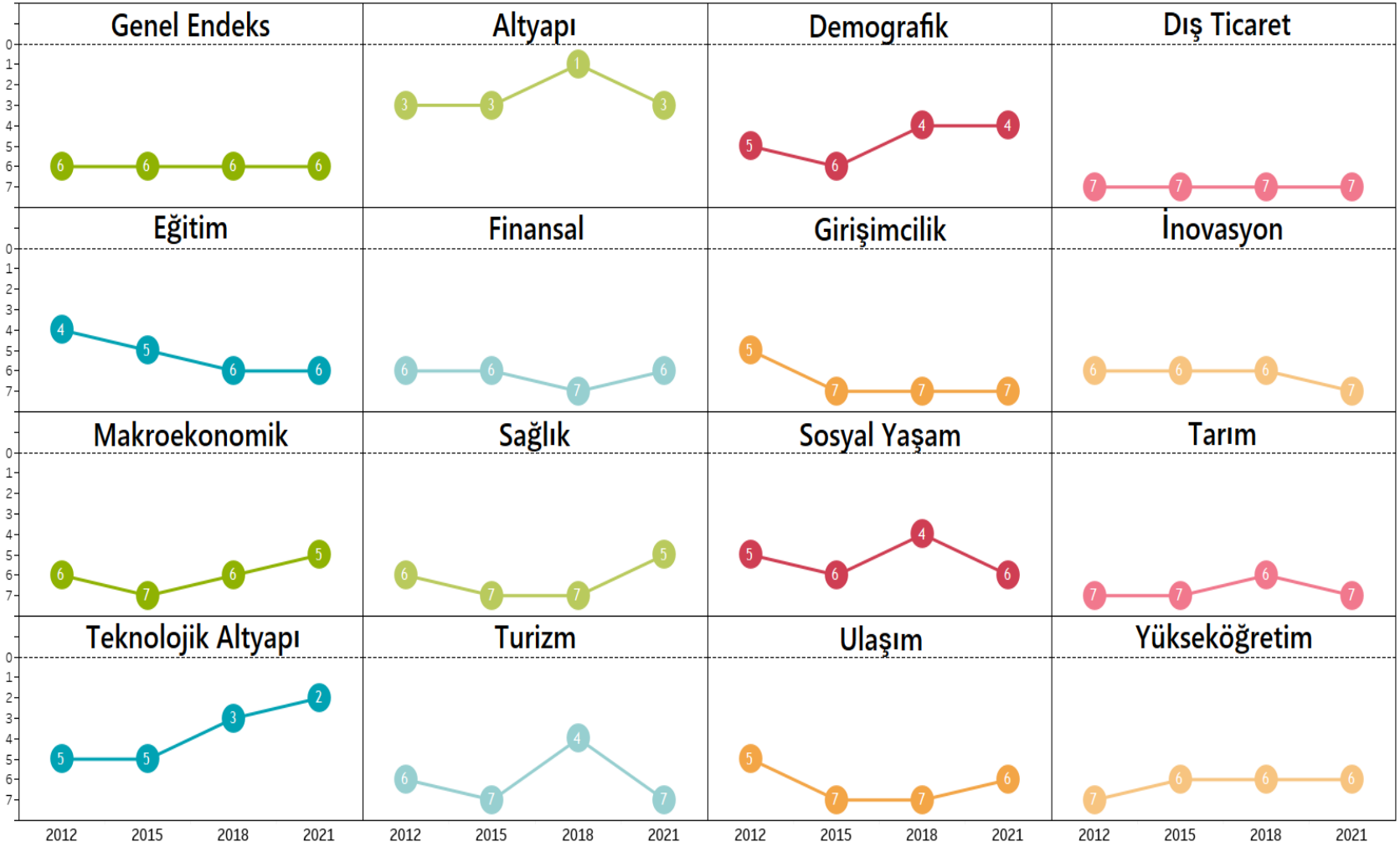
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 68
- Turizm 64
- Tarım 59
- Finansal Piyasalar 67
- Makro Ekonomi 33

Girişimcilik İnovasyon

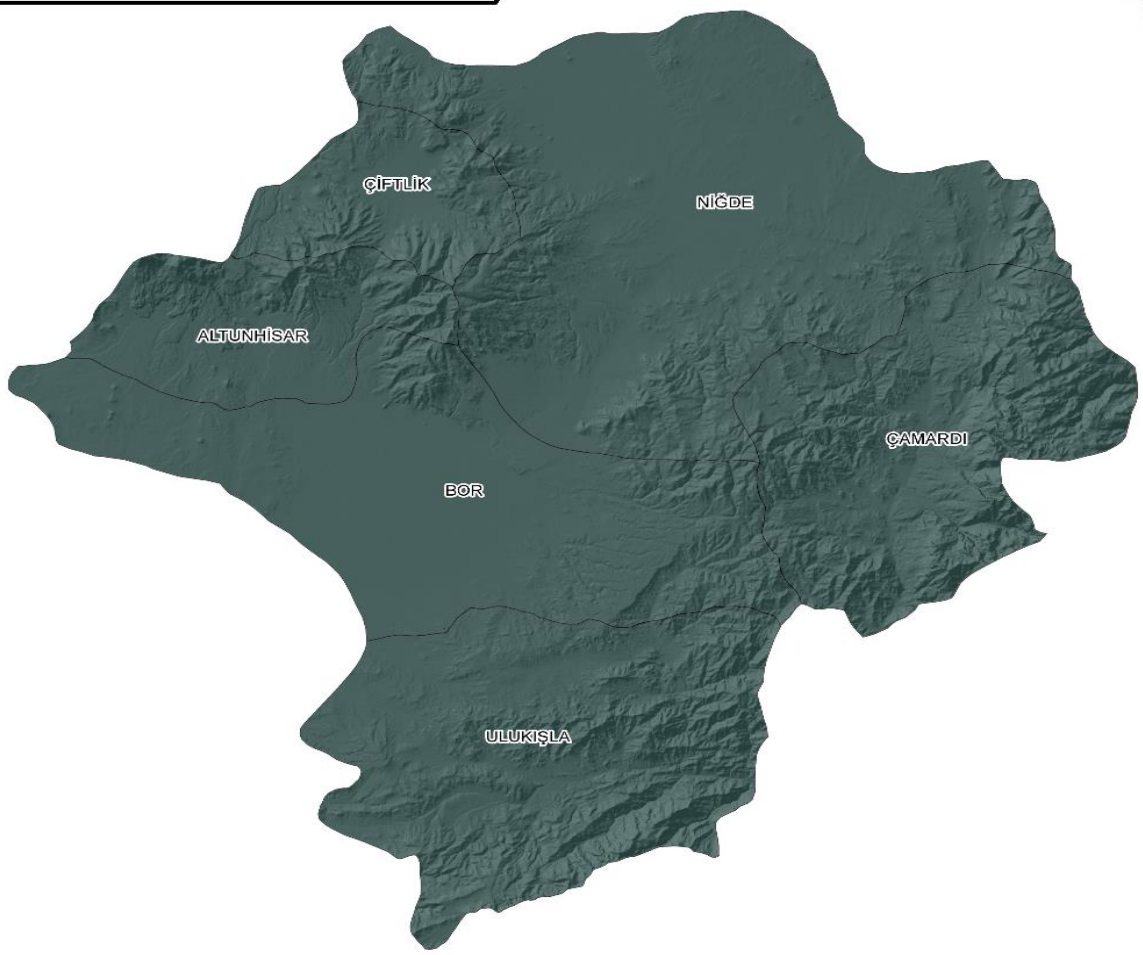
- İnovasyon 73
- Yüksek Öğretim 68
- Girişimcilik 70
- Teknolojik Altyapı 8

Kilis İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

51 NİĞDE

52. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 59
- Altyapı 36
- Ulaşım 66
- Sağlık 71
- Eğitim 35
- Sosyal Yaşam 66

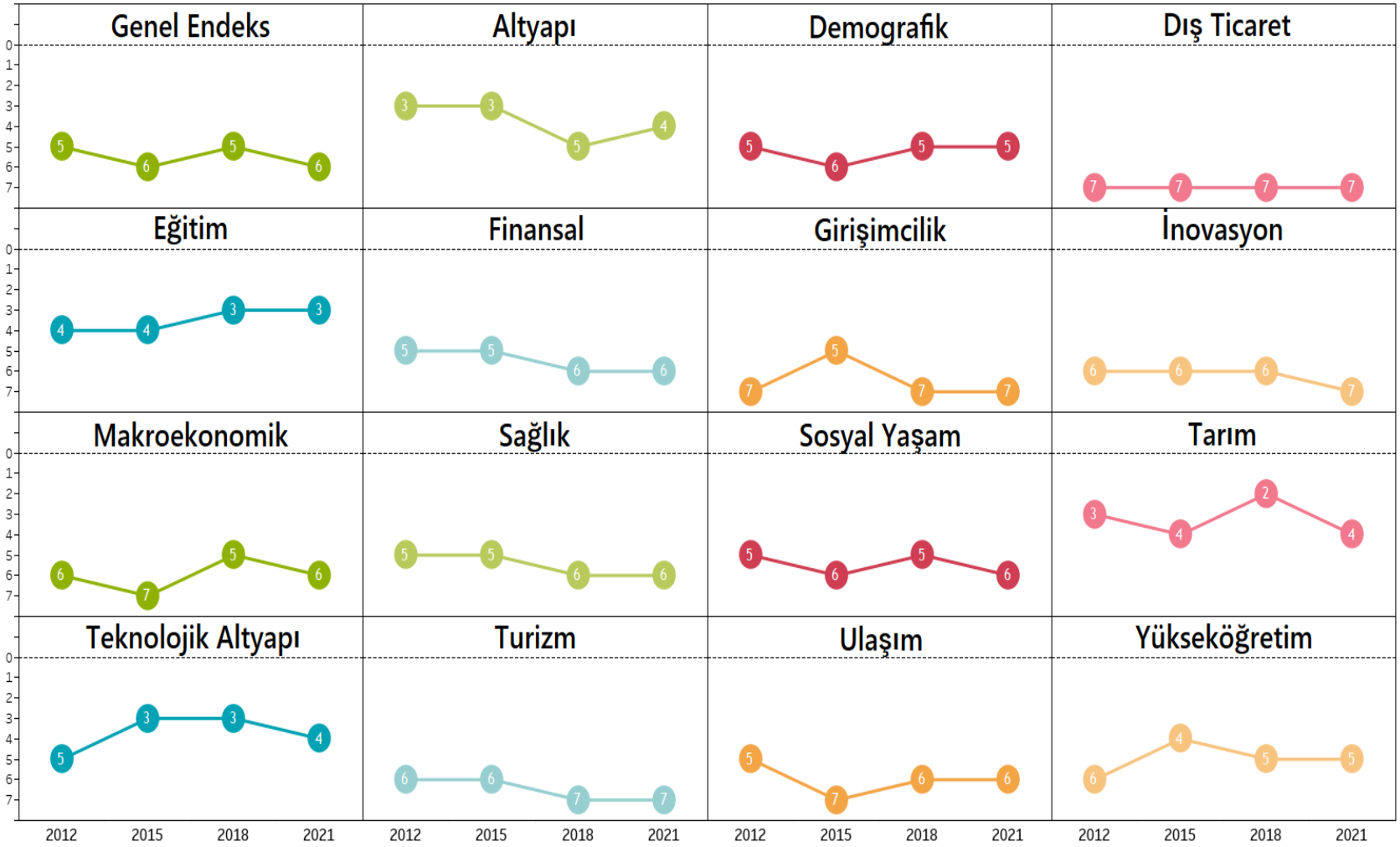
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 69
- Makro Ekonomi 59
- Turizm 57
- Finansal Piyasalar 50
- Tarım 7

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 37
- Girişimcilik 38
- Yüksek Öğretim 40
- Teknolojik Altyapı 45

Niğde İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

37 KASTAMONU

53. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 71
- Altyapı: 57
- Ulaşım: 37
- Sağlık: 60
- Eğitim: 24
- Sosyal Yaşam: 39

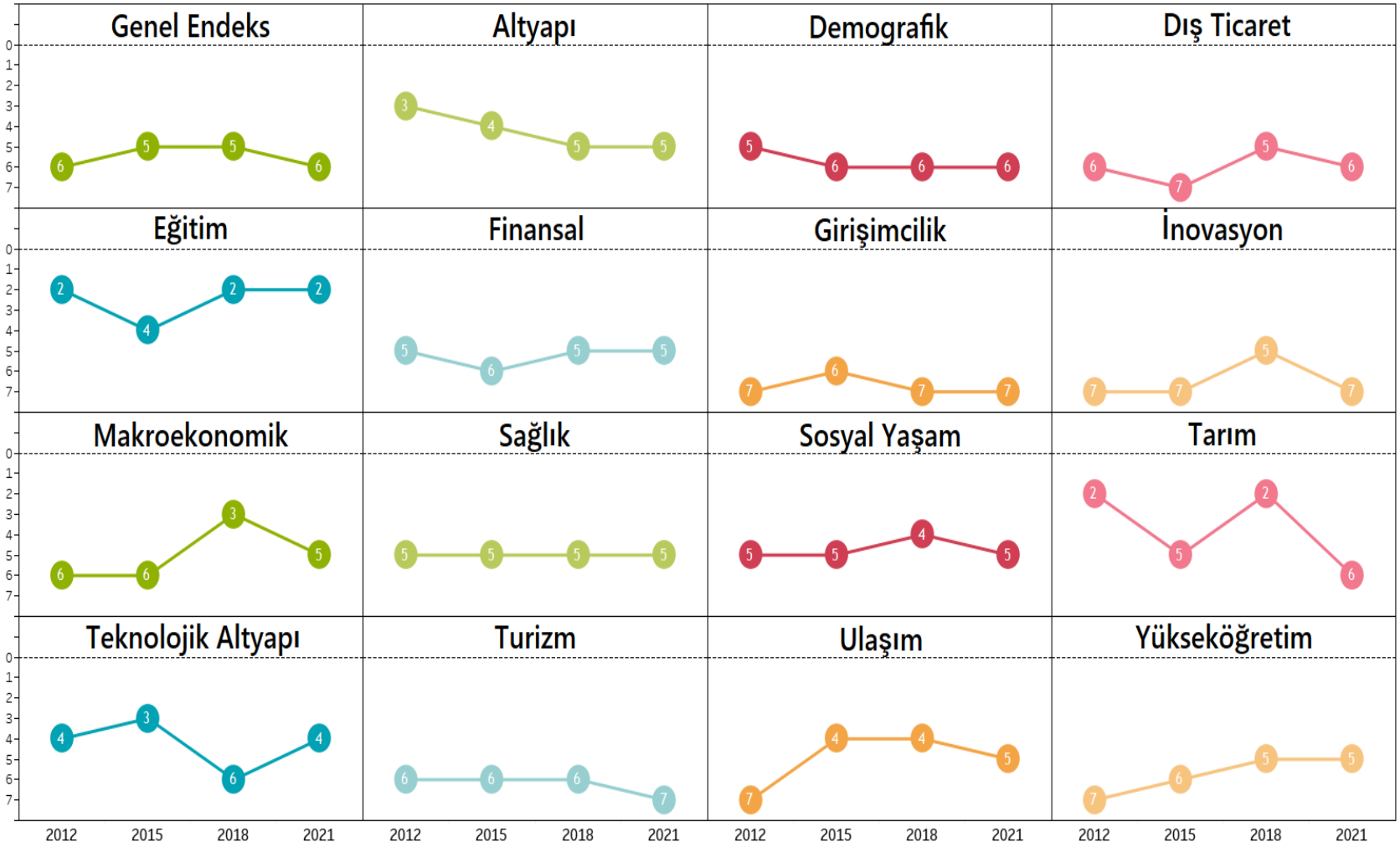
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 27
- Makro Ekonomi: 30
- Turizm: 60
- Finansal Piyasalar: 34
- Tarım: 42

Girişimcilik İnovasyon

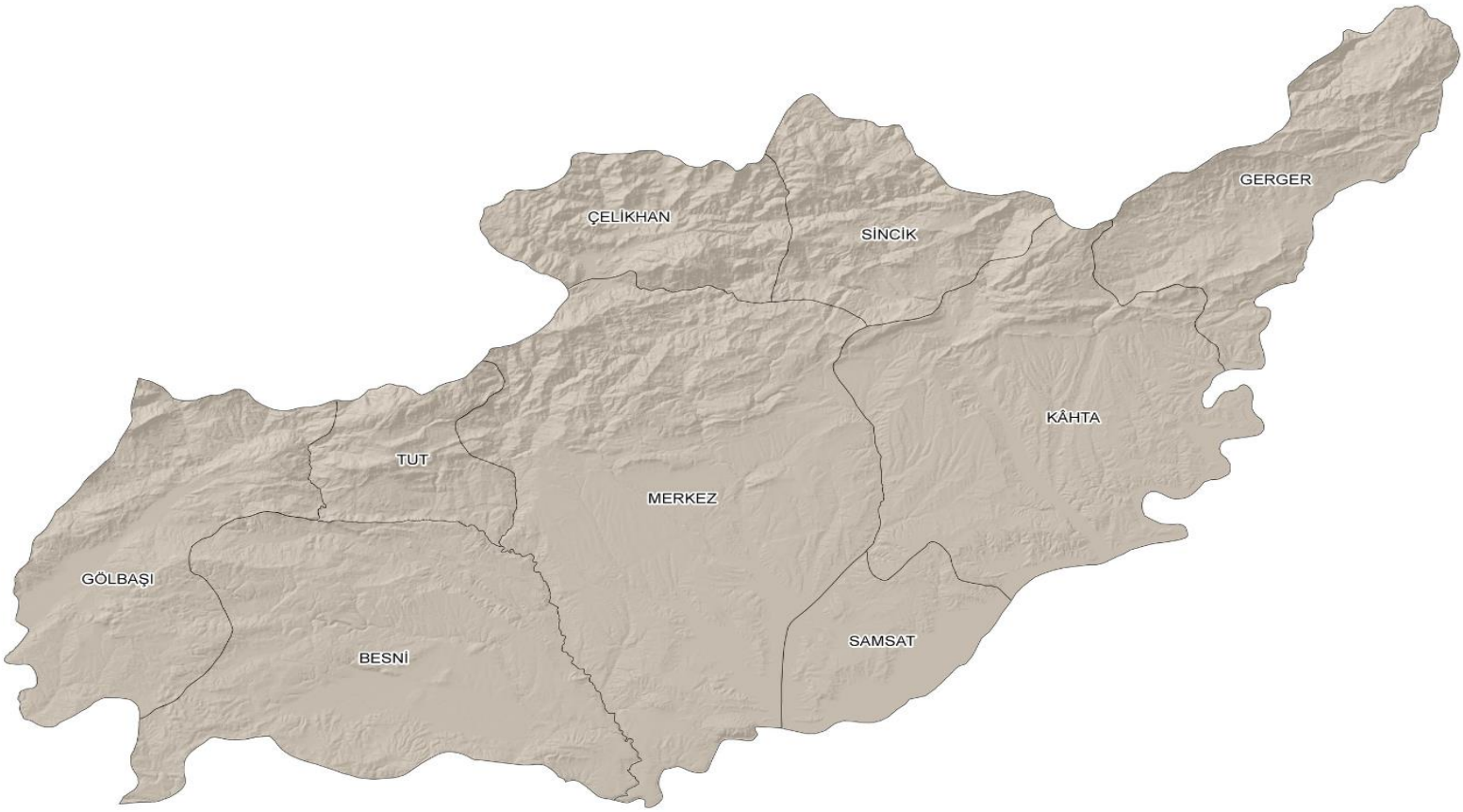
- İnovasyon: 41
- Girişimcilik: 59
- Yüksek Öğretim: 46
- Teknolojik Altyapı: 56

Kastamonu İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

02 ADIYAMAN

54. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 67
- Altyapı: 49
- Ulaşım: 34
- Sağlık: 61
- Eğitim: 59
- Sosyal Yaşam: 68

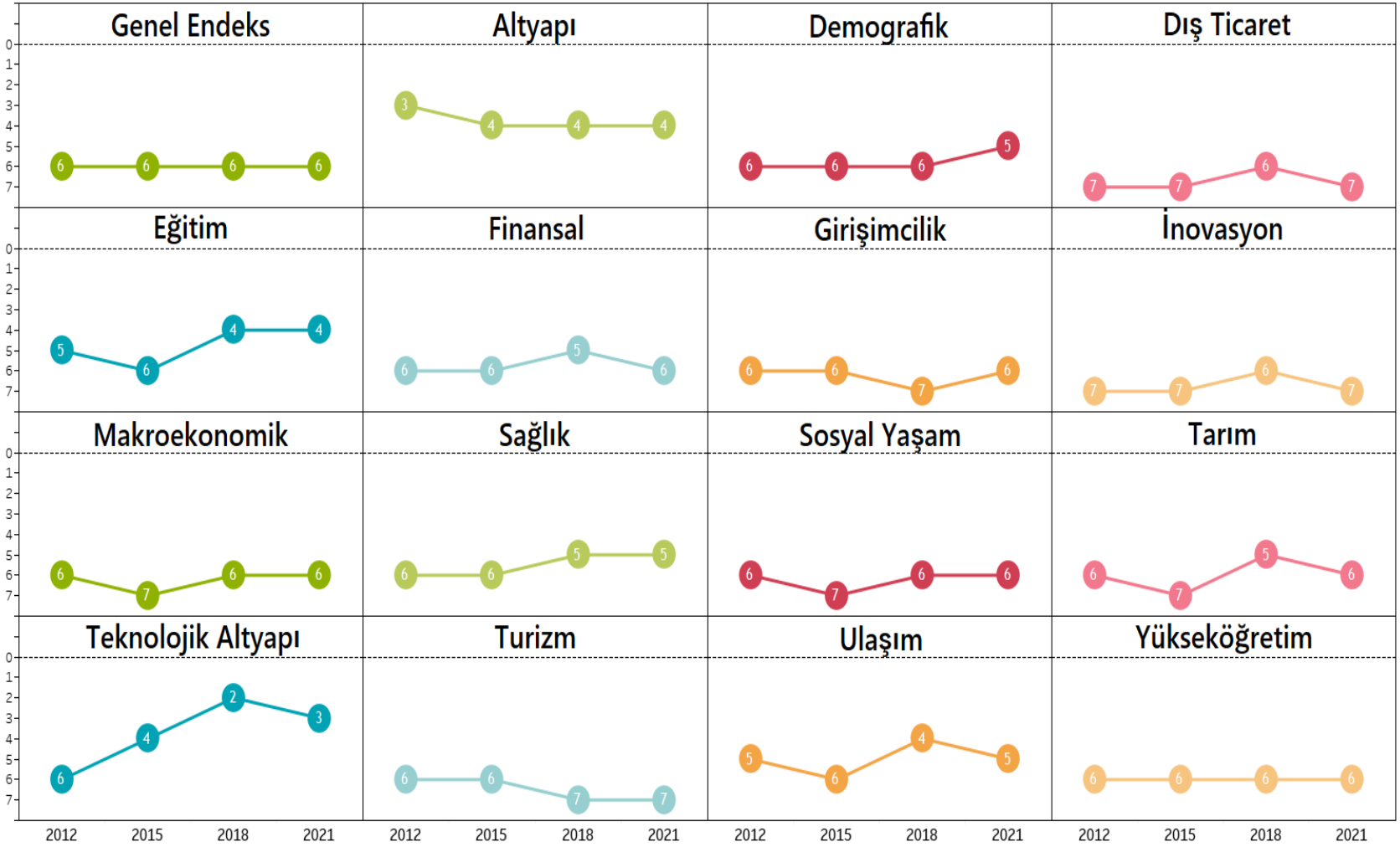
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 51
- Makro Ekonomi: 53
- Turizm: 52
- Finansal Piyasalar: 65
- Tarım: 52

Girişimcilik İnovasyon

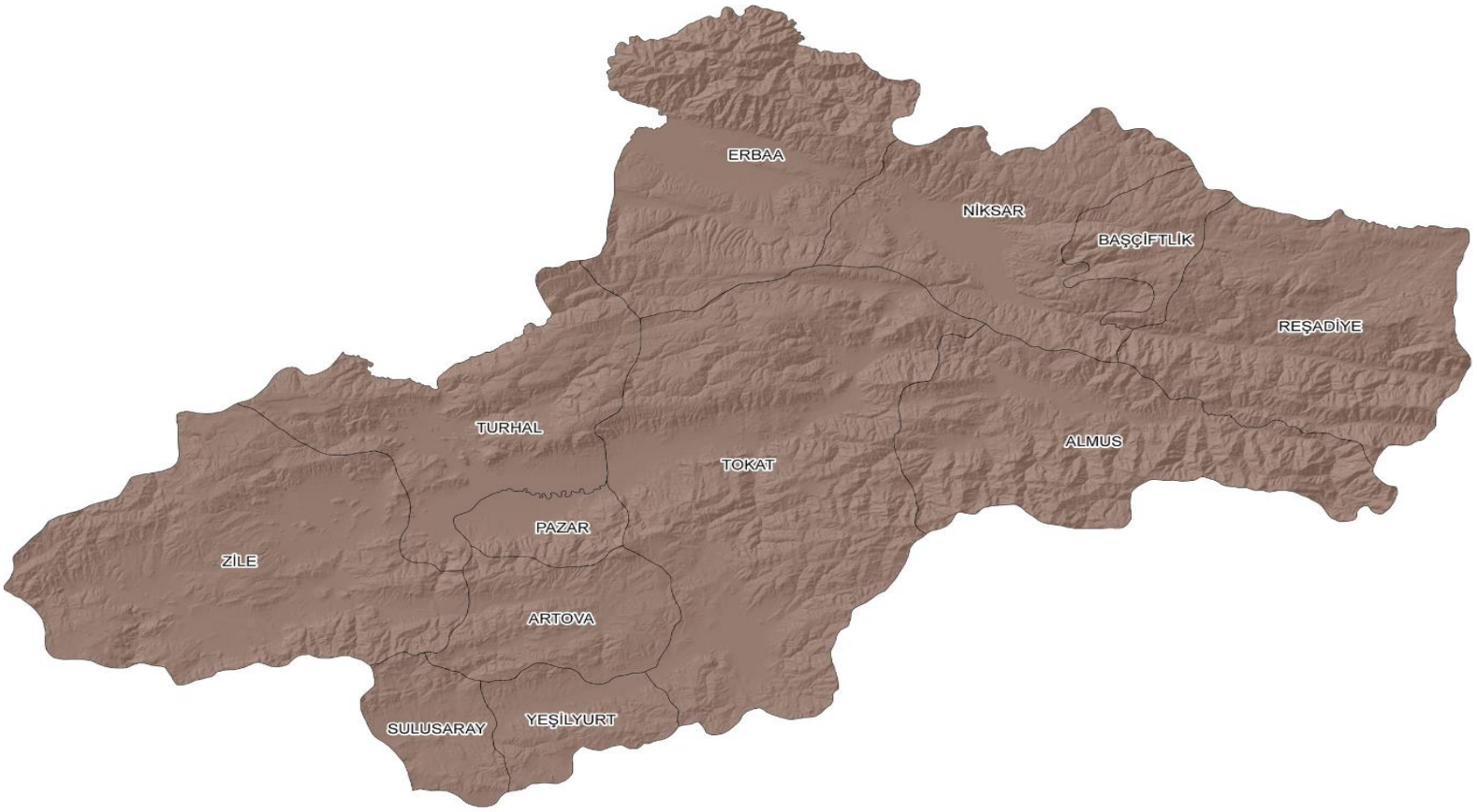
- İnovasyon: 45
- Girişimcilik: 17
- Yüksek Öğretim: 57
- Teknolojik Altyapı: 12

Adıyaman İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

60 TOKAT

55. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 57
- Altyapı 51
- Ulaşım 46
- Sağlık 28
- Eğitim 41
- Sosyal Yaşam 51

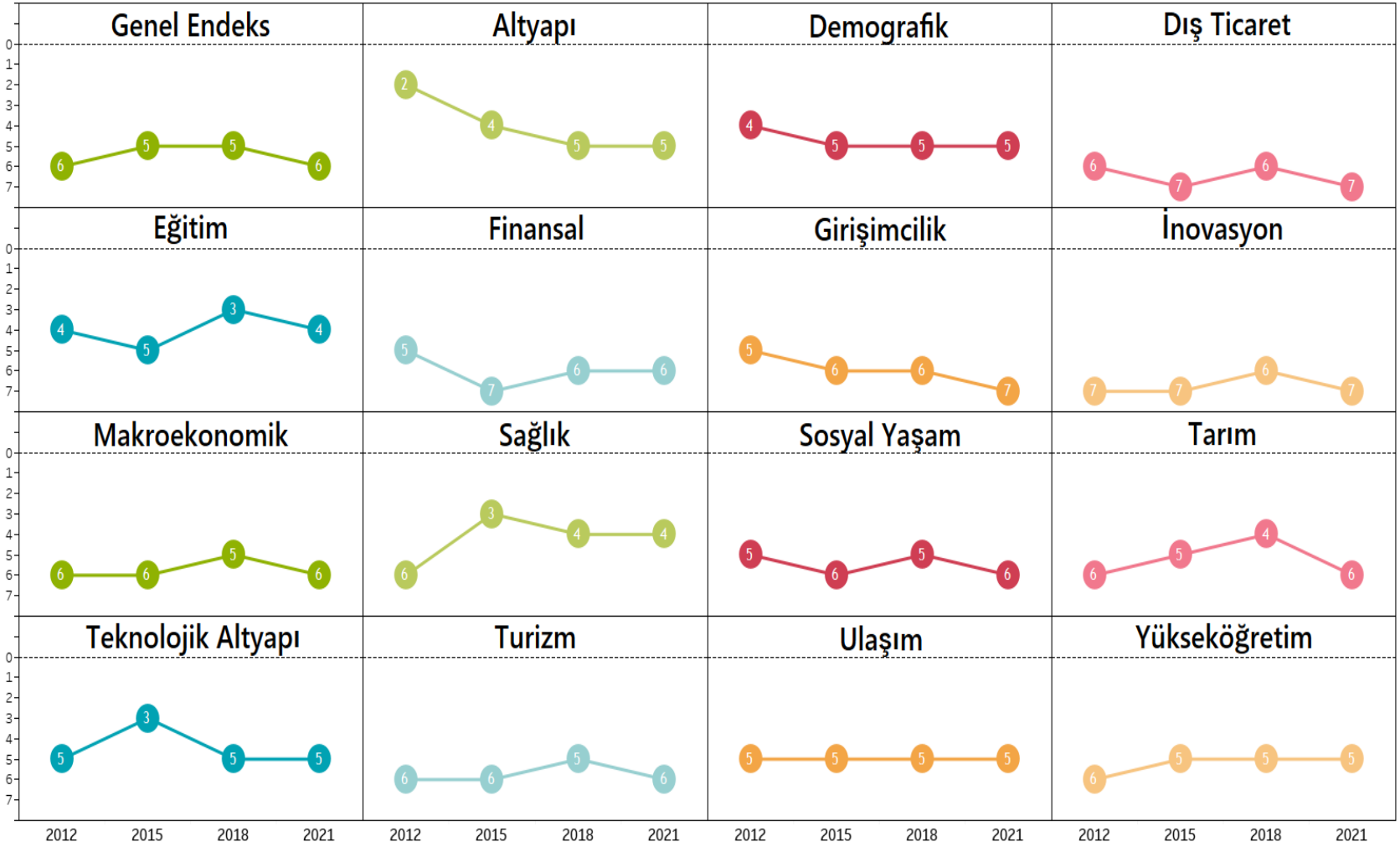
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 36
- Makro Ekonomi 52
- Turizm 40
- Finansal Piyasalar 62
- Tarım 39

Girişimcilik İnovasyon

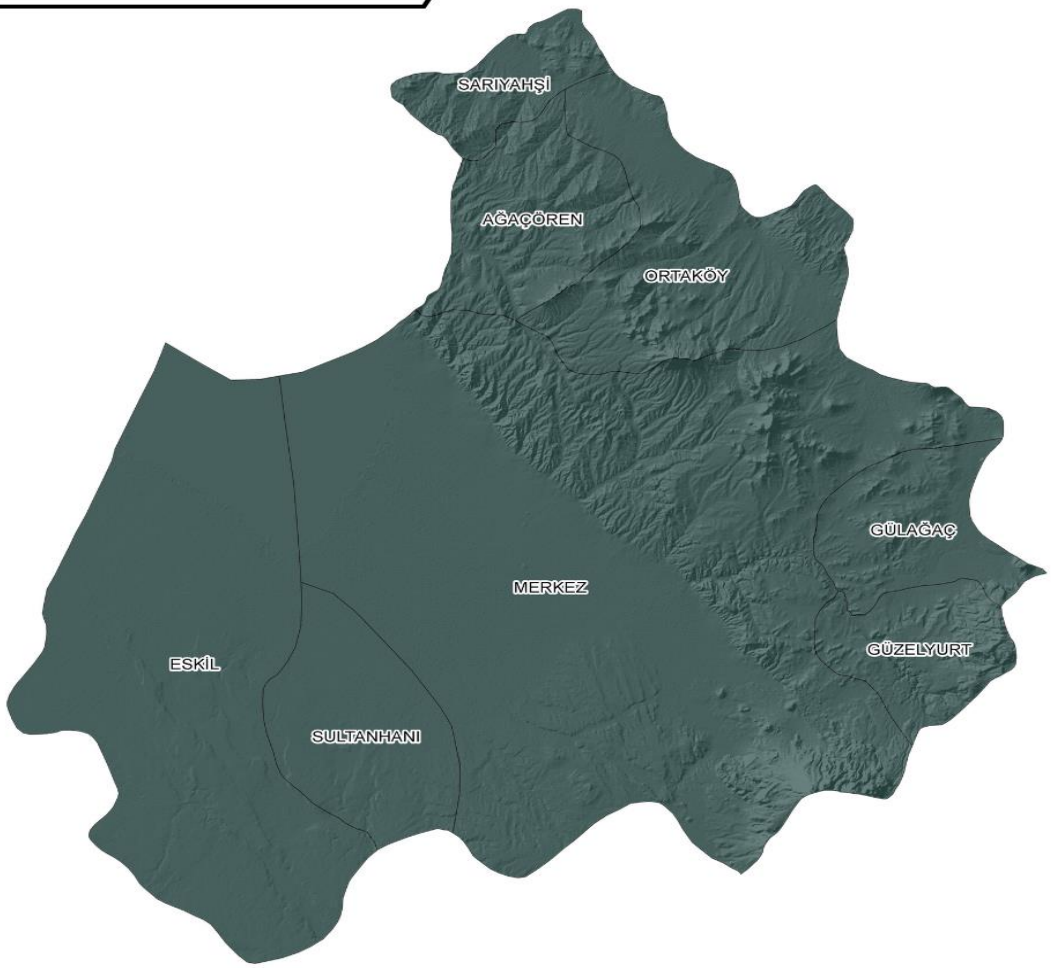
- İnovasyon 47
- Girişimcilik 49
- Yüksek Öğretim 48
- Teknolojik Altyapı 62

Tokat İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

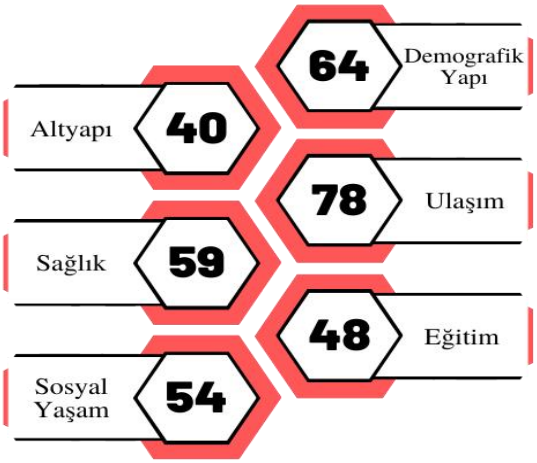

68 AKSARAY

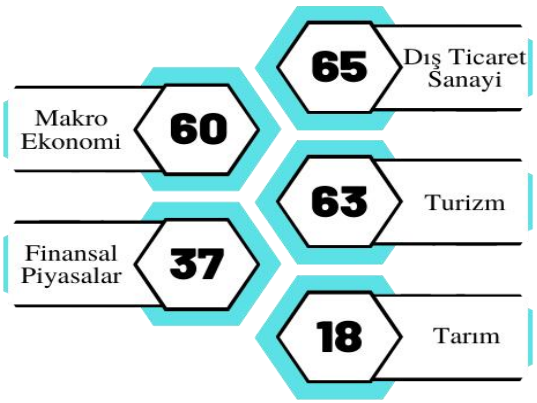
56. Sıra

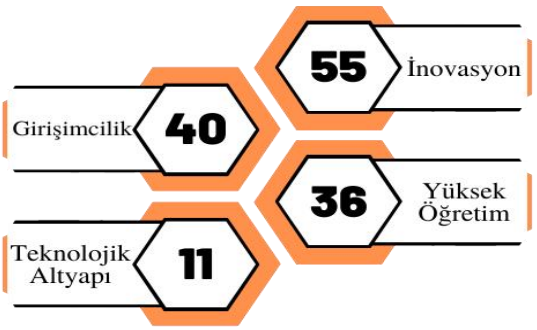
Temel Göstergeler

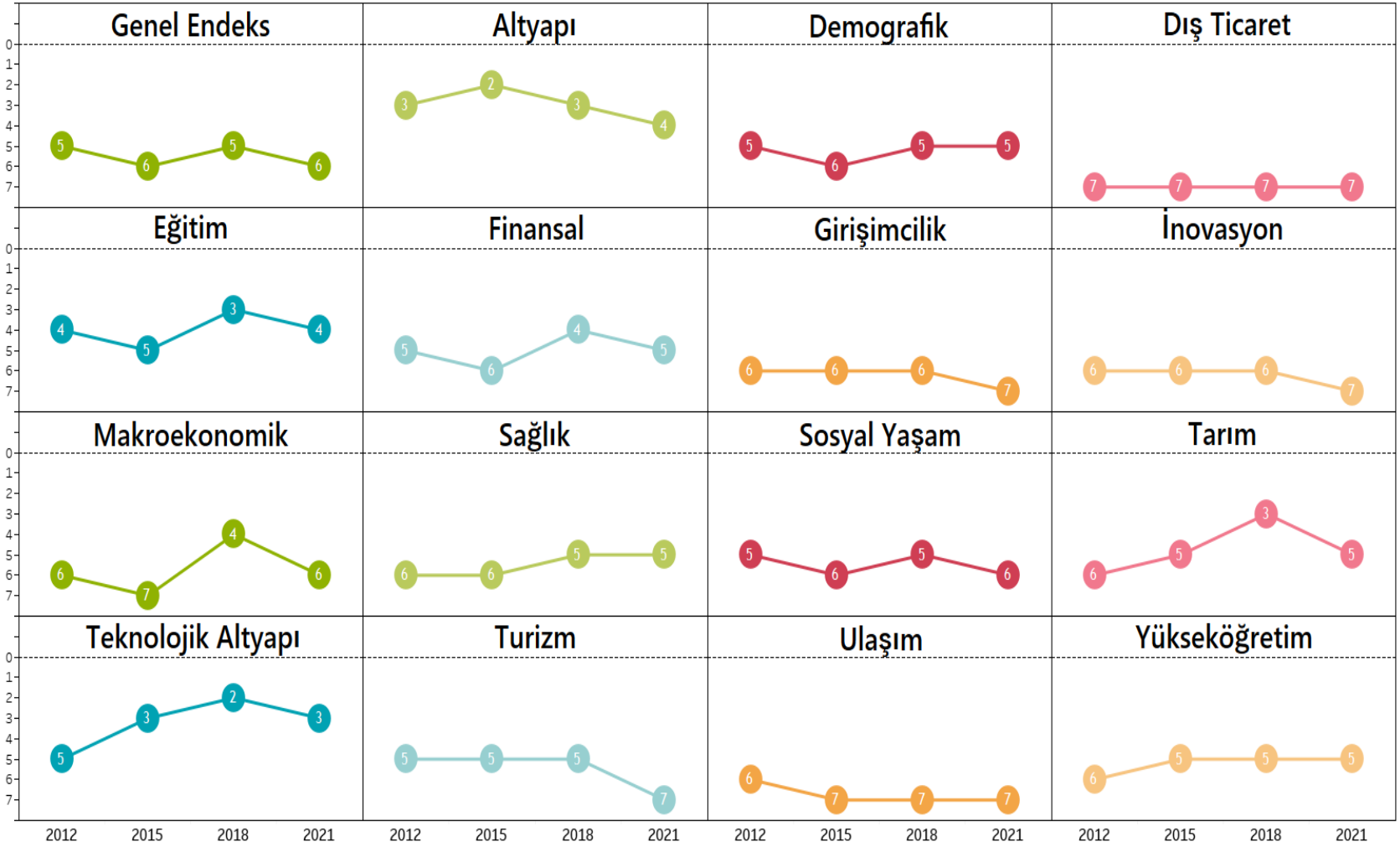
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Aksaray İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

46 KAHRAMANMARAŞ

57. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 53
- Altyapı 77
- Ulaşım 50
- Sağlık 51
- Eğitim 66
- Sosyal Yaşam 57

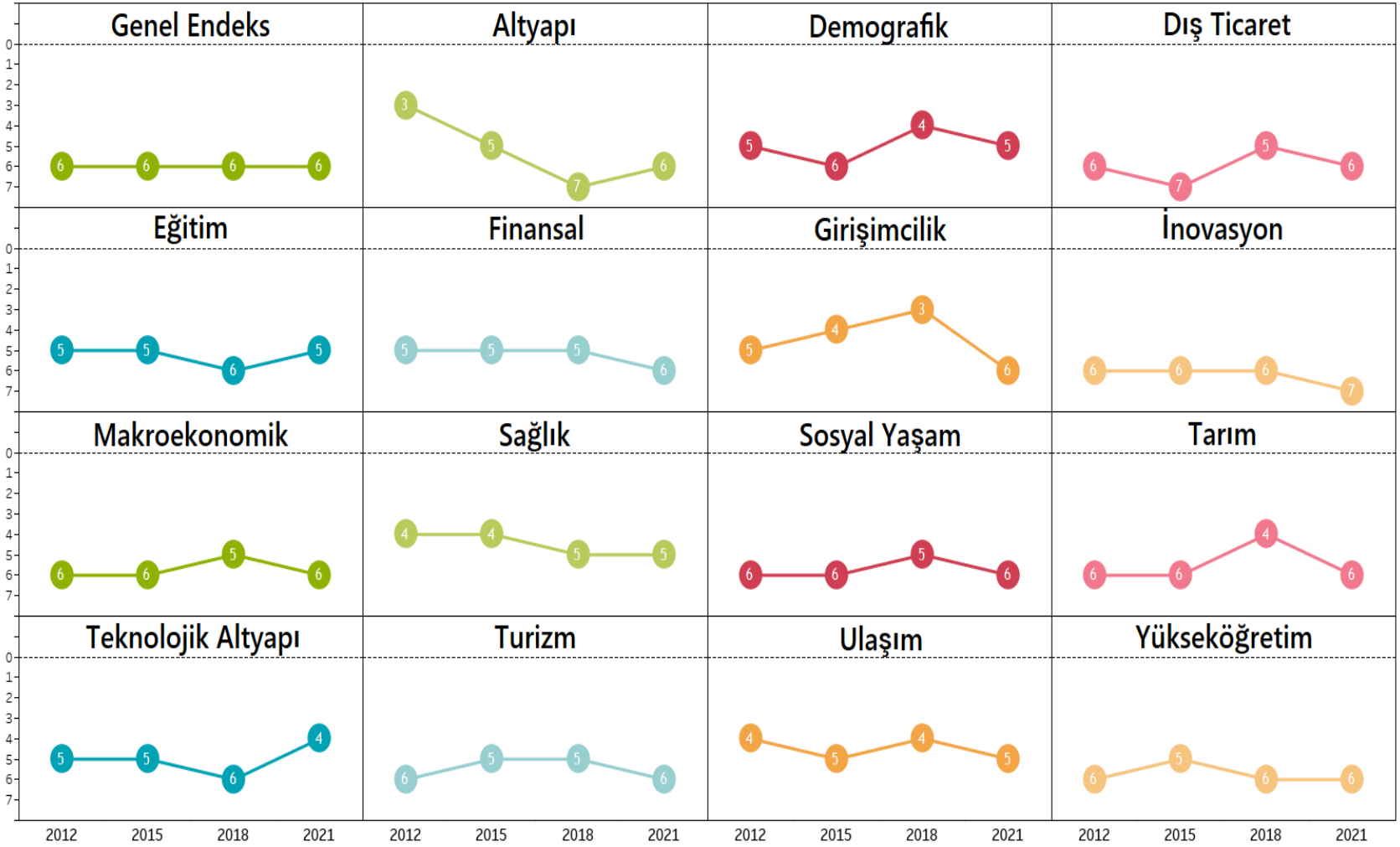
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 24
- Makro Ekonomi 48
- Turizm 38
- Finansal Piyasalar 49
- Tarım 38

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 35
- Girişimcilik 13
- Yüksek Öğretim 61
- Teknolojik Altyapı 49

Kahramanmaraş İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

19 ÇORUM

58. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 66
- Ulaşım 79
- Eğitim 17
- Sosyal Yaşam 30
- Sağlık 54
- Altyapı 17

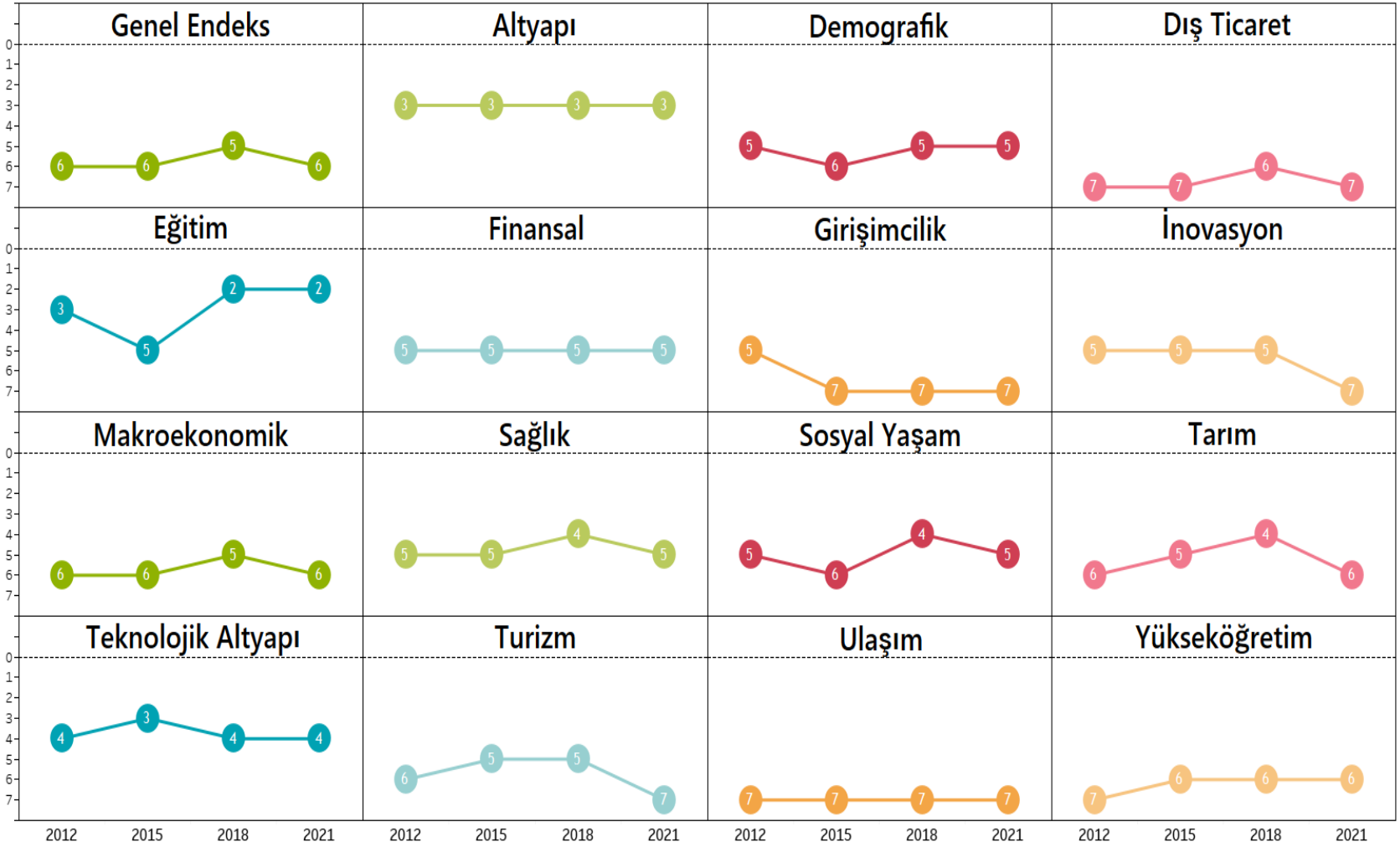
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 43
- Turizm 74
- Tarım 40
- Makro Ekonomi 54
- Finansal Piyasalar 35

Girişimcilik İnovasyon

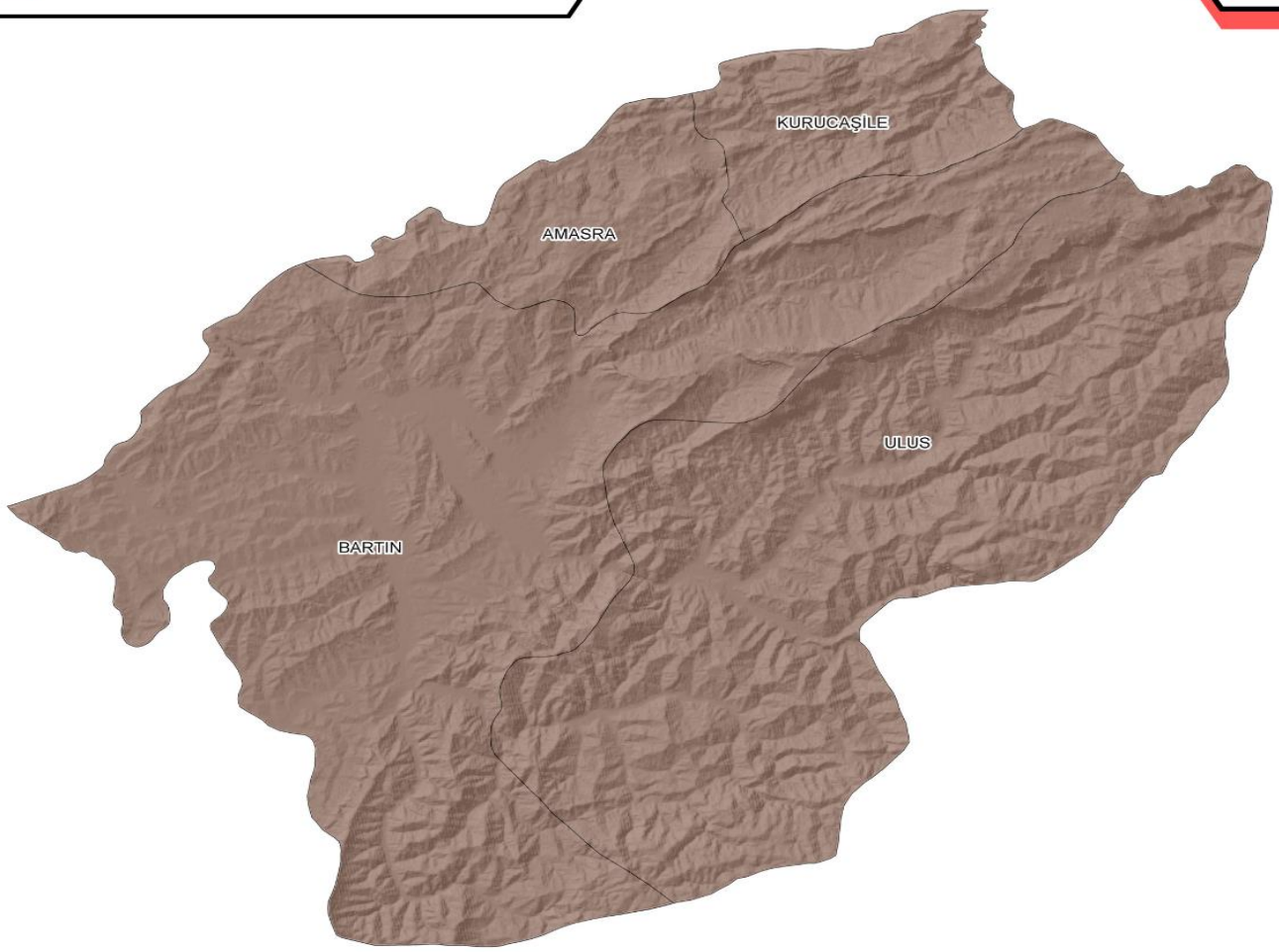
- İnovasyon 30
- Yüksek Öğretim 63
- Girişimcilik 54
- Teknolojik Altyapı 54

Çorum İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

74 BARTIN

59. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 68
- Altyapı 29
- Ulaşım 58
- Sağlık 52
- Eğitim 21
- Sosyal Yaşam 59

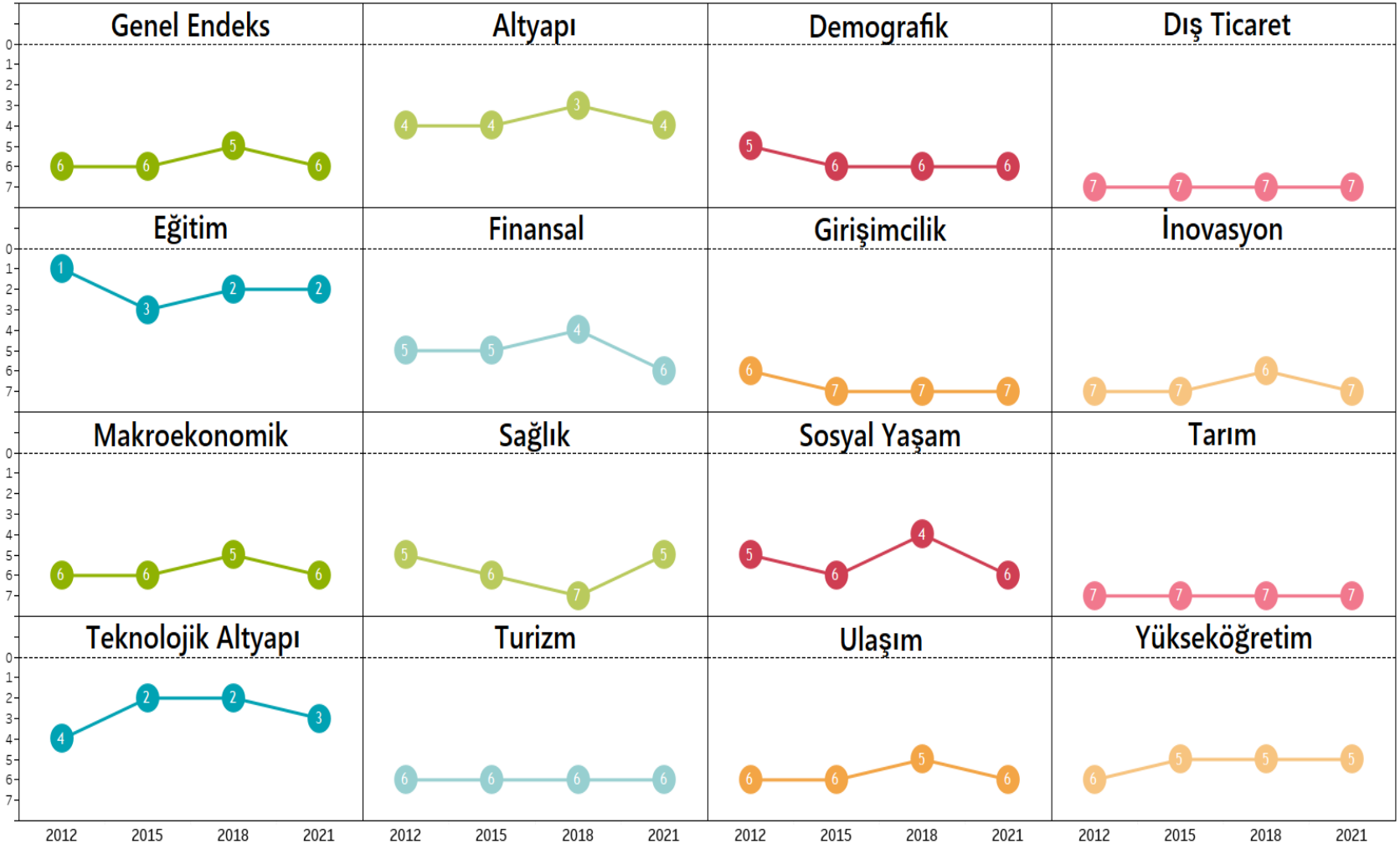
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 56
- Makro Ekonomi 66
- Turizm 41
- Finansal Piyasalar 53
- Tarım 78

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 66
- Girişimcilik 76
- Yüksek Öğretim 42
- Teknolojik Altyapı 32

Bartın İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

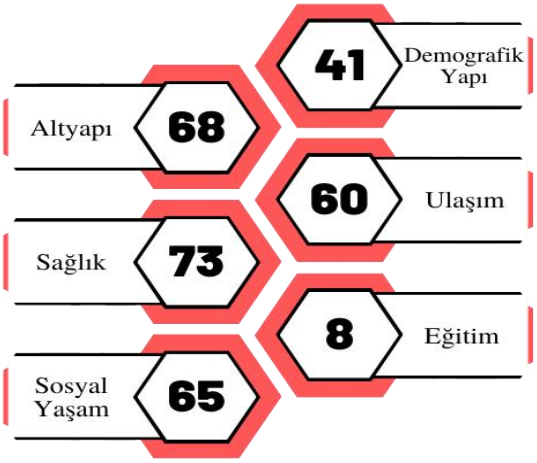

62 TUNCELİ

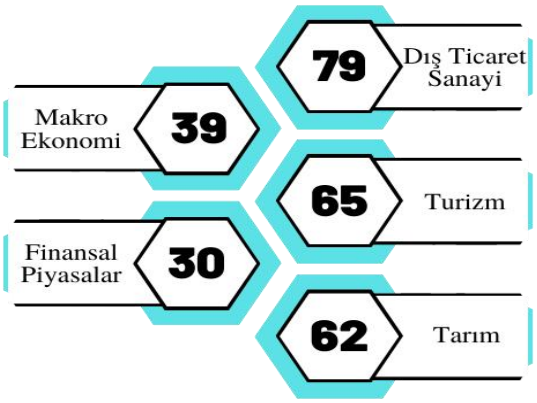
60. Sıra

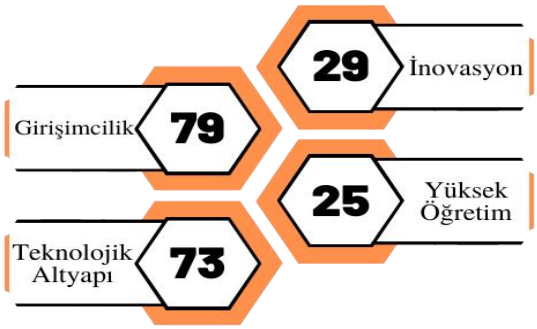
Temel Göstergeler

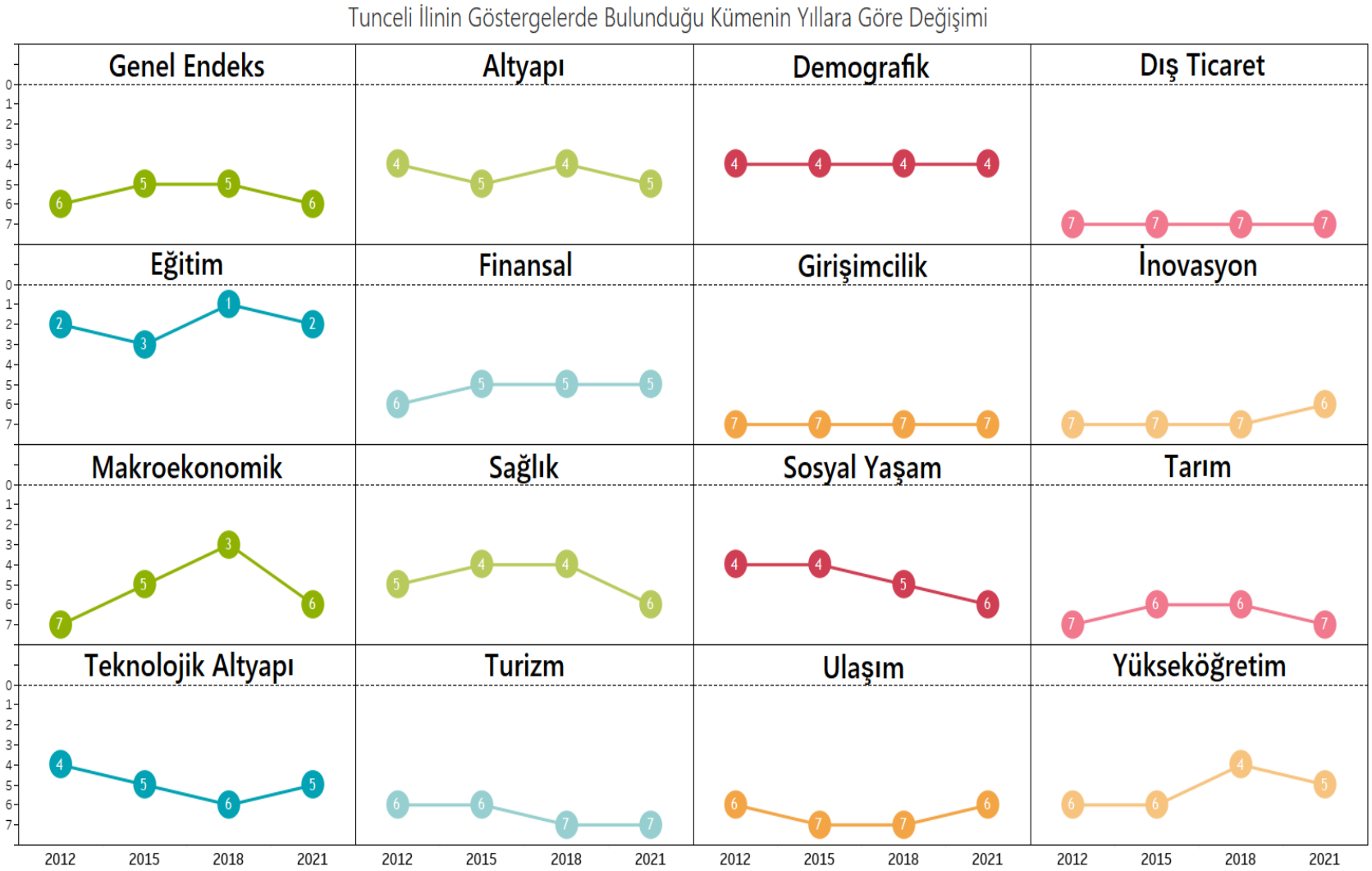

Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Tunceli İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi
Genel Endeks
Altyapı
Demografik
Dış Ticaret
Eğitim
Finansal
Girişimcilik
İnovasyon
Makroekonomik
Sağlık
Sosyal Yaşam
Tarım
Teknolojik Altyapı
Turizm
Ulaşım
Yükseköğretim
2012
2015
2018
2021

57 SİNOP

61. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı **70**
- Altyapı **30**
- Ulaşım **40**
- Sağlık **36**
- Eğitim **32**
- Sosyal Yaşam **45**

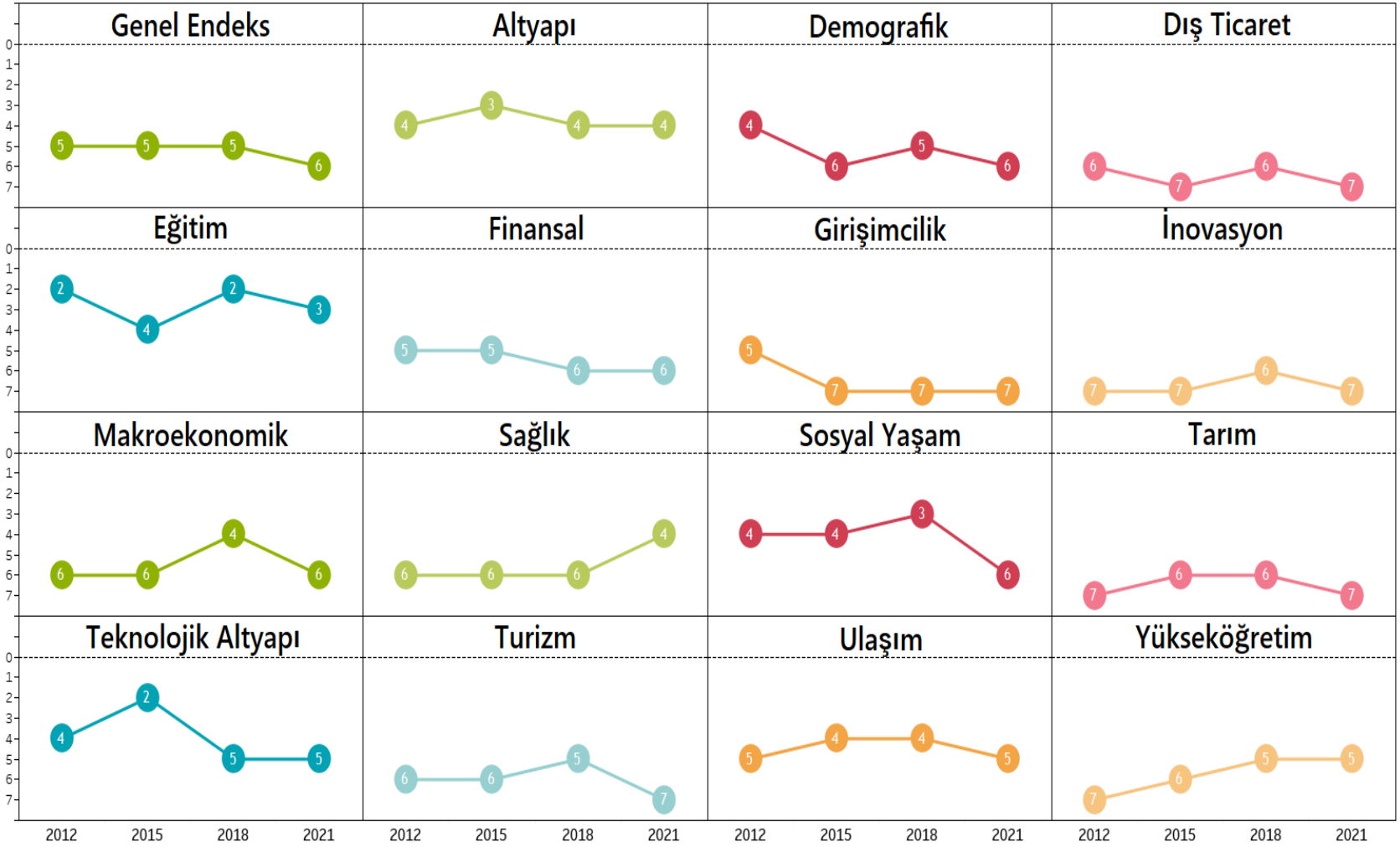
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi **38**
- Makro Ekonomi **42**
- Turizm **50**
- Finansal Piyasalar **46**
- Tarım **79**

Girişimcilik İnovasyon

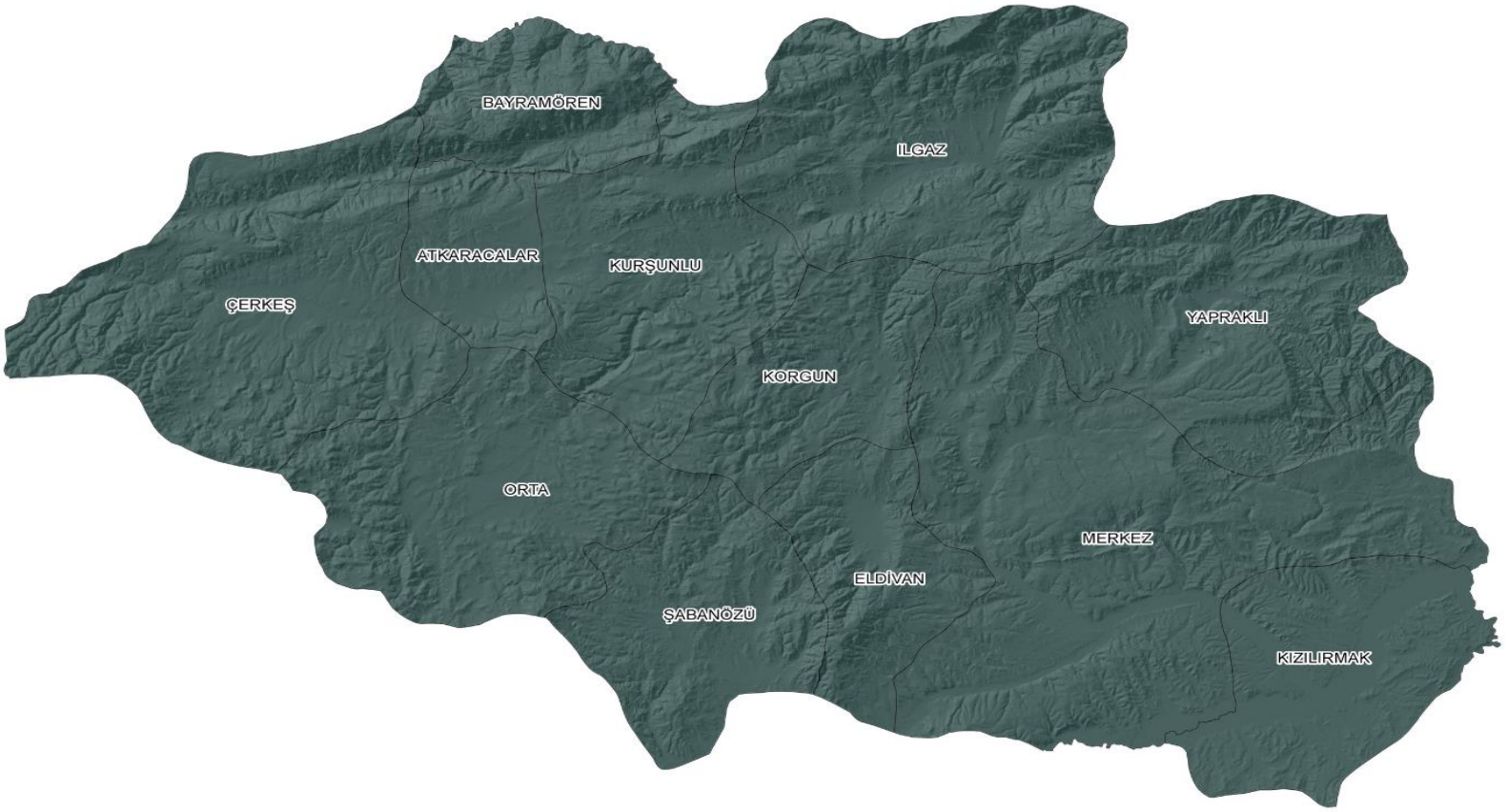
- İnovasyon **78**
- Girişimcilik **68**
- Yüksek Öğretim **50**
- Teknolojik Altyapı **65**

Sinop İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

18 ÇANKIRI

62. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 61
- Altyapı: 60
- Ulaşım: 68
- Sağlık: 33
- Eğitim: 55
- Sosyal Yaşam: 36

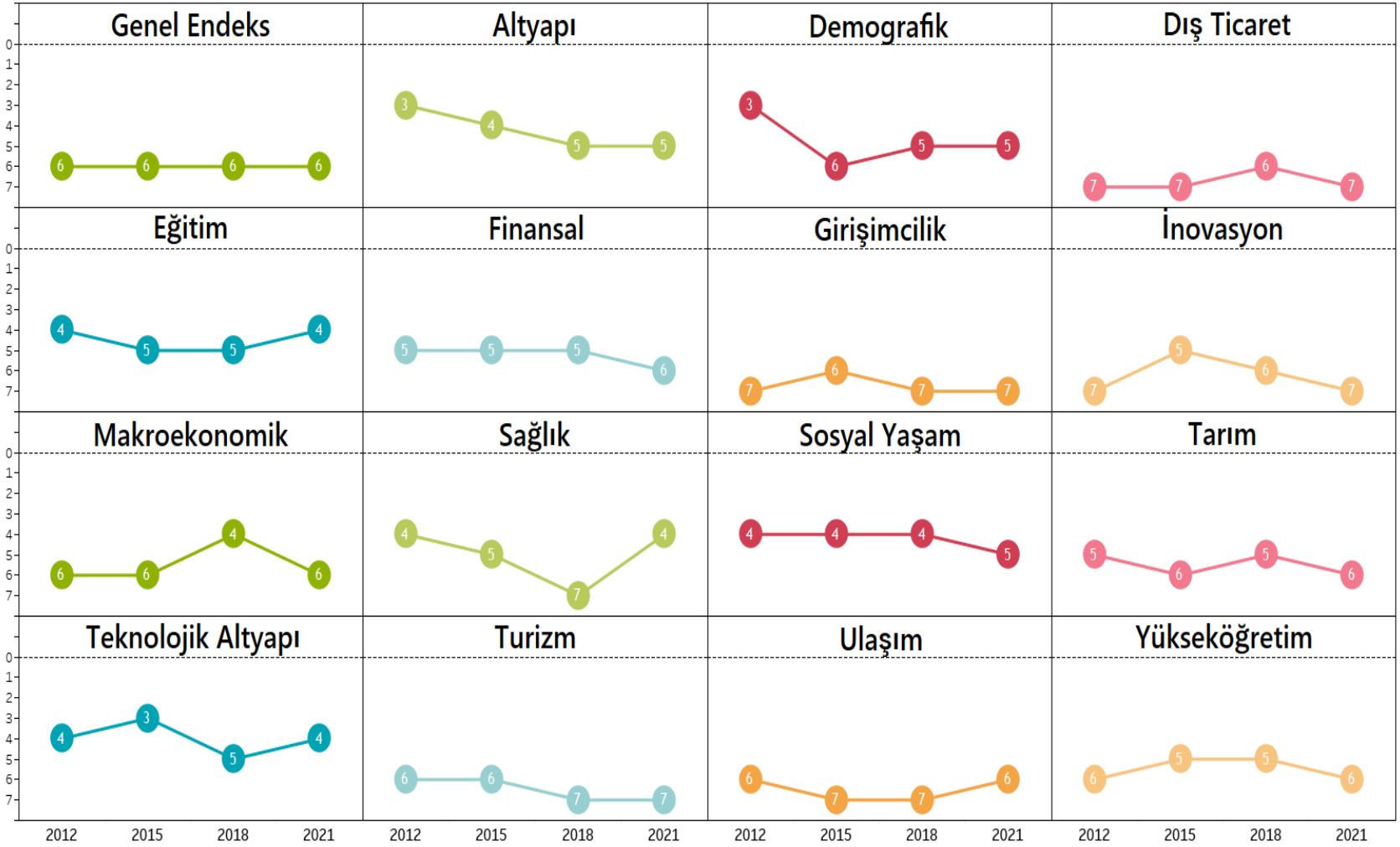
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 60
- Makro Ekonomi: 46
- Turizm: 68
- Finansal Piyasalar: 47
- Tarım: 47

Girişimcilik İnovasyon

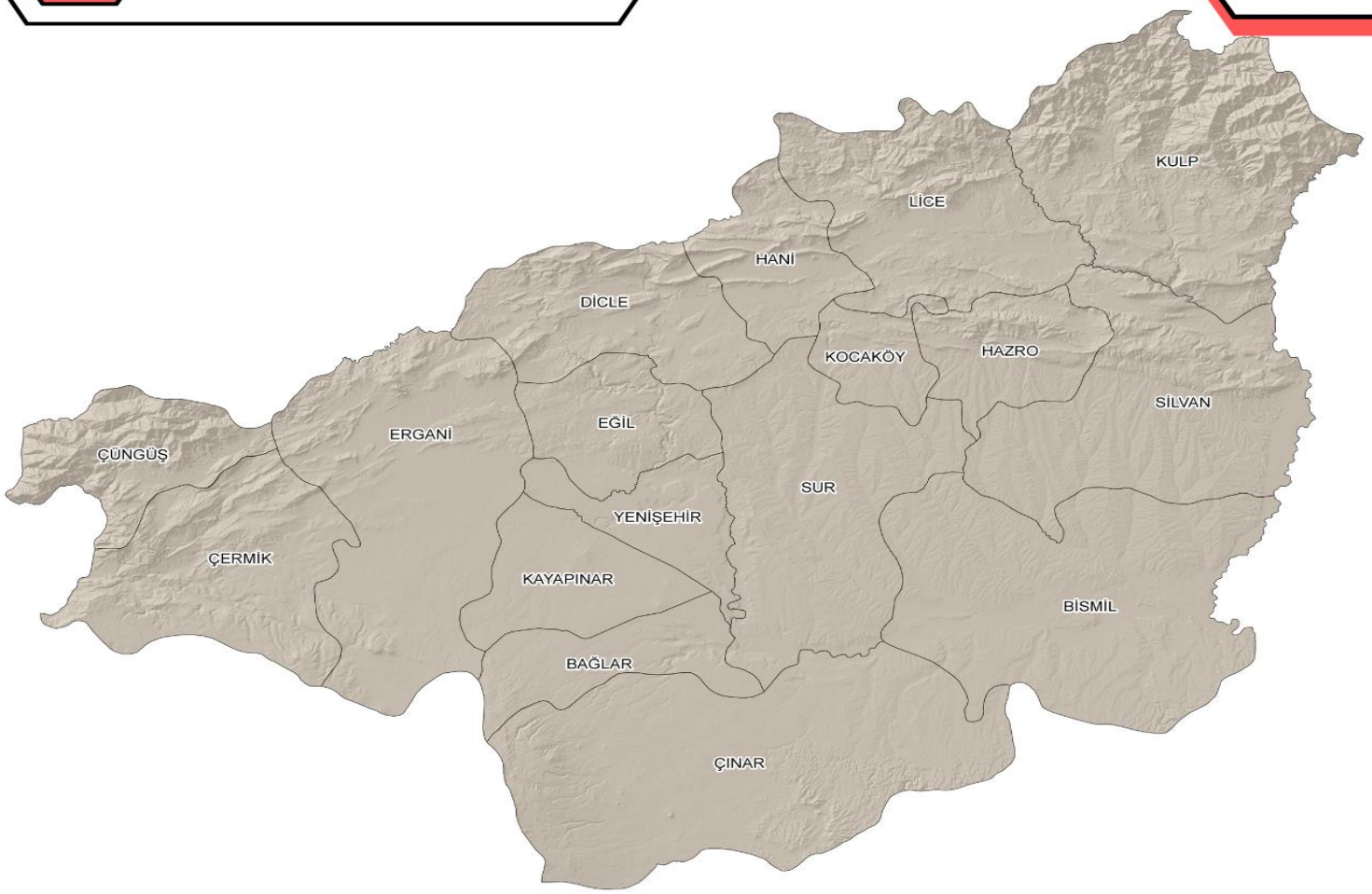
- İnovasyon: 58
- Girişimcilik: 63
- Yüksek Öğretim: 55
- Teknolojik Altyapı: 46

Çankırı İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

21 DİYARBAKIR

63. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 62
- Altyapı: 52
- Ulaşım: 45
- Sağlık: 23
- Eğitim: 75
- Sosyal Yaşam: 50

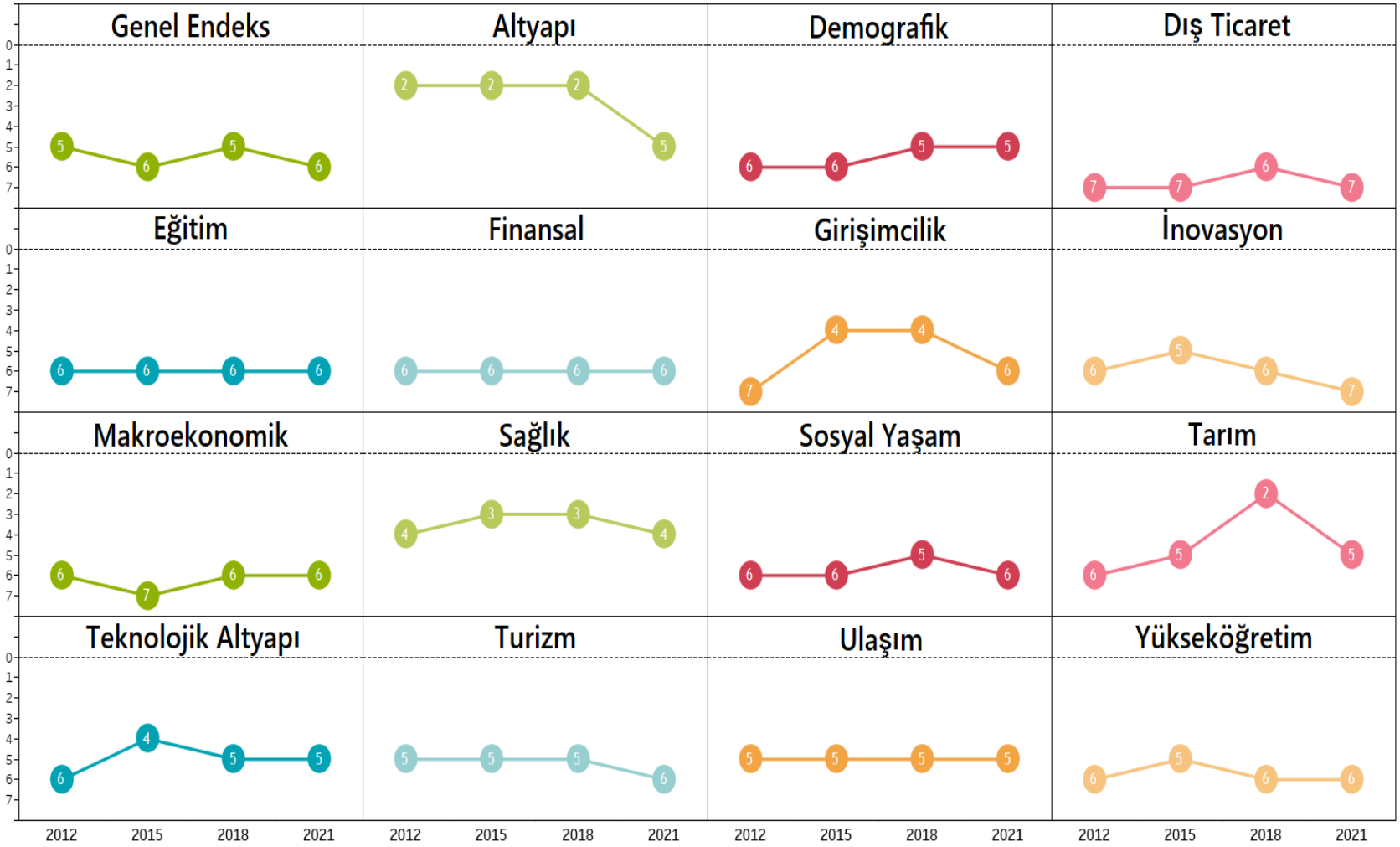
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 40
- Makro Ekonomi: 73
- Turizm: 34
- Finansal Piyasalar: 64
- Tarım: 20

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 56
- Girişimcilik: 16
- Yüksek Öğretim: 62
- Teknolojik Altyapı: 63

Diyarbakır İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

69 BAYBURT

64. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 51
- Altyapı 20
- Ulaşım 75
- Sağlık 64
- Eğitim 45
- Sosyal Yaşam 60

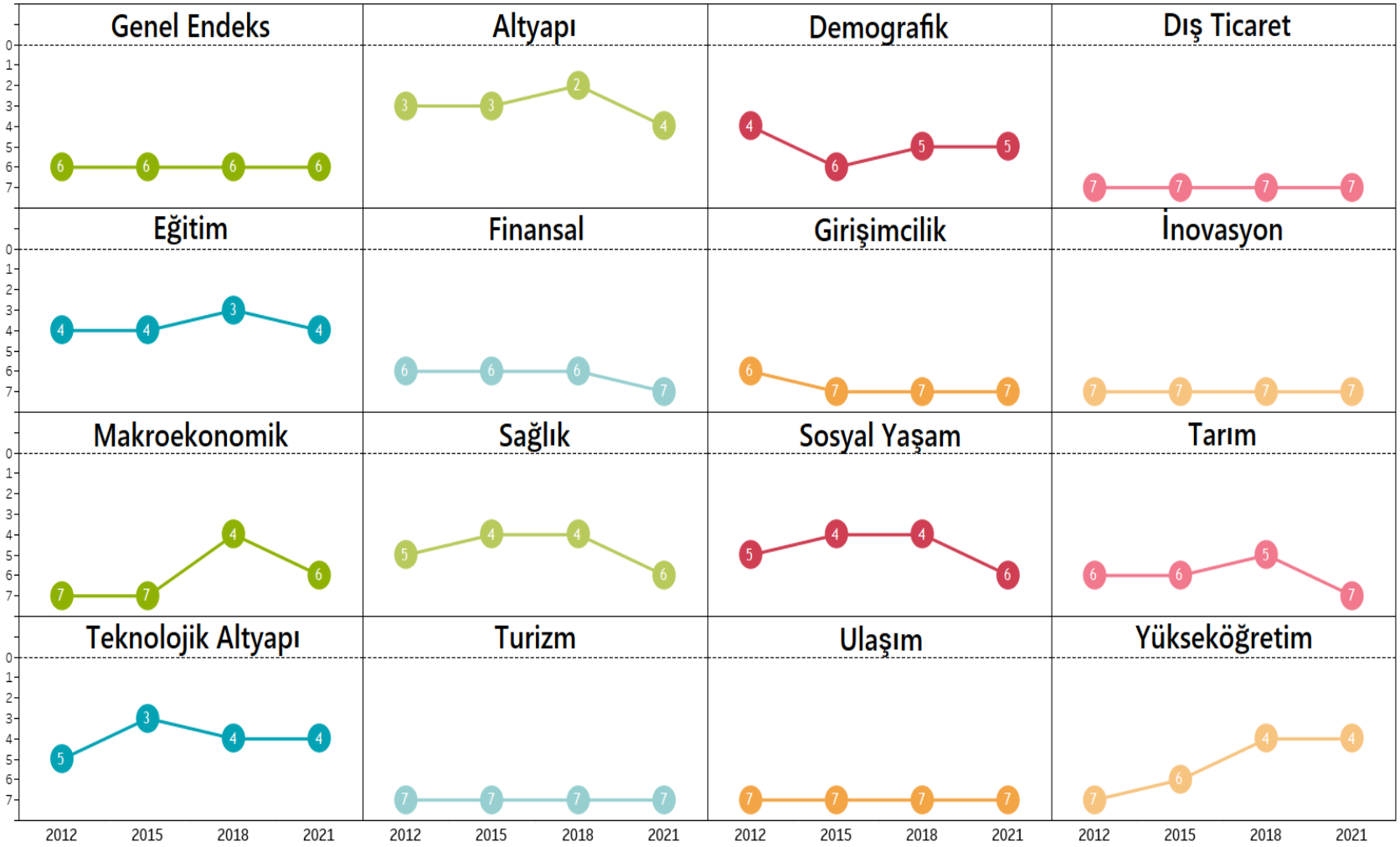
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 80
- Makro Ekonomi 64
- Turizm 81
- Finansal Piyasalar 75
- Tarım 60

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 46
- Girişimcilik 80
- Yüksek Öğretim 18
- Teknolojik Altyapı 57

Bayburt İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

80 OSMANİYE

65. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 44
- Altyapı 74
- Ulaşım 69
- Sağlık 47
- Eğitim 63
- Sosyal Yaşam 62

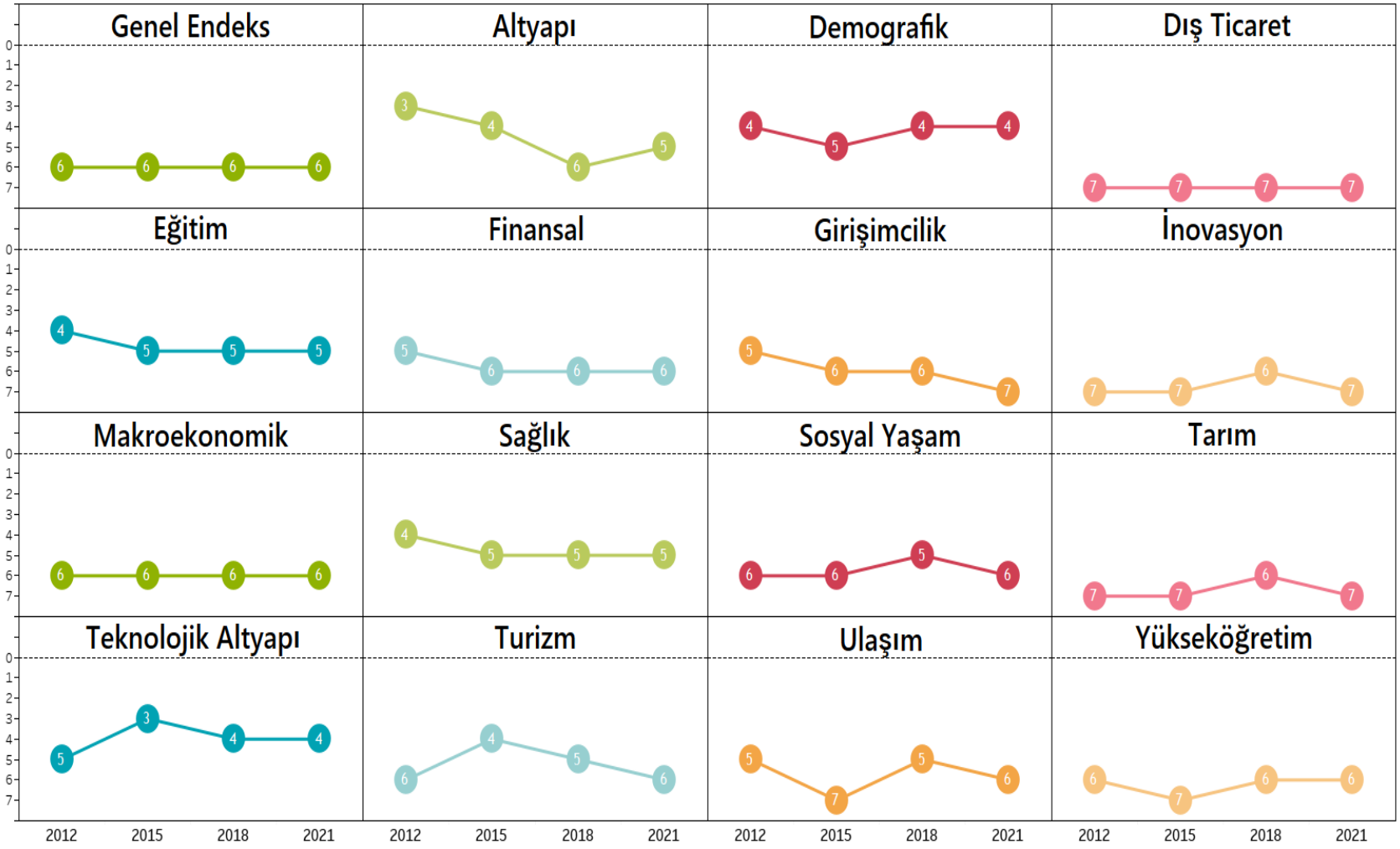
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 67
- Makro Ekonomi 56
- Turizm 26
- Finansal Piyasalar 55
- Tarım 67

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 60
- Girişimcilik 33
- Yüksek Öğretim 73
- Teknolojik Altyapı 53

Osmaniye İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

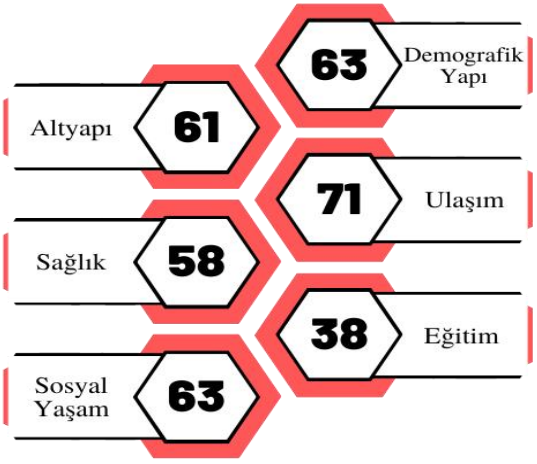

66 YOZGAT

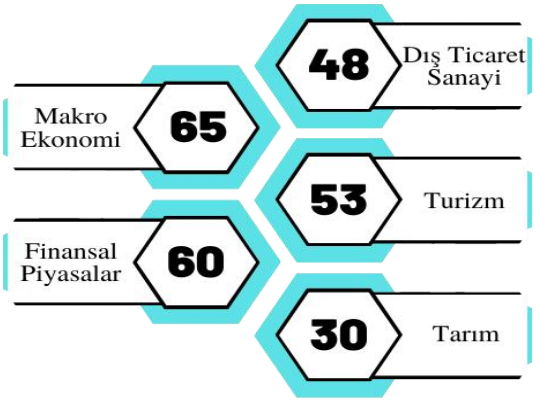
66. Sıra

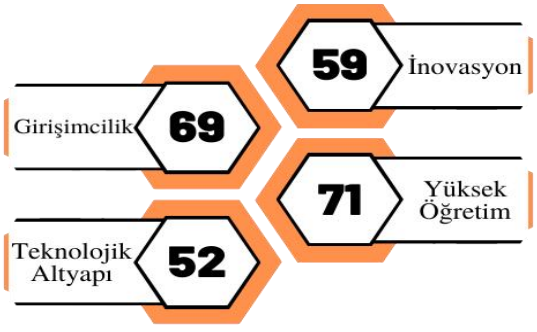
Temel Göstergeler

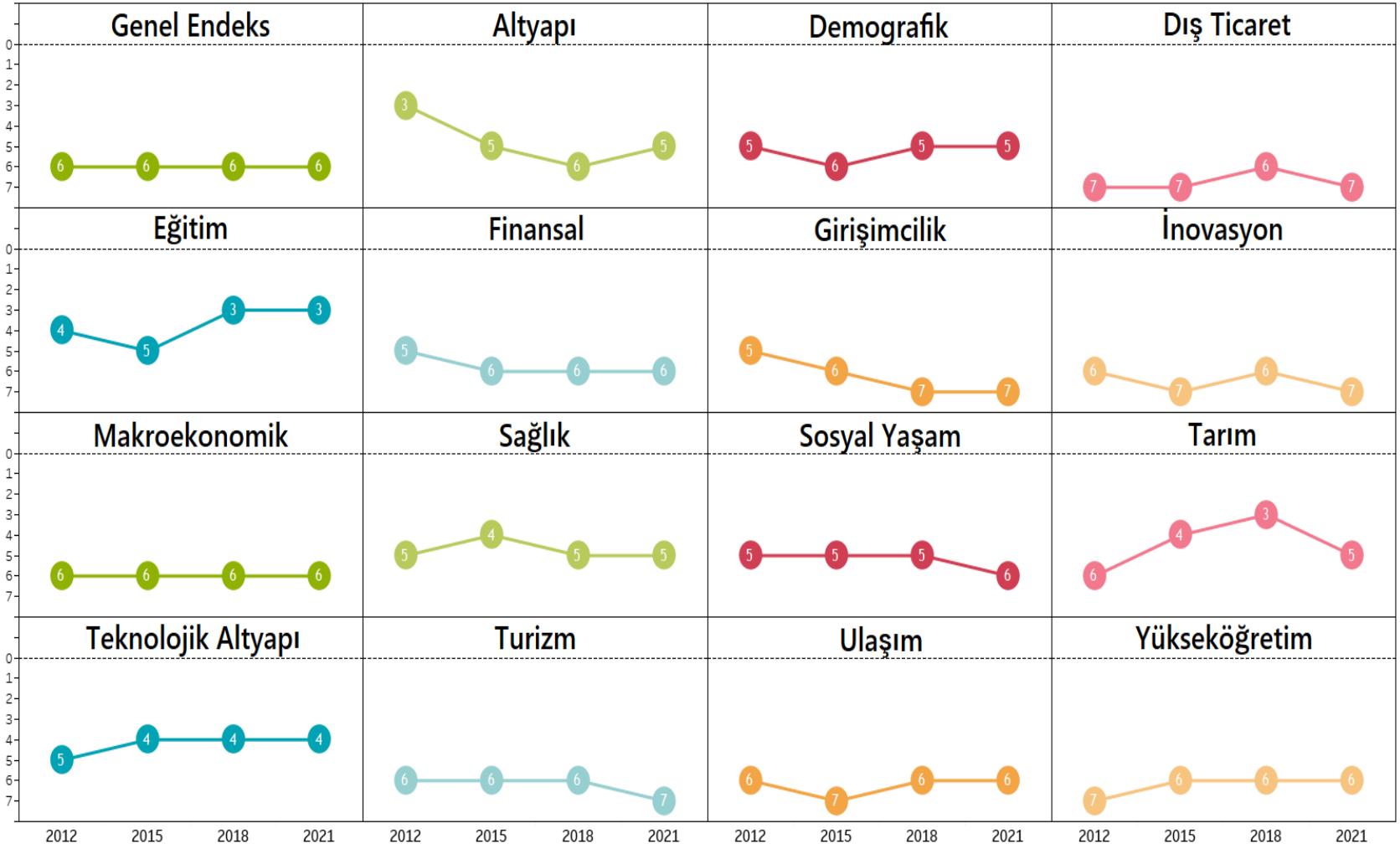
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

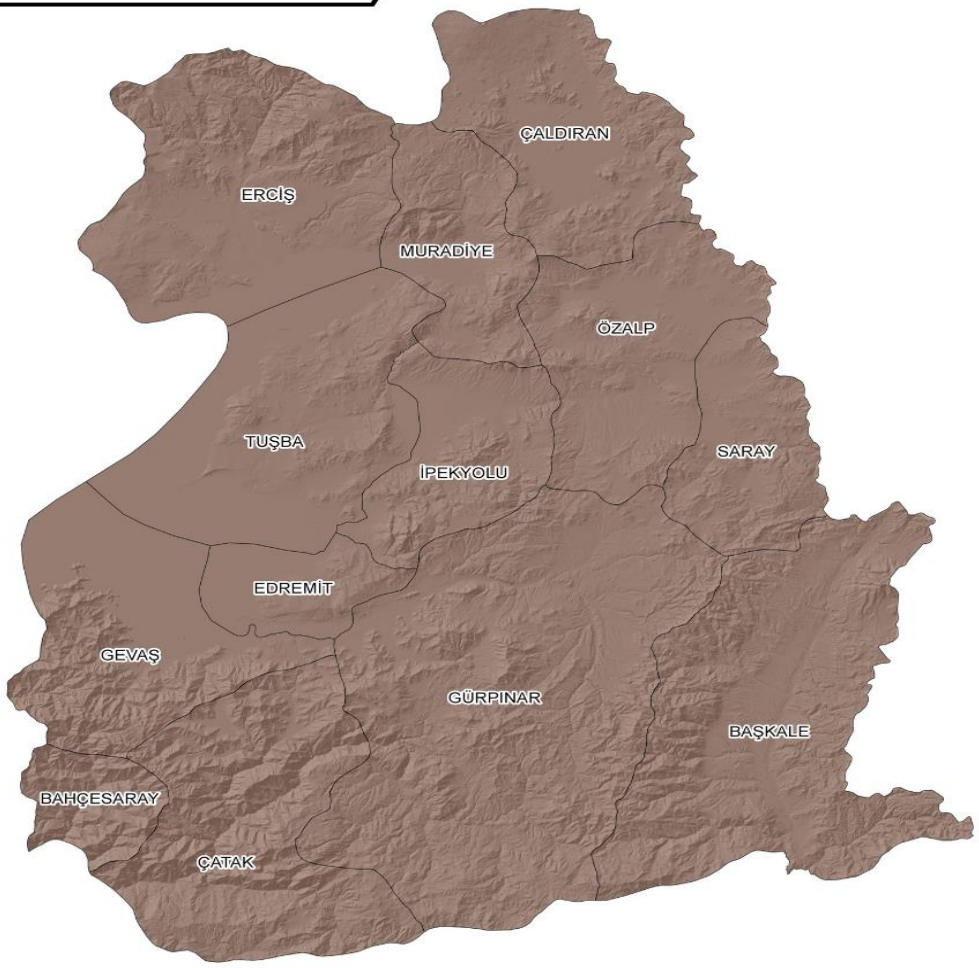

Yozgat İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

65 VAN

67. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 69
- Altyapı: 55
- Ulaşım: 11
- Sağlık: 55
- Eğitim: 73
- Sosyal Yaşam: 67

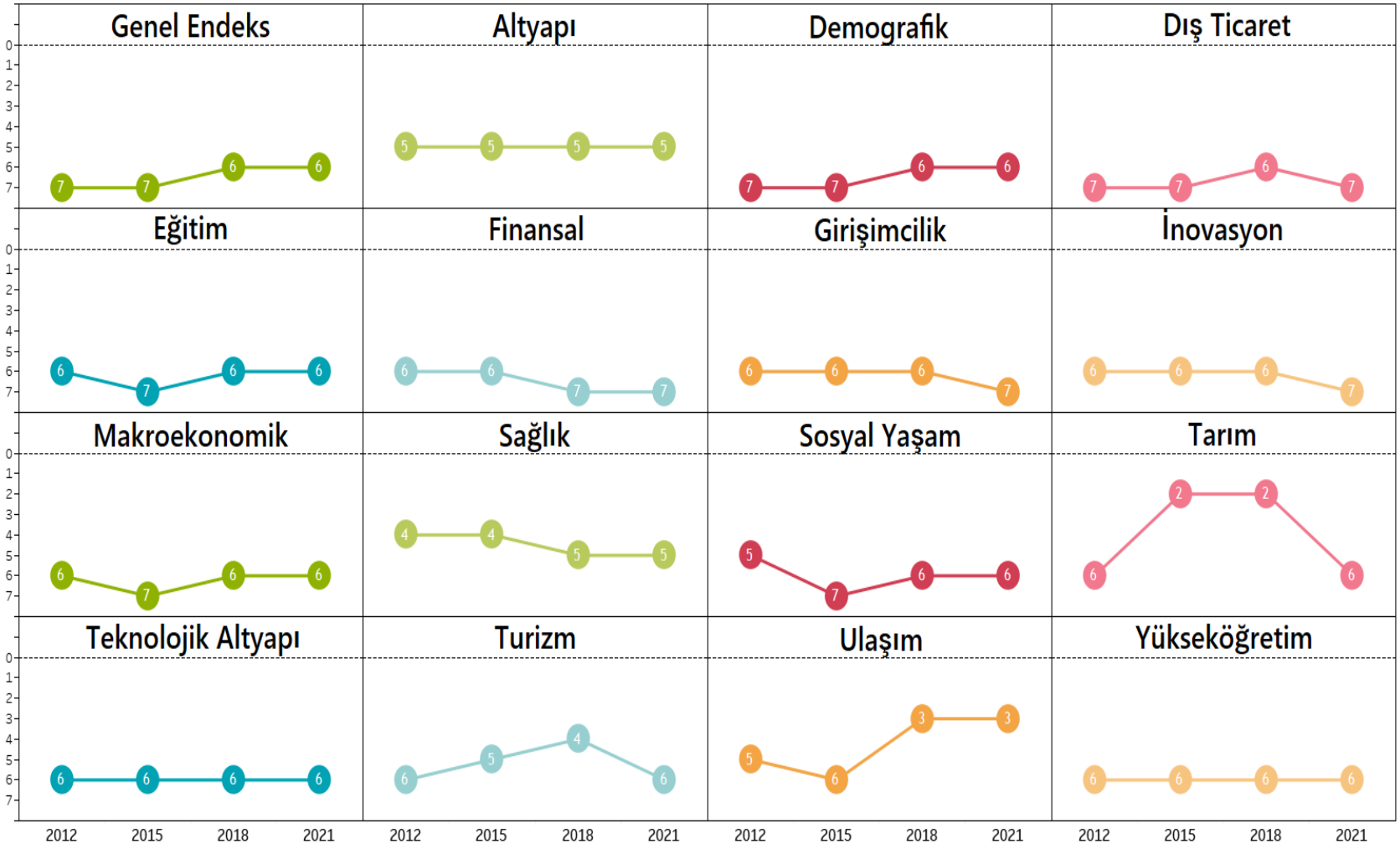
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 49
- Makro Ekonomi: 68
- Turizm: 37
- Finansal Piyasalar: 77
- Tarım: 53

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 63
- Girişimcilik: 36
- Yüksek Öğretim: 60
- Teknolojik Altyapı: 74

Van İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

29 GÜMÜŞHANE

68. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 37
- Altyapı: 23
- Ulaşım: 81
- Sağlık: 77
- Eğitim: 62
- Sosyal Yaşam: 69

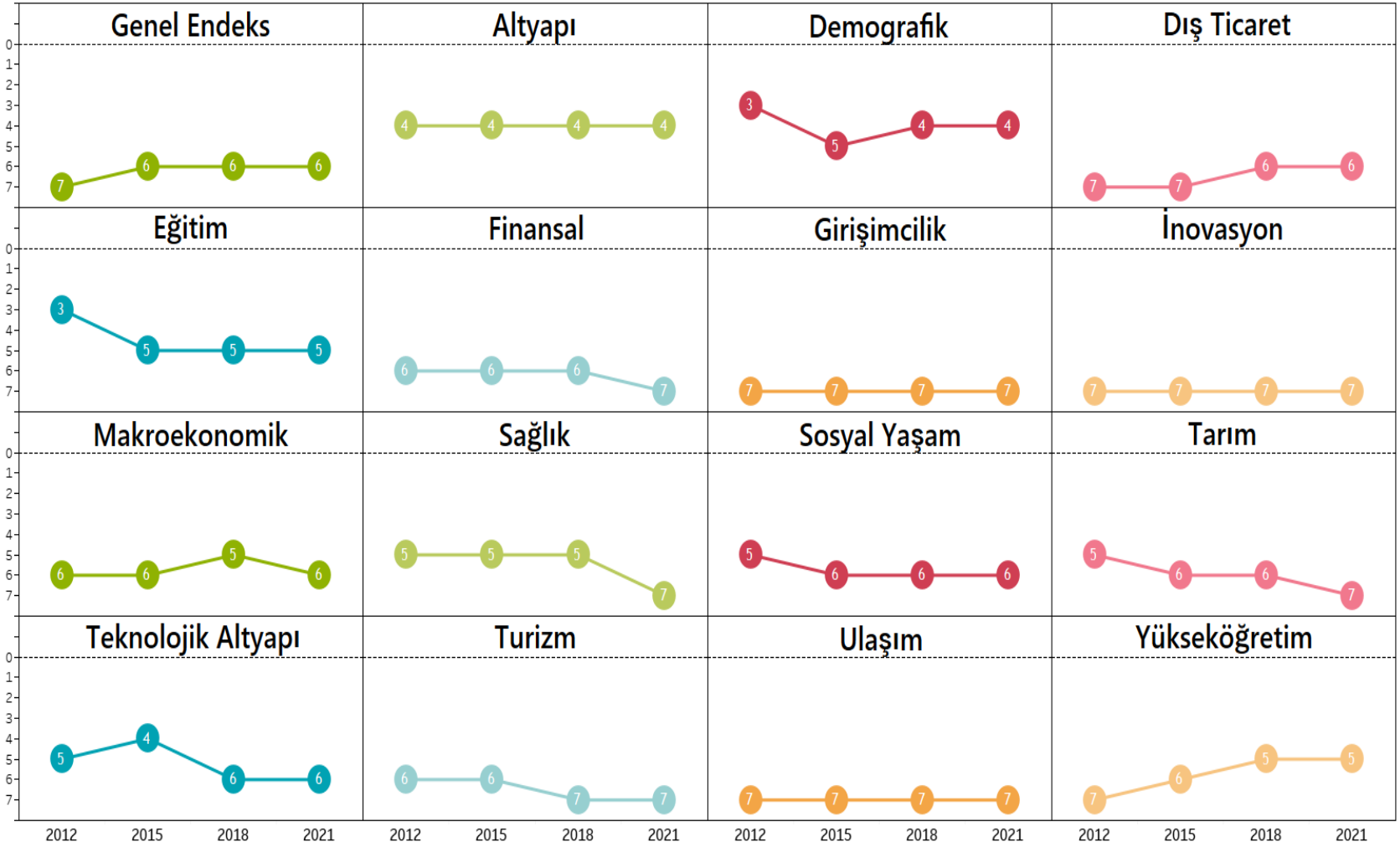
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 21
- Makro Ekonomi: 50
- Turizm: 71
- Finansal Piyasalar: 71
- Tarım: 69

Girişimcilik İnovasyon

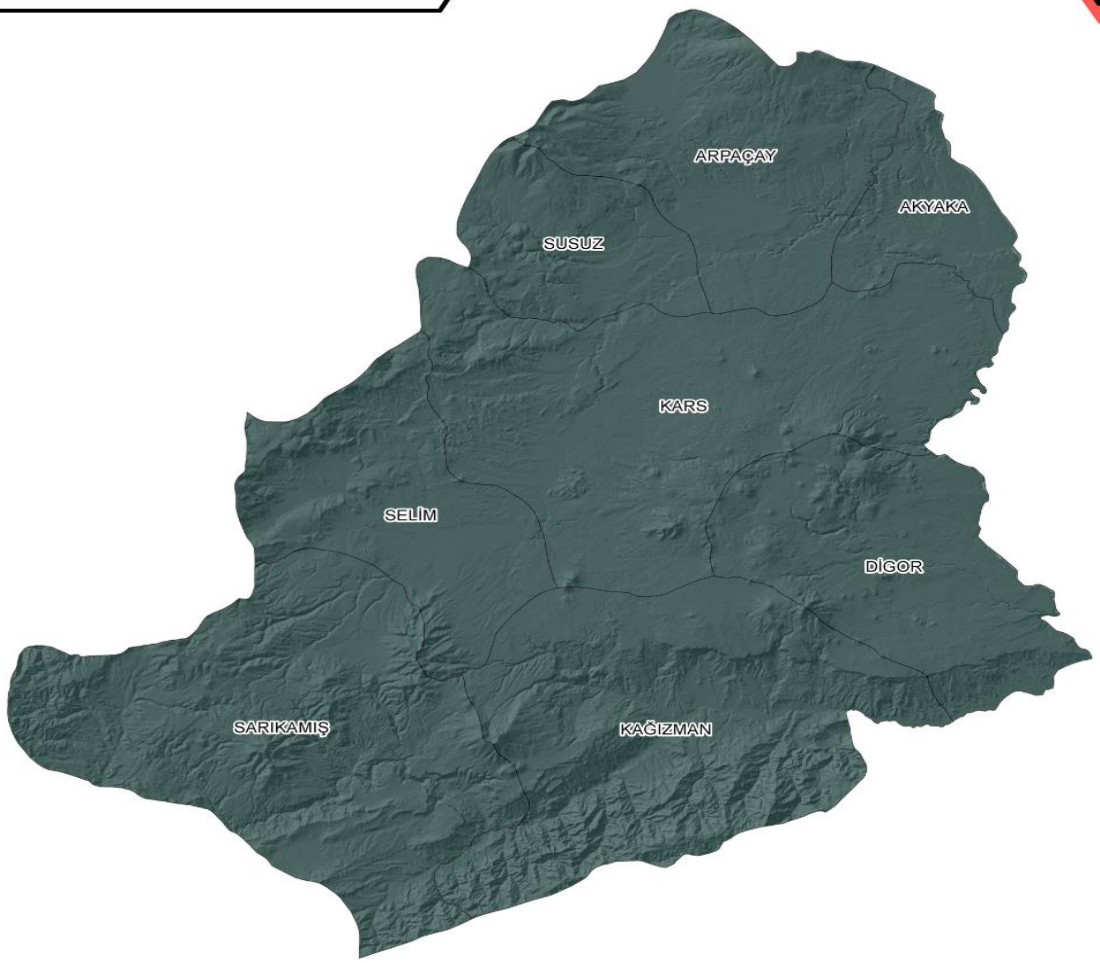
- İnovasyon: 70
- Girişimcilik: 78
- Yüksek Öğretim: 39
- Teknolojik Altyapı: 75

Gümüşhane İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

36 KARS

69. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 75
- Altyapı: 58
- Ulaşım: 43
- Sağlık: 74
- Eğitim: 60
- Sosyal Yaşam: 79

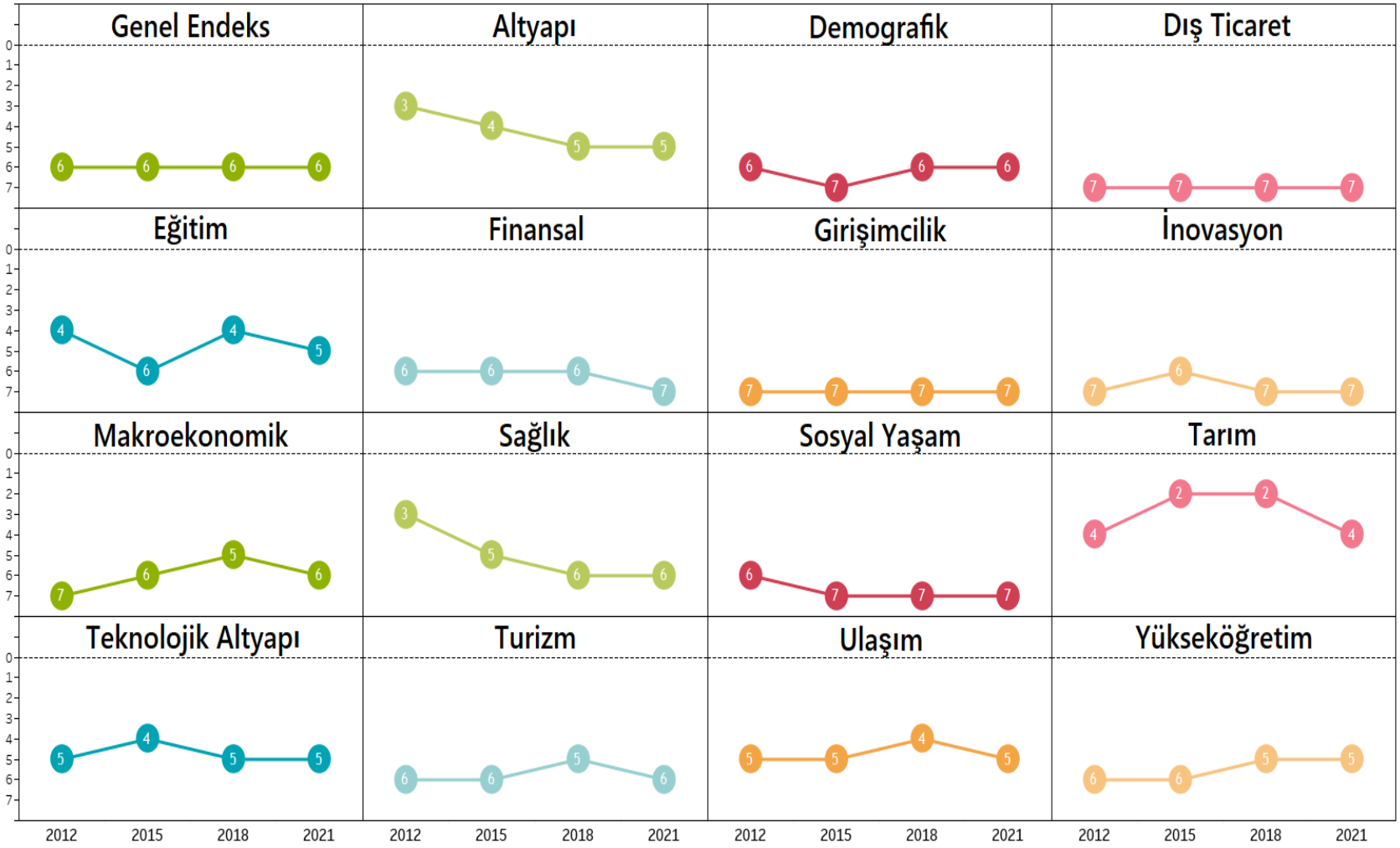
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 75
- Makro Ekonomi: 70
- Turizm: 31
- Finansal Piyasalar: 74
- Tarım: 6

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 75
- Girişimcilik: 75
- Yüksek Öğretim: 38
- Teknolojik Altyapı: 67

Kars İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

12 BİNGÖL

70. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 54
- Altyapı: 54
- Ulaşım: 53
- Sağlık: 68
- Eğitim: 57
- Sosyal Yaşam: 73

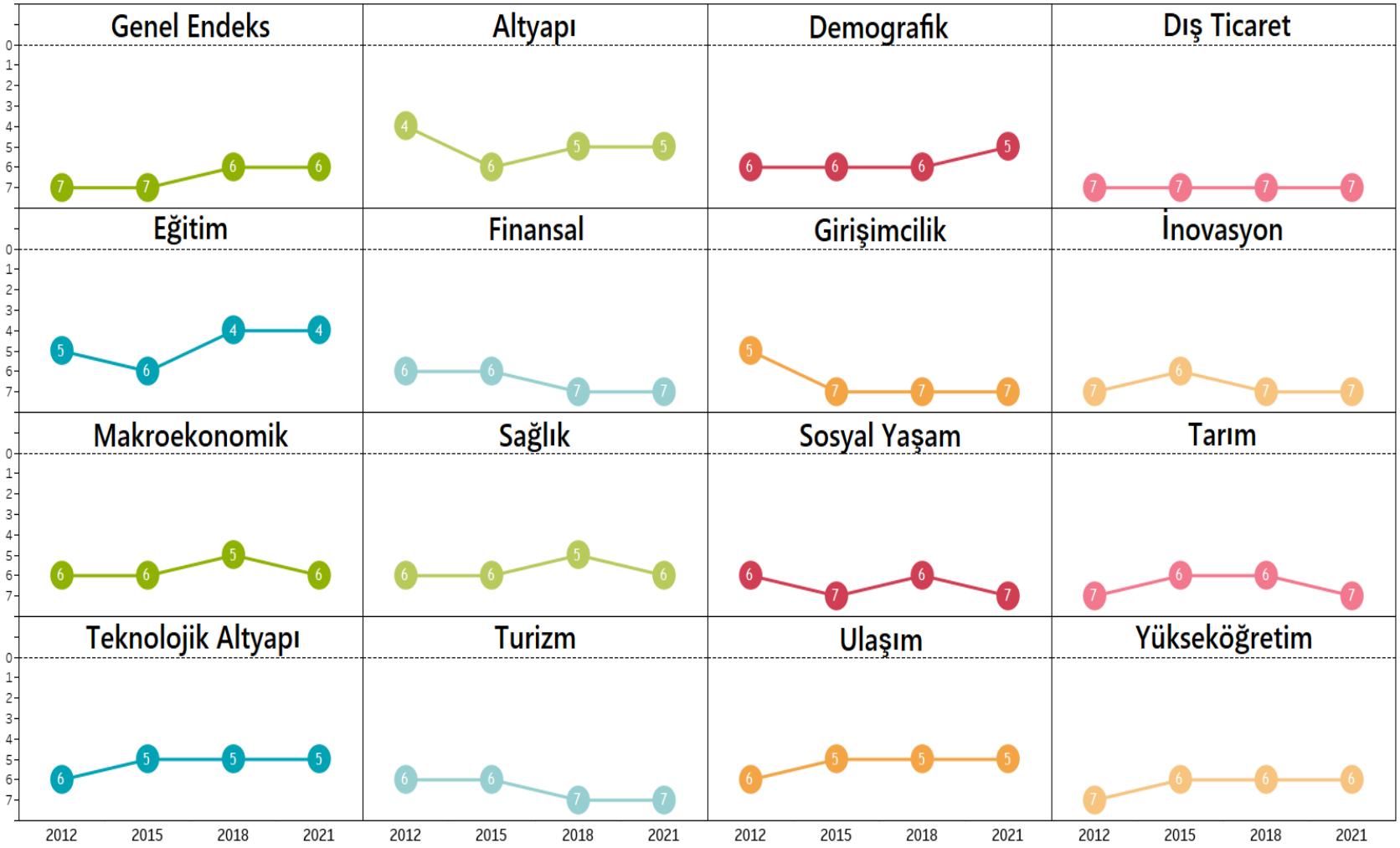
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 62
- Makro Ekonomi: 67
- Turizm: 80
- Finansal Piyasalar: 78
- Tarım: 64

Girişimcilik İnovasyon

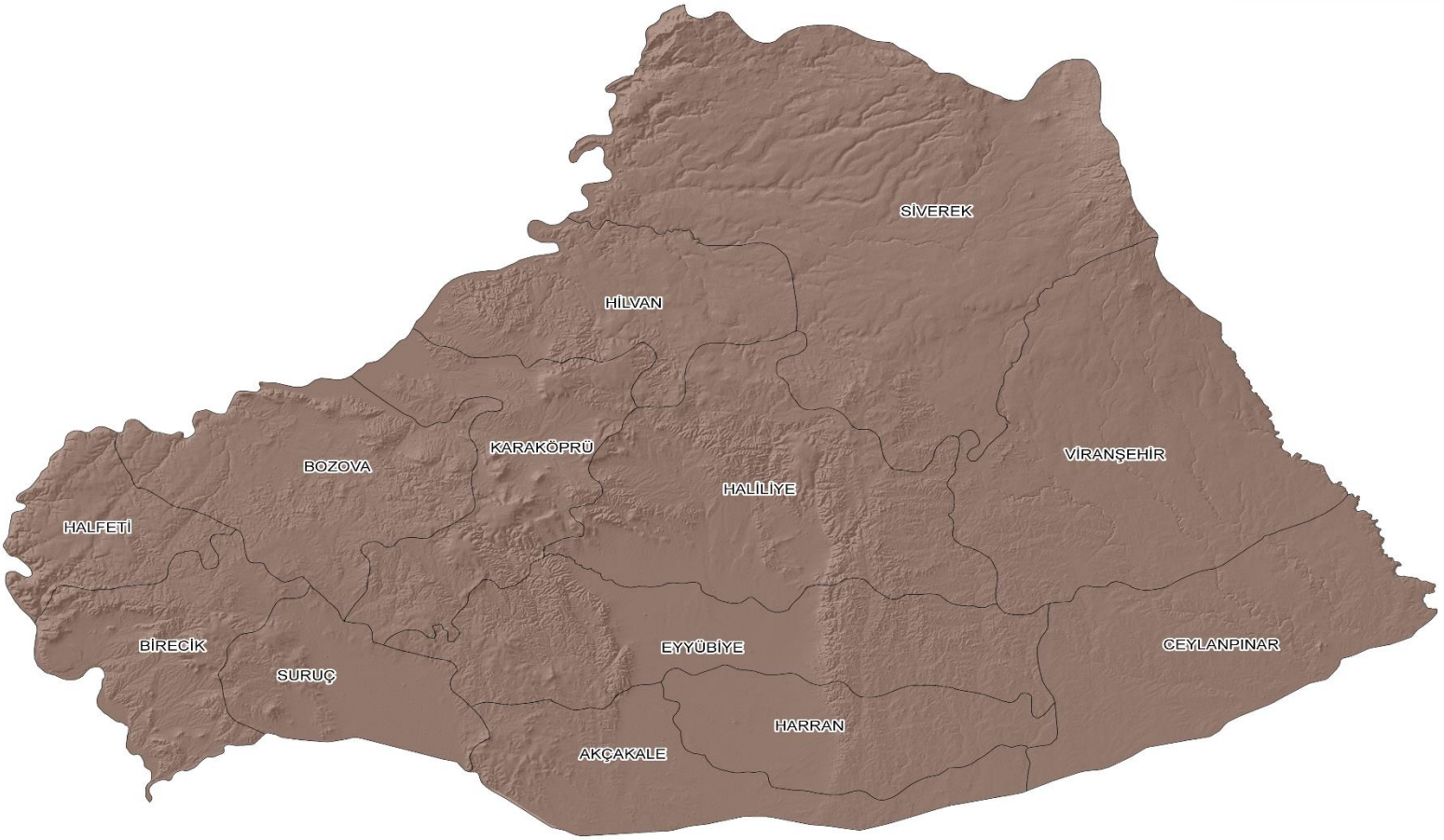
- İnovasyon: 79
- Girişimcilik: 61
- Yüksek Öğretim: 69
- Teknolojik Altyapı: 70

Bingöl İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

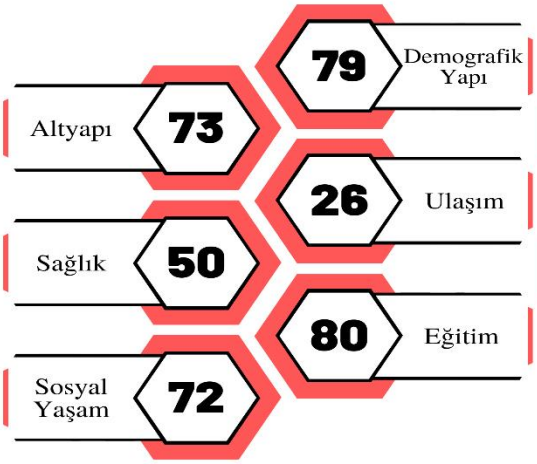

63 ŞANLIURFA

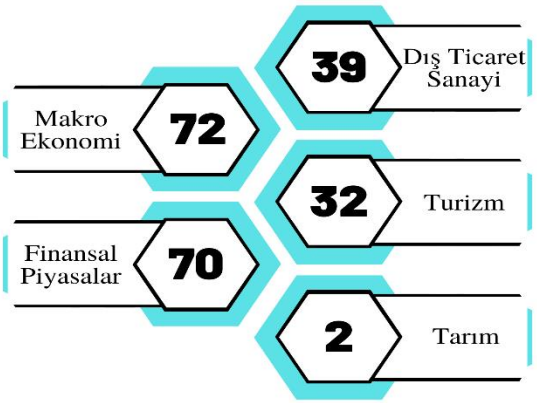
71. Sıra

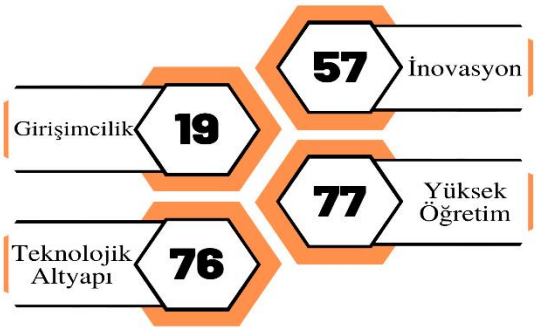
Temel Göstergeler

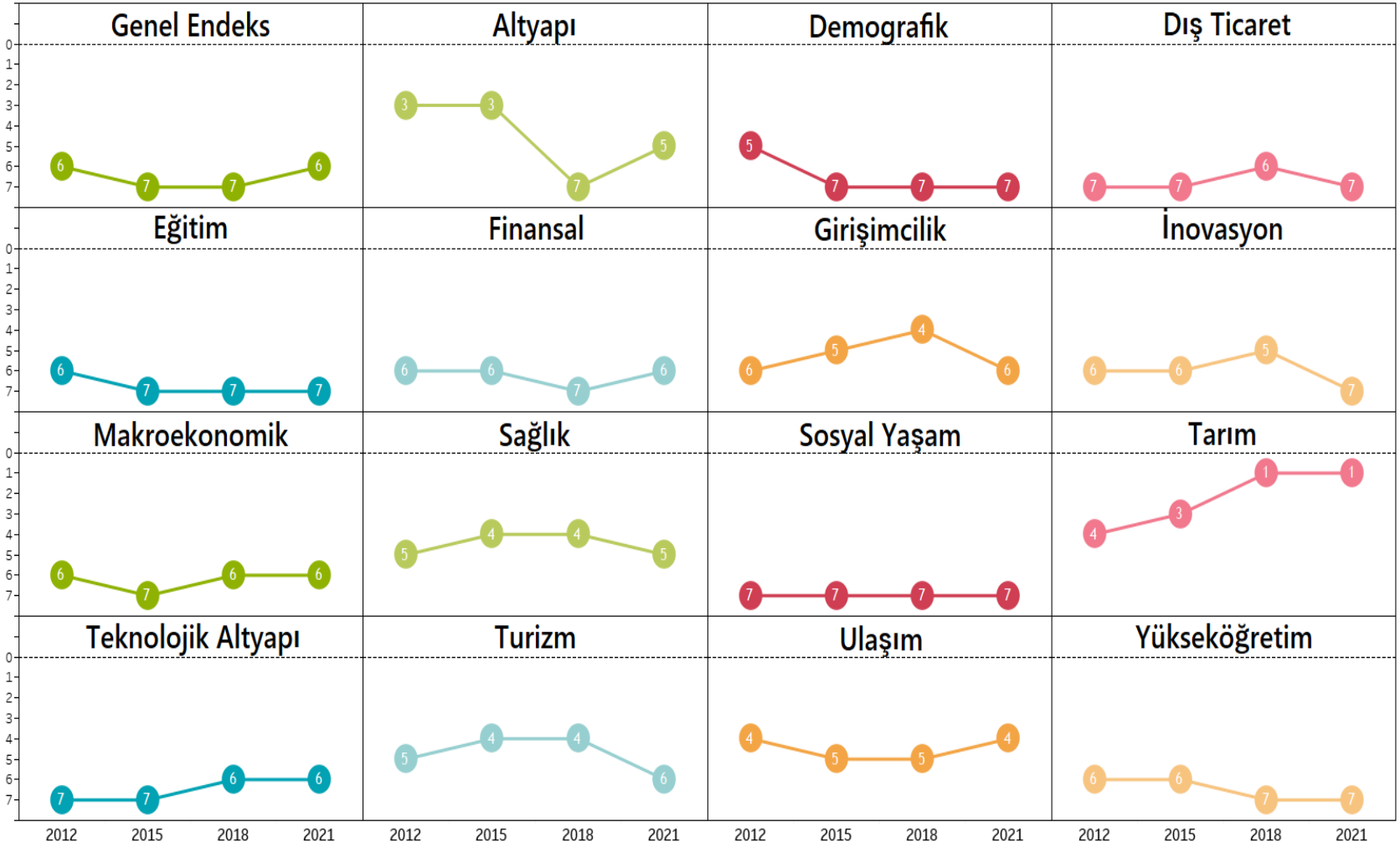
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

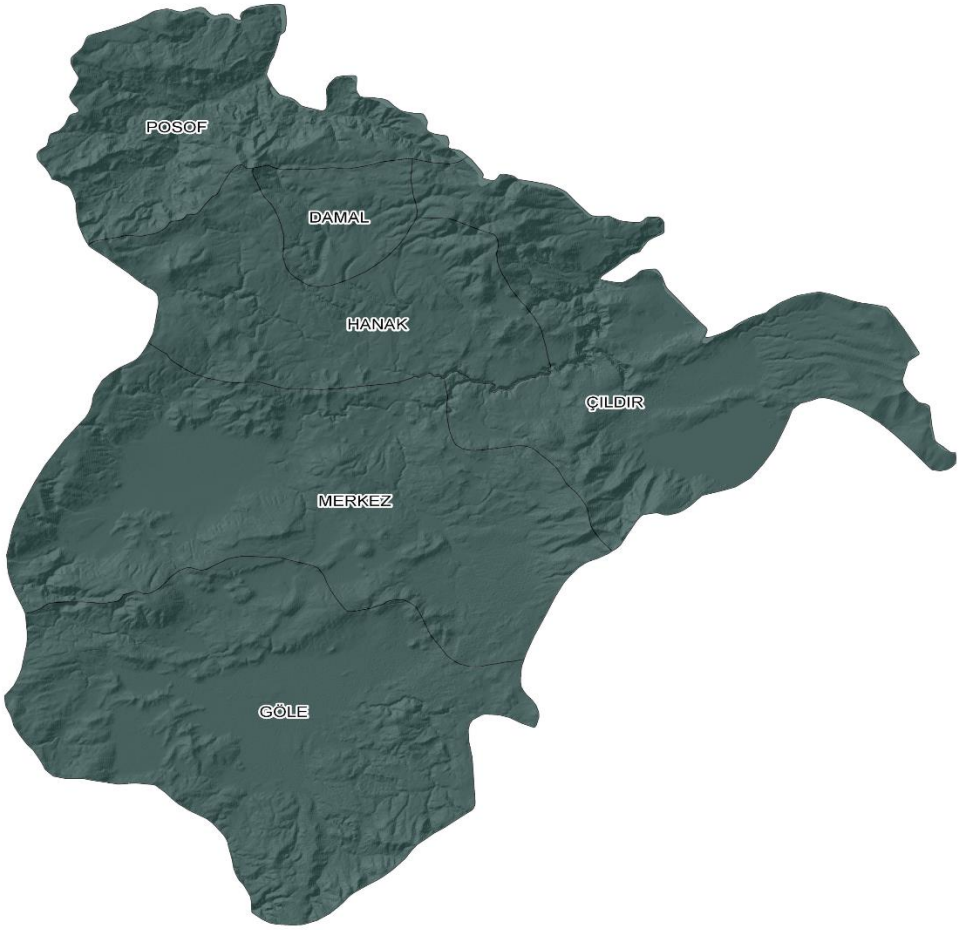

Şanlıurfa İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

75 ARDAHAN

72. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 77
- Altyapı: 53
- Ulaşım: 76
- Sağlık: 79
- Eğitim: 43
- Sosyal Yaşam: 61

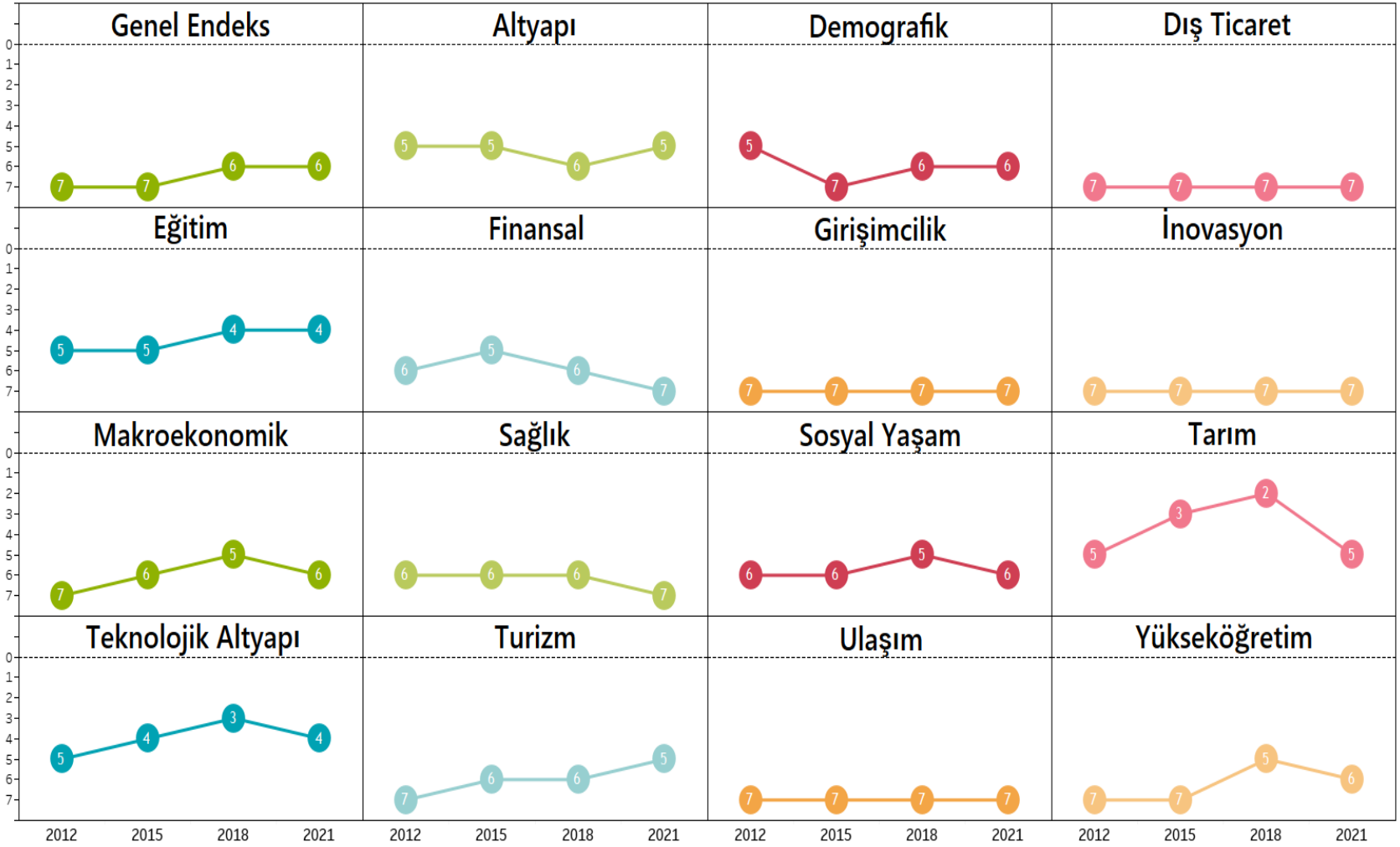
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 81
- Makro Ekonomi: 71
- Turizm: 15
- Finansal Piyasalar: 76
- Tarım: 22

Girişimcilik İnovasyon

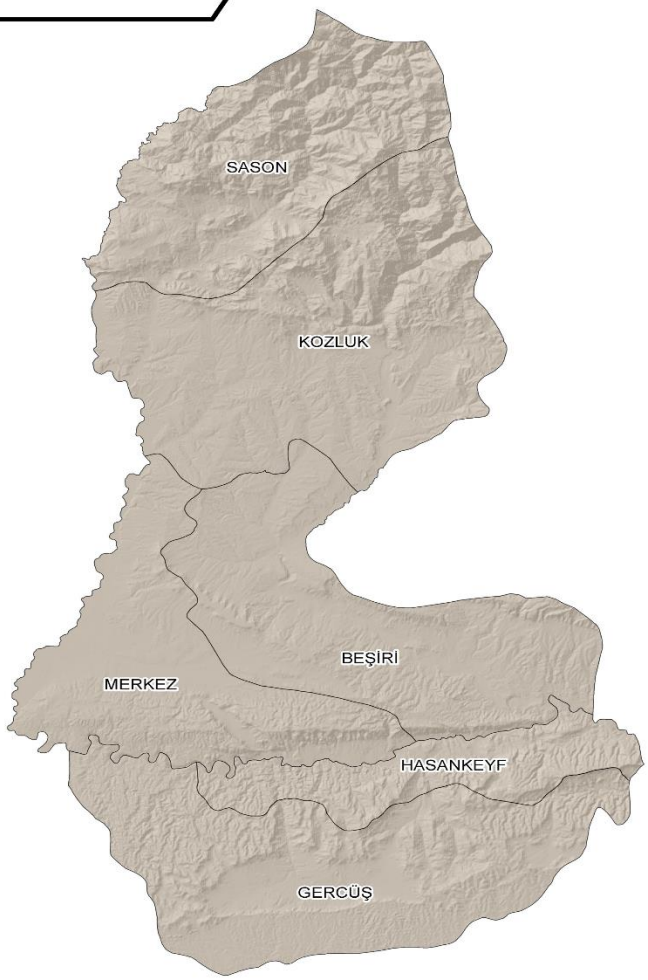
- İnovasyon: 77
- Girişimcilik: 81
- Yüksek Öğretim: 66
- Teknolojik Altyapı: 41

Ardahan İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

72 BATMAN

73. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 65
- Altyapı 72
- Ulaşım 48
- Sağlık 26
- Eğitim 76
- Sosyal Yaşam 77

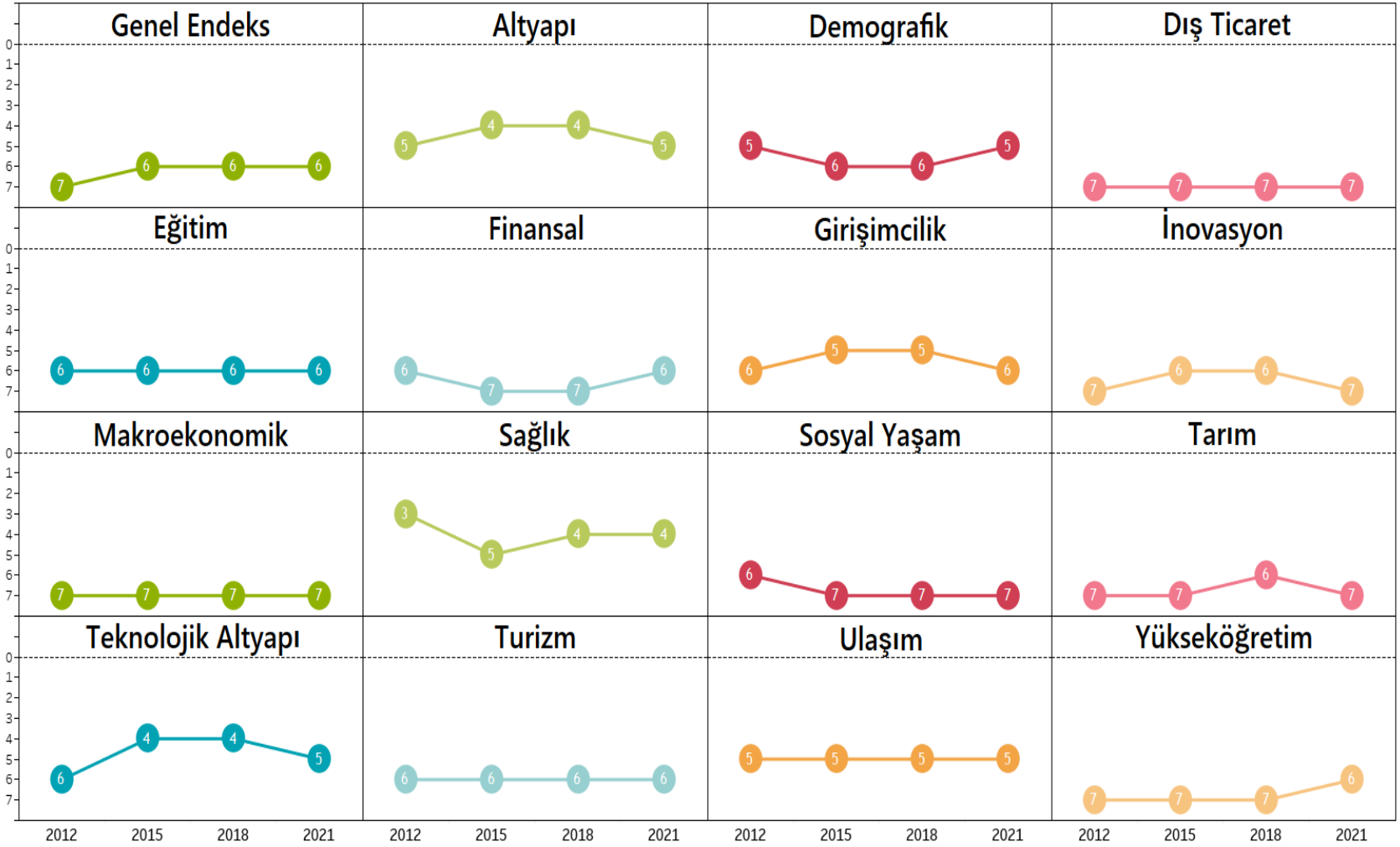
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 76
- Makro Ekonomi 81
- Turizm 28
- Finansal Piyasalar 54
- Tarım 68

Girişimcilik İnovasyon

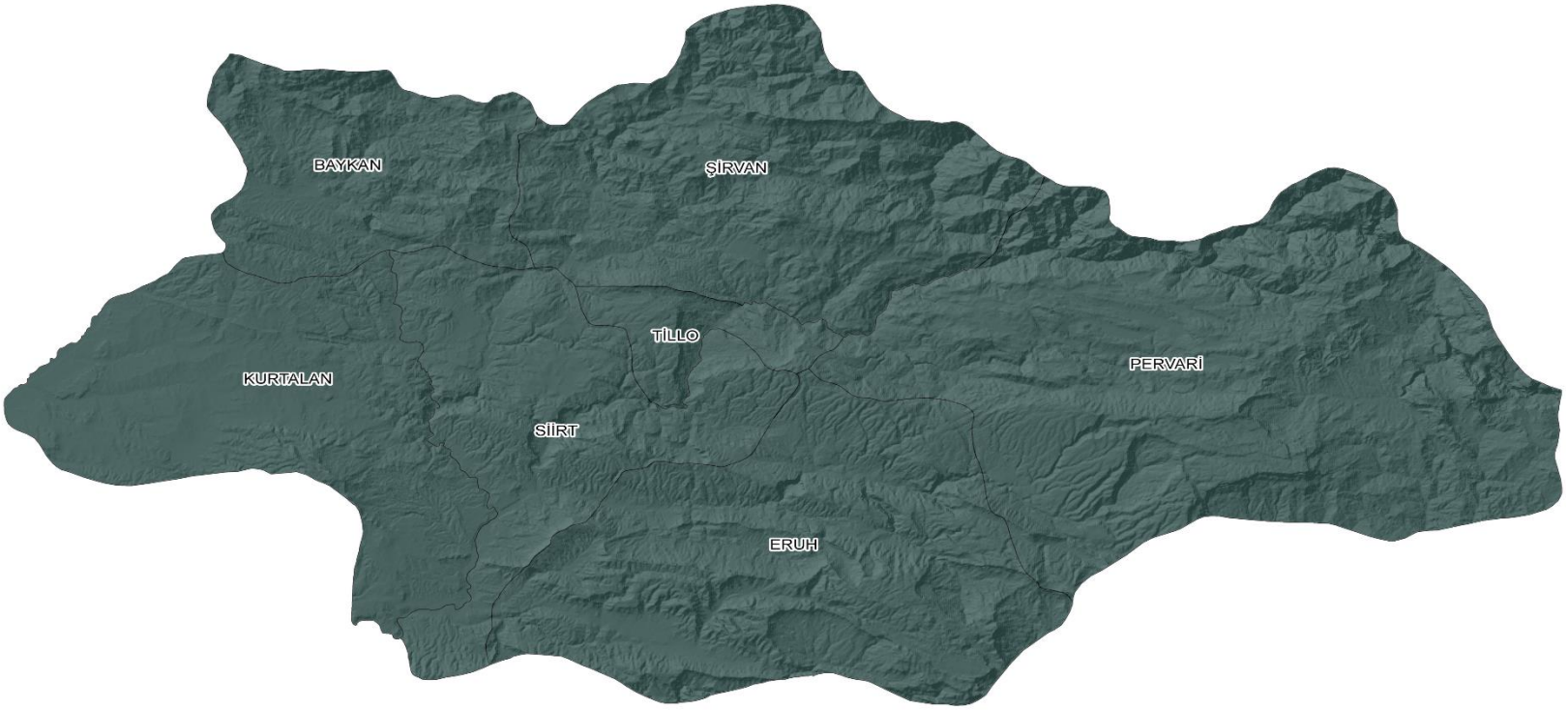
- İnovasyon 68
- Girişimcilik 21
- Yüksek Öğretim 74
- Teknolojik Altyapı 68

Batman İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

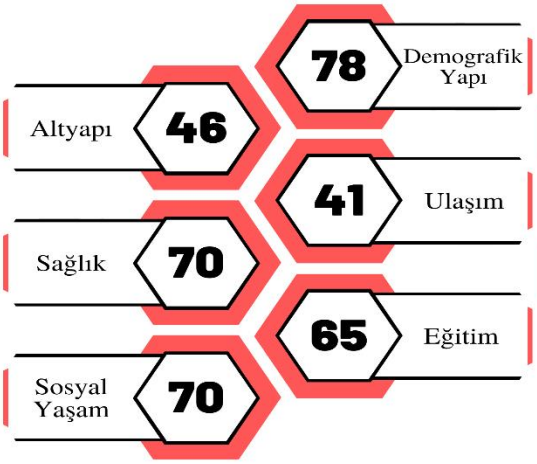

74 SİİRT

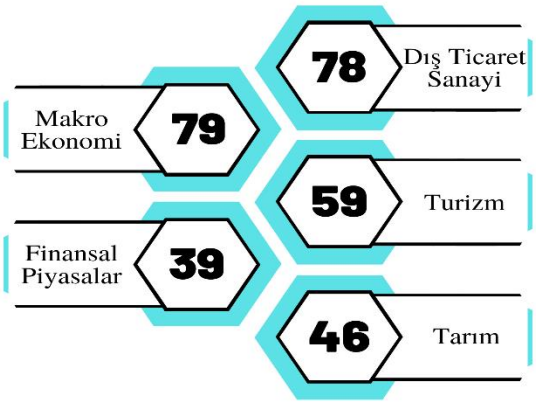
74. Sıra

Temel Göstergeler

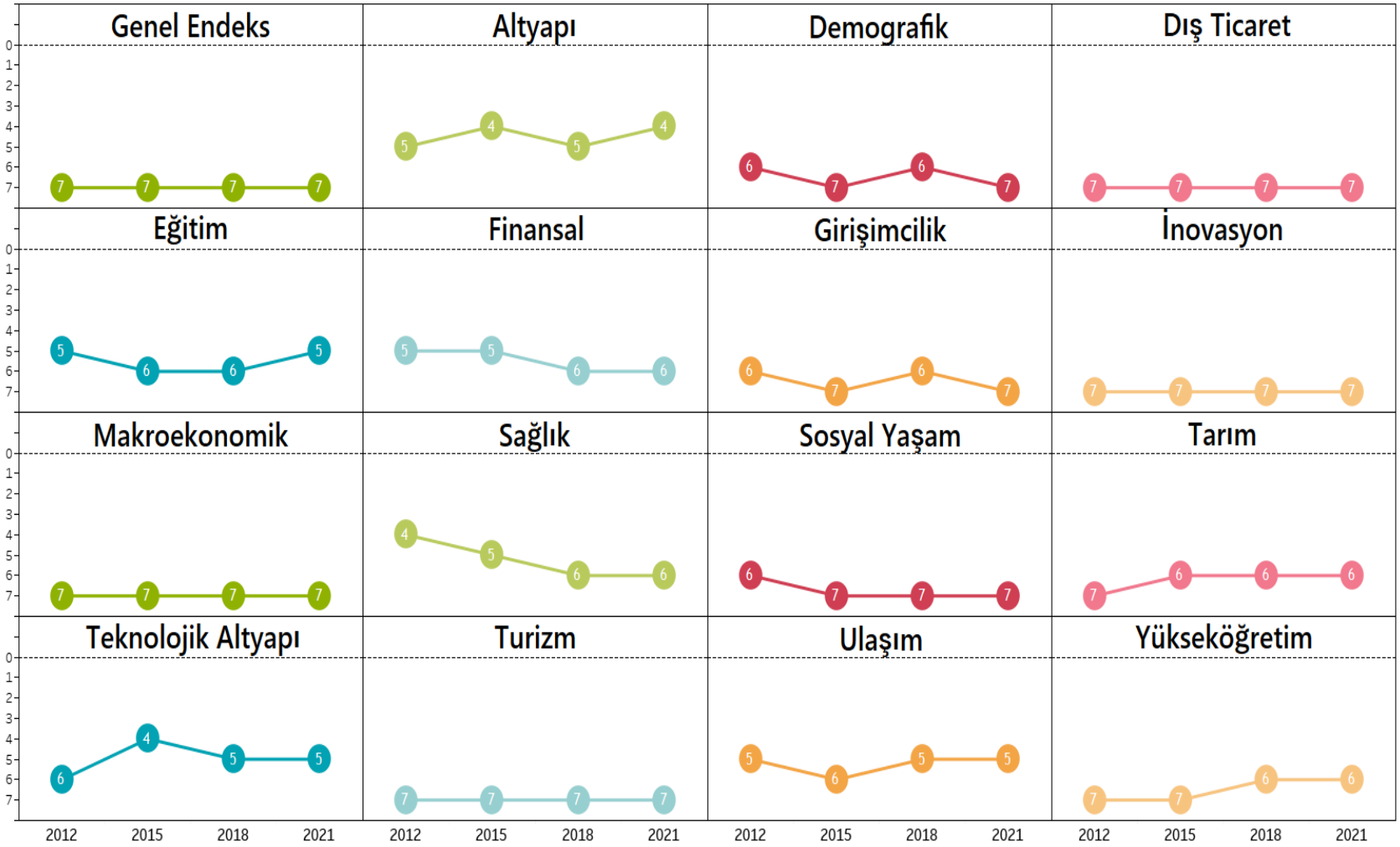
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Siirt İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

47 MARDİN

75. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 72
- Altyapı: 78
- Ulaşım: 47
- Sağlık: 43
- Eğitim: 77
- Sosyal Yaşam: 74

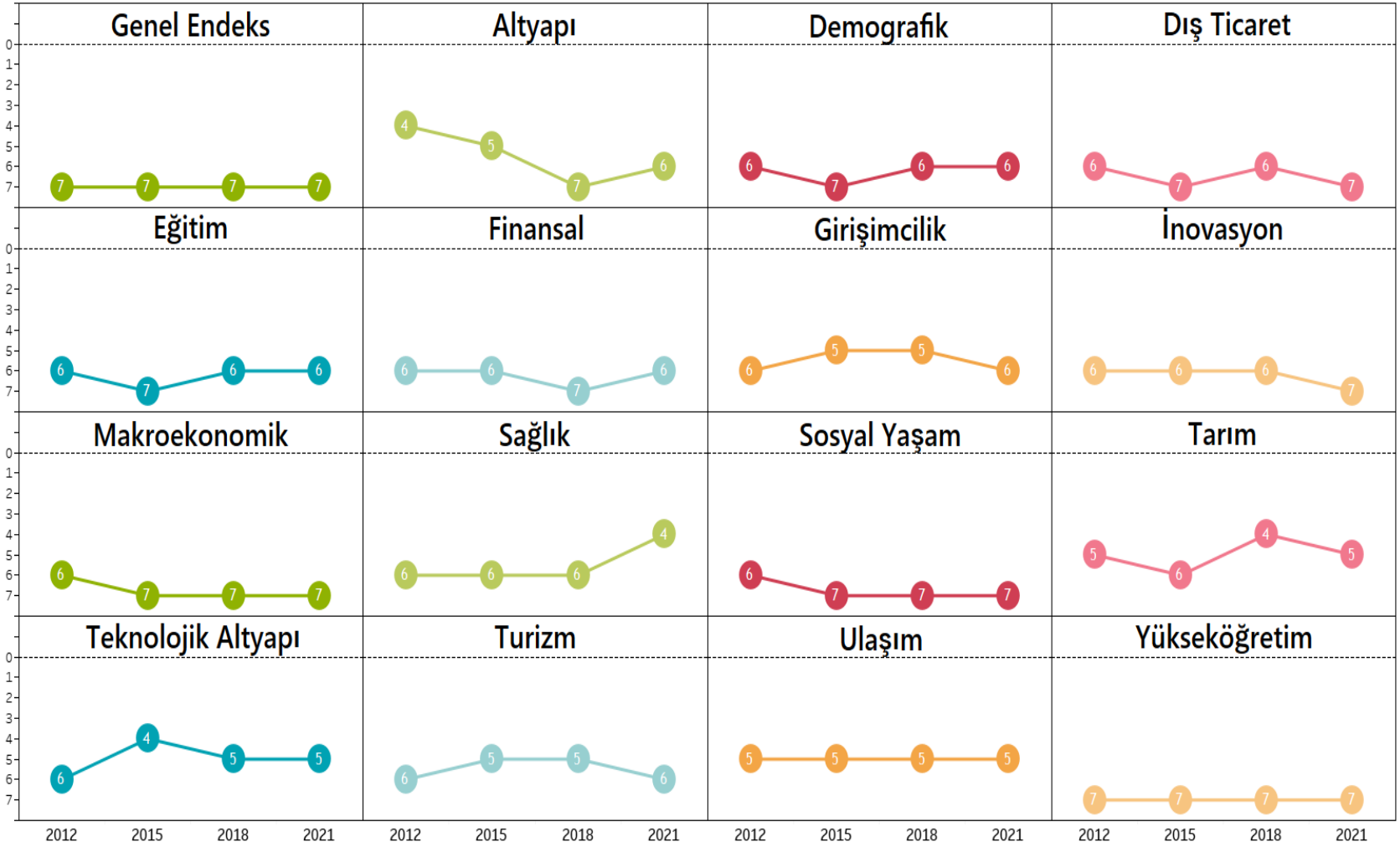
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 57
- Makro Ekonomi: 78
- Turizm: 44
- Finansal Piyasalar: 66
- Tarım: 24

Girişimcilik İnovasyon

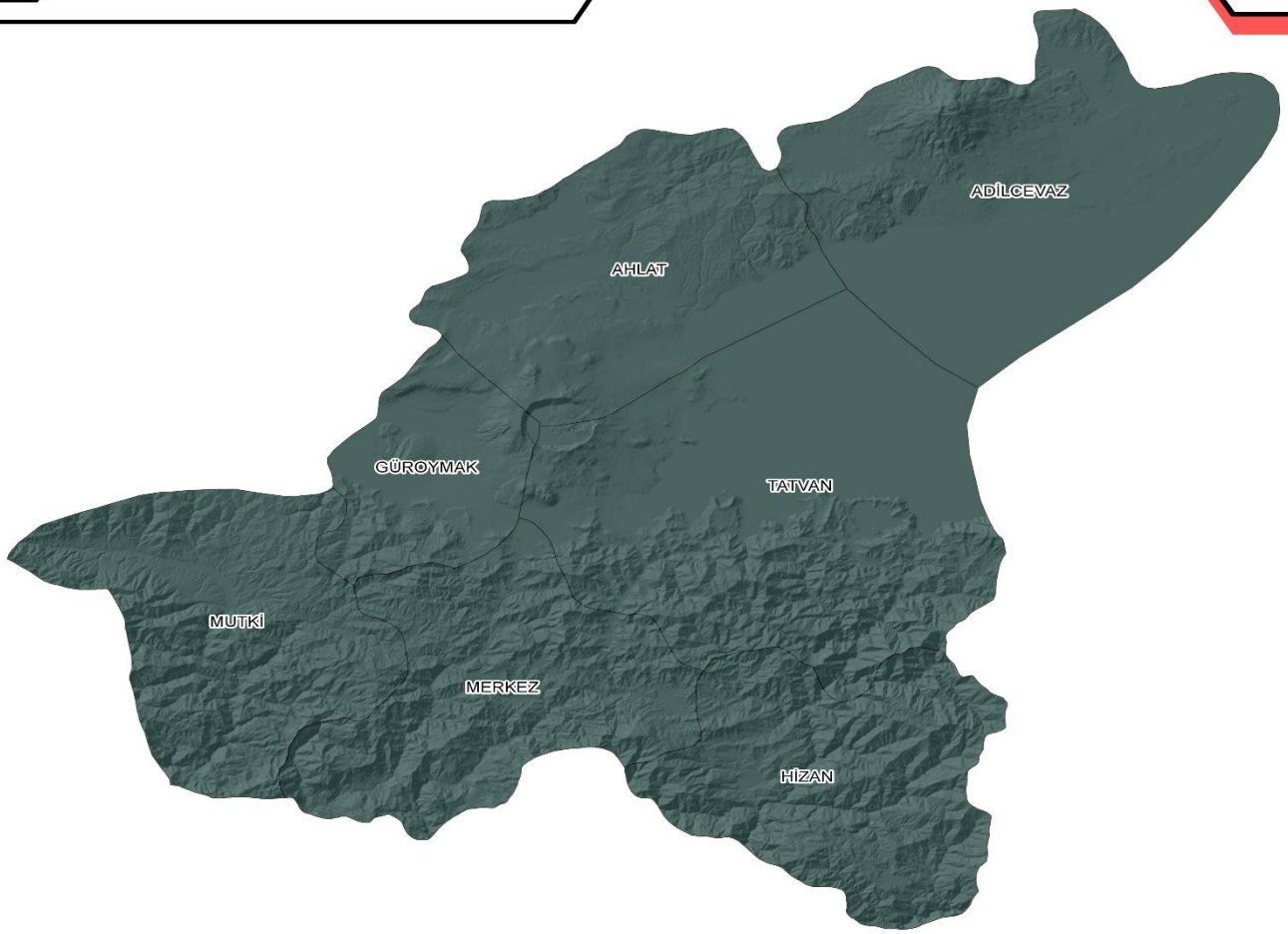
- İnovasyon: 54
- Girişimcilik: 23
- Yüksek Öğretim: 76
- Teknolojik Altyapı: 72

Mardin İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

13 BİTLİS

76. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 74
- Altyapı: 64
- Ulaşım: 57
- Sağlık: 69
- Eğitim: 64
- Sosyal Yaşam: 71

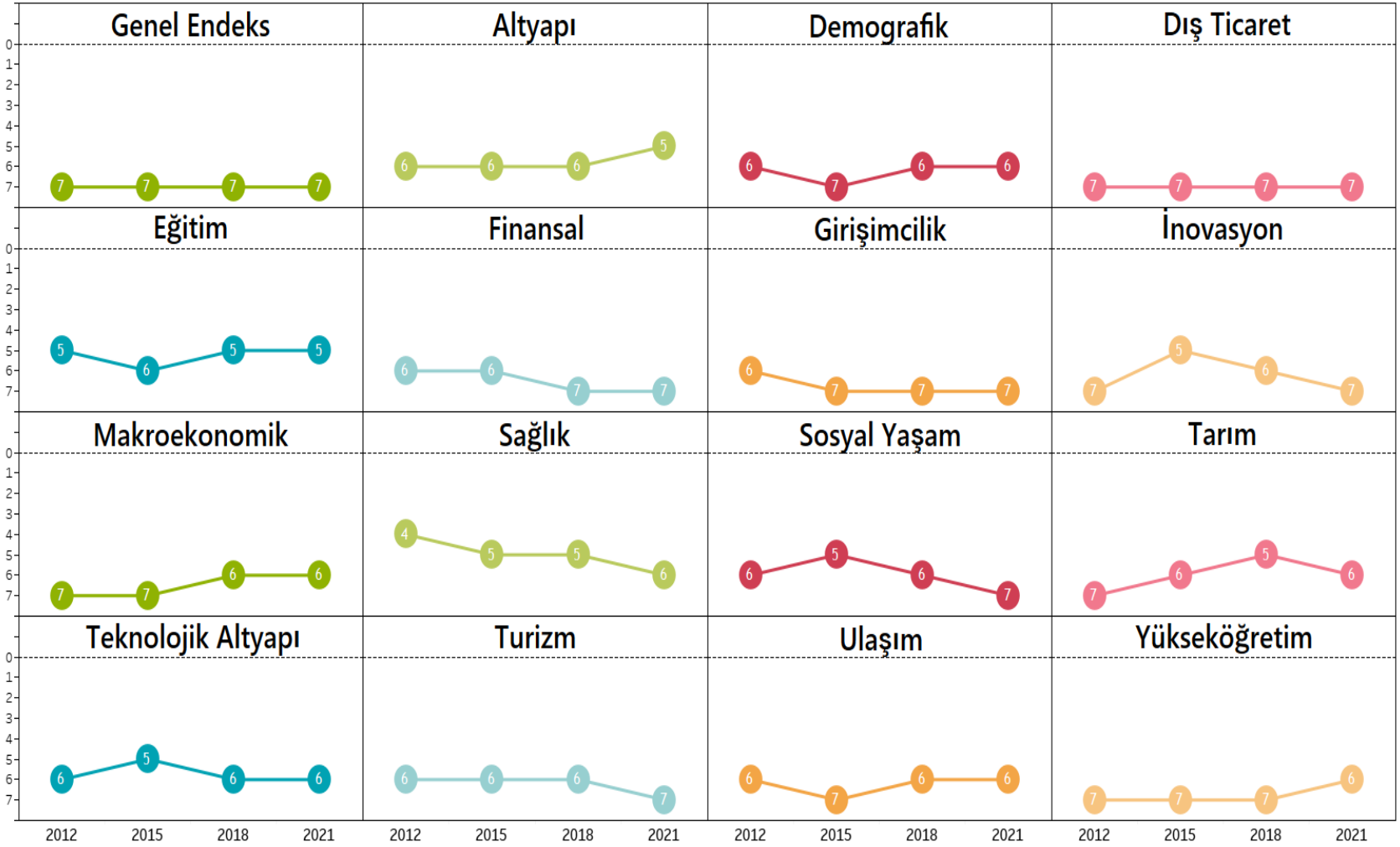
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 47
- Makro Ekonomi: 76
- Turizm: 79
- Finansal Piyasalar: 72
- Tarım: 58

Girişimcilik İnovasyon

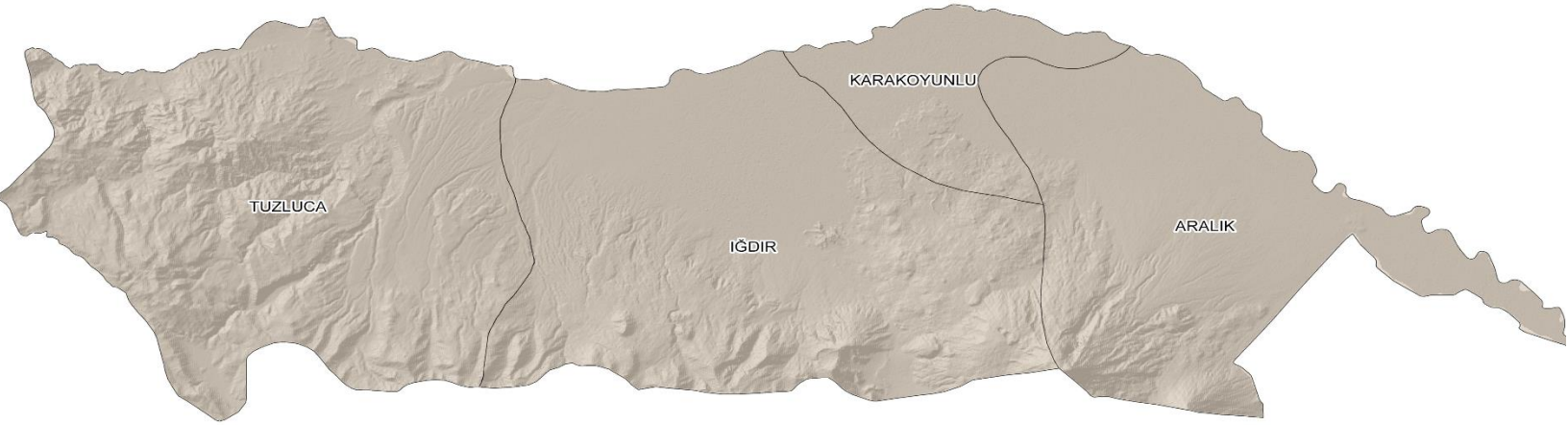
- İnovasyon: 76
- Girişimcilik: 52
- Yüksek Öğretim: 75
- Teknolojik Altyapı: 78

Bitlis İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

76 IĞDIR

77. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı 76
- Altyapı 80
- Ulaşım 61
- Sağlık 65
- Eğitim 61
- Sosyal Yaşam 76

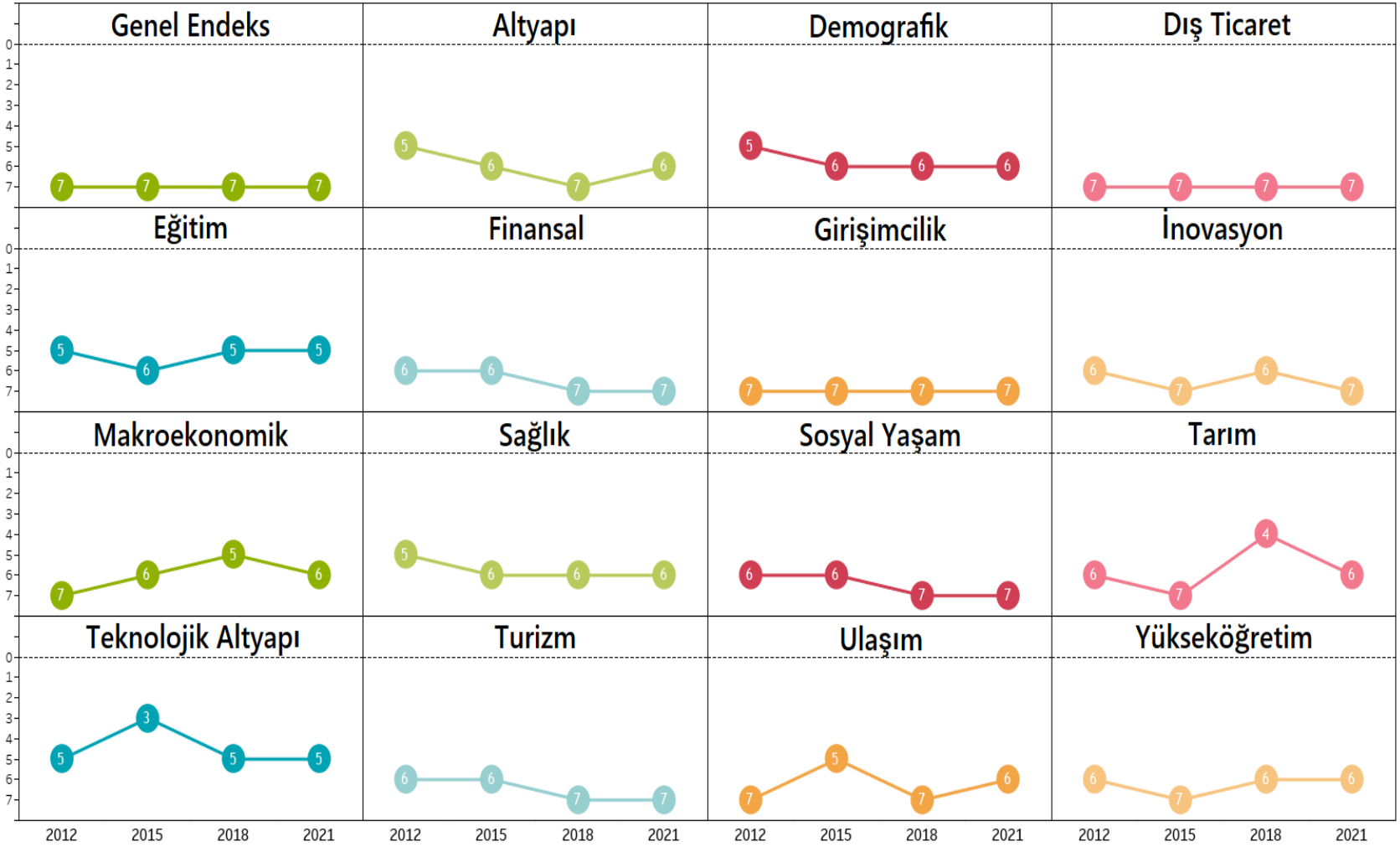
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi 64
- Makro Ekonomi 74
- Turizm 76
- Finansal Piyasalar 73
- Tarım 33

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon 34
- Girişimcilik 72
- Yüksek Öğretim 70
- Teknolojik Altyapı 69

Iğdır İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

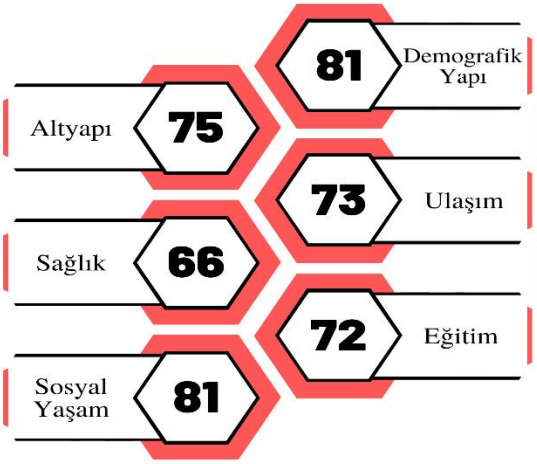

04 AĞRI

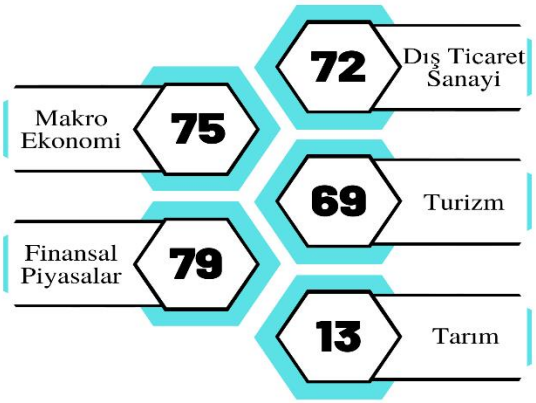
78. Sıra

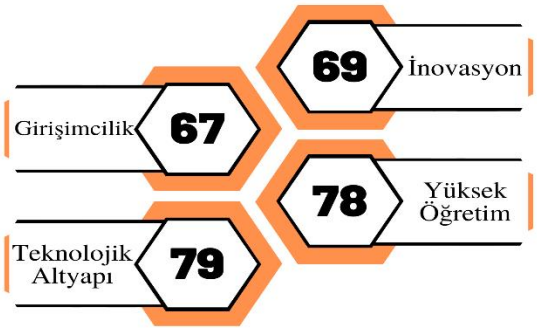
Temel Göstergeler

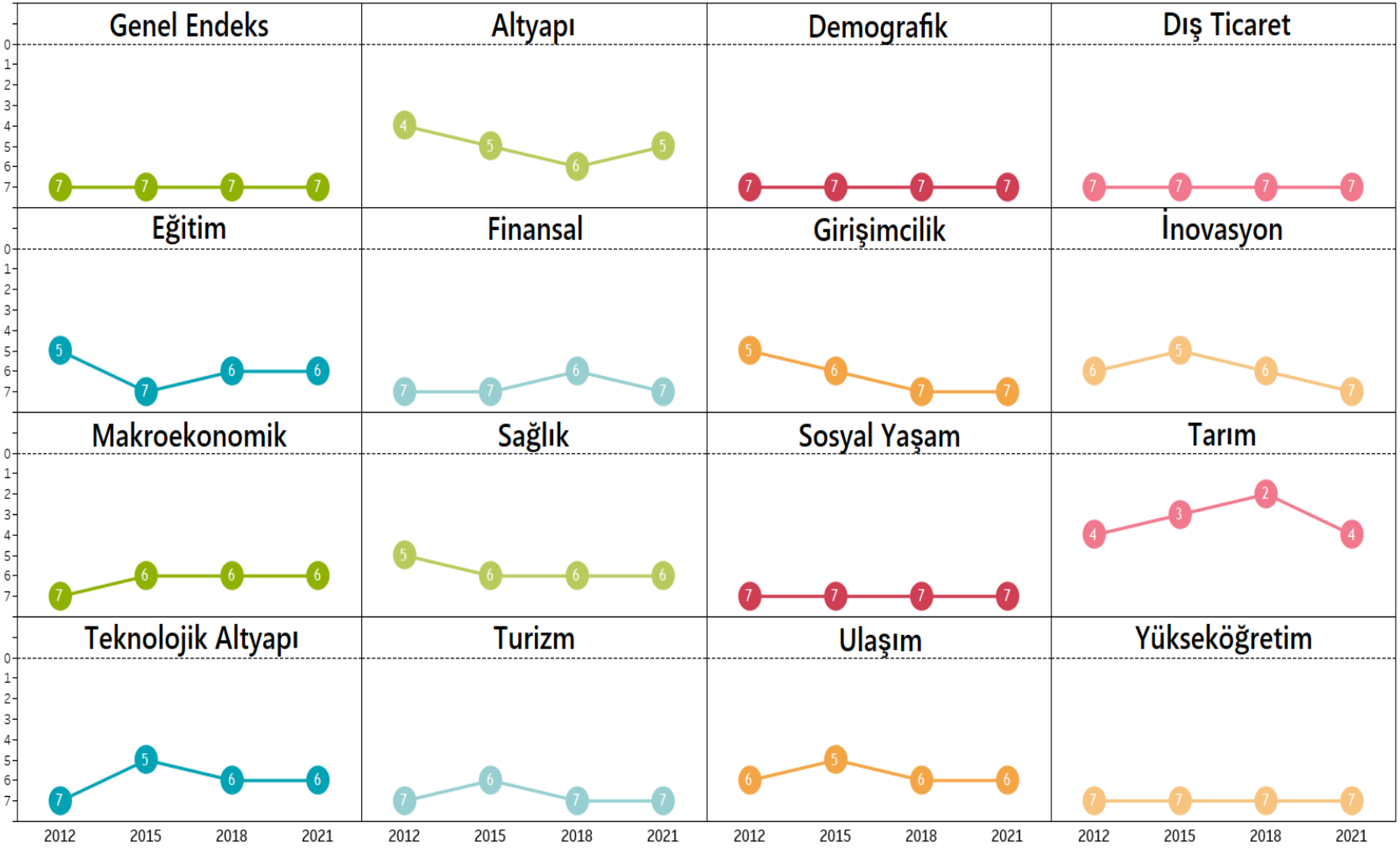
Ekonomik Yapı

Girişimcilik İnovasyon

Ağrı İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

73 ŞIRNAK

79. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı **76**
- Altyapı **76**
- Ulaşım **74**
- Sağlık **72**
- Eğitim **79**
- Sosyal Yaşam **78**

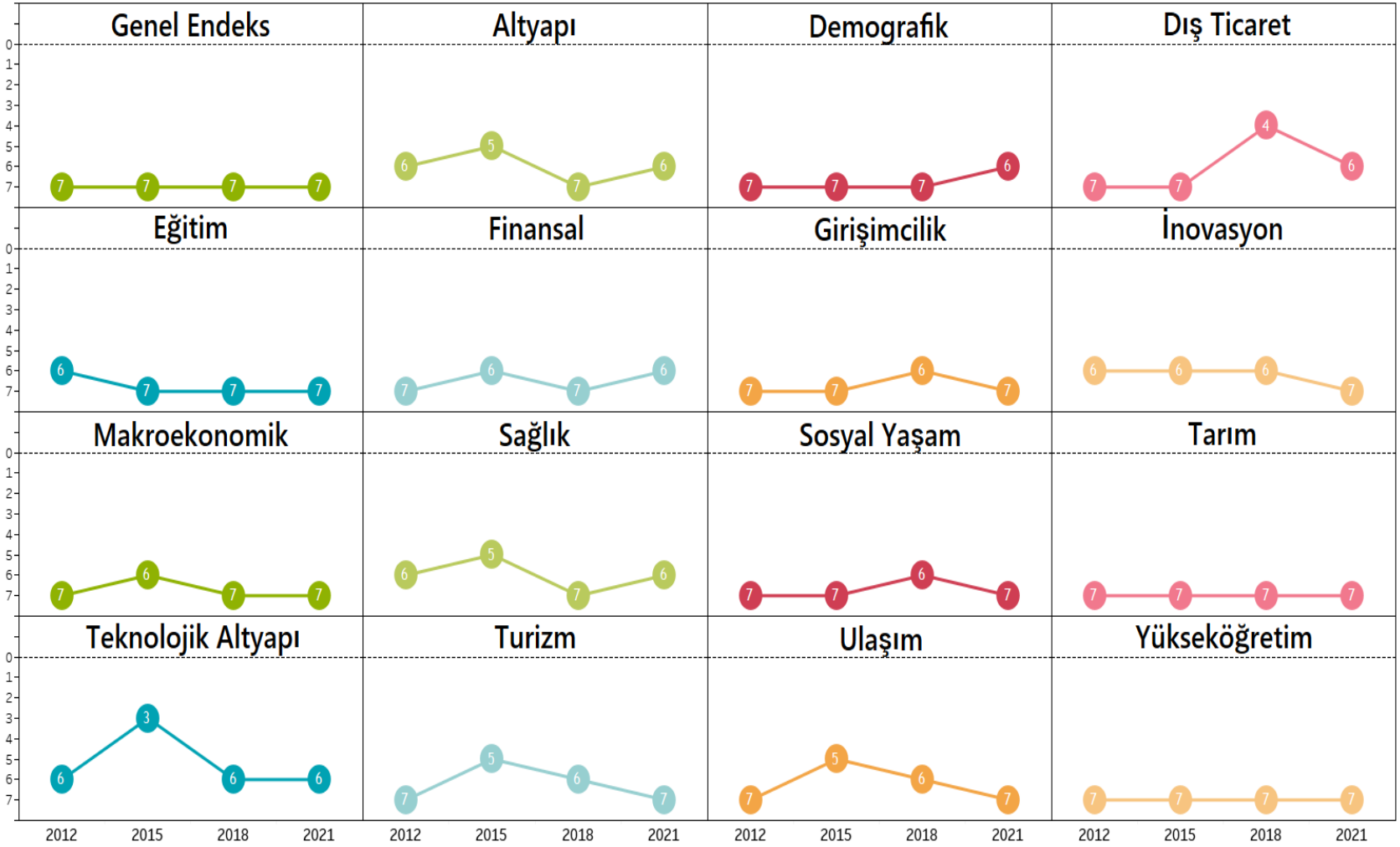
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi **35**
- Makro Ekonomi **80**
- Turizm **61**
- Finansal Piyasalar **69**
- Tarım **73**

Girişimcilik İnovasyon

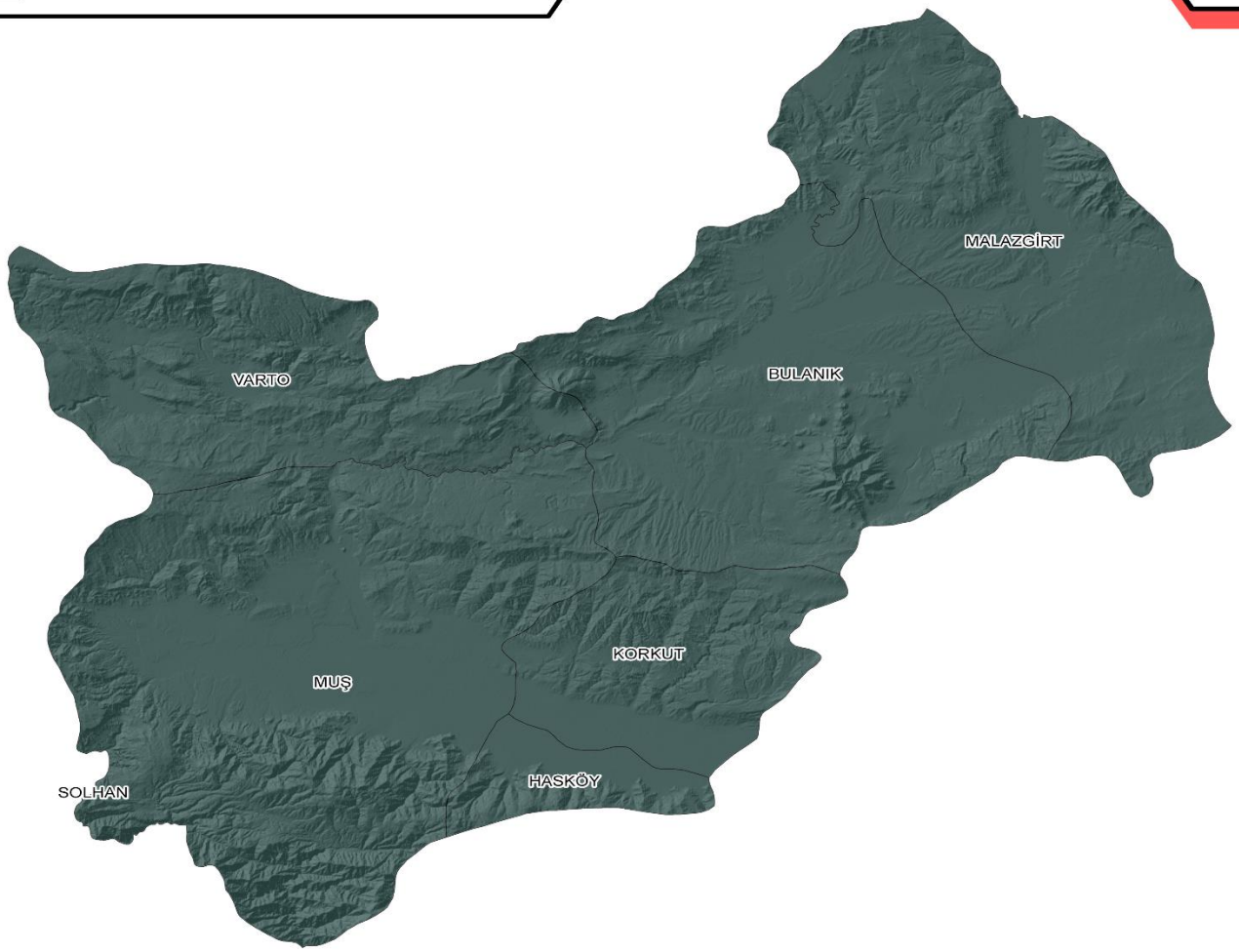
- İnovasyon **71**
- Girişimcilik **35**
- Yüksek Öğretim **80**
- Teknolojik Altyapı **80**

Şırnak İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

49 MUŞ

80. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 80
- Altyapı: 79
- Ulaşım: 51
- Sağlık: 76
- Eğitim: 69
- Sosyal Yaşam: 75

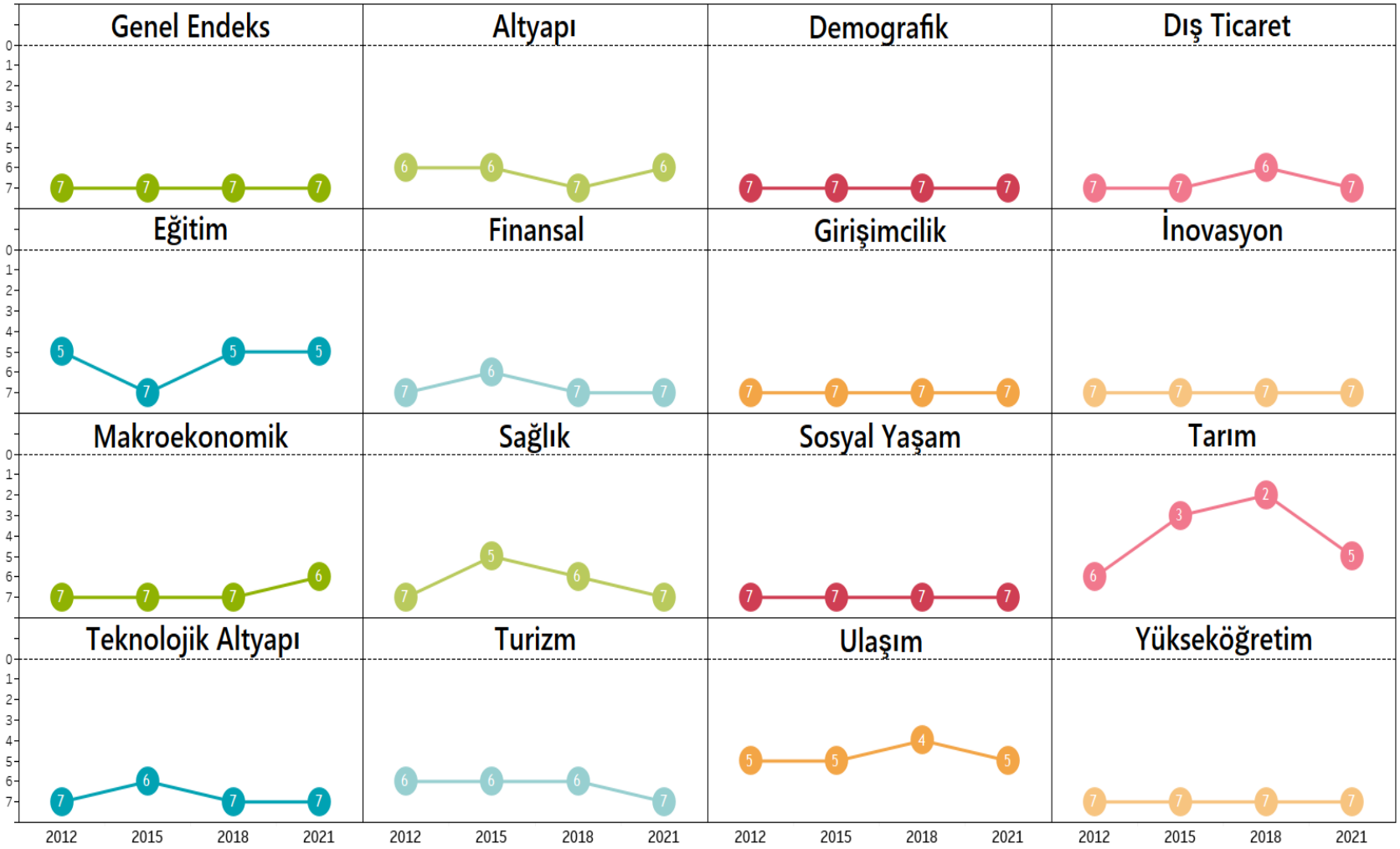
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 70
- Makro Ekonomi: 77
- Turizm: 77
- Finansal Piyasalar: 80
- Tarım: 25

Girişimcilik İnovasyon

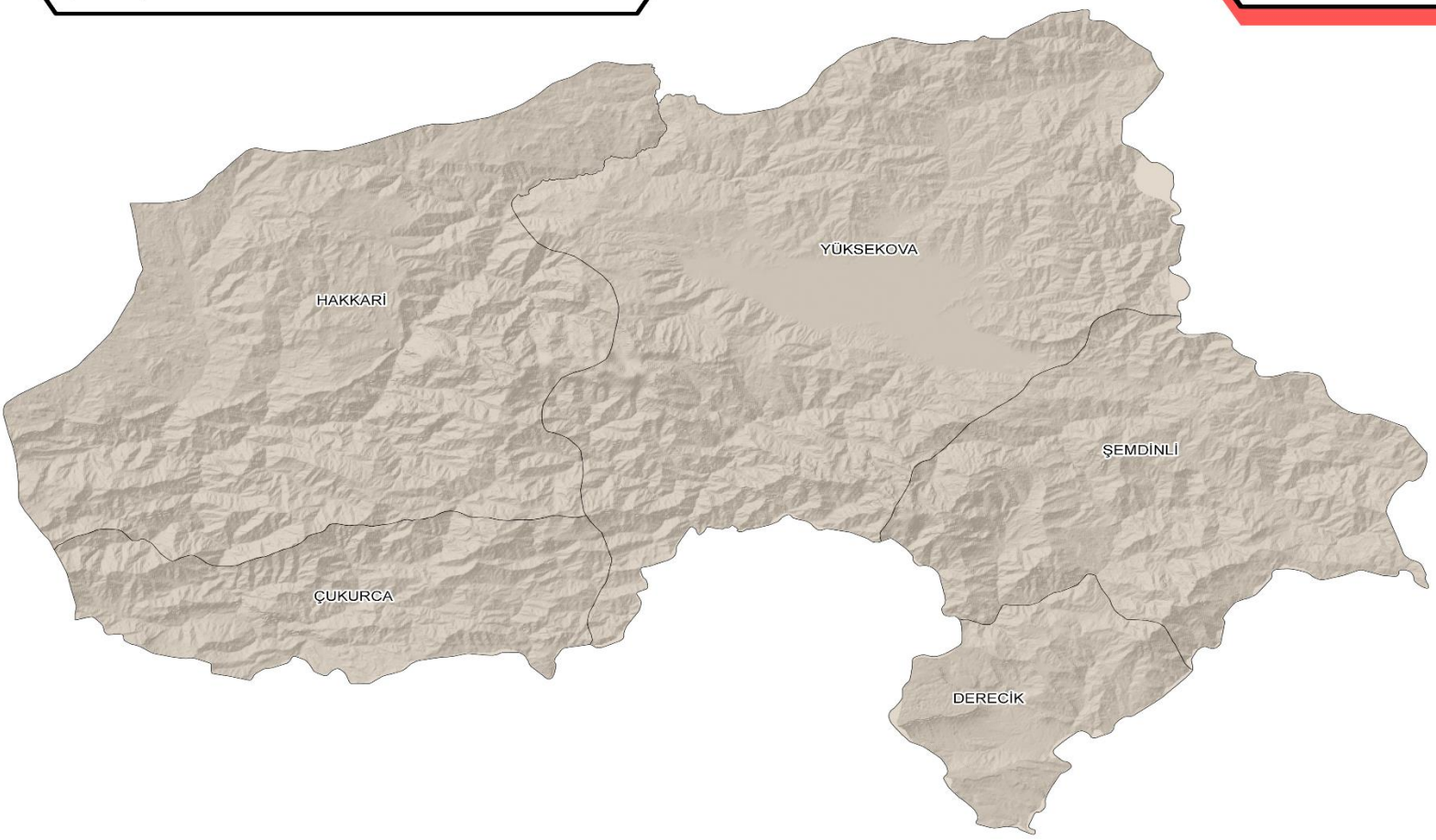
- İnovasyon: 67
- Girişimcilik: 65
- Yüksek Öğretim: 79
- Teknolojik Altyapı: 81

Muş İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

30 HAKKARİ

81. Sıra

Temel Göstergeler

- Demografik Yapı: 52
- Altyapı: 81
- Ulaşım: 77
- Sağlık: 81
- Eğitim: 81
- Sosyal Yaşam: 80

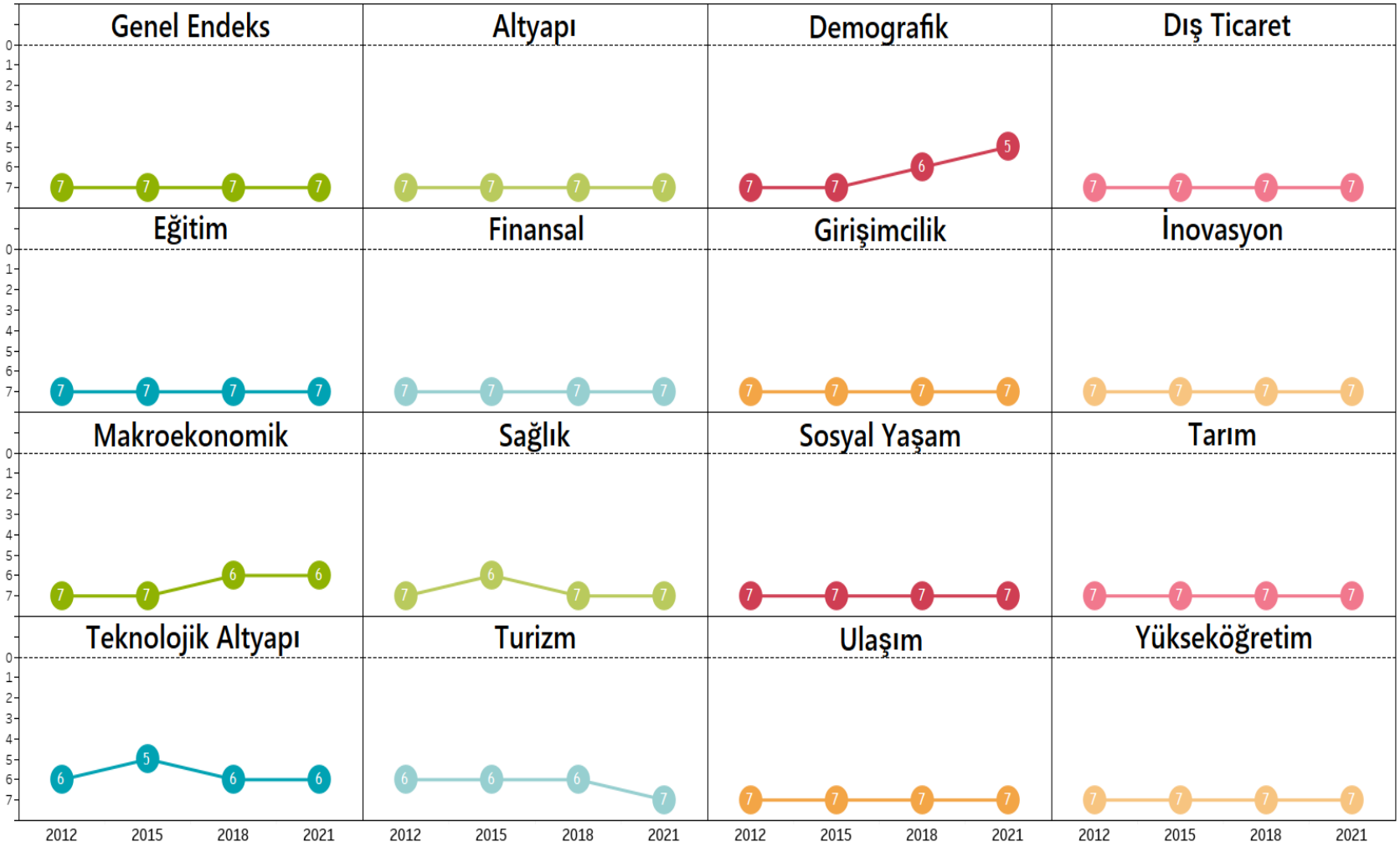
Ekonomik Yapı

- Dış Ticaret Sanayi: 77
- Makro Ekonomi: 69
- Turizm: 72
- Finansal Piyasalar: 81
- Tarım: 75

Girişimcilik İnovasyon

- İnovasyon: 81
- Girişimcilik: 77
- Yüksek Öğretim: 81
- Teknolojik Altyapı: 77

Hakkari İlinin Göstergelerde Bulunduğu Kümenin Yıllara Göre Değişimi

Ek 1: Metodoloji

Metodoloji

Bu çalışmada ikincil veri kaynaklarından elde edilen 245 değişken kullanılmıştır. Bu değişkenlerin birçoğunun ölçü birimi diğerlerinden farklıdır. Bir değişken kilometrekare cinsinden ölçülmüşken diğeri ton cinsinden ölçülmüş olabilmektedir. Dolayısıyla ham veri setinde ton, kilogram, kilometre, dekar gibi farklı ölçü birimlerine sahip değişkenler ele alındığından analiz neticesinde ulaşılan bulgular yanıltıcı olabilmektedir. Dolayısıyla veri madenciliği ile veri yığınları arasından anlamlı ilişkileri ortaya koyabilmek için veriler ölçü biriminden bağımsız hale getirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda, veri matrisinde yer alan değişkenlere ait gözlemlerin, farklı ortalama ve farklı varyansa sahip olmaları nedeniyle veriler z skoruna dönüştürülmüştür. Verilerin transformasyonu ile orijinal veriler, ortalaması 0, varyansı 1 olan skorlara dönüştürülmüştür. Böylelikle ölçü biriminden bağımsız ve ölçeklendirilmiş veri seti elde edilmiştir.

Tüm verilerin standardize edilmesi sonucunda, her değişken için belirlenmiş ağırlıklar ile endeks hesaplanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda rekabet endeksi bileşenlerinden temel göstergeler % 35, ekonomik yapı % 35 ve girişimcilik-inovasyon göstergeleri % 30 ağırlığa sahip olduğu saptanmıştır. Bu süreçte 70'i aşkın uzman ile yapılan derinlemesine mülakatlardan elde edilen tecrübeler ve literatürde yer alan çalışmalar incelenerek uygun ağırlıklar tespit edilmiştir.

Çalışmada belirlenen değişkenlerden hareketle incelenen illerin birbirine benzerliklerinin ortaya konulması amacıyla çok değişkenli istatistiksel tekniklerden biri olan kümeleme analizi kullanılmıştır. Kümeleme analizi, analitik bir teknik olup öncelikli amacı grup sayısı bilinmeyen birimleri sahip oldukları özelliklere göre anlamlı gruplara ayırmaktadır. Doğal gruplamaları bilinmeyen bir kitleden birimlerin karakteristik özelliklerini dikkate alarak benzerliklerine ya da farklılıklarına göre alt gruplara ayırırken grupların kendi içlerinde homojen, diğer gruplar ile heterojen bir yapı sergilemesini sağlayan yöntemleri kapsamaktadır[1].

Kümeleme analizinin etkinliği için uygun kümeleme algoritması seçimi önemlidir. Hiyerarşik ve hiyerarşik olmayan olmak üzere iki temel algoritma mevcuttur[2]. Hiyerarşik kümeleme analizi, birimleri ve/veya nesneleri uzaklık ölçü birimleri ile benzerlikleri derecesine göre belirli aşamalarda birtakım tekniklerle[3] birleştirilmesini amaçlamaktadır. Çalışmada ise hiyerarşik olmayan kümeleme yöntemlerinden k-ortalamalar tekniği kullanılmıştır. K-ortalamalar tekniği birimleri grup içi değişkenliği minimum, gruplar arası değişkenliği maksimum yapacak şekilde k gruba ayırmayı amaçlayan iteratif bir kümeleme algoritmasıdır[4]. K-ortalamalar tekniğinde önsel bilgi ile k küme sayısı belirlenmektedir. Bu çalışmada k değeri 7 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla incelenen iller, benzerliklerine göre 7 kümeye ayrıştırılmıştır.

[1] Hair, Anderson, Tatham, Black, Multivariate Data Analysis, Fifth Edition, Prentice-Hall International Inc., 1998, s.474.

[2] David J. Ketchen, Jr. And Christopher L. Shook, "The Application Of Cluster Analysis In Strategic Management Research: An Analysis and Critique", Strategic Management Journal, Vol.17, pp.441-458, 1996, s.444.

[3] Tek Bağlantı Kümeleme Yöntemi, Ortalama Bağlantı Kümeleme Yöntemi, Tam Bağlantı Kümele Yöntemi, Medyan Bağlantı Kümeleme Yöntemi, Küresel Ortalama Bağlantı Yöntemi ve Wald Bağlantı Kümeleme Yöntemi.

[4] David J. Ketchen, Jr. And Christopher L. Shook, a.g.e, s.448.

Ek 2: Yıllara Göre İller Arası Rekabet Endeksi (2009 - 2022)

Tablo 17. Yıllara Göre İller Arası Rekabet Endeksi (2009 - 2022)

İller	2009 Sıra	2014 Sıra	Değişim	2018 Sıra	Değişim	2022 Sıra	Değişim
Adana	8	9	▼	11	▼	10	▲
Adıyaman	68	67	▲	62	▲	54	▲
Afyonkarahisar	50	46	—	40	▲	40	—
Ağrı	78	78	—	78	—	78	—
Aksaray	45	58	▼	52	▲	56	▼
Amasya	60	44	▲	38	▲	38	—
Ankara	2	2	—	2	—	2	—
Antalya	6	5	▲	5	—	4	▲
Ardahan	75	74	▲	68	▲	72	▼
Artvin	44	47	▼	41	▲	50	▼
Aydın	21	17	▲	12	▲	12	—
Balıkesir	26	12	▲	13	▼	14	▼
Bartın	59	61	▼	58	▲	59	▼
Batman	72	69	▲	72	▼	73	▼
Bayburt	66	65	▲	59	▲	64	▼
Bilecik	32	37	▼	43	▼	41	▲
Bingöl	76	72	▲	71	▲	70	▲
Bitlis	77	79	▼	75	▲	76	▼
Bolu	27	27	—	31	▼	32	▼
Burdur	41	42	▼	49	▼	47	▲
Bursa	5	6	▼	6	—	5	▲
Çanakkale	30	18	▲	16	▲	16	—
Çankırı	55	59	▼	63	▼	62	▲
Çorum	51	56	▼	55	▲	58	▼
Denizli	28	19	▲	19	—	18	▲
Diyarbakır	40	55	▼	60	▼	63	▼
Düzce	42	39	▲	45	▼	43	▲
Edirne	14	20	▼	21	▼	22	▼
Elazığ	43	31	▲	28	▲	31	▼
Erzincan	53	43	▲	44	▼	46	▼
Erzurum	31	32	▼	35	▼	33	▼
Eskişehir	7	7	—	7	—	7	—
Gaziantep	18	24	▼	25	▼	23	▲
Giresun	18	24	▼	25	▼	49	▼
Gümüşhane	71	63	▲	69	▼	68	▲
Hakkari	81	81	—	79	▲	81	▼
Hatay	33	33	—	29	▲	27	▲
Iğdır	73	73	—	73	—	77	▼
Isparta	19	23	▼	24	▼	21	▲
İstanbul	1	1	—	1	—	1	—

İller	2009 Sıra	2014 Sıra	Değişim	2018 Sıra	Değişim	2022 Sıra	Değişim
İzmir	3	3	—	3	—	3	—
Kahramanmaraş	62	60	▲	67	▼	57	▲
Karabük	38	36	▲	42	▼	37	▲
Karaman	46	45	▲	48	▼	42	▲
Kars	65	64	▲	65	▼	69	▼
Kastamonu	52	52	—	53	▼	53	—
Kayseri	16	11	▲	22	▼	15	▲
Kırıkkale	57	41	▲	36	▲	35	▲
Kırklareli	23	26	▼	18	▲	24	▼
Kırşehir	48	48	—	46	▲	45	▲
Kilis	61	68	▼	61	▲	51	▲
Kocaeli	4	4	—	4	—	6	▼
Konya	9	8	▲	10	▼	8	▲
Kütahya	36	29	▲	32	▼	36	▼
Malatya	39	35	▲	33	▲	29	▲
Manisa	25	25	—	26	▼	26	—
Mardin	70	75	▼	76	▼	75	▲
Mersin	10	16	▼	15	▲	13	▲
Muğla	12	10	▲	9	▲	9	—
Muş	80	80	—	80	—	80	—
Nevşehir	35	38	▼	37	▲	48	▼
Niğde	37	53	▼	57	▼	52	▲
Ordu	58	57	▲	47	▲	44	▲
Osmaniye	64	62	▲	64	▼	65	▼
Rize	22	28	▼	27	▲	28	▼
Sakarya	17	21	▼	20	▲	17	▲
Samsun	15	15	—	17	▼	19	▼
Siirt	74	76	▼	77	▼	74	▲
Sinop	34	49	▼	51	▼	61	▼
Sivas	29	30	▼	39	▼	30	▲
Şanlıurfa	56	70	▼	74	▼	71	▲
Şırnak	79	77	▲	81	▼	79	▲
Tekirdağ	11	13	▼	8	▲	11	▼
Tokat	54	51	▲	54	▼	55	▼
Trabzon	13	14	▼	14	—	20	▼
Tunceli	67	54	▲	56	▼	60	▼
Uşak	47	40	▲	34	▲	39	▼
Van	69	71	▼	70	▲	67	▲
Yalova	20	22	▼	23	▼	25	▼
Yozgat	63	66	▼	66	—	66	—
Zonguldak	24	34	▼	30	▲	34	▼

Ek 3: Gösterge Tablosu

Tablo 18. Gösterge Tablosu

	TEMEL GÖSTERGELER			
ANA KATEGORİ	**ALT KATEGORİ**	**VERİ**	**KAYNAK**	**YIL**
Demografik	**Nüfus ve Yoğunluk**	Toplam Nüfus	TÜİK	2021
		Yüzölçümü (km2)	Harita Genel Komutanlığı	2022
		Hane halkı Ortalama Büyüklüğü	TÜİK	2021
		Nüfus Yoğunluğu (Kilometrekareye Düşen Kişi Sayısı)	TÜİK	2021
		Yıllık Nüfus Artış Hızı (Binde)	TÜİK	2021
		0-14 Yaş Grubu/Nüfus	TÜİK	2021
		15-64 Yaş Grubu/Nüfus	TÜİK	2021
		65 Yaş ve Üzeri/Nüfus	TÜİK	2021
	Göç ve Şehirleşme	Şehirleşme Oranı	TÜİK	2021
		Net Göç Hızı (Binde)	TÜİK	2021
	Eğitim Demografisi	Okur-Yazar Oranı	TÜİK	2021
		Okur-Yazar Kadın Oranı	TÜİK	2021
		Lise Mezunu Oranı	TÜİK	2021
		Lise Mezunu Kadın Oranı	TÜİK	2021
		Üniversite Mezunu Oranı	TÜİK	2021
		Üniversite Mezunu Kadın Oranı	TÜİK	2021
Altyapı	**Altyapı**	Kanalizasyon Hizmeti / Belediye Nüfusu (%)	TÜİK	2020
		Atıksu Arıtma Tesisi Hizmeti / Belediye Nüfus (%)	TÜİK	2020
		Atık Hizmeti Verilen Belediye Nüfusu	TÜİK	2020
		Atık Hizmeti Verilen Belediye Nüfusu / Toplam Belediye Nüfusu (%)	TÜİK	2020
		İçme- Kullanma Suyu Şebekesi İle Hizmet Verilen Belediye Nüfusu / Belediye Nüfus (%)	TÜİK	2020
		İçme ve Kullanma Suyu Arıtma Tesisi Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusu İçindeki Oranı (%)	TÜİK	2020
	Hava Kirliliği	Partiküller Madde Konsantrasyonları	T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	2021
		Kükürt Dioksit Ortalamaları	T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	2021
	Deprem Riski	Deprem Riski	AFAD	2022
Ulaşım	**Kara**	Asfalt Yol/Toplam Yol (%)	Karayolları Genel Müdürlüğü	2022
		Bölünmüş Yol/Toplam Yol	KARAYOLLARI G.M.	2022
		Otomobil Sayısı/Nüfus (bin kişi)	TÜİK	2021
		Toplam Motorlu Kara Taşıtları/Alan	TÜİK	2021
	Hava	Havaalanı Varlığı	Web Taraması	2022
		Toplam Uçak Trafiği İçindeki Pay (%)	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Toplam Yolcu Trafiği İçindeki Pay	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Toplam Yük Trafiği İçindeki Pay	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Dış Hat Uçak Trafiği/Toplam	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Dış Hat Yolcu Trafiği/Toplam	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Dış Hat Uçak Seferinin Varlığı	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		İç Hat Uçak Trafiği/Toplam	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		İç Hat Yolcu Trafiği/Toplam	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
		Ticari Uçak Trafiği/Toplam	Devlet Hava Meydanları İşletmesi	2022
	Demir	Demiryolu Hat Varlığı	Google Maps ve Web Taraması	2022
		Demiryolu Hat Uzunluğu	TCDD	2019

		Demiryolu/Alan 1000 KM 2 ye düşen	TCDD	2022
Ulaşım	Deniz	Liman Varlığı	Web Taraması	2022
	Ulaşım Çeşitliliği	Ulaşım Çeşitliliği	Google Maps ve Web Taraması	2022
	Trafik Olayları	10 Bin Kişiye Düşen Kaza Sayısı	TÜİK	2021
		100 Bin Kişide Ölü Sayısı	TÜİK	2021
		100 Bin Kişide Yaralı Sayısı	TÜİK	2021
Sağlık	Sağlık Altyapı	Hastane Sayısı	TÜİK	2020
		10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		10.000 Kişiye Düşen Nitelikli Yatak Sayısı	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Özel Kurum Sayısı	TÜİK	2020
		10.000 Kişiye Düşen Özel Hastane Yatak Sayısı	TÜİK	2020
		Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus - 112 Ambulans Başına Düşen Nüfus (2019)	Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Yatak Doluluk Oranı	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Ortalama Kalış Günü	Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		10.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı	TÜİK - Sağlık Bakanlığı	2020
		10.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı	TÜİK - Sağlık Bakanlığı	2020
		10.000 Kişiye Düşen Yardımcı Sağlık Personeli	Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		10.000 Kişiye Düşen Eczane Sayısı	Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	2020
		Hastane Sayısı (Üniversite)	TÜİK	2020
	Sağlık Durumu	Kaba İntihar Hızı (100 binde)	TÜİK	2019
		Kaba Doğum Hızı (Binde)	TÜİK	2021
		Genel Doğurganlık Hızı (1.000 kişide)	TÜİK	2021
		Bebek Ölüm Hızı (Binde)	TÜİK	2019
Eğitim	Okul Öncesi Eğitim	Net okullaşma oranı (3-5 Yaş) (%)	TÜİK	2021
		Net okullaşma oranı-Kadın (%)	TÜİK	2021
	İlkokul	Net okullaşma oranı	MEB	2020
		Okullaşma oranı-Erkek	MEB	2020
		Okullaşma oranı-Kadın	MEB	2020
		Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2020
		Özel okullarda okuyan öğrenciler/Toplam	MEB	2022
	Ortaokul	Net okullaşma oranı	MEB	2020
		Okullaşma oranı Erkek	MEB	2020
		Okullaşma oranı Kız	MEB	2020
		Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2022

		Özel okullarda okuyan öğrencilerin oranı	MEB	2020
	Ortaöğretim	Net Okullaşma Oranı	MEB	2020
		Okullaşma oranı Erkek	MEB	2020
		Okullaşma oranı Kız	MEB	2020
		Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
		Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021 / 2022
	Mesleki Ortaöğretim	Okul Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Şube Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
		Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı	MEB	2021/2022
	Başarı Seviyesi	Başarı Sıralaması Ortalaması	YÖK	2021
	Yüksek Eğitimli	Yüksek Eğitimli Nüfusu Oranı	TÜİK	2021
	Yüksek Eğitimli Nüfusu Kadın Nüfusu	Yüksek Eğitimli Kadın Nüfusu Oranı	TÜİK	2021
Sosyal Yaşam	Kültür İstatistikleri	Sinema Koltuk Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Sinema Toplam Film Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Sinema Toplam Seyirci Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Sinema Toplam Seyirci Sayısı/Nüfus	TÜİK	2021
		Tiyatro Koltuk Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Tiyatro Toplam Eser Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Tiyatro Toplam Seyirci Sayısı/Toplam	TÜİK	2021
		Tiyatro Toplam Seyirci Sayısı/Nüfus	TÜİK	2021
	Spor İstatistikleri	Sporcu Sayısı/Toplam	SPOR GENEL MD.	2018
		Spor Kulübü Sayıları/Toplam	SPOR GENEL MD.	2018
		Sporcu Sayısı/Nüfus	SPOR GENEL MD.	2022
		Spor Kulübü Sayıları/Nüfus (bin kişi)	SPOR GENEL MD.	2022
	Sosyal Yaşam	Faal Dernek Sayısı/Toplam	İÇİŞLERİ BAK.	2021
		Vakıf Sayısı/Toplam	Vakıflar Genel Müdürlüğü	2021
		Gazete Sayısı/Toplam	BİK	2022
		Faal Dernek Sayısı/Nüfus (bin kişi)	Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü	2021
		Vakıf Sayısı/Nüfus (bin kişi)	VAKIFLAR GEN. MÜD.	2021
		Genel Seçim Katılma Oranı (Cumhurbaşkanlığı)	Yüksek Seçim Kurulu	2018
		Yerel Seçim Katılma Oranı	Yüksek Seçim Kurulu	2019
EKONOMİK GÖSTERGELER				
ANA KATEGORİ	**ALT KATEGORİ**	**VERİ**	**KAYNAK**	**YIL**
Makro Ekonomi	Makro Büyüklükler	Talep Potansiyeli		2021
		Enflasyon Oranı	TÜİK	2021
		İşgücüne Katılma Oranı	TÜİK	2021
		İşsizlik Oranı (+15 yaş)	TÜİK	2021
		İstihdam oranı (+15 yaş)	TÜİK	2021
	Kamu Harcamaları ve Gelirleri	Vergi Gelirleri/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kişi Başına Ödenen Vergi	GİB-MUHASEBAT	2022

		Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler / Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kurumlar Vergisi/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kişi Başına Merkezi Yönetim Bütçe Geliri	GİB-MUHASEBAT	2022
		Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kişi Başına Merkezi Yönetim Bütçe Gideri	GİB-MUHASEBAT	2022
		Merkezi Yönetim Bütçe Gelir/ Gider Karşılama Oranı	GİB-MUHASEBAT	2022
		Mahalli İdareler Bütçe Gelirleri/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Mahalli İdareler Bütçe Giderleri/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kişi Başına Mahalli İdareler Bütçe Geliri	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kişi Başına Mahalli İdareler Bütçe Gideri	GİB-MUHASEBAT	2022
		Mahalli İdareler Bütçe Gelir/Gider Karşılama Oranı	GİB-MUHASEBAT	2022
		Toplam Kamu Yatırımı/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2019
		Toplam Kamu Yatırımı/Nüfus	GİB-MUHASEBAT	2019
	Vergi Mükellefleri	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı/Toplam	Gelir İdaresi Başkanlığı	2022
		Basit Usul Faal Mükellef sayısı/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Gelir Stopaj Vergisi Faal Mükellef Sayısı / Toplam (%)	Gelir İdaresi Başkanlığı	2022
		GMSİ Faal Mükellef Sayısı/Toplam (%)	Gelir İdaresi Başkanlığı	2022
		KDV Faal Mükellef Sayısı/toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
		Kurumlar Vergisi Faal Mükellef Sayısı/Toplam	GİB-MUHASEBAT	2022
	Elektrik Tüketimi	Toplam Elektrik Tüketimi/Nüfus (Kişi Başına Toplam Elektrik Tüketimi)	TÜİK	2020
	Konut	Konut İlk Satış Sayısı	TÜİK	2021
		Konut İkinci El Satış Sayısı	TÜİK	2021
		AVM Sayısı	Web Taraması	2022
	Ek Göstergeler	GSYH/Toplam GSYH	TÜİK	2021
		Kişi başına GSYH	TÜİK	2021
Dış Ticaret Sanayi	**İhracat- İthalat Hacmi**	İhracat/Top. İhracat	TÜİK	2022
		İthalat/Top. İthalat	TÜİK	2022
		İhracat/İthalat Oranı	TÜİK	2022
	Dış Ticaret- Sanayi Altyapısı	Serbest Bölge Sayısı	EKONOMİ BAK.	2022
		OSB Sayısı	OSBÜK	2022
		Gümrük Sayısı	GÜMRÜK BAK.	2022
		Limanlarda Toplam Gemi Sayısı/Toplam	ATLANTİS	2022
		Liman Sayısı	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	2022
		Fuar Sayısı	TOBB	2022
		Küçük Sanayi Sitesi Sayısı	SANAYİ BAK.	2022
		Serbest Bölge Ticaret Hacmi	TİCARET BAK.	2021
		Sanayi İşletmesi Sayısı/Top.	SANAYİ BAK.	2021
		Sanayi Çalışanı/Top.	SANAYİ BAK.	2021
	Firma Büyüklükleri	İlde İlk 500 İhracatçı Firma Sayısı	TİM	2021
		İlde İlk 1.000 İhracatçı Firma Sayısı	TİM	2021
		Yabancı Sermayeli Firma/Top.	EKONOMİ BAKANLIĞI	2021
		100 Milyon $'ı Aşan İhracat-Firma	TİM	2021
Finansal Piyasalar	**Krediler**	Nakdi Krediler/Toplam	BDDK	2022
		Nakdi Krediler/Nüfus	BDDK	2022
		Tüketici Kredileri/Toplam	BDDK	2022
		Tüketici Kredileri/Nüfus	BDDK	2022

		Taşıt Kredileri/Toplam	BDDK	2022
		Taşıt Kredileri/Nüfus	BDDK	2022
		Konut Kredileri/Toplam	BDDK	2022
		Konut Kredileri/Nüfus	BDDK	2022
		Bireysel Kredi Kartı/Toplam	BDDK	2022
		Bireysel Kredi Kartı/Nüfus	BDDK	2022
		Nüfus/Bireysel Kredi Kartı	BDDK	2022
		Nakdi Krediler/Mevduatlar	BDDK	2022
		Takipteki Alacaklar/Nakdi Krediler	BDDK	2022
	Mevduat ve Yatırımlar	Mevduatlar/Toplam	BDDK	2022
		Mevduatlar/Nüfus	BDDK	2022
		Tasarruf Mevduatları/Toplam	BDDK	2022
		Tasarruf Mevduatları/Nüfus	BDDK	2022
	Finansal Altyapı	ATM Başına Düşen Nüfus	TBB	2021
		Şube Başına Düşen Nüfus	TBB	2021
		Şube Başına Ortalama Mevduat	BDDK	2022
		Şube Başına Ortalama Kredi	BDDK	2022
Turizm	**Turizm Altyapısı**	Tesis Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Oda Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Yatak Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
	Doluluk Oranı	Tesise Geliş Sayısı-Yabancı	TÜİK	2021
		Tesise Geliş Sayısı-Yerli	TÜİK	2021
		Toplam Tesise Geliş Sayısı	TÜİK	2021
		Ortalama Kalış Süresi-Yabancı	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Ortalama Kalış Süresi-Yerli	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Ortalama Kalış Süresi-Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Doluluk Oranı (%)-Yabancı	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Doluluk Oranı (%) -Yerli	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Toplam Doluluk Oranı (%)	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
	Beş Yıldızlı Oteller	Beş Yıldızlı Otel Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Beş Yıldızlı-Yabancı Konuk/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Beş Yıldızlı-Yerli Konuk/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Beş Yıldızlı-Toplam Konuk/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Beş Yıldızlı-Toplam-Ort. Süre	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
		Beş Yıldızlı-Toplam-Doluluk	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
	Kültür Varlığı	Kültür Varlığı Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2021
		Müze ve Ören Yeri Sayısı/Toplam	Kültür ve Turizm Bakanlığı	2022
Tarım	**Tarım Verileri**	İşlenen Tarım Alanı/Toplam İşlenen Tarım	TÜİK	2021
		Bitkisel Üretim Değeri/Toplam	TÜİK	2021
		Canlı Hayvanlar Değeri/Toplam	TÜİK	2021
		Hayvansal Ürünler Değeri/Toplam	TÜİK	2020
		Kişi Başına Bitkisel Üretim Değeri	TÜİK	2021
		Kişi Başına Canlı Hayvanlar Değeri	TÜİK	2021
		Kişi Başına Hayvansal Ürünler Değeri	TÜİK	2021

	Organik Tarım	Geçiş Süreci Bitkisel Üretim Organik Çiftçi Sayısı / Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Geçiş Süreci Bitkisel Organik Üretim Alanı / Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Geçiş Süreci Bitkisel Organik Üretim / Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Organik Çiftçi Sayısı/Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Organik Üretim Alanı/Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Organik Üretim/Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Organik Hayvancılık Çiftçi Sayısı/Toplam Organik Hayvancılık Çiftçi Sayısı	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		Organik Hayvan Sayısı/Toplam Organik Hayvan Sayısı	TARIM VE ORM. BAK.	2021
		İyi Tarım Uygulamaları Alanı/Toplam	TARIM VE ORM. BAK.	2021
İNOVASYON VE GİRİŞİMCİLİK GÖSTERGELERİ				
ANA KATEGORİ	**ALT KATEGORİ**	**VERİ**	**KAYNAK**	**YIL**
İnovasyon	Patent, Marka, Model Sayıları	Patent Tescil Ortalaması	TPE	2020-2022
		Marka Tescil Ortalaması	TPE	2020-2023
		Faydalı Model Tescil Ortalaması	TPE	2020-2024
		Endüstriyel Tasarım Tescil Ortalaması	TPE	2020-2025
		Patent Başvuru Sayısı/Toplam (%)	Türk Patent ve Marka Kurumu	2022
		Patent Başvuru Sayısı/Nüfus (100 bin kişi)	Türk Patent ve Marka Kurumu	2022
		Marka Başvuru Sayısı/Toplam	TPE	2021
		Marka Başvuru Sayısı/Nüfus	TPE	2021
		Faydalı Model Başvuru Sayısı/Toplam	TPE	2022
		Faydalı Model Başvuru Sayısı/Nüfus	TPE	2022
		Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı/Toplam	TPE	2022
		Endüstriyel Tasarım Başvuru Sayısı/Nüfus (100 bin kişi)	TPE	2022
	İnovasyon Altyapısı	Ar-Ge Merkezleri	Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü	2021
		Teknokent Sayısı	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	2021
		Ar-Ge Birimi Olan Firma Sayısı/Toplam	SANAYİ BAK.	2021
	Proje Sayıları	TÜBİTAK Projeleri-Üniversite/Toplam	TÜBİTAK	2021
Girişimcilik	Firma Sayıları	Kurulan Firma Oranı (Kurulan Firma/ Toplam Kurulan Firma)*100	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	2022
		Kapanan Firma Oranı	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği	2022
		Yatırım Teşvik Belge Sayısı/Toplam	EKONOMİ BAK.	2022
	Firma Büyüklükleri	Fortune 500'e Giren Firma Sayısı	FORTUNE	2021
		İSO 1000 Listesine Giren Firma Sayısı	İSO	2021
		Borsada İşlem Gören Şirket/Toplam	SPK	2022
Yükseköğretim	Lisansüstü Mezun Sayısı	Yüksek Lisans Mezunu/Nüfus (bin kişi)	TÜİK	2021
		Doktora Mezunu/Nüfus (bin kişi)	TÜİK	2021
		Yüksek Lisans ve Doktora Mezunu/Nüfus (bin kişi)	TÜİK	2021
	Yükseköğretim Altyapısı	Profesör/Top. Akademisyen	YÖK	2022
		Doçent/Top. Akademisyen	YÖK	2022
		Doktor Öğretim Üyesi/Top. Akademisyen	YÖK	2022
		Diğer Öğretim Elemanı/Top. Akademisyen	YÖK	2022
		Akademisyen Sayısı/Toplam (%)	YÖK	2021
		Akademisyen Başına Düşen Öğrenci Sayısı	YÖK	2021
		Öğrenci Sayısı/Toplam (%)	YÖK	2021

Teknolojik Altyapı	**Telefon**	Nüfus / Sabit Telefon Erişim Hat Sayısı	BTK	2021
		Nüfus /Mobil Telefon Abone Sayısı- Toplam	BTK	2021
		Nüfus / Genişbant İnternet Abone Sayısı- Toplam	BTK	2021
	İnternet	Nüfus / Fiber İnternet Abone Sayısı	BTK	2021
		Yüzölçümü Km2 /Fiber-Optik Kablo Uzunluğu-km	BTK	2021
		Nüfus / Mobil Genişbant İnternet Abone Sayısı- Toplam	BTK	2021

Kaynaklar

Kaynaklar

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK), İstatistikler,

https://www.bddk.org.tr/

Basın İlan Kurumu (BİK), Yerel Gazeteler,

https://www.bik.gov.tr/yerel-gazeteler/

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Yıllık İl İstatistikleri,

https://www.btk.gov.tr/yillik-il-istatistikleri

Çevre ve Şehirlik Bakanlığı, Hava Kalitesi Bülteni,

https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/icerikler/bulten-yillik-2021-20220311092543.pdf

David J. Ketchen, Jr. And Christopher L. Shook, "The Application Of Cluster Analysis In Strategic Management Research: An Analysis and Critique", Strategic Management Journal, Vol.17, 1996.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ), İstatistikler, https://www.dhmi.gov.tr/sayfalar/istatistik.aspx

Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), Trafik İstatistik Bülteni,

https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Karayolu-Trafik-Kaza-Istatistikleri-2021-45658

Fortune Turkey, Fortune 500'e Giren Firma Listesi,

https://www.fortuneturkey.com/Fortune500

Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortakları Derneği, AVM İstatistikleri,

http://gyodergosterge.com/detay/avm

Gelir İdaresi Başkanlığı, İstatistikler,

https://www.gib.gov.tr/yardim-ve-kaynaklar/istatistikler

Gençlik ve Spor Bakanlığı, İstatistikler,

https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler

Hair, Anderson, Tatham, Black, Multivariate Data Analysis, Fifth Edition, Prentice-Hall International Inc., 1998

Harita Genel Komutanlığı, İl ve İlçe Yüzölçümleri,

https://www.harita.gov.tr/urunler/indirilebilir-il-haritalari/18

İçişleri Bakanlığı, İllere ve Faaliyet Alanlarına Göre Dernekler,

https://www.siviltoplum.gov.tr/illere-ve-faaliyet-alanlarina-gore-dernekler

İl Kültür ve Turizm Bakanlıkları, İstatistikler,

https://www.ktb.gov.tr/TR-96683/il-kultur-turizm-mudurlukleri-internet-siteleri.html

İstanbul Sanayi Odası (KAP), İSO 1000 Listesine Giren Firma Listesi,

http://www.iso500.org.tr/

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM), İllere Göre Devlet ve İl Yollarının Satıh Cinslerine Göre Uzunlukları,

https://www.kgm.gov.tr/SiteCollectionDocuments/KGMdocuments/Istatistikler/DevletIlYolEnvanter/IllereGoreDevletVeIlYollari.pdf

Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstatistikler,

https://yigm.ktb.gov.tr/TR-9851/turizm-istatistikleri.html

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), İstatistikler,

http://www.meb.gov.tr/

Sağlık Bakanlığı, Sağlık İstatistikleri Yıllığı,

https://www.saglik.gov.tr/TR,84930/saglik-istatistikleri-yilliklari.html

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İstatistikler,

https://www.sanayi.gov.tr/istatistikler/istatistiki-bilgiler

Şeker, M., vd.; Kayseri Rekabet Endeksi 2013-2014, Kayseri Ticaret Odası-ORAN Projesi, Kayseri, 2015.

Şeker, M. vd; Küresel Rekabet Endeksi 2012 – 81 İl 26 Bölge, İstanbul Kalkınma Ajansı Projesi, İstanbul, 2012.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Resmi Gazete, Yatırım Teşvik Belge Sayıları,

https://www.resmigazete.gov.tr/

Tarım ve Orman Bakanlığı, İstatistikler,

https://tarimorman.gov.tr/

Ticaret Bakanlığı, İstatistikler,

https://ticaret.gov.tr/

Türk Patent ve Marka Kurumu, İstatistikler,

https://www.turkpatent.gov.tr/istatistikler

Türkiye Bankalar Birliği (TBB), İstatistikler,

https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Üniversiteler Bazında ARDEB Destek İstatistikleri,

https://tubitak.gov.tr/sites/default/files/18842/9_universiteler_bazinda_ardeb_destek_istatistikleri_2017-2021_2021_sabit_f.pdf

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD), İstatistikler,

http://www.tcddtasimacilik.gov.tr

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), İstatistikler,

https://tim.org.tr

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları,

https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Bölgesel İstatistikleri,

https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İl İstatistikleri,

https://biruni.tuik.gov.tr/ilgosterge/?locale=tr

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İstatistik Yayınları,

http://tuik.gov.tr/Start.do

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), İstatistikler,

https://www.tobb.org.tr

Ulaştırma Bakanlığı, İstatistikler,

http://www.ubak.gov.tr/

Vakıflar Genel Müdürlüğü, İstatistikler,

https://www.vgm.gov.tr/

Yükseköğretim Kurumu, YKS İl Karnesi,

https://www.yok.gov.tr/yayinlar/yayinlarimiz